

T.C
İstanbul Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tarih Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

ŞER'İYYE SİCİLLERİNE GÖRE SOSYAL VE
EKONOMİK YÖNLERİYLE RİZE
(H. 1295-1296)

Hazırlayan: Şengül Karaloğlu
2501030310

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Mehmet Ali Beyhan

İstanbul-2007

ÖZ

Tez çalışmamızın ana kaynağını, Rize'nin H. 1295-1296 (M. 5 Ocak 1878-14 Aralık 1879) yılları arasındaki şer'î mahkeme kayıtları ihtiva etmektedir. Şer'iyye sicillerinden hareketle Rize'nin o dönemdeki sosyo-ekonomik yapısını incelemeye çalıştık. Kayıtlardan, Rize'deki ailelerin yapısı, (ailelerin) çocuk sayıları ve cinsiyetleri, evlenme gelenekleri, erkeklerin eş sayıları, boşanma sebepleri, insanların kullandıkları eşyaları, giyimleri, mal varlıkları, ekonomik zenginlikleri, vakıfları, arazi sorunları, kazâ, nahiye ve köylerin isimleri, ve ailelerin soy isimleri ve yerel yöneticiler vs. ile ilgili bilgilere ulaşmak mümkündür. Dolayısıyla ihtiva ettiği bilgiler açısından şer'iyye sicilleri, hukukî, iktisâdî, sosyal, idarî ve askerî tarihimizle ilgili özellikle de şehir tarihleriyle ilgili kesin yargılara ulaşmamız açısından birinci derecede önemli kaynaklardandır.

ABSTRACT

The source of our thesis consists of the registration of Seri Mahkeme [Court of Islamic rules] of Rize H. 1295-1296 (M. 5 January 1878-14 December 1879). We tried to investigate the socio-economic structure of Rize in this period of time by moving from registrars of Seriiyye. It is possible to reach the information by that registrars about the structure of familiy, number of siblings and their genders, tradition of marriage, spouse numbers of males, causes of divorces, the items used by people, their wearings and belongings, economic richness, waqf (charitable funds) , problems of clarities, names of provinces, boroughs and villages, names of families and information about regional governors etc. Consequently, registrars of Seriiyye are primary significant sources in terms of history of legal, economics, social, administrative and military from points of its contents of data.

ÖNSÖZ

Kadınların devlet merkezi ile yaptıkları resmî yazışmaları, halkın şikâyet ve dileklerini, mahallî idarelere ait hukukî düzenlemeler olarak kabul edilen fermân ve hükümleri, ait olduğu mahallin sosyal ve iktisâdî hayatını yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva eden şer'îyye sicilleri, Osmanlı Devleti'nin siyasî, idârî, sosyal tarihinin özellikle de şehir tarihlerinin ve mahallî hayata dair ilmî araştırmaların birinci kaynağıdır.

Rize'ye ait H. 1295-1296 (M. 5 Ocak 1878-14 Aralık 1879) tarihli şer'îyye sicillerini ihtiva eden bu çalışmamızın amacı da Rize'nin siyasî, askerî, içtimâî, iktisâdî ve kültür hayatına dair verileri ortaya koyarak Osmanlı tarihine, Türk tarihine bir nebze de olsa katkı sağlamaktır. Tezimizin giriş kısmında incelediğimiz döneme ait sicillerdeki kayıtlar hakkında, birinci bölümünde şer'îyye sicilleri, kadılık müessesesi, Rize'nin tarihi ve Rize'deki yer adlarının değiştirilmesi ile bilgi vermeye çalıştık. İkinci bölümde sicildeki kayıtlardan yola çıkarak Rize'nin sosyal ve ekonomik yapısını değerlendirmeye çalıştık. Üçüncü bölümde de sicillerin transkripsiyonunu verdik.

Bu çalışmam esnasında bilgi ve tecrübeleriyle beni yönlendiren ve yardımlarını benden esirgemeyen tez danışmanım saygıdeğer Hocam Doç. Dr. Mehmet Ali Beyhan'a, tezimin hazırlanması ve yazımı esnasında maddî ve manevî hiçbir desteğini esirgemeyen sevgili ağabeyim Muhammed Safi'ye teşekkürlerimi sunarım.

Şengül Karaloğlu
Mart 2007

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZ/ABSTRACT.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
KISALTMALAR.....	vii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ŞER'İYYE SİCİLLERİ.....	4
1.1. Şer'iyye Sicillerindeki Belge Çeşitleri	7
1.1.1. Kadılar Tarafından Kaleme Alınan Belgeler.....	7
1.1.2. Başka Makamlar Tarafından Sâdır Olan Belgeler	8
1.2. OSMANLI DEVLETİ'NDE KADILIK	9
1.2.1. Kadı Ve Şer'iyye Mahkemeleri.....	9
1.2.2. Kadının Görevleri	13
1.2.3. Kadıda Aranan Nitelikler	15
1.2.4. Kadıların Eğitimi, Tayinleri Ve Görev Süreleri.....	15
1.2.5. Kadılığın Dereceleri	18
1.2.6. Kadıların Yardımcıları	19
1.3. RİZE'NİN KISA TARİHÇESİ.....	21
1.3.1. Rize'de Yer Adlarının Değiştirilmesi Çalışmaları	25

İKİNCİ BÖLÜM

2.1. SİCİLDE GEÇEN RİZE'DEKİ YER İSİMLERİ.....	27
2.2. SİCİLDE GEÇEN SÜLALE İSİMLERİ	31
2.3. EVLİLİK	34
2.3.1. İslam'da Evlilik	34
2.3.2. Rize'deki Evliliklerin Yapısı	35
2.3.3. Evlilikte Kocanın Kadına Karşı Borçları	35
2.3.4. Evlilikte Kadının Kocasına Karşı Borçları.....	37

2.4. BOŞANMA	38
2.5. ÇOCUKLARIN SAYILARI VE CİNSİYETLERİ	39
2.6. TEREKE	39
2.6.1. Tereke Üzerindeki Haklar	40
2.7. EKONOMİK DURUM.....	41
2.8. KAYITLARDA GEÇEN EMTİA	43
2.9. KAYITLARDA GEÇEN KİTAP İSİMLERİ	44
2.10. KAYITLARDA GEÇEN MESLEK GRUPLARI	44
2.11. GURBETÇİ RİZELİLER.....	46

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

(Transkripsiyon).....	47
-----------------------	----

SONUÇ.....	274
-------------------	------------

BİBLİYOGRAFYA.....	275
---------------------------	------------

KISALTMALAR

a.e.g.	:	Adı geçen eser
a.g.m.	:	Adı geçen makale
C.	:	Cilt
DİA.	:	Diyanet İslam Ansiklopedisi
İA	:	Milli Eğitim Bakanlığı İslam Ansiklopedisi
s.	:	sayfa
S.	:	Sayı
TTK.	:	Türk Tarih Kurumu

GİRİŞ

On beşinci asrın son senelerinden başlayarak on dokuzuncu asır sonlarına kadar gelen ve dört asırlık Türk tarihini, Türk içtimaî hayatını, Türk iktisat ve siyasî hayatı ile ilgili bilgi ve belge niteliği taşımaları itibariyle Türk tarihinin ana kaynaklarından olan şer'iyye sicilleri¹, devlet merkezi ile olan yazışmaları, halk dileklerini, fermanları, ilamları, hüccetleri, beratları, mahallin beledî ve inzibatî işlerine ve devletin çıkardığı muhtelif yasaklara dair bilgileri ihtiva etmektedir.²

Rize'ye ait yirmi iki tane defter vardır. İncelediğimiz H. 1295-1296 yıllarına ait olan siciller İSAM kütüphanesinde 1498-1499 numara ile kayıtlı defterlerdir. İncelediğimiz döneme ait şer'iyye sicilinde 125 tane tereke, 6 tane boşanma, 2 tane evliliğin feshiyle, 3 tane evlilikle, 15 tane nafaka talebiyle, 31 tane vâsi tayiniyle, 3 tane vâsilikten azille, 4 tane kayyım 28 tane vekil tayiniyle, 14 tane borçla, 8 tane araziyle, 6 tane vakıfla ve diğerleri muhtelif konularda olmak üzere 289 tane kayıt vardır.

Kayıtlardan yalnız iki tanesi (24 numaralı arazi davasıyla, 274 numaralı tereke kaydı) gar-ı müslimlere aittir.

Boşanmayla ilgili olan 272 numaralı kayıt talak, 21, 23, 197, 198 ve 263 numaralı kayıtlar muhalaaya dair kayıtlardır.

Evliliğin feshiyle ilgili 147 ve 204 numaralı kayıtlar farklı iki kişiye nikâhlanan kızların nikâhlarının feshine dairdir.

Evlilikle ilgili olan 207 numaralı kayıt dul bir kadının izni olmadan vekiller aracılığı ile evlendirilmesi, 209 numaralı kayıt evli kadının bir başkası tarafından evlenilmek üzere kaçırılması, 288 numaralı kayıt da iki yaşındaki kızın iki kişi tarafından nikâhlanması ile ilgilidir.

¹ İbrahim Hakkı Uzunçarşılı, "Şer'î Mahkeme Sicilleri", **Ülkü Halkevleri Dergisi**, Ankara, C. V, S. 29, Temmuz 1935, s. 366

Nafaka ile ilgili olan 27, 42, 57, 75, 113, 141, 228, 244, 256, 270, 279 ve 282 numaralı kayıtlar kadınların çocuklarının ihtiyaçlarını karşılamak için babalarından nafaka talebine, 168, 239 ve 286 numaralı kayıtlar da kadınların kendilerini bırakıp giden kocalarından nafaka talebine dair kayıtlardır.

4, 5, 19, 22, 26, 37, 56, 58, 63, 78, 124, 128, 131, 133, 143, 144, 145, 161, 162, 163, 164, 165, 201, 206, 217, 230, 231, 238, 240, 241, 267 numaralı kayıtlar vâsi tayinine dairdir. Çocuklara vâsi olarak anneleri, büyükanneleri, dedeleri, amcaları, amcalarının çocukları, dayıları tayin edilmiştir. Bunların dışında akrabalık bağı olmayanların da vâsi tayin edildiği görülmektedir. 5,19, 22, 58, 124, 131, 144, 164, 201 numaralı kayıtlardaki tayin edilen vâsiler, akrabalar dışından tayin edilmişlerdir. 69, 105, 242 numaralı kayıtlar ise vâsilikten azille ilgili kayıtlardır. Vâsi, bir kimsenin mallarında veya çocuklarının işlerinde tasarruf etmek üzere tayin edilen kişiye denir.³ Vâsi tayin edilirken ilk önce varsa, babanın ölmenden önce çocuklarına vâsi olarak tayin ettiği kişi tercih edilir. Baba bir kimseyi tercih etmeden ölmüşse vâsi tayin etme hakkı kadiya intikal eder. Vâsiler kadiya karşı sorumludurlar.⁴

20, 55, 129 ve 262 numaralı kayıtlar kayyım tayini ile ilgili kayıtlardır. Kayyım bir vazifeyi gören, bir şeyin umur ve ahvaline bakan kimse demektir. Hukuk terimi olarak, muayyen bir işin görülmesi veya bir malın idaresi için tayin olunan mümessil demektir. Reşit olan bir kimsenin hasta veya kayıp olması gibi bir sebeple işini bizzat görememesi durumunda; bir işte veli ve vâsi gibi kanunî mümessilin menfaati ile küçük veya mahcurun menfaatlerinin birbirine zıt olması halinde bu işle alakalı kimselerin mahkemeye müracaatı ile bunlara kayyım tayin edilir. Ve işler bunlar vasıtası ile yürütülür.⁵

Vekil tayini ile ilgili 15, 53, 60, 71, 72, 103, 110, 202, 222, 224, 253 ve 275 numaralı kayıtlar miras alacaklarının temini için vekil tayini ile, 43, 70, 97, 104, 134, 146, 203, 214, 215, 233, 236 ve 269 numaralı kayıtlar çeşitli sebeplerle vekil tayin

² Mücteba İlgürel, “Şer’iyye Sicillerinin Toplu Katoloğuna Doğru”, **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi**, S. 28-29, İstanbul, 1975, s. 123

³ Mehmet Erdoğan, **Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü**, İstanbul, Rağbet Yayınları, 1998, s. 477

⁴ Hayreddin Karaman, **Yeni Gelişmeler Karşısında İslam Hukuku**, İstanbul, 1998, s. 36

⁵ Hilmi Ergüney, **Türk hukukunda Lügât ve İstilahlar**, İstanbul, 1973, s. 256-257

edilen kişilerin vekilliklerinin ıspatı ile, 32 numaralı kayıt alacağın temini için, 91 ve 243 numaralı kayıtlar işlerin takibi için, 225 numaralı kayıt da arazi satışı için vekil tayin edilmesine dair kayıtlardır.

Borçla ilgili olan 13, 59, 98, 108, 121, 122, 148, 166, 200, 210, 211 ve 212 numaralı kayıtlarda borç olarak verilip geri istenen meta paradır. 66 numaralı kayıтта borç olarak çapa demiri ve halat verilmiştir ve bunların geri verilmesi talep edilmektedir.

Araziyle ilgili olan 7, 24, 76 ve 196 numaralı kayıtlar arazilerin sulanması üzerine çıkan anlaşmazlıklara, 77 ve 205 numaralı kayıtlar arazilere çekilen çitlerin kaldırılmasına, 155 numaralı kayıt mülke müdahaleye, 237 kayıt ise arazi satışı üzerine çıkan anlaşmazlığa dairdir.

Vakıfla ilgili olan 130 numaralı kayıt vakıf için mal alımına, 234 ve 257 numaralı kayıtlar vakfa bağışlanan paranın kullanımına, 235 ve 264 numaralı kayıtlar cami yapımına dairdir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ŞER'İYYE SİCİLLERİ

İnsanlarla ilgili bütün hukukî olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargı tatbikatı neticesinde oluşan metinleri yazılı kaynakları ihtiva eden defterlere şer'îyye sicilleri, kadı defterleri, mahkeme defterleri, zabt-ı vakâyi sicilleri veya sicillât defteri denmektedir.

Şer'î mahkemeler tarafından verilen her çeşit ilam, hüccet ve şer'î evrak, istinasız asıllarına uygun olarak bu defterlere kaydedilmiştir. Hakimler mahkemede mutlaka bir sicillât defteri bulundurmuş ve verdiği ilam ve hüccetleri, tahriften korunacak şekilde muntazam olarak bu defterlere kaydetmişlerdir.⁶

Şer'îyye sicilleri, on beşinci asrın son senelerinden başlayarak on dokuzuncu asır sonlarına kadar gelen ve dört asırlık Türk tarihini, Türk içtimaî hayatını, Türk iktisat ve siyasî hayatı ile ilgili bilgi ve belge niteliği taşımaları itibarıyla Türk tarihinin ana kaynaklarından biridir.⁷ Devlet merkezi ile olan yazışmalar, halk dilekleri, fermanlar, ilamlar, hüccetler, beratlar, mahallin beledî ve inzibatî işleri, devletin çıkardığı muhtelif yasaklar (tütün ve içki yasağı gibi) hakkında bilgiler bu defterlerde kayıtlıdır.⁸

Şer'îyye sicilleri Osmanlı hukukunun kaynakları, İslam hukukunun ne dereceye kadar uygulandığı, padişahların ve devlet adamlarının yasama yetkilerinin sınırları, örfî hukukun uygulama alanlarının tespiti açısından önemlidir.⁹ Sicillerdeki kayıtlardan Türk aile yapısı, nişanlanma ve evlenme gelenekleri, karı-kocanın çocuklar üzerindeki hak ve vazifeleri, mehir olarak hangi eşyaların verildiği, Müslim ve gayr-ı Müslimlerin sosyal yapıları ve özellikleri, yaşam şekilleri, ne tür evlerde oturdukları, kullandıkları eşyaları ve giyimleri, mal varlıkları, ne tür yiyeceklerle beslendikleri, erkeklerin eş sayıları, ailelerin çocuk sayıları ve cinsiyetleri, eğitim düzeyleri, boşanma sebepleri; mali hukuka dair kayıtlardan dönemin ekonomik

⁶ Ahmet Akgündüz, **Şer'îyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katoloğu ve Seçme Hükümler**, C. I, İstanbul, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 1988, s. 17-18

⁷ İbrahim Hakkı Uzunçarşılı, "Şer'î Mahkeme Sicilleri", **Ülkü Halkevleri Dergisi**, Ankara, C. V, S. 29, Temmuz 1935, s. 366

⁸ Mücteba İlgürel, "Şer'îyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru", **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi**, S. 28-29, İstanbul, 1975, s. 123

⁹ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 13

yapısı, vergi çeşitleri, vergi tarhı ve tahsili, çeşitli müesseseler ve bunların fonksiyonları; idarî hayata dair kayıtlardan eyalet, sancak, kaza, nahiye, köy ve mahallelerdeki idarî sistem ve buralardaki idarecilerin kimler olduğu, göreve geliş şekilleri ve sorumlulukları, görevden ayrılış sebepleri; askerî hayata dair kayıtlardan yapılan savaşlar ve sebepleri, savaşlar için ne tür hazırlıklar yapıldığı hakkında bilgi sahibi olmaktayız.¹⁰ Kısacası şer'îye sicilleri hukukî, iktisadî, sosyal, idarî ve askerî tarihimizle ilgili daha kesin yargılara ulaşmamız açısından birinci derecede önemli kaynaklardandır.

Sicillerdeki her çeşit yazılı metinler belli bir usule göre düzenlenmiş ve kaydedilmiştir ki, bu usule "sakk-ı şer'î" denir. Bütün sicil defterlerinin başında genellikle Arapça yazılı olan bir "dibace" yani giriş kısmı vardır. Burada şer'î hükümlere ve bunları vaz' eden Allah ve peygamberine saygı arz edilmekte, daha sona sicili tutan hakimin ismi ve unvanı kaydedilmektedir.¹¹

Şer'îye sicilleri XIX. asra kadar devlet merkezi ile olan yazışmaları, halk dileklerini, fermanları, hüccetleri v.s. gibi konulara ait belgeleri ihtiva ederken, özellikle Tanzimat'ın ilanından sonra adlî alanda yapılan yeni düzenlemeler sonucu, şer'î mahkemeler sadece şer'î davalara bakar duruma geldiğinden, bu tarihten sonra siciller de bazı yönden önemlerini kaybetmiş; umumiyetle ilan, ilam, narh kayıtları ve terekeleri ihtiva eden belgeler durumuna düşmüşlerdir. Fakat şer'îye sicillerinin içinde bulunan tereke kayıtları o bölgenin adlî, ekonomik ve sosyal hayatıyla ilgili konuları ihtiva ettiğinden bu siciller yine de çok önemli kaynaklardandır.¹²

Tanzimat'tan sonra 15 Zilhicce 1290/1874'te Sicillât-ı Şer'îye ve Zabt-ı Deâvî Cerideleri Hakkında Talimat'la şer'îye sicillerinde yapılan hukukî düzenlemeye göre;

- İstanbul'da ve taşrada bulunan bütün şer'î mahkemelerde mevcut olan sicillerin ilk sayfasından başlanarak son sayfasına kadar sayfa numaraları konacak,

¹⁰ Hasan Moğol, **Şer'îye Sicilleri Sözlüğü**, Ankara, Mehter Yayınları, 1997, s. 6-10

¹¹ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 19

- Şer'î mahkemeler tarafından verilen her çeşit yazılı belgenin aslı mutlaka sicile kaydedilecek ve kaydedildiğine dair kaydedenin özel mührü basılacak,
- İhtiyaç duyulduğunda sicillere müracaat edileceğinden yazılar okunaklı olacaktır. Sicil defterlerinde silinti ve kazıntı bulunmayacak ve satır aralarına hiçbir şey ilave edilmeyecektir; edilirse kadı tasdik edip mühürleyecektir,
- Kayıtlar arasında aralık fazla olmayacak ve şahıslara verilen belgelerin asılları ile sicildeki kayıtlar mutlaka mukabele edilecektir. Sonradan yapılan müracaat ve mukayeselerde, asılda veya sicilde eksiklik yahut fazlalık söz konusu olursa, suçlular cezalandırılacaktır. Çürümüş olan siciller tamir ettirilecektir. Bütün şer'î mahkemelerde sicillerin korunması için hususî bir sandık bulundurulacak ve siciller her akşam bu sandığa bırakıldıktan sonra sandık mukayid efendi tarafından mühürlenecektir. Kadıların görev süreleri sona erince, sicil hususi mührüyle tasdik edilecek ve durum tespit olunacaktır.

Yine 4 Cemâziye'l-ûlâ 1296/1879 tarihinde, mahkemelerde ilam ve hüccetlerin nasıl düzenleneceğine dair bir talimat daha neşredilmiştir.¹³

Adliye depolarında muhafaza edilen şer'iyye sicilleri Maarif Vekaleti'nin 3 Kasım 1941 tarihli ve 4018/2182 sayılı emriyle müzelerde toplanmıştır.¹⁴ Günümüzde Ankara'da Milli Kütüphane'de toplanmış olan şer'iyye sicillerinin birçoğunun kataloğu yapılmıştır.

¹² Ahmet Halaçoğlu, "Şer'iyye Sicillerinin Önemi ve 381 Numaralı Harput Şer'iyye Sicili (H. 1283-84, M. 1866-68)'nin Tanıtımı", **Fırat Üniversitesi Dergisi**, Elazığ, 1987, Cilt I, S. I, s. 33

¹³ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 20

¹⁴ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 62

1.1. Şer‘iyye Sicillerindeki Belge Çeşitleri

1.1.1. Kadılar Tarafından Kaleme Alınan Belgeler

- Hücetler

Şer‘î mahkemeler tarafından verilen, kadının hükmünü ihtiva etmeyen, sadece kadı huzurunda iki tarafın anlaşmaya vardıklarına dair kadının tasdikini ihtiva eden belgelerdir. Hücetler, çok çeşitli hususların tespiti için tertip edilmiş olup kadılar tarafından tanzim edilen bir nevi noterlik belgeleri olarak kabul edilmiştir. Alım-satım, nafaka, vekalet, vâsiyet, kefalet, şehadet, ferağ, borç, hibe, rüştün ispatı, keşif, sulh vb konulara dair hücetler vardır.¹⁵ Tanzimat’tan sonra hücet yerine “senet” tabiri kullanılmaya başlanmıştır. Şer‘î hücetlere de “senedât-ı şer‘iyye” denmiştir. Ancak halkın dilinde, hükmü ihtiva etsin etmesin üst tarafında hakimim imza ve mührünü taşıyan her belgeye hücet dene gelmiştir.¹⁶

- İlâmlar

Kadıların, şer‘î mahkemeye intikal eden bir davanın kararının tasdikini temin maksadıyla şeyhülislamığa; veya her hangi bir konuda bilgi vermek üzere üst makamlara yazdıkları resmi yazılara ilâm denir. Bir konuda bilgi vermek üzere üst makamlara yazılan ilâmlar arz mahiyetindedir.¹⁷ Mahkeme kararını ihtiva eden bir ilâm belgesi, davacının iddiasını, dayandığı delilleri, davalının cevabını ve def‘i söz konusu ise def‘inin sebeplerini, verilen kararın gerekçelerini ve nasıl karar verildiğine dair kayıtları ihtiva eder. Hakimin kararını ihtiva eden her belge ilâmdır.¹⁸ Borç ikrarı, alacağın tecili, hürriyetin ispatı, vakıf, evlenme, boşanma, iffete iftira, içki içme, zina, maktulün keşfi, Müslüman olma ve dinden çıkma, hırsızlık suçu ve cezası ile sulh vb konulara dair ilâmlar vardır.¹⁹

¹⁵ S. Mübahat Kütükoğlu, **Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)**, Ankara, Kubbealtı Neşriyat, 1994, s. 350

¹⁶ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 21

¹⁷ S. Mübahat Kütükoğlu, a.g.e., s. 345

¹⁸ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 29

¹⁹ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s.32

- Maruz

Kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen, sadece kadının icra makamlarına idarî bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamına yahut kadıya hitaben yazdığı şikayet dilekçelerine denir. Kısaca astın üstüne yazdığı bir isteği veya durumun arzını ihtiva eden yazılı belgelerdir.²⁰

- Mürâsele

Anadolu ve Rumeli kazaskerleri tarafından kadı ve naiblere ve onlar tarafından nahiye naiblerine, tayinleri ve salahiyetleri ile ilgili olarak yazılan resmî yazıları ihtiva eden belgelere ve yine kadılar tarafından herhangi bir husus hakkında yazılan yazılara mürâsele denir.²¹

1.1.2. Başka Makamlardan Sâdır olan Belgeler

- Padişah'tan Gelen Emir ve Fermânlar

Bunlardan birincisi padişah ya ihtilâflı olan bir şer'î meselede mevcûd görüşlerden birini tercih ettiğini kadıya bildirir; ya şer'î hükümlerin icrâsını teyit için yazılı emir gönderir veya düzenleme yetkisi bulunan sahalarda bazı düzenleyici kâideleri Divân-ı Hümâyûn'un telhisi üzerine tanzim eder ve durumu kadılara bildirir.

Padişah'tan gelen emir ve fermanlar müstakil bir defter tutulmadığı zaman, bazen şer'îye sicillerinin başına bazen ortasına bazen de diğer kayıtlardan ayrılması için ters olarak sicillere kaydedilmişlerdir.

²⁰ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 37

²¹ Mehmet Zeki Pakalın, **Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, C. II, s. 621

İkincisi yine padişah'tan sadır olan ancak birinci gruptaki gibi umumî değil şahısları ilgilendiren ve vazife tevcihi, tımar tefvizi, ticaret berâtı ve benzeri konulara ilişkin kaleme alınan ferman, berat ve nişanlardır.

- Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerlerden Gelen Buyrultular

Buyrultu sadrazam, kaptan-ı derya, vezir, beylerbeyi ve kazasker gibi devlet erkânının yazılı emirlerine denir ve bu makamlardan kadılara giden yazılı emirlerin bir sureti de şer'îyye sicillerine kaydedilmiştir.

- Tezkereler ve Temessükler

Tezkere üstün alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmî bir konuyu ihtiva eden belgelere denir. Tezkereler başta sadrazam olmak üzere yüksek devlet memurlarının özel kalem müdürleri olan tezkireciler tarafından kaleme alınmıştır.

Temessükler ise mirî arazide ve gayr-ı sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam ve şahıslar tarafından verilen belgeye denmektedir. Tasarruf vesikası demek olan temessüklerin yerine sonraları tapu tabiri kullanılmaya başlanmıştır.²²

1.2. OSMANLI DEVLETİ'NDE KADILIK

1.2.1. Kadı Ve Şer'îyye Mahkemeleri

Arapça'da kazâ kökünden ismi fail olan kadı, fıkıh terimi olarak insanlar arasında meydana gelen anlaşmazlıkları ve davaları İslâm hukuku hükümlerine göre çözümlmek için yetkili makamlarca tayin edilen kişiyi ifade eder.²³

²² Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 39-50

²³ Fahrettin Atar, "Kadı", **DİA**, C. XXIV, İstanbul, 2001, s. 66

Osmanlı kaynaklarında kadı kelimesine ilk defa Osman Gazi devrinde rastlanmaktadır. Bilecik'in fethinden sonra Selçuklu sultanından istiklâl alâmetleri olarak Osman Gazi'ye tabl, alem ve kılıç gelmiş, bunun üzerine Tursun Fakih, Karacahisar'a kadı ve hatip tayin edilerek hutbe Osman Gazi adına okunmuştur. Dolayısıyla ilk Osmanlı kadısı Tursun Fakih olarak görülmektedir.²⁴

Osmanlı imparatorluğunda şer'î mahkemeler, ilk zamanlardan itibaren, medenî hukuk ve ceza davalarına bakmaktaydılar. Her kazâ merkezinde bir şer'î mahkeme vardı ve bunların başında birer kadı bulunmaktaydı.²⁵ Ancak devletin henüz kurulmuş olmasından dolayı ilk Osmanlı kadıları, Anadolu, Suriye, Mısır ve Irak gibi memleketlerin halklarından seçilmişlerdir. Bir yandan da İznik, Bursa gibi yeni fethedilen şehirlerde inşa edilen medreseler asıl Osmanlı kadılarını yetiştirmekteydi.²⁶

Osmanlı Devleti'nde bir yerde bir mahkemenin teşekkülü, padişahın beratı ile tayin olunmuş bir kadının veya kadının görevlendirdiği bir naibin bulunmasına bağlıydı. Kadılar tayin olundukları kazâ bölgelerindeki subaşı, sancakbeyi, beylerbeyi gibi askerî-idârî makamlardan, müstakil idiler. Askerî ve idârî makamlar mahkemenin kararlarını tenfiz etmekle görevlidirler.²⁷

Sultan I. Murat döneminde orduya ait işlerin görülmesi için Kazaskerlik makamı ihdas edilmiştir. Fatih Sultan Mehmet döneminde de kazaskerlik Anadolu ve Rumeli olmak üzere iki kazaskerliğe bölünmüş; Rumeli cihetindeki kadılıklar Rumeli Kazaskerliği'ne, Anadolu tarafındaki kadılıklar ise Anadolu Kazaskerliği'ne bağlanmış, rütbeleri, derece ve elkabları belirlenmiştir.²⁸

Tanzimat dönemine kadar Osmanlı İmparatorluğu'nda üç tip mahkeme vardı. Şeri'at Mahkemeleri, Cemaat Mahkemeleri ve Konsolosluk Mahkemeleri. Şeri'at Mahkemeleri Müslüman halk arasında çıkan her türlü ihtilafları, Osmanlı tebası arasında doğan ve medeni hukukla ilgili olmayan ihtilafları ve bir de aynı konularda

²⁴ Yusuf Halaçoğlu, **XIV.-XVII. Yüzyıllarda Osmanlı Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı**, Ankara, TTK, 2003, s. 124

²⁵ Halil İnalçık, "Mahkeme", **İA**, C. VII, İstanbul, 1988, s. 147

²⁶ A. Refik Gür, **Osmanlı İmparatorluğunda Kadılık Müessesesi (Doktora Tezi)**, İstanbul 1971, s. 25

²⁷ Halil İnalçık, a.g.m., s. 149

²⁸ A. Refik Gür, a.g.e., s. 34

Osmanlı tebası ile yabancı devletler tebası arasında meydana gelen davaları görürlerdi.

Cemaat Mahkemeleri, Osmanlı devletinin Müslüman olmayan halkının din ve mezhep yönünden bağlı bulundukları cemaatlerin mahkemeleriydi. Bu mahkemeler, kendi cemaatlerine bağlı kimseler arasında medeni halleri ve ihtilafları, örf ve adetlerine göre görmekteydiler. Konsolosluk mahkemeleri ise kapitülasyonlardan faydalanan yabancı devletlere mensup kimseler arasında çıkan ihtilafları çözümlerdi.²⁹

Osmanlı Devleti'nde batıda olduğu gibi ihtisas mahkemeleri yoktu. Ancak bazı kadılıkların muayyen davalarda ihtisas mahkemesi özelliği taşıdığı görülmektedir. Örneğin Eyüp Mahkemesi su hakları konusunda ihtisas kazanmış bir mahkeme idi. Öte yandan mahkemelerin, bazı cezâ ve hukuk davalarına bakmaktan alıkondduğu da olmuştur. Mirasla ilgili bazı davalarda mahalli mahkemeler değil Divân-ı Hümâyûn yetkili kılınmıştır.

Her türlü hukukî anlaşmazlıklarda tarafların mahkemeye bizzat gelerek haklarını aramaları mümkün olduğu gibi, velileri veya vâsileri aracılığı ile de davalarını takip etmeleri imkan dahilindeydi. Batı hukukunda benzer görevleri üstlenen ve tamamen profesyonel bir mahiyeti olan avukatlık kurumu, Osmanlı hukukunda bulunmamakta ise de, vekiller Osmanlı hukukunda yaygın bir uygulama alanına sahipti. Ayrıca Divân-ı hümâyûn şer'î mahkemelerin temyiz mercii konumundaydı.³⁰ Osmanlı Devleti'nde mahkemelere ait özel binalar yoktu. Genellikle kadı kendi konutunun bir bölümünü mahkeme olarak kullanırdı ve mahkeme herkese açık olarak yapılırdı.³¹

Ancak Tanzimat döneminde Şer'iyye Mahkemelerinin geleceği açısından önemli gelişmeler olmuş ve bir takım yeni mahkemeler teşkil edilmiştir. Sultan Abdülmecit devrinde İstanbul'da ve eyaletlerde "Meclis-i Tahkikat" adıyla ceza mahkemeleri kurulmuştur. Bu mahkemeler cinsi ve mezhebi ne olursa olsun, Osmanlı tebası arasındaki cinayet, hırsızlık ve bu gibi daha başka cinsten davaları

²⁹ Enver Ziya Karal, **Osmanlı Tarihi**, C. VI, Ankara, TTK, 1988, s. 148-149

³⁰ Mehmet Akif Aydın, "Osmanlıda Hukuk", **Osmanlı Devleti Tarihi**, C. 2, İstanbul, IRCICA, 1999, s. 395-397

görmekten başka, Osmanlı tebasıyla, yabancı devlet tebası arasında çıkan aynı konulu davaları görmekteydi. Meclis-i Tahkikat'lardan başka 1840 yılında Osmanlı tebası ile yabancı tüccarlar arasında çıkan hukukî anlaşmazlıkların çözülmesi için Ticaret Nezâretine bağlı Ticaret Mahkemeleri ihdas edilmiştir.³²

1864 tarihli Vilâyet Nizâm-nâmesi ile kaza, sancak ve vilâyetlerde bidayet ve istinaf mahkemeleri kurulmuştur. Nizamiye Mahkemelerinin yargı kademeleri şöyle teşkilatlanmıştı: Her bir nahiyede bir sulh mahkemesi (İhtiyar Meclisi), her bir kazada bir dava meclisi (Meclis-i De'avi), sancak merkezinde bir hukuk ve cinayet temyiz meclisi (Meclis-i Temyiz ve Hukuk) bulunacaktı.³³

1868 yılında yeni kurulan mahkemelere bir merci tayin etmek üzere Divân-ı Ahkâm-ı Adliye tesis edilmiş ve bu divân, yeni kurulan mahkemelerin temyiz mercii olmuştur. Divân-ı Ahkâm-ı Adliye üyeleri arasında gayri Müslimler de bulunurdu. Divân-ı Ahkâm-ı Adliye'nin kuruluşuyla, Osmanlı mahkemeleri de şer'î ve nizâmî olarak ikiye ayrılmış ve her iki mahkemenin vazifelerini ayırt edebilmek için de Mecelle'nin tedvini çalışmalarına başlanmıştır.³⁴

1867 tarihli Divân-ı Ahkâm-ı Adliye Nizam-nâmesi ile aile, miras, vakıf, şahsa karşı işlenen suçlar ve cezalar gibi hukuk-ı şer'iyye denilen davalar dışındaki hususlar, Şer'iyye Mahkemelerinin yetkilerinden çıkartılmıştır. Yine aynı tarihli Şurâ-yı Devlet Nizam-nâmesi ile şer'iyye mahkemelerinin idarî yargı yetkileri de kısıtlanmıştır. 1864 yılında temeli atılan Nizamiye Mahkemeleri 1871 yılında tam olarak tesis edilerek hukuk-ı şer'iyye denen hususlar dışındaki bütün yargı yetkisi bu mahkemelere devredilmiştir.³⁵

1877 yılında Şer'iyye Mahkemelerinin temyiz mercii olarak "Meclis-i Tetkikât-ı Şer'iyye" ile "Fetvahâne" ihdas edilmiştir. 1879 yılında Meclis-i De'avi'nin adı Kazâ Bidayet Mahkemesi, Meclis-i Temyiz'in adı Merkez Bidayet Mahkemesi, Divân-ı Temyiz'in adı Mahkeme-i Temyiz olarak değiştirilmiştir³⁶, yine aynı tarihte Divân-ı

³¹ İlber Ortaylı, **Osmanlıda Kadı: Hukuk ve İdare Adamı Olarak**, Ankara, Turhan Kitapevi, 1994, s. 50

³² Enver Ziya Karal, a.g.e., C. VI, s. 150-151

³³ Enver Ziya Karal, a.g.e., C. VII, s. 167

³⁴ A. Refik Gür, a.g.e., s. 37-38

³⁵ Ahmet Akgündüz, **Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler**, C. I, İstanbul, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 1988, s. 77-78

³⁶ Hayreddin Karaman, **İslam Hukuk Tarihi**, İstanbul, İz Yayıncılık, 1999, s. 301

ahkâm-ı Adliye, Adliye Nezareti'ne dönüşmüş; önce bütün nizamî mahkemeler, 1916 yılında da Şeyhülislamlığa bağlı şer'î mahkemeler bu nezarete bağlanmıştır. 1917 yılında yeniden Şeyhülislamlığa bağlanan şer'î mahkemeler, 8 Nisan 1924 tarihli "Mehâkim-i Şer'iyye'nin İlgasına ve Mehâkimin Teşkilatına Aid Ahkâmı Muadil Kanun" ile lağv edilmiştir.³⁷

1.2.2. Kadının Görevleri

Kadılar görevlerini ifa ederken sadece şer'î davalara değil örfî davalara da bakmakla yükümlü idiler. Osmanlı Devleti'nde örfî davalara bakmakla görevli bulunan bir mahkeme hiçbir zaman mevcût olmamıştır.³⁸ Kadıların asıl görevi, insanlar arasında meydana gelen hukukî ihtilafları sonuçlandırmak, hukuka aykırı davranışların cezasını hükme bağlamak, verdikleri hüküm ve cezaları icra ve infaz etmektir. Ancak kadılara dinî, malî, idarî, eğitim ve öğretim gibi kazaî olmayan görevlerin de tevdi edildiği olmuştur.³⁹

Osmanlı kadısının mülkî, adlî, askerî alanlardaki görevleri şöyle sıralanabilir: Sefer-i hümâyun sırasında geçilecek yol, köprü ve çeşmelerin tamiri ile erzak temini; yangın ve zelzele zamanlarında, ordu sevkıyatı, donanma inşası gibi durumlarda işçi, kalfa ve usta temini ile sevki, kadıların uhdesinde idi. Malzeme sağlanması, avarız vergilerinin toplanması; sefer zamanında okçu ve kürekçi gibi insan unsurunun sağlanması; kullanılacak yük hayvanlarının temini; bunların nakli için iskelelerde at gemilerinin hazırlanması kadıların görevlerindendir. Kadı ordunun tahıl, saman ihtiyacını karşılar ve konak yerine sevk ederdi.

Yine İstanbul'a erzak, et, sebze ve meyve temini için civar şehir kadıları görevlidir. Yabancı gemilere kaçak yollardan erzak verilmesi ve her türlü kaçakçılığın önlenmesi kadıların görevleri arasındadır. Et, yağ ve tahıl gibi temel gıda maddelerinde karaborsacılığın önlenmesinde kadılar sorumlu idi. Bulunduğu şehrin kalesinin muhafazasındaki kale dizdarları ve dizdarbaşı kadının sorumluluğu ve yönetimi altındadır. Yine şehir ve kalelerin muhafazası için olur olmaz yerlere ev

³⁷ A. Refik Gür, a.g.e., s. 37-38

³⁸ Mehmet Akif Aydın, a.g.m., s. 394

³⁹ Fahrettin Atar, a.g.m., s. 68

ve dükkan yapılmaması, kalenin imar ve savunma nizamının gözetilmesi kadının görevidir.

Bir yerin aranması ve baskın düzenlenmesi veya bazı şahısların tevkifi ancak kadının emriyle mümkündür. Pazar yeri değişikliği, imam ve müezzin tayini için arz onun görevidir. Kadılar, vakıf mütevellilerini denetler, tekkeleri teftiş ederek ehliyetli derviş ve şeyhlerin ahaliyi ifsat etmemeleri için gerekli önlemleri alırlardı. Ayrıca kadı, vakıf medreselerinin nizamını gözetir, yetersiz müderrisler ve idare hakkında merkeze arzda bulunur, talebenin durumunu denetlerdi.

Çarşı, Pazar denetimi ürün ve hizmetlere narh koymak⁴⁰, ayrıca vâsisi olmayan küçükleri evlendirmek, mirasları taksim etmek, yetimlerin ve kayıp kişilerin mallarını muhafaza etmek, vâsi ve vekilleri tayin ve azletmek, evlenme akitlerini icra, vâsiyetleri tenfiz etmek kadının görevleri arsındadır.⁴¹ Bunun yanında gayr-ı Müslim ahâlinin hukukunun gözetmek ve malî yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğine dikkat etmek zorundaydı.⁴²

Kadının, bütün bu görevleri yerine getirmesinde kendisine yardım eden bazı yardımcıları vardı. Subaşı, böcekbaşı, çöplük subaşı, mimarbaşı gibi yeniçeri ocağına bağlı zabıt ve görevliler genel güvenlik, temizlik ve imar düzeninin sağlanmasında, ihtisap ağası (muhtesip) çarşı ve pazarın kontrolü, narhın tespiti, dini emirlerin yerine getirilip getirilmediğinin gözetilmesi, bazı günlük vergilerin toplanmasında kadıya yardım etmekteydiler.⁴³ Kadıların bu görevleri XIX. yüzyıl ortalarına kadar devam etmiştir. Tanzimat döneminde nizami mahkemelerin kurulmasıyla şerî mahkemeler ve dolayısıyla kadıların görevleri; sadece nikah, boşanma tereke taksimi, alacak-verecek gibi alanlarla sınırlandırılmıştır.⁴⁴

⁴⁰ İlber Ortaylı, "Kadı", **DİA**, C. XXIV, İstanbul, 2001, s. 72-73

⁴¹ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 68

⁴² İlber Ortaylı, a.g.m., s. 70

⁴³ Ziya Kazıcı, **Siyasî-Dini-Kültürel-Sosyal İslam Tarihi: Osmanlı Medeniyeti Tarihi**, C. XI, İstanbul, Kayıhan Yayınları, 1997, s. 451

⁴⁴ İlber Ortaylı, a.g.m., s.72

1.2.3. Kadıda Aranan Nitelikler

Kadı olmak için birinci şart Müslüman olmaktır. Bunun yanında fakihler kadı tayin edilecek kimselerin derin hukuk bilgisine, vücut bütünlüğüne, sosyal ilişkilerin gereklerini, halkın ihtiyaçlarını, örf ve adetlerini kavramaya elverişli kültüre, dış etkilere karşı koyacak derecede ahlak, karakter ve seciyeye sahip olmaları, dini emir ve yasaklara aykırı davranışlarda bulunmamaları gerektiğini ifade ederler.

Emevi halifesi Ömer b. Abdülaziz'in kadılık görevine tayin ettiği Meymûn b. Mihrân'a verdiği şu talimat literatüre davranış modeli olarak geçmiş ve bir kadıda bulunması gereken özellikleri ortaya koymuştur: "Sinirli ve sıkıntılı iken davayı karara bağlama, taraflara karşı yumuşak davran. Dava ile ilgili yeterli araştırmayı yapmadan ve dava konusunu iyice anlayıp dinlemeden hüküm vermenin bir faydasının bulunmadığını; hakkı sahibine teslim etmedikçe davayı karara bağlamanın bir mana ifade etmediğini, adil davranmadıkça hüküm vermenin ve o hükmü icra etmenin bir hayır getirmeyeceğini bilmelisin."

Kadılar, prensipte duruşma sırasında alış-veriş, şakalaşma gibi yargı makamının saygınlığı ile bağdaşmayacak davranışlarda bulunamaz, taraflardan hiç birinin hediyesini kabul edemez ve ziyafetlerine gidemezdi.

Mecelle'de de kadının özellikleri sıralanırken onun hakim, fehim, müstakim, emin, metin, mekin olması, fıkıh meselelerine ve yargılama usulüne vakıf ve davaları onlara uygulayarak sonuçlandırmaya muktedir bulunması şartı aranmış, böylece kadılığın bilgi, sanat ve yüksek bir karakter işi olduğu belirtilmiştir.⁴⁵

1.2.4. Kadıların Eğitimi, Tayinleri Ve Görev Süreleri

Kadılar medreselerde yetişirdi. Osmanlı Devleti'nde kadıların eğitimi için ilk medresenin Sultan Orhan zamanında kurulduğu bilinmektedir. Ancak Osmanlı devlet ve toplum sistemi içinde tedris, kaza ve ifta mesleklerinin ayrımı, derecelenmesi ve rütbe muadeletinin asıl şekillenışı Fatih Sultan Mehmet döneminde olmuştur.

⁴⁵ Fahrettin Atar, a.g.m., s. 67-69

Fatih Sultan Mehmet kanunnamesinde kadıların alacağı harçları belirtmiş, hiyerarşiyi kurmuş, tedris, kaza ve ifta arasındaki muadeleti tespit etmiştir. XVI. yüzyılda Süleymaniye medreseleri kurulana kadar Fatih döneminde kurulan Sahn-ı seman medreseleri kadılık mesleğine girecek gençlerin tahsil görüp icazet aldıkları yer olmuştur.⁴⁶

Kadılık mesleğine iki yoldan girilirdi. Bu yollardan birincisi medrese tahsili ikincisi ise müderrislik mesleğiydi. Medrese tahsilini bitiren kimse medresenin yüksek tahsil kısmına devam etmek istemediği ve yargı teşkilatında hizmet almak isteğinde naib olur ve nahiyelerle kazalarda kadı vekilliği yapardı.⁴⁷ İsteyenler ise bir müddet müderrislik yaptıktan sonra bir kazaya tayin olunurdu. Bu gibiler müderrislik sırasındaki derecelerine göre kadılığa getirilirlerdi. Bu durum kanunnamelerde tespit olunmuştur.⁴⁸

Kadılar yaptıkları görev karşılığında miktarları kanunnamelerde belirtilen bir harç almakta ve geçimlerini bu harçla sürdürmektedirler. Ücretlerinin az olmasından dolayı XIV. Yüzyıl sonlarına kadar Osmanlı Devleti'nde kadılığa rağbet az olmuş müderrislik kadılığa tercih edilmiştir. Bunun üzerine Fatih Sultan Mehmet zamanında kadılığa tahsis edilen ücretler arttırılmıştır.⁴⁹ Örneğin tereke taksiminden alınan resm-i kısmet Fatih döneminde binde yirmi akçe⁵⁰, Kanunî döneminde binde yirmi beş akçe⁵¹ olarak tespit edilmiştir.

Kadı tayini XIV. ve XV. yüzyıllarda Divan-ı Hümâyün toplantılarında Rumeli ve Anadolu kazaskerlerinin arzı ve padişahın onayı ile olurdu. Bu şekil Fatih devrinden itibaren, özellikle divanın sadrazamın başkanlığında toplanmaya başlamasından sonra değişmiş ve kadı, kazaskerlerin teklifiyle sadrazam tarafından tayin edilmeye başlanmıştır. XVI. yüzyıldan itibaren ise, mevleviyet denilen kadılıkların tayini, şeyhülislamlığın önem kazanmasından sonra, onların teklifi üzerine sadrazam tarafından yapılmıştır.⁵²

⁴⁶ İlber Ortaylı, a.g.m., s. 70

⁴⁷ Enver Ziya Karal, a.g.e., C. VI, s.139

⁴⁸ Yusuf Halaçoğlu, a.g.e., s. 126

⁴⁹ İ. Hakkı Uzunçarşılı, "Kadılık", **Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı**, Ankara, TTK, 1965, s. 83

⁵⁰ Ahmet Akgündüz, **Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri**, I. Kitap, İstanbul, Fey Yayınları, 1990, s. 586

⁵¹ Ahmet Akgündüz, a.g.e., IV. Kitap, s. 330

⁵² Yusuf Halaçoğlu, a.g.e., s. 126-127

Bir kazaya tayin edilen kadıya şerî ahkamı icraya yetkili olduğuna dair padişahın tuğrasının çekildiği bir berat ve mensup olduğu kazaskerden mühürlü bir mektup verilirdi.⁵³ Tayin işleri kazaskerliklerde bulunan “akdiye defteri” denilen deftere kaydedilirdi. Eğer bir kadının tayini bu deftere işlenmemişse elindeki berat bir hüküm ifade etmez ve iptali gerekirdi.⁵⁴ Rumeli’de kadılık edenler Rumeli kazaskeri defterine kayıtlı olduklarından bunlar Anadolu kadılığına geçemezler. Rumeli’deki kazalarda terakki etmek suretiyle kadılık ederlerdi. Keza Anadolu kazalarında kadılık edenler için de durum aynıydı.⁵⁵

Kadıların sürekli olarak hakimlik yapıp öğretim faaliyetlerinden uzak kalmalarının ilmî yönden aleyhlerinde olacağı, belli bir bölgede uzun süre görev yapmalarının ve yöre insanlarını yakından tanımalarının da yargılama sırasında tarafsız davranmalarına menfî yönde etki edebileceği gerekçesiyle bazı İslam hukukçuları aynı yerde sürekli kadılık yapmayı mahzurlu görmüşlerdir. Osmanlı Devleti’nde bu gerekçelere bir de yeterli sayıda kadılık kadrosunun bulunmayışı da eklenince kadılık süresi kısa tutulmuştur.⁵⁶

Kaza kadılarının görev süreleri yirmi ay olup bu müddeti doldurduktan sonra mazûl olarak yerine sırada olan başkası tayin olunurdu. Müddetini dolduran mazûl kadı İstanbul’a gelerek her çarşamba günü kazasker dairesine mülazemet edip sıra beklerdi.⁵⁷ Mevleviyet denilen kadıların görev süreleri ise iki senedir.

Mevleviyet kadıları da cuma günleri sadrazam sarayına gelerek mülazemetlerine devam ederlerdi. Kadının mazûl olduğu döneme “zaman-ı infisal”, görevde olduğu döneme ise “zaman-ı ittisali” denirdi. 1913 yılından itibaren kadılar, görevlerini hakkıyla ifa ettikleri müddetçe görevde kalmak üzere tayin edilmeye başlanmıştır.⁵⁸

⁵³ İ. Hakkı Uzunçarşılı, a.g.m., s. 105

⁵⁴ İlber Ortaylı, a.g.m., s. 70

⁵⁵ İ. Hakkı Uzunçarşılı, a.g.m., s. 90

⁵⁶ Mehmet Akif Aydın, **Türk Hukuk Tarihi**, İstanbul, Beta Basım, 2005, s. 83

⁵⁷ İ. Hakkı Uzunçarşılı, a.g.m., s. 94

⁵⁸ Ahmet Akgündüz, **Şer’iyye Sicilleri Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler**, C.I., İstanbul, 1988, s. 70

1.2.5. Kadılığın Dereceleri

Kadılıklar büyük ve küçük kazalarla sancak ve eyalet olmak üzere iki sınıftır. Kaza kadılıkları Rumeli, Anadolu ve Mısır'daki kazaların kadılıkları olmak üzere üç sınıftır. Rumeli kadıları mülazemeti müteakip en aşağı derece olan Çinad derecesinden başlayarak Eğri, İnebahtı, Sâniye, Sâlise, Râbia, Hâmise, Karib-i a'lâ ve Sitte-i Rumeli'ye kadar çıkar ve oradan emekli olurlardı. İçlerinden değerli olanlardan ikisi Rumeli kazaskeri divanına müşavir olarak bulunurlardı.

Yine Anadolu kadıları da mülazemeti müteakip Tâsia, Sâmine, Sâbia, Sâdisse, Hâmise, Râbia, Sâlise, Sâniye, Musul ve Sitte derecelerine kadar çıkar ve oradan emekli olurlardı. Anadolu kazaskerine tabi Mısır kadılıkları da Sâdisse, Hâmise, Râbia, Sâlise, Musul ve Sitte-i Mısır olmak üzere altı derece idi. Bunların en yüksek derecesi olan Sitte-i Anadolu ve Sitte-i Mısır'dan değerli ve tecrübeli kişiler kişi Anadolu kazaskeri divanına müşavirlik ederlerdi. Bu müşavirlere "Tahta Başı" denirdi. Rumeli, Anadolu ve Mısır'daki kazalarda kadılık ederek sitte denilen dereceye çıkanlara da "eşrâf-ı kuzzât" denirdi.⁵⁹

Kazalardan sonra sancakların kadıları gelirdi. Gerek bu sancakların ve hatta bazı vilayetlerin ve gerek büyük ve mühim eyaletlerin kadılıkları mevleviyet suretiyle tevcih edilirdi. Emekli olan mevâliye Arpalık olarak bir veya iki kazânın hasılât-ı şer'iyyesi tahsis edilirdi. Bu bir nevi tekaüd maaşıydı. Mevali isterse kendisine tahsis edilen kazâyâ gitmeyerek yerine bir nâib gönderebilirdi. Sonraları bu usul kaldırılmış ve mevâliye "tarîk maaşı" yada "rütbe maaşı" adıyla aylık bağlanmıştı.⁶⁰

Mevleviyet dereceleri;

Devriye Mevleviyetleri; Bağdad, Antep, Bosna, Erzurum, Maraş, Trablusgarp, Beyrut, Diyarbekir, Rusçuk, Adana, Çankırı ve Van kadılıklarıdır.

Mahreç Mevleviyetleri; Kandiye, Kudüs, Halep, Eyüp, Selanik, Yenişehir, Galata, İzmir, Sofya, Trabzon ve Girit kadılıklarıdır.

⁵⁹ İ. Hakkı Uzunçarşılı, a.g.m., s. 93

⁶⁰ İ. Hakkı Uzunçarşılı, a.g.m., s. 118-120

Bilâd-ı Hamse Mevleviyetleri; Edirne, Bursa, Şam, Mısır ve Filibe kadılıklarıdır.

Haremeyn Mevleviyetleri; Mekke, Medine kadılıklarıdır. XVIII. yüzyıldan sonra ihdas edilmiştir.

İstanbul Kadılığı; Mevleviyetler içinde en yüksek kademe İstanbul kadılığıdır. İstanbul kadısı beylerbeyilerle müsavi olup, hürmeten bunların çocuklarına ulûfe verilmiştir.⁶¹

Bunların dışında her eyalet ve sancakta XVI. yüzyıl sonlarına kadar Toprak Kadıları ismiyle seyyar kadılıklar bulunmaktaydı. Gerek devlet merkezinde, gerekse eyaletlerde tahkiki icap eden bir mesele, toprak kadıları vasıtasıyla teftiş olunurdu. Ayrıca köylülerin, sancakbeyi, alaybeyi, subaşı, zeamet ve timar sahipleriyle ilgili şikâyetleri, yine bunlar tarafından değerlendirilir ve muhakemesi yapılırdı.

Toprak kadılarından başka bir de özel ve olağanüstü yetkilere sahip Mehayif Müfettişleri vardı ki, bunlar mahallî kadı ve naiblerinden ayrı olarak köylere kadar halkın derdini dinlemek ve şikâyetlerini değerlendirmek için devletin tayin ettiği kadılardı. Mehayif Müfettişleri gördükleri davaları ve yapılan şikâyetleri doğrudan doğruya Divân-ı Hümayûn'a arz etme yetkisine sahiptiler. Bir de orduyla beraber savaşa giden Ordu kadısı vardır. Padişahların seferlere iştirak ettikleri dönemlerde orduya katılan kazasker orduya ait işleri görürdü. Ancak padişahların sefere gitmeyi terk etmelerinden sonra kazaskerler de seferi terk etmişler ve serdâr-ı ekrem olarak sefere giden sadrazamların yanlarına vekaleten "Ordu Kadısı" ismiyle emekli olmuş bir mevalî, kendisine bir tayin beratı verilerek tayin olunurdu.⁶²

1.2.6. Kadıların Yardımcıları

Nâib: Kadıların verdikleri yetki derecesinde iş görürler, kadıya vekalet ederlerdi. Bazen, kadı olarak tayin edilen kişi uzak yerlerdeki memuriyet mahalline

⁶¹ Mehmet Zeki Pakalın, "Kadı", **Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, C. II, İstanbul, Milli Eğitim Bakanlığı, 1971, s. 123

⁶² Yusuf Halaçoğlu, a.g.e. s. 128

gitmeyerek yerine naib gönderirdi. Naibler yaptıkları hizmetler karşılığında topladıkları parayı aralarındaki anlaşma doğrultusunda kadı ile paylaşırlardı. Kadılık kurumunun yozlaşmasına sebep olan bu uygulama, hem ehliyetli olmayan kimselerin kadılık yapmalarına yol açmış, hem de asıl kadıya pay vermelerinden dolayı naiblerin bir takım suistimallere karışmalarına sebep olmuştur.⁶³

Şuhûdu'l-hâl: Kadıların bir diğer yardımcısı mahkemelerde yargılamaya bir anlamda müşahit sıfatıyla katılan şuhûdu'l-hâldir. Bunlar mahkemede yapılan yargılamanın gözlemcileridir. Şuhûdu'l-udûl, udûlu'l-müslimin de denilen ve o kaza bölgesinin ileri gelenleri arasından seçilen sayıları beş, altı veya daha fazla olan bu şahitler muhakemenin işleyişine veya karara her hangi bir şekilde müdahale etmez, sadece kadıların adil karar vermesinde varlıklarıyla dolaylı olarak etkili olurlar.⁶⁴

Kassamlar: Vefat etmiş olan bir kimsenin terekesini varisleri arasında taksim eden memura denir.⁶⁵ Kassamlar mirasla ilgili çıkan anlaşmazlıkları çözer ve bütün bu gibi miras meselelerini bir deftere kaydederdi. Bu deftere “kassam defteri” denirdi. Mirasla ilgili davalar kassam mahkemelerinde görülürdü. Askerlerin mirasları da askerî kassamlar tarafından paylaştırılmıştır. İstanbul hariç, taşra kassamlıkları Tanzimatla birlikte kaldırılmış, bunların görevleri kadılıklara verilmiştir.⁶⁶

Katipler: Kadının vermiş olduğu kararları sak usulüne uygun olarak deftere geçiren memurlardır.⁶⁷

Muhzırlar: Davacı ve davalıları mahkemeye celbeden ve icabı halinde bugünkü emniyet görevlilerinin bazı görevlerini ifa eden memurdur. Muhzırlar yerli şahıslar arasından seçilirdi. İlk dönemlerde tarafların mahkemeye muhzırlar tarafından şifahî tebliğ ile yapılırken son zamanlara doğru bu davet, davetiye varakası denilen bir kağıdın muhzır vasıtasıyla taraflara gönderilmesiyle icra olunmaya başlanmıştır.

Ayrıca muhzırlar yargılama esnasında mahkemenin emniyet ve asayişin teminiyle de sorumludurlar.

⁶³ Abdullah Saydam, **Osmanlı Medeniyeti Tarihi**, Trabzon, Derya Kitapevi, 1999, s. 289-290

⁶⁴ Mehmet Akif Aydın, a.g.e., s. 90

⁶⁵ İ. Hakkı Uzunçarşılı, a.g.m., s. 121

⁶⁶ Yusuf Halaçoğlu, a.g.e., s. 128

⁶⁷ Mehmet Akif Aydın, a.g.e., s. 91

Subaşılar: Kadıların emri altında çalışan subaşıların görevi şer'iyye mahkemelerinin kararlarını tatbik etmek, hapsine karar verilenleri hapsedmek, hapisaneye nezaret etmek, cezaları infaz etmek ve cezaî tazminatları tahsil etmektir. Ayrıca günümüzde zabıta ve belediyeye ait bir çok görevde subaşılarla aittir.

Mübaşirler: Tanzimattan önce devletçe gördürülmesi ve soruşturulması lazım gelen bir işin yapılmasında ve soruşturulmasında görevlidirler.

Müşavirler: Müşavirler müftülerden yada İslam hukukunu iyi bilen şahıslardan seçilirdi. Müşavir, kadının bulunduğu zamanlarda kendisine havale edeceği, gıyabında ise bütün davaları ve diğer şer'î işleri yürütür ve kadının vekili olur. 1913 tarihli Hükâm-ı Şer' ve Mehâkim-i Şer'iyye Kanun-ı Muvakkatı ile kazaskerlikler, İstanbul, Galata, Üsküdar kadılıklarıyla vilayet merkezinde işi çok olan şer'î mahkemelerde ihtiyaca göre bir veya iki müşavir kadrosu ihdas edilmiştir. 1917 tarihli Usûl-ı Muhâkeme-i Şer'iyye Kararnamesi'ne göre ise şer'î mahkemelerde icabına göre bir veya birden fazla müşavir bulunmuştur.⁶⁸

1.3. RİZE'NİN KISA TARİHÇESİ

Rize, Karadeniz Bölgesi'nin doğusunda, kuzeyde Karadeniz, güneyde Erzurum, doğuda Artvin ve batıda Trabzon ile çevrili, 3920⁶⁹ kilometrekare, 365938⁷⁰ nüfuslu bir kıyı şehrimizdir.

Rize'nin ismi hakkında çeşitli rivayetler vardır. Bir rivayete göre Rize ve çevresinde pirinç yetiştirildiği için Rize'nin ismi Yunanca pirinç demek olan Rhisos'dan gelmektedir. İkinci bir rivayete göre Rize Rumca bir kelimedir ve dağ eteği anlamındadır. Diğer bir rivayete göre de ufak, parça, döküntü, kırıntı anlamında olup Osmanlı kaynaklarında bu şekilde geçmektedir.⁷¹ W. E. D. Allen, "A History of the Georgian People" adlı 1932 yılında Londra'da yayınlanan eserinde

⁶⁸ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 72-75

⁶⁹ Devlet İstatistik Enstitüsü 2000 Yılı Nüfus Sayımı

⁷⁰ Devlet İstatistik Enstitüsü

⁷¹ İbrahim İspir, **Rize İli Yakın Çevre İncelemeleri**, Ankara, 1969, s. 8

Karadeniz’de Rumca sanılan birçok yer isminin Lazca olduğunu ileri sürmüş ve Rize’nin Lazca “insanların ve askerlerin toplandığı yer” anlamında olduğunu belirtmiştir.⁷²

Yapılan araştırmalar, bölgeye ilk olarak M.Ö. III. bin ile II. bin yılları arasında Oğuzların öncü kollarından biri olarak kabul edilen Gas/Kas ve Gud/Gutilerin, M.Ö. 675 yılından itibaren Kimmerlerin yerleşmeye başladıklarını gösterir. Daha sonraları İskitler bölgeye yerleşmişlerdir. Bizans döneminde ve sonrasında Avar, Bulgar ve Kuman/Kıpçak Türklerinin yerleştiklerini görüyoruz.⁷³

M.Ö. 8. yüzyılın başlarında doğudan gelen İskitler, Güney Rusya ve Kafkaslarda yaşayan Kimmerleri yurtlarından çıkarmışlar ve Kimmerlerin büyük bir kısmı ile bunları takip eden İskitler Rize ve çevresine yerleşmişlerdir.

M.Ö. 606 yılında Doğu Karadeniz Bölgesine kısa bir süre Medler hakim olurken, M.Ö. 547 yılından sonra Anadolu’nun bütünü ve tabîi ki Doğu Karadeniz Bölgesi de Perslerin yönetimi altına girmiştir. Bu dönemde Rize ve çevresi Pont Satraplığı’na bağlanmıştır. M.Ö. 334 yılında İskender’in doğu seferiyle Pers hakimiyeti son bulmuştur. Daha sonra Rize ve çevresi Pont Satraplığı’nın bir devamı olan Pontus Devleti (M.Ö. 301-M.S. 117)’nin sınırları içinde kalmıştır. M.Ö. 63 yılında Roma İmparatorluğu ikiye bölününce de Bizans İmparatorluğu’nun egemenliğine girmiştir.

Bu dönemde Balkanlar’da, çeşitli tesirler altında Hristiyanlaşan Avar, Bulgar, Peçenek, Uz ve Kuman-Kıpçak Türkleri Bizans tarafından, İranlılara, Ermenilere ve Araplara karşı Bizans topraklarını korumak üzere Kuzey Kafkasya’ya, Gürcistan’a, Doğu Karadeniz’e ve Doğu Anadolu’ya yerleştirilmişlerdir.

Bazı kaynaklar bu Türklerin Hristiyanlığının zahiri olduğunu; onların aslında Kamlık dininin inançlarına bağlı kaldıklarını belirtiyorsa da bu durum Türklerin

⁷² Mehmet Bilgin, **Rize**, Ankara, T. C. Kültür Bakanlığı, 1997, s. 20

⁷³ Kenan İnan, “Trabzon’un Fethi”, **Öncesi ve sonrasıyla Trabzon’un Fethi**, Ankara, Trabzon Belediyesi Kültür Yayınları, 2001, s. 106

zamanla Rum ve Ermeni kiliselerinin tesiri altına girmelerine ve bu cemaatler içinde erimelerine yol açmıştır.⁷⁴

Özellikle de Ermeni cemaati içinde kalan Türkler kendilerini iyiden iyiye kaybetmiş ve Ermenilik duygusuna saplanmışlardır.⁷⁵

1204 yılında İstanbul Latinler tarafından işgal edilince Kafkasya'ya kaçan ve devrilen Komnenos ailesine mensup Alexios, Gürcülerden yardım alarak Trabzon'da bağımsız Trabzon-Rum Devleti'ni (1204-1461) kurmuştur. Rize ve çevresi de bu devlete bağlanmışır.⁷⁶ Fatih Sultan Mehmet'in 1461 yılında Trabzon'u fethine kadar geçen süre içerisinde Rize ve çevresine Türklerin yerleşmiş olduğu görülür. Rize isminin geçtiği ilk yazılı kaynak olan Arrianus'un "Periplo" (Gemi Yolculuğu) adlı eserine göre Trabzon'un doğusunda Canlar, Kolkhlar, Machelonesler, Heiniochiler, Zydritaeler, Lazlar, Absilaeler, Abasciler (Abhaz) ve Sanigaeler yaşamaktaydı.⁷⁷ Bu kavimlerden Lazlar ve Canlar İskit kökenli Hristiyan Türkler olarak kabul edilmektedir.⁷⁸

Bugün Rize'nin İkizdere İlçesi'nde yaşayan Kumbasarlar Gürcü ordusunda başkumandanlık yapan Kubasar'ın ailesine mensupturlar. Yine Arhavi bölgesinde bir köye ismini veren ve birçok kolu Rize, Of ve Sürmene köylerinde yaşan Curtan/Cordanlar da başka bir Kuman oymağıdır.⁷⁹ Bölgede bir çalgı ismi olarak kullanılan kemençe aslında Kumanlarda bir şahıs ismidir. Rize ve çevresinde su kollarının birleştiği yer anlamında kullanılan "Çat" Oğuzca'da kuyu anlamındadır.⁸⁰ Bugün hala kullanılmaya devam eden bu isimler bölgeye Türklerin yerleşmiş olduğunu kanıtlamaktadır.

1461 yılında Fatih Sultan Mehmet'in Trabzon'u fethiyle Rize ve çevresi artık Osmanlı topraklarına katılmıştır. Fatih'in Trabzon'a vali olarak bıraktığı Gelibolu Sancak Beyi ve Donanma Kumandanı Kasım Bey ilk iş olarak bölgedeki idarî

⁷⁴ Mehmet Eröz, **Hristiyanlaşan Türkler**, Ankara, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, 1983, s. 4-5

⁷⁵ Mehmet Eröz, a.g.e., s. 18

⁷⁶ Haşim Karpuz, **Rize**, Ankara, Kültür Bakanlığı, 1992, s. 8-9

⁷⁷ Mehmet Bilgin, a.g.e., s. 22

⁷⁸ Haşim Karpuz, a.g.e., s. 9

⁷⁹ Mehmet Bilgin, a.g.e., s. 26

⁸⁰ Ali Gündüz, **Hemşinliler Dil-Tarih Kültür**, Ardanuç Kültür Yardımlaşma Derneği, s. 108-116

yapılanmayı Osmanlı sistemine göre yeniden şekillendirmiştir. Bu düzenlemede bugünkü Rize Vilayeti'ne bağlı topraklar Rize, Atina (Pazar) ve Lazmağal Nahiyesi şeklinde üç nahiye olarak organize edilmiştir. Rize'ye bir kadı atanmış ve Rize bir kadılık merkezi/kaza olmuştur.⁸¹

Fethi takip eden birkaç yıl içinde, Rize bölgesinden dışarıya sürgünler yapılırken, Orta Karadeniz ve Orta Anadolu vilayetlerinden Rize'ye aileler gönderilerek kale ve kasabalara yerleştirilmişlerdir. Çorum, Amasya, Tokat ve Sivas'tan; 1466 yılında Karaman'ın fethinden sonra Karaman'dan, Maraş ve Elbistan'dan getirilen Müslüman Türk ahali bölgede iskân edilmiştir.⁸² Balkan şehirlerden (Kosova, Siroz, Yenişehir ve Kalkandelen) getirilen Arnavut ailelerin Rize'ye yerleştirildiği ve bunlara tımar verildiği bilinmektedir. Sürgün yolu ile gönderilenler dışında bölgeye gönüllü olarak gelenler de olmuştur. Bunlar Çepni kökenli ailelerdir.⁸³

Rize, Pazar, Hemşin, Arhavi, Hopa ve Batum'un fethinden sonra oluşturulan Batum Sancağı'na tabi olmuştur. 1865 yılında yapılan Vilayet Düzenlemesinde Batum Sancağı, Lazistan Sancağı olarak yeniden tanzim edilmiş ve Trabzon Vilayetine bağlanmıştır.⁸⁴

93 Harbi olarak bilinen 1877-1878 Osmanlı-Rus Harbi sonunda, 3 Mart 1878 yılında imzalanan Berlin Antlaşmasıyla Batum Ruslara bırakılınca, Kura-i seb'a (İkizdere), Mapavri (Çayeli), ve Karadere nahiyeleri ile birlikte Rize Kazası, Lazistan Sancağı'na dahil edilerek bu sancağın merkezi olmuştur.

I. Dünya Savaşı'nda Rus istilasına maruz kalan Rize, 2 Mart 1918 tarihinde yeniden hürriyetine kavuşarak Kurtuluş Savaşı'na katılmış ve 1924 yılında il olmuştur.

1933 yılında Artvin ili ile birleşerek Çoruh adını almışsa da 1936 yılında bu ilden yeniden ayrılmış ve önce Pazar ilçesinin kendisine bağlanması, daha sonra da

⁸¹ Mehmet Bilgin, a.g.e., s. 30

⁸² Haşim Karpuz, a.g.e., s. 11

⁸³ Mehmet Bilgin, a.g.e., s. 30

⁸⁴ Mehmet Bilgin, a.g.e., s.48

İkizdere, Çayeli, Ardeşen, Fındıklı, Çamlıhemşin ve Kalkandere (Karadere) bucaklarının ilçe haline getirilmesiyle bugünkü idarî biçimini almıştır.⁸⁵

Bugün Rize İli'nin Ardeşen, Çamlıhemşin, Çayeli, Der pazarı, Fındıklı, Güneysu, Hemşin, İkizdere, İyidere, Kalkandere, ve Pazar olmak üzere on bir ilçesi vardır.

1.3.1. Rize’de Yer Adlarının Değiştirilmesi Çalışmaları

XX. yüzyıl başlarında İttihat ve Terakki Partisi Türkçülük politikası doğrultusunda Osmanlı ülkesindeki bazı yer adlarını, Türklükle bir alakası olmadığını ileri sürerek değiştirmek istemiştir. Bunun üzerine Osmanlı ülkesinin bütününde ve tabii ki Trabzon Vilayetine dahil, bazı sancak ve kaza merkezlerinin isimlerinin değiştirilmesi için de çalışmalar başlatılmıştır. Bu bölgeyle ilgili ilk çalışmalar 1913’te başlamıştır. Öncelikle komisyonlar kurulmuş ve Türkçe olmayan “terbiye-yi milliyeye mugayir” köy adları tespit edilmiştir.

Ancak yer adlarının değiştirilmesi sırasında bazı aksaklıklar ortaya çıkmıştır. Bu aksaklıkları gidermek amacı ile İttihat ve Terakki liderlerinden Harbiye Nazırı Enver Paşa, 23 Kanun-ı evvel 1331’de (5 Ocak 1916) bir emirname yayınlayarak isim değişiklikleri sırasında uygulanacak esasları bizzat belirlemiştir. Bu emirnameye göre;

- Osmanlı ülkesinde Ermenice, Rumca, Bulgarca, hatta İslam olmayan kavimlere ait vilayet, sancak, kasaba, köy, dağ, nehir gibi bütün adlar Türkçeleştirilecek, Müslüman kavimlere ait yer adlarına dokunulmayacak,
- Bölge dahilinde ki askerî ve mülkî memurlar bir araya gelerek, değişiklik cetvellerini tertip edecekler, bu değiştirme önce vilayet, sancak ve kaza merkezlerinden başlayacak, hazırlanan cetveller umumî karargaha gönderilecek, toplanan cetveller tetkik edilecek, birbirine benzeyen adlar yazışılarak değiştirildikten sonra uygulanmak üzere Dahiliye ile Posta Nezaretine tamim edilecek,

⁸⁵ Turgut Günay, **Rize İli Ağızları (İnceleme-Metinler-Sözlük)**, Ankara, Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 27 Halk Edebiyatı Dizisi: 4, 1978, s. 21

- Yeni konulacak adlarda alışkanlık ve askerî zaferlerimiz konu edilecek, harp sahası olan yerler, oraya mahsus şanlı geçmişı hatırlatacak, eğer bu mümkün değilse, en namuslu ve memleketine faydalı hizmetlerde bulunmuş, ancak hayatta bulunmayanların adı anılmak, ya da yörenin bol yetişen ve tanınan ürün, sanayi ve ticareti daima sabit kılacak, vaziyet ve coğrafi şekline yakışan adlar bulunacaktır.
- Okul öğretmenleri de coğrafya derslerinde vatanın her parçasını anarken, öğrencilere aynı zamanda her mevkiinin şanlı tarihini, iklimini, mahsulünü, sanat ve ticaretine ait faydalı konuları bulacak ve anlatacaklar. Bir de öteden beri yabancı da olsa, bugün konuşulmakta olan adların benzemeyen ad ile değiştirilmesi ahali arasında yanlışlıklara ve eski adların yine söylenmesine sebep olacağından, ahalinin bu durumu dikkate alınarak ona göre ad bulunacak. Mesela, Ereğli'ye Erikli veya Eraklı; Gelibolu'ya Velibolu denilmesi halinde herhangi bir mahzur söz konusu olmayacak.

alışmalar sonrasında hazırlanan liste 1 Haziran 1332'de (14 Haziran 1916) Vilayet Encümeni tarafından tetkik ve tasdik edildikten sonra 20 Haziran 1332'de (3 Temmuz 1916) Dahiliye Nezareti'ne gönderilmiştir. Ermenice, Rumca ve Bulgarca olduğu gerekçesiyle yer adları değiştirilirken Türkçe olan bazı adlarda Türkçe olduğu bilinmeden değiştirilmiştir. Kuman ve Peçenek oymakları ile ilgili olduğu ileri sürülen Çoruk adı Kaleli; Kumanit adı Mescitli; Paan adı Maraşlı olarak değiştirilmiştir. Bazı yer adları da eski isimlerinin okunuşundan esinlenilerek değiştirilmiştir. Mesela Simona adı Selimiye; Haraka adı Harkbaşı; Lalank adı Laleli olmuştur.

Ancak Trabzon Vilayeti'nde yapılan yer adlarının değiştirilme işleminin tümüyle uygulandığı söylenemez. Uygulanmamasına sebep teklif edilen yer adlarının Dahiliye Nezaretince hemen onaylanmaması, araya giren savaş ve Rus işgal yıllarıdır. Çünkü 2 Haziran 1322 (15 Haziran 1916) tarihinde alınan kararla askerî kıtalar arasında yapılan yazışmalarda zıddiyet ve karışıklığa sebebiyet vereceği gerekçesiyle seferberlik sonuna kadar adların değiştirilmemesi, yapılacak değişikliğin seferberlik sonuna kadar ertelenmesi istenmiştir.⁸⁶

⁸⁶ Ayhan Yüksel, "Trabzon Vilayetinde Yer Adlarını ve İdarî Yapıyı Değiştirme Girişimleri", **Doğu Karadeniz Araştırmaları**, İstanbul, Mart 2005, s. 11-20

İKİNCİ BÖLÜM

2.1. SİCİLDE GEÇEN RİZE'DEKİ YER ADLARI

ESKİ İSMİ	YENİ İSMİ
Akrotil Mahallesi	Limanönü
Anbarlık Karyesi	Anbarlık
Andon Karyesi	Küçükçayır
Anzeri Süfla Karyesi	Çiçekli
Arğaloz Karyesi	Yanıktaş
Arhavi Nahiyesi	Arhavi
Arkolikoz Mahallesi	Ekmekçiler
Aron Karyesi	Sütlüce
Arpik Karyesi	Musadağı
Atyanoz Çikaron Karyesi	Eskikale
Atyanoz Karyesi	Kasarcılar
Atyanoz Mahallesi	
Babek Mahallesi	Tophane
Bayraklar Karyesi	Bayraklar
Bendoz Mahallesi	Değirmendere
Besalet Karyesi	Aksu
Beşaretli	
Betroz Karyesi	Fıçıtası
Bolimnoz Karyesi	Dumankaya
Canceva Karyesi	Caferpaşa
Canpolat Karyesi	Pehlivantaş
Canpolat Mahallesi	
Conçik Karyesi	Aktaş
Çaklı Karyesi	Çukurlu
Çancol Mahallesi	Balsuyu
Çeçeva Karyesi	Yenitepe
Çıklenar Karyesi	Sarayköy
Çikaron Karyesi	Yamaç
Diğer Haldoz Mahallesi	Portakallık

Düz Karadere Karyesi	
Emineddin Mahallesi	Emineddin
Espet Karyesi	Fethiye
Ethone Karyesi	Sıtköy
Fatla Karyesi	Kireçhane
Filandoz Karyesi	Merkez (Derepazarı)
Filiboz Mahallesi	Halatçılar
Fosa Karyesi	Köprülü
Gatoz Karyesi	Pekmezli
Godri Karyesi	Dağınıksu
Ğazavit karyes	Ulucamii
Ğoloz Karyesi	Kendirli
Ğorgor Karyesi	Büyükköy
Ğotoz Karyesi	Pekmezli
Hama Karyesi	Bahaddinpaşa
Hamalyoz Karyesi	Balıkçılar
Hamalyoz Raşota Karyesi	
Hamrik Romanoz Mahallesi	İslampaşa
Hamura Karyesi	
Hanis Karyesi	Bıldırcinköy
Hanzi Karyesi	Sandıktaş
Harvel Karyesi	Yenigüzelköy
Havra Karyesi	Yanıkdağ
Hemşinbaşköy	Ortaklar
Hopa Kazası	
Hortoz Mahallesi	Fenerköy
Hos Karyesi	Maltepe
Humrik Mahallesi	Yeniköy
Hundoz Karyesi	Adalar
İksenit Mahallesi	Diktaş
İveroz Karyesi	Müderrisler
Kacran Karyesi	Zincirliköprü
Kalamoz Karyesi	Akpınar

Kalandoz Karyesi	Derepazarı
Kalarganoz Karyesi	
Kalargoz Karyesi	Çanakçeşme
Kale Mahallesi	Kale
Kalohten Mahallesi	Paşakuyu
Kaluklar Karyesi	Çanakçeşme
Kamaşinoz Karyesi	
Kamaşinoz Mahallesi	Mermerdelen
Kament Karyesi	
Kament Mahallesi	Kavaklı
Kanboz Karyesi	Selamet
Kandeva Karyesi	Kırlar Tepesi
Kandeva Karyesi	Kırklartepesi
Kangalinoz Mahallesi	Yağlıtaş
Karadere Nahiyesi	Kalkandere
Karasu Karyesi	Karasu
Karayemiş Karyesi	Çaybaşı
Kavala Karyesi	
Kofin Karyesi	Beştepe
Koftere	
Koliça Karyesi	Subaşı
Konyat Karyesi	Kışlak
Koriloz Karyesi	Adacamii
Kovaroz Mahallesi	Sultan
Kozandinoz Karyesi	Taşlık
Kurayıseba Nahiyesi	İkizdere
Küçük Samri Mahallesi	Küçüköy
Lazandoz Karyesi	
Lazkoz Karyesi	Çalışkanlar
Leroz Görgör Karyesi	Büyükköy
Leroz Litmiyoz Karyesi	
Liparit Karyesi	Sahilköy
Mağalaroz Karyesi	Çalışkanlar

Mağaloz Karyesi	Camidağı
Mahanca Karyesi	Tuğlalı
Malpet Karyesi	Eriklimanı
Mapavri Nahiyesi	Çayeli
Maryeva Karyesi	Şairler
Masi Karyesi	
Maş Karyesi	
Mavrant Karyesi	Kalecik
Mirokaloz Karyesi	Hamidiye
Mişona Karyesi	Pazarköy
Muskas Karyesi	Çeşmeköy
Müfti Mahallesi	Müftü
Paşayan Mahallesi	Çarşı
Patır Karyesi	Ormanlı
Perkam Karyesi	Demirhisar
Piri Çelebi Mahallesi	Piriçelebi
Piripol Mahallesi	Pehlivanlar
Raşot Karyesi	Karaağaç
Romanoz Karyesi	
Romanoz Mahallesi	Hamzabey
Salarha Ahonkoz Karyesi	
Salarha Atyanoz Karyesi	Kasarcılar
Salarha Kapnes Karyesi	Güneşli
Salarha Ruspa Karyesi	Muradiye
Samri Mahallesi	Güneşli
Sarahtoz Karyesi	
Satoz Karyesi	Hemdemoğlu
Sengaz Karyesi	Tepebaşı
Serandinoz Karyesi	Yemişlik
Sıkrik Karyesi	Azaklıhoca
Sirahoz Mahallesi	Çorapçılar
Sivane	Hüseyinhoca
Sivelos Karyesi	Alipaşa

Süpe Karyesi	Beydere
Şehli	
Şetroz Karyesi	Gölgeli
Şimadiyoz Karyesi	Esentepe
Tarikler Karyesi	Yolüstü
Umma Karyesi	Ortapazar
Umma Toğli Karyesi	Üçkaya
Varangoz Karyesi	Fıçıcılar
Varatlar Karyesi	Köşklü
Veyla Karyesi	Veliköy
Viçe Nahiyesi	Fındıklı
Vidak Karyesi	
Viroz Karyesi	Küçükcamii
Vonit Mahallesi	Atmeydanı
Yaka Karyesi	Yaka
Yeniköy Mahallesi	Yeniköy
Zancel Karyesi	Büyüктаşhane
Zavendik Karyesi	Çiftlik

2.2. SİCİLDE GEÇEN SÜLALE İSİMLERİ

Abdullahoğlu	Avcıoğlu	Benoğlu	Caboğlu
Ağrasimoğlu	Ayvazoğlu	Berberoğlu	Caferoğlu
Ak	Azaklıoğlu	Beşe	Cebecioğlu
Alevoğlu	Bakıroğlu	Bıyıkoğlu	Cemandanoğlu
Aliçiloğlu	Balcıoğlu	Birincioğlu	Cimillioğlu
Alioğlu	Balıkoğlu	Bostacınoğlu	Cinanoğlu
Altunoğlu	Baltaoğlu	Bostanoğlu	Civelekoğlu
Angüloğlu	Bamzeoğlu	Bozbozoğlu	Çakıroğlu
Araboğlu	Barutoğlu	Buberoğlu	Çalıkoğlu
Arnavudoğlu	Bayrakdaroğlu	Burnazoğlu	Çamaşıroğlu
Arvanioğlu	Bekaroğlu	Buruzoğlu	Çavuşoğlu
Aşıkoğlu	Bekiroğlu	Büyükoğlu	Çerkeroğlu

Çıkoğlu	Gevezeoğlu	Kalenderoğlu	Kopuzoğlu
Çırçıroğlu	Goncaoğlu	Kantemüroğlu	Kosifoğlu
Çolakoğlu	Goncioğlu	Kanoğlu	Kotanoğlu
Davudoğlu	Gözoğlu	Kansızoğlu	Kotiloğlu
Davulcuoğlu	Güveli	Kara	Köroğlu
Delioğlu	Güvelioğlu	Karaalioğlu	Köseoğlu
Dellaloğlu	Güzeloğulları	Karabulutoğlu	Köylüoğlu
Demetoğlu	Ğolozoğlu	Karaderecioğlu	Kubatoğlu
Dermeramoğlu	Habiboğlu	Karagözoğlu	Kulaksızoğlu
Derviş	Hacioğlu	Karaoğlu	Kulinoğlu
Dervişoğlu	Halidoğlu	Karakaşoğlu	Kuloğlu
Dilgölüoğlu	Hamailoğlu	Karakurdoğlu	Kuluoğlu
Diloğlu	Hancioğlu	Karaloğlu	Kumbasaroğlu
Dilsizoğlu	Hasanoğlu	Karamanoğlu	Kuru
Durdureisoğlu	Hatib	Kararoğlu	Kutur
Edaroğlu	Hatiboğlu	Karoğlu	Küçük
Eksiklioğlu	Hıdıroğlu	Kartoğlu	Küçükislamoğlu
Eminoğlu	Hızıroğlu	Kasaboğlu	Külünkoğlu
Emiroğlu	Hocaoğlu	Kasaroğlu	Kürdoğlu
Erkekoğlu	Honioğlu	Katırcioğlu	Lafcioğlu
Esirlioğlu	Hordoloşoğlu	Katşioğlu	Lazoğlu
Eskicioğlu	Horumoğlu	Kavalcioğlu	Lerozioğlu
Eyüboğlu	Hudoğlu	Kavaloğlu	Likoğlu
Fazlıkooğlu	Hutaoğlu	Kayıkçioğlu	Lütfioğlu
Fazlıoğlu	Hutvaoğlu	Kaymakçioğlu	Mabsuroğlu
Ferhadoğlu	İbrahimoğlu	Kaytanoğlu	Macıyanoğlu
Fetozoğlu	İbukaoğlu	Keçelioğlu	Macinoğlu
Feyzioğlu	İcralioğlu	Kel	Madenioğlu
Fındıkoğlu	İslamoğlu	Kır	Mahiroğlu
Fikdanoğulları	İsmailoğlu	Kıroğlu	Mamul
Fileciloğlu	İspirlioğlu	Kızıloğlu	Mamuşoğlu
Garib	Kabaoğlu	Kızoğlu	Mandooğlu
Gariboğlu	Kabiloğlu	Kolcuoğlu	Manioğlu
Gazdaloğlu	Kahvecioğlu	Kolçakoğlu	Manoşoğlu
Genç	Kakşioğlu	Kolibaroğlu	Manruoğlu
Gerzoğlu	Kalcioğlu	Komşuoğlu	Marioğlu

Mataracioğlu	Raficioğlu	Suyabatmazoğlu	Topaloğlu
Medineoğlu	Rakicioğlu	Süleymanoğlu	Topçuoğlu
Mehmedoğlu	Razioğlu	Süvarioğlu	Trabzonluoğlu
Mematinoğlu	Ruboğlu	Şadoğlu	Tuğioğlu
Memişoğlu	Sabuncuoğlu	Şahbazoğlu	Turikoğlu
Memioğlu	Sadıkioğlu	Şahinoğlu	Turmuşoğlu
Merdoğlu	Sadıroğlu	Şalcıoğlu	Tuzcuoğlu
Merzifonioğlu	Sakaloğlu	Şamiloğlu	Türüdoğlu
Mir	Sakoğlu	Şanoğlu	Tüysüzöğlu
Mollaoğlu	Salihoğlu	Şehakoğlu	Unluoğlu
Mucurcuoğlu	Sandıkçioğlu	Şehrilanoğlu	Uskoroğlu
Muradoğlu	Sapoğlu	Şerbetoğlu	Ustaoğlu
Murtezaoğlu	Sarioğlu	Şerifoğlu	Ustubioğlu
Musaoğlu	Satıroğlu	Tabakoğlu	Uzun
Mürtefikoğlu	Savoğlu	Tahtacıoğlu	Uzunoğlu
Nakozoğlu	Seferoğlu	Tallioğlu	Velioğlu
Narlızâde	Semioğlu	Tanburoğlu	Veysioğlu
Nazlıoğlu	Semizoğlu	Tarakçioğlu	Veziroğlu
Nebioğlu	Serdaroğlu	Tarvitoğlu	Viroğlu
Necranoğlu	Sermetoğlu	Taşcıoğlu	Yahyaoğlu
Nerfuzoğlu	Seyidoğlu	Tataroğlu	Yavaşıoğlu
Nevruzoğlu	Sıroğlu	Tefücoğlu	Yazıcıoğlu
Nimetoğlu	Sinanoğlu	Temür	Yedioğlu
Nuhoğlu	Sipahioğlu	Temürcioğlu	Yelkencioğlu
Nüvitoğlu	Sivrioğlu	Temiz	Yetimoğlu
Osmanoğlu	Sofioğlu	Tıfıloğlu	Yusufoğlu
Öksüzöğlu	Sukas	Tiryakioğlu	Zehiroğlu
Ömeroğlu	Sukasoğlu	Tonyalıoğlu	Zeralioğlu

2.3. EVLİLİK

2.3.1. İslamda Evlilik

İslam hukukuna göre evlenmeler iki şahit huzurunda yapılabilmesine rağmen evliliğin din ve toplum hayatında oynadığı rol sebebiyle bu akdin oldukça erken dönemlerden itibaren din ve hukuk adamları huzurunda yapılmasına özen gösterilmiştir. Osmanlı devletinde de devletin kuruluşundan itibaren nikâh akitleri ya bizzat kadılar tarafından ya da kadıların verdiği izin nâme ile yetkili kılınan din adamları tarafından yapılmıştır. Şeriyeye sicillerindeki kayıtlardan da nikâh akitlerinin kadılar tarafından gerçekleştirildiğine şahit olmaktadır.

Kadı huzurunda nikâh kıydırmayanlar bunu bir din adamına yaptırmışlardır. Ancak din adamları daha önce mahkemeye başvurup evlenmelerinde hukukî bir mahzur bulunmadığını ortaya koyarak izin alan ve bir izin kâğıdı (izin nâme) getiren kimselerin nikâhlarını kıymışlardır.¹

Devletin resmî mezhebi Hanefî Mezhebi olduğu için de konu genellikle Hanefî içtihatları yönünde ele alınmıştır. Ebu Hanife'ye göre bulûğ çağına girmiş olan bir kimse evlenmeye ehliyet kazanmış olur. Küçüklerin ise evlenme ehliyetleri yoktur, ancak velileri tarafından evlendirilebilirler. Kızın rızası alınmadan yapılan evlilikler ise hükümsüzdür. Bulûğ çağındaki bir kız, velisinin izni olmadan evlenebilir.² Ancak 1544 yılından itibaren kadınlar ancak velilerinin rızasıyla evlenebilmişlerdir. Bu durum 1917 yılındaki Hukuk-ı Aile Kararnamesine kadar devam etmiştir. Bu tarihten sonra yeniden Ebû Hanife'nin görüşlerine geri dönmüştür.³

1917 tarihli Hukuk-ı Aile Karar nâmesi esas itibarıyla bu zamana kadar ki uygulana gelen evlenme şeklini esas itibarıyla muhafaza etmesine rağmen bazı yenilikler getirmiştir. Artık evlenme istekleri mahkemece ilan edilecektir. İlan sonucunda tarafların evlenmelerine engel bir durumun olmadığı anlaşılınca taraflar

¹ Mehmet Akif Aydın, **İslam ve Osmanlı Hukuku Araştırmaları**, İstanbul, İz Yayıncılık, 1996, s. 162-163

² Hayreddin Karaman, **İslam'da Kadın ve Aile**, İstanbul, Ensar Vakfı, 1993, s. 231-233

³ Gül Akyılmaz, **Osmanlı Devletinde Kadının Hukukî Statüsü**, Konya, Göksu Ofset, 2000, s. 27-29

ya mahkemede evlenecekler ya da mahkemenin görevlendireceği bir görevli nikâhta hazır bulunacaktır. Nikâh görevlisi tarafların ya da vekillerinin, şahitlerin isimlerini, mihrin miktarını varsa diğer şartları yazıp hazır olanlara imzalatarak bir akit name tanzim edecektir. Bu şekilde Osmanlı evlenmelerin devlet kontrolünde yapılmasını sağlamıştır.⁴

2.3.2. Rize'deki Evliliklerin Yapısı

Rize'nin 1295-1296 yıllarına ait şer'iyye sicillerindeki 146 kayıta bahsi geçen 147 ailenin 120'si tek eşli; 18'i iki eşli; 1 tanesi üç eşlidir. İki eşli olanların 2'si eşleri öldüğü için ikinci evliliği yapmıştır. 2 tanesi hiç evlenmemiş; 6'sının da kaç eşli olduğu hakkında bilgi verilmemiştir.

Oranlarına baktığımızda ise 147 ailenin % 81,7'si tek eşli; % 12,2'si iki eşli; % 0,7'si üç eşlidir. % 1,4'ü hiç evlenmemiş; % 4'ünün kaç eşli olduğu bilinmemektedir.

Sicildeki 147, 204 ve 288 numaralı kayıtlar küçük yaştaki kızların velileri aracılığı ile farklı zamanlarda farklı iki kişiye nikâhlanmasına dair kayıtlardır. 207 numaralı kayıt dul bir kadının kendinden habersiz vekil aracılığı ile nikâhlanmasına, 209 numaralı kayıt da evli olan kadının birbaşkası tarafından evlenmek amacıyla çıkarılmasına dairdir.

2.3.3. Evlilikte Kocanın Kadına Karşı Borçları

- Mehir

İslam hukukunda, koca evlenme akdi anında veya devamı sırasında bazen de boşanma halinde eşine muayyen bir mal veya para gibi ticarî değeri olan bir şey vermek zorundadır.⁵ İki çeşit mehir vardır.

⁴ Mehmet Akif Aydın, a.g.e., s. 167

⁵ Halil Cin, **İslam ve Osmanlı Hukukunda Evlenme**, Konya, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1988, s. 210

Mihr-i Müsemma

Mihr-i Muaccel : Nikah akdi sırasında peşin verilmesi şart koşulan mehirdir.

Mihr-i Müeccel : Nikah akdinde daha sonra verilmesi şart koşulan mehirdir. Bu durumda eğer bir vakit zikredilmemişse ölüm veya boşanma halinde muacceliyet kazanır.⁶

Mihr-i Misli

Eğer nikah sırasında bir mihr tayin edilmemişse yada ödenmeyeceği kararlaştırılması durumunda hukukun kadına tayin ettiği mehirdir.⁷

İncelediğimiz döneme ait tereke kayıtlarından mihr-i müeccelin ölüm halinde terekenin taksiminden önce ödendiğini görüyoruz. Yalnız 274 numaralı kayıt, gayr-ı Müslim terekesi olduğu için mehir kaydı içermez.

- Nafaka

Nafaka evlilik içinde kocanın eşi, çocukları ve ana, baba gibi yakınları için yüklendiği geçim masraflarını ifade eder.⁸

Evlilikte kadının her türlü yiyecek, içecek, giyim, kuşam ve mesken masraflarının hepsi kocaya aittir. Boşanma halinde ise kadına iddet nafakası ödenir.⁹ Kız ve erkek çocukların da nafakası babalarına aittir. Babaları nafaka vermekten kaçınırsa hakim tarafından hapsedilerek temin cihetine gidilir. Çocuklar için temin edilecek nafakalarda çocukların yaşları ve babanın serveti dikkate alınır.¹⁰

Sicillerdeki 27, 42, 57, 75, 113, 141, 228, 244, 256, 270, 279, 282 numaralı kayıtlar muhtaç durumda olan çocuklar için babalarının mallarından nafaka talebiyle

⁶ Mehmet Erdoğan, **Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü**, İstanbul, Rağbet Yayınları, 1998, s. 284

⁷ Halil Cin, a.g.e., s. 221

⁸ Ali Osman Orum, **İslam'da Kadın ve Aile Hukuku**, Eskişehir, 2006, s. 137

⁹ Ali Osman Orum, a.g. e., s. 139

¹⁰ Ali Osman Orum, a.g.e., s. 141

ilgilidir. 168, 239 ve 286 numaralı kayıtlar da kadınların kendilerini bırakıp giden, haber alamadıkları kocalarından nafaka talebine dair kayıtlardır.

- Eşi Birden Fazla İse aralarında Adaleti Sağlamak

İslamiyet dört kadınla evlenmeye izin vermiştir. Eşler arasında mutlak eşitliği gözetemeyecek kimselere tek kadınla evlenmeyi emretmektedir. Bu eşitliğin sağlanması hemen hemen imkânsız olduğundan İslam'ın prensip olarak tek kadınla evlenmeyi kabul ettiği söylenebilir.¹¹ Zaten uygulamada bunun sonuçları da farklı olmuştur. İncelediğimiz kayıtlarda bunu kanıtlamaktadır.

Sicillerdeki terekelerde bahsi geçen 147 ailenin 120'si tek eşli iken bunlardan 18'i iki eşli, yalnız 1 tanesi üç eşlidir. 4 eşli olan herhangi bir kayıta rastlanmamıştır.

- Makul Davranmak Ve İyi Geçinmek

Evlilik eşler arasında bir hayat ortaklığıdır. Amaç erkekle kadın arasında her bakımdan sıkı bir hayat ortaklığı kurarak sağlam bir aile ve dolayısıyla bir toplum düzeni kurmaktır. Kuran'da erkeklere, kadınlara iyilik ve tatlılıkla muamele etmeleri emredilir.*

2.3.4. Evlilikte Kadının Kocasına Karşı Borçları

- İsteddiği mihri almışsa kocasının açtığı eve gitmek ve mesken değişikçe kocası ile beraber olmak
- Dinin caiz gördüğü durumlar dışında kocasının izni olmadan evden ayrılmamak
- Dinin kurallarına ayrı düşmediği müddetçe kocasının isteklerini yerine getirmek
- Kocasının aile reisliğini kabul etmek¹²

¹¹ Halil Cin, a.g.e., s. 44

* Ey iman edenler ! Kadınlara zorla vâris olmanız size helâl değildir. Apaçık bir edepsizlik yapmadıkça, onlara verdiğinizin bir kısmını ele geçirmeniz için de kadınları sıkıştırmayın. Onlarla iyi geçinin. Eğer onlardan hoşlanmazsanız Allah'ın hakkınızda çok hayırlı kılacağı bir şeyden de hoşlanmamış olabilirsiniz. (Nisa Süresi 19. Ayet)

90 numaralı kaydı bu konuya iyi bir örnek teşkil edeceği düşüncesiyle burada vermek istiyorum. Böyle bir durum mahkemeye yansımış olması da dikkat çekicidir.

90

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Raşot Kayesi ahâlisinden Köseoğlu Hâfız Ali Efendi ibn Mustafa nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî meclisinde ma'kud Meclis-i Şer'de karye-i mezkûre sekenelerinden ma'rifetü'z-zât Zaide bint-i Ömer nâm hâtûn muvâcehesinde mezbûre Zaide Hâtûn zevce-i menkûham olub lakîn nefsinî bana teslimden ibâ u imtinâ' edüb itâ'at ve inkıyâd etmemekle bana itâ'at ve inkıyâd etmek üzere mezbûre Zaide Hâtûn'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde ol dahi husûs-ı mezkûrun ber-vech-i muharrer ikrâr ve i'tirâf etmeğîn mûcibince müdde'î merkum Hâfız Ali Efendi'ye itâ'at ve inkıyâd ve hukûk-ı zevciyyete ri'âyete mezbûre Zaide Hâtûn'a tenbîh olduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi 5 Şa'bân sene 95.

2.4. BOŞANMA

İslam hukukunda üç türlü boşanmadan bahsedilir.

- Talak

İslam'daki üç türlü boşanmaya da talak denmekle birlikte bu terimin asıl manası kocanın tek taraflı irade beyanı ile karısını boşamasıdır. Talakın gerçekleşmesi için mahkeme kararına gerek yoktur.¹³ Boşamayı gerçekleştiren koca kadının iddet nafakasını ve mihr-i müeccelini ödemek zorundadır.¹⁴

- Tefrik

Mahkeme kararıyla boşanmadır. Kadının talebi üzerine ve hukukî sebeplerin bulunması halinde hakimin evliliğe son vermesidir. Kadın kocasının varsa bazı hastalıklarını, kayıplığını, nafaka ödememesini, kötü davranmasını, geçimsizliğini sebep göstererek mahkemeye başvurarak kocasını boşamak isteyebilir.¹⁵ İslam

¹² Hayreddin Karaman, **İslam'da Kadın ve Aile**, İstanbul, Ensar Vakfı, 1993, s. 248

¹³ Mehmet Akif Aydın, a.g.e., s. 167-168

¹⁴ Gül Akyılmaz, a.g.e., s.42

¹⁵ Hayrettin Karaman, a.g.e., s. 281-287

Hukukunda boşanma konusunda kadına en fazla esneklik tanıyan metot tefrik yani adlî boşanmadır.¹⁶

- Muhala

Tarafların anlaşarak evliliklerine son vermesidir. Kadın bir mal veya mehir alacağı karşısında eşini kendisini boşamaya razı edebilmektedir. Bu şekilde erkekler talak hakkının kendilerine yükleyeceği malî mükellefiyetlerden kurtulmuş olurlar.¹⁷

İncelediğimiz döneme ait mahkemeye intikal eden yedi boşanma davası vardır bunlardan yalnız bir tanesi (272 numaralı kayıt) talak olarak boşanmadır. 21, 23, 197, 198, 263 numaralı kayıtlardaki boşanmalar muhâla olarak boşanmadır. Kadınlar mahkemeye başvurarak kocalarından boşanmışlardır.

2.5. ÇOCUK SAYILARI VE CİNSİYETLERİ

Sicildeki mevcûd kayıtlardaki 147 aileden 2'si evli değildir. Evli olanlardan 8 ailenin çocuğu yoktur. Geriye kalan 137 ailenin 15'i bir, 20'si iki, 23'ü üç, 18'i dört, 16'sı beş, 18'i altı, 13'ü yedi, 8'i sekiz, 2'si dokuz, 4'ü on çocukludur. Çocukların sayılarının toplamı 597'dir. Bunlardan 284'ü erkek, 313'ü kız çocuğudur. Kızların sayısı erkeklerden fazladır. 597 çocuğun % 47,6'sı erkek, % 52,4'ü kızdır.

2.6. TEREKE

Tereke, ölen kimsenin miras olarak bıraktığı her şeydir. Aynında başkasının hakkı bulunmayan, ölenin bıraktığı bütün mallardır diye tarif edilmiştir. Bütün mallar tabiriyle, taşınır, taşınmaz malları, alacakları, diyet alacakları, mala dönüştürülmüş kısas alacakları kastedilmektedir. Aynında başkasının hakkı bulunmayan ifadesiyle de ölenin elinde olmasına rağmen başkasına ait olmayan mallar kastedilmiştir. Mesela ölenin başkasından gasp ettiği, ödünç veya emanet aldığı mallar terekeden sayılmaz. Bu mallar tereke malları arasında bulunuyorsa, bu malların sahipleri

¹⁶ Gül Akyılmaz, a.g.e., s. 42

¹⁷ Halil İbrahim Acar, **İslam Hukukunda Evliliğin Sona Ermesi**, Erzurum, Kültür Eğitim Vakfı, 2000, s. 127

mallarını diğer alacaklılardan önce almaya haklıdırlar. Ölenin karısına mehir olarak verilmesi taahhüt edilmiş muayyen eşya da terekeye dahil olmaz.¹⁸

İncelediğimiz kayıtlardaki tereke taksimleri yalnız biri hariç erkeğin ölümüyle gerçekleşmiştir. 258 numaralı kayıttaki tereke, kadının ölümüyle taksim edilmiştir. Yine yalnız biri hariç mevcut tereke kayıtları Müslüman ahaliye aittir. 274 numaralı kayıt gayr-ı Müslim ahaliye aittir. 30, 61 ve 92 numaralı kayıtlar da miras davalarıdır. Kız çocukları babalarından kalan mallarına el koyan erkek kardeşlerinden haklarına düşen payı istemektedirler.

2.6.1. Tereke Üzerindeki Haklar

- Techîz

Ölünün defin ve kefen masrafıdır. Mirasın taksiminden önce ölünün kefen ve defin masrafları ödenir.¹⁹ İncelediğimiz döneme ait tereke kayıtlarında mirasın taksiminden önce ölünün defin ve kefen masrafları ödenmiştir.

- Borç

Ölünün kefen ve defin masraflarından sonra varsa borçları ödenir.²⁰ Kadının mihr-i müecceli de bu borçlar arasındadır. Terekenin taksiminden önce ödenmesi şarttır.²¹ İncelediğimiz kayıtlarda kadının mihri taksimden önce terekeden düşülmüştür. Yalnız 274 numaralı kayıt gayr-ı Müslime ait bir tereke olduğu için kadının mihri yoktur. 245, 259, 260 numaralı kayıtlarda ölünün borçları vardır ve taksimden önce bu borçlar da tereken düşülmüştür.

- Vâsiyet

Ölenin varsa Vâsiyet ettiği miktar ödenir. Bir kişi ölüm halinde malının üçte birini vâsiyet edebilir. Sağlığında mallarında şerî ölçüler içinde dilediği gibi tasarruf etme hakkı vardır. Bu hususta hiçbir sınırlama yoktur. Ancak ölüm halinde kişi miras

¹⁸ Hamza Aktan, **Mukayeseli İslam Hukuku**, İstanbul, İşaret Yayınları, 1991, s. 63

¹⁹ Ömer Ferruh, **İslam Aile Hukuku** (Mütercim Dr. Yusuf Ziya Kavakçı), İstanbul, Sebül Yayınları, s. 219

²⁰ Ömer Ferruh, a.g.e., s. 219

²¹ Hamza Aktan, a.g.e., s. 63

olarak mallarının ancak üçte birini vâsiyet edebilir.²² İncelediğimiz döneme ait terekelerde her hangi bir vâsiyet kaydına rastlanılmamıştır.

- Veraset

İlk üç şart yerine getirildikten sonra kalan mallar hak sahipleri arasında taksim edilir. Mirasta hak sahibi olanlara “ashabu’l-ferâiz”; hisselerini bulma işlemine de “tashîh-i mesele” denir.

Hısımlar ölene yakınlık derecesine ve hısımlığın kuvvetine göre çeşitli nispetlerde varis olmaktadır. Değişen bu duruma “hal” denir ve ashab-ı ferâize ait kırk hal vardır.²³ Burada kırk hal açıklanmayacaktır. Sadece incelediğimiz terekelerdeki kayıtlara bağlı olarak birkaç örnek verilecektir. Örneğin ölenin sadece bir kızı varsa kız malın yarısını alır. (9 ve 219 numaralı kayıtlar)

Ölenin iki veya daha fazla kızı varsa malın üçte ikisi bunların arasında paylaştırılır. (31, 94, 106, 118, 123 numaralı kayıtlar)

Kocası ölen kadın, eğer oğlu veya kızı, oğlunun çocuklarıyla bulunuyorsa sekizde bir hisse alır. Eş birden fazlaysa sekizde birlik hisse kadınlar arasında paylaştırılır. (1, 2, 6, 10, 17 numaralı kayıtlar). Bunlardan hiç biri yoksa kadın tek varisse dörtte bir hisse alır. (25, 112, 135 numaralı kayıtlar)

Ölenin mirasçıları ve malını vâsiyet ettiği bir kimsesi yoksa terekenin hepsi hazineye aktarılır.²⁴ Böyle bir kayda da rastlanılmamıştır.

2.7. EKONOMİK DURUM

Tereke kayıtlarına yansıyan malların toplam değeri 647 639 kuruştur. En fakir ailenin terekesinin değeri 905 kuruştur. (271 numaralı kayıt)

En zengin ailenin terekesinin değeri 70 388 kuruş 20 paradır. (245 numaralı kayıt)

²² Hamza Aktan, a.g.e., s. 72

²³ Hayreddin Karaman, a.g.e., s. 387

²⁴ Ali Himmet Berki, **İslam Hukukunda Ferâiz ve İntikal**, Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı, 1985, s. 27

Terekelerin ortalama değeri yaklaşık 5182 kuruştur. Ortala değerle en düşük değer arasındaki fark 4877 kuruş, ortalama değerle en yüksek değer arasındaki fark ise 65 206 kuruştur.

Terekedeki kayıtlardan yöre halkının tarım ve hayvancılıkla, balcılık ve balıkçılıkla uğraştıklarını görüyoruz.

Kayıtlarda geçen, ortalama her terekede olan ve miktarları bilinen emvâl ve eşyanın en düşük ve en yüksek değerleri aşağıda tabloda verilmiştir.

CİNSİ	EN DÜŞÜK DEĞERİ (KURUŞ)	EN YÜKSEK DEĞERİ (KURUŞ)
Bir bâb mülk menzil	850	5000
Buzak (Buzağı)	50	50
Dana	50	100
Değirmen	300	1500
Gügüm	20	30
Hırdavat	20	150
İnek	100	500
Kazan	15	60
Keçi	40	50
Kilim	30	100
Koğan	100	100
Lenger	12	25
Nuhâs (1 kıyye)	20	37.5
Öküz	200	500
Piştov	100	100
Saat	100	350
Sahan	15	20
Seccade	100	100
Serender	300	1600
Tahra, balta, kazma	30	100
Tüfenk	100	500
Yatak	50	150
Yorgan	30	100
Zincir	10	20

2.8. KAYITLARDA GEÇEN EMTİA

Ambar	Gügüm	Lazut (Mısır)
Ayna	Hamam takımı	Leğen-ibrik
Balık ağıları	Hamam taşı	Lenger (Büyük sahan)
Bargir	Hamam yaygısı	Maden piştov ağızlık
Bel	Heybe	Mağaza
Bilezik	Hırdavat	Mendil
Boğça	Hırka	Merkep gıçası
Boş koğan	İnek	Mezra
Buzak (Buzağı)	İplik	Mezra hâne
Ceket	Kablat?	Minder
Çanak	Kalem tıraş	Mintan
Çanta	Kama	Mintan
Çarşaf	Kamodin	Münakkaş kutu
Çekmece	Kantar	Nargile
Çizme	Kase	Nuhâs
Çuka	Kazan	Öküz
Dana	Keçe	Palto
Debdir	Keçi	Pantolon
Değirmen	Kemer	Peştamal
Döşek	Kendir	Piştov
Döşek	Kereste	Resm-i enfiye kutusu
El keseri	Keten	Saat
El lambası	Keten	Sahan
Elbise	Kılınç	Sakyo
Elmas iğne	Kilim	Sandal
Entari	Kilit	Sandık
Fener	Koğan	Seccade
Ferace	Kova	Serender
Fes	Kurbet	Setre
Filika	Kuş han	Sini
Ganem	Küpe	Sofra
Gerdanlık	Kürek	Şal
Gözlük	Kürk	Şal kaput

Şalvar	Tava	Yastık
Şebnur	Tekne	Yatak
Şemsiye	Tencere	Yazma
Şilte	Terazi	Yelek
Tava	Tesbih	Yorgan
Tabanca	Tosun	Yünden yapağı
Tahra, balta, kazma	Tosun	Yüzük
Tarak	Tüfenk	Yüzük
Tas	Un	Zincir

2.9. KAYITLARDA GEÇEN KİTAP İSİMLERİ

Basma kelâm- kadim (226), Kitab-ı ferâiz (229), Fetvâ-yı Ali Efendi (229), Tefsir-i tıbyân (259), Tuhfetü'l-irşâd (259), Tarih-i Osmanî (259), Takriz-i İsmet Bey (259), Manzume-i Fuzulî (259), Divân-ı Cevrî (259), Risâle-i Abdulgani Efendi (259), Hilye-i hakânî (259), Münşâât-i İzzed Bey (259), Nechü'l-mülûk (259), Letâif-i Hoca Nasreddin (259), Mersiye (259), Miftâhu'l-fünûn (259), Divân-ı Nefî (259), İnşâ-i Atik (259), Divân-ı Ragıb (259), Zübdetü'l-ilm (259), Divân-ı İbrahim Hakî (259), Malumât-ı Nâfaa (259), Askerî Nizamnâmesi (259), Divân-ı Niyazi (259).

2.10. KAYITLARDA GEÇEN MESLEKLER

Veyla Karyesinden Halidoğlu İsmail bin Ali bin Ömer, Deraliyye'de Tersâne-i amire'de marangoz (15), Mavrant Karyesinden Karafazıloğlu Abdülaziz ibn-i Memiş bin Abdullah, Asâkir-i maden efradından, oğlu Şakir İstanbul'da Hasan Paşa Medresesinde talebe (16), Arpik Karyesinden Gerzoğlu Osman Çavuş ibn-i Mehmed bin Osman, Dealıyye'de Zırhlı Mesudiye vapur-ı hümâyûnun altıncı bölüğü çavuşu (53), Kamaşinoz Karyesinden Sarı-zâde Mustafa Yazıcı ibn-i Ali Efendi, Tahtakale'de tüccâr (60), Kiroğlu Mustafa bin Ömer, Rize Asâkir-i Zabtiyye neferatından (62), Kozandinoz Karyesinden Nebioğlu Mehmed bin Hüseyin bin Ali, Bursa'da Bahçedağı'nda esnaf (71), Mapavri Nahiyesi kurasından Zancel Karyesinden Karahasanoğlu Ali bin İbrahim bin Hasan, Tersâne-i amire elemanı (72), Kardeşi Mahmud, Tersâne-i amirede yelkenci kamarası elemanı (72), Mapavri

Nahiyesi kurâsından Havera Karyesinden Horumoğlu Süleyman Efendi ibn-i Halil bin Abdullah, Ankara'da Sinan'da tüccâr (110), Perkam Karyesinden Mollâderviş oğlu el-Hâc Mustafa Efendi ibn-i Ali Efendi Deraliyye'de Haddehane Kışlasının Sıbyan Bölüğü mülazımlarından olup Rize'de liman reisi (120), Samri Mahallesinden İbrahim Efendi-zâde Osman Azmi Efendi ibn-i el-Hâc Hâfız Memiş Efendi, Evkâf-ı Hümayûn Muhâsebecisi (130), Rize Kasabasından el-Hâc Mehmet Memiş Paşa, mirimirân (202), Yeniköy Mahallesinden Lazoğlu Ruşen Ağa, Asâkir-i Bahriyye-i şahâne neferi (204), Ğoloz Karyesinden Tanburoğlu Kamil bin Memiş, Rusya'da Krovnikâ'da tüccâr (222), Kanboz Karyesinden Ustaoglu Bayram bin Ali, Asâkir-i şahâne neferâtından emekli (244), Kalcı-zâde Hasan Ağa, fırıncı (253), Emin Efendi, mağaza sahibi (253).

2.11. GURBETÇİ RİZELİLER

Veyla Karyesinden Halidoğlu İsmail bin Ali bin Ömer, İstanbul'da (15), Arpık Karyesinden Gerzoğlu Osman Çavuş ibn-i Mehmed bin Osman İstanbul'da, oğlu Şakir İstanbul'da Hasan Paşa Medresesinde (53), Kamaşinoz Mahallesinden Şehrılan-zâde Mehmed bin Memiş Efendi ibn-i Mustafa bin Memiş, Rumeli'de Balçık Kazâsı'nda (60), Kamaşinoz Karyesinden Sarı-zâde Mustafa Yazıcı ibn-i Ali Efendi, İstanbul Tahtakale'de (60), Kozandinoz Karyesinden Nebioğlu Mehmed bin Hüseyin bin Ali, Bursa'da Bahçedağı'nda (71), Mapavri Nahiyesi kurasından Zancel Karyesinden Karahasanoğlu Ali ve kardeşi Mahmud İstanbul'da (72), Kalamoz Karyesinden Lafcioğlu kerimleri, Samsun Sancağı dahilinde Çarşamba Kazâsı kurasında Tekincikoğlu Karyesinde (104), Mapavri Nahiyesi kurâsından Havera Karyesinden Horumoğlu Süleyman Efendi ibn-i Halil bin Abdullah, Ankara'da Sinan'da (110), Perkam Karyesinden Mollâ Derviş oğlu el-Hâc Mustafa Efendi ibn-i Ali Efendi İstanbul'da (120), Rize Kasabasından el-Hâc Mehmet Memiş Paşa'nın kızları Erzurum'da ve İstanbul'da Kadı Karyesinde (202), Yeniköy Mahallesinden Lazoğlu Ruşen Ağa, İstanbul'da (204), Ğoloz Karyesinden Tanburoğlu Kamil bin Memiş, Rusya'da Krovnikâ'da (222), Rize Kasabasından Sakine Hânım ibnetü'l-merkûm el-Hâc Memiş Paşa bin Abdullah'ın kardeşleri, İstanbul'da Kadı Karyesinde ve Erzurum'da (258), Vonit Mahallesinden Süleymanoğlu Mozas veledi yurika veledi Nikola Bükreş'de Bodurşan Kasabasın'da (274).

ÜÇÜNCÜ BOLÜM

1

Rize mahallâtından Bendoz Mahallesinden iken vefât eden Dervişoğlu Hâcı Hasa'nın verâseti zevcesi Fâtıma bint-i Abdullah ve sulbî kebîr oğlu gâib-i ani'l-beled Hâcı Salih ve sulbî kebîr oğlu Hâfız Osman ve kebîre kızları Ayişe ve Rukiye ve Gülsüm ve Fâtıma'ya munhasıra olduğu zâhir ü nümâyân olduktan sonra gâib-i mezbûrun tesviye-i umûruna kibel-i şer'den mansûb li-üm karındaşı mezbûr Hâfız Osman'ın ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan terekedir.

Fi Muharremi'l-harâm sene 95.

Lede'l-müzâyede dükkânından satılan emvâl ve eşyası 8788	Mahalle-i mezkûrede vâki' bir bâb mülk menzilden sülûs hissesi 2000	Nuhâs 15 kıyye 100	Beş kat yatak 800
Seccâde 2 aded 200	Sâat 1 aded 200	İnek 2 aded 200	Bir kat elbise 300
Yekûn 12488	Mihr-i zevce 600	Techîz ü tekfîn 600	Resm-i kısmet 282/8
Dellâliyye 175	Varaka bahâsı 5	Yekûn 1680/7	Kalan 10807/32
Hisse-i zevce 1350/9	Hisse-i ibn 2364/8	Hisse-i ibn 2364/8	Hisse-i bint 1182/4
Hisse-i bint 1182/4	Hisse-i bint 1182/4	Hisse-i bint 1182/4	

Bâlâda murakkam gâib-i mezbûr Hâcı Salih Efendi'nin hissesini kayyım mezbûr Hâfız Osman Efendi li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 1 Muharremi'l-harâm sene 95.

2

İksenit Mahallesinden vefât eden Kuloğlu Hüseyin bin Mahmud bin Abdullah'ın verâseti zevcesi Fâtıma bint-i Mehmed nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu gâib-i ani'l-beled Ahmed ve kebîr oğlu Hasan ve sagîr oğlu Mustafa ve sagîre kızları Fâtıma ve Habibe ve Ümmühân'a munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 13 Muharremi'l-harâm sene 95.

Bir bâb mülk tarla 3500	Nuhâs 5 kıyye 100	Lazut 200	İnek 1 aded 150
Değirmen 300	Bir kat yatak 150	Bir kıt'a mülk koru 500	Yekûn 4900
Mihr-i zevce 450	Techîz ü tekfîn 450	Resm-i kısmet 100	Kaydiyye-i defter 6
Varaka bahâsı 2	Yekûn 1008	Kalan 3892	Hisse-i zevce 486/20
Hisse-i ibn 756/30	Hisse-i ibn 756/30	Hisse-i ibn 756/30	Hisse-i bint 378/15
Hisse-i bint 378/15	Hisse-i bint 378/15	Küsûr para 5	

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Fâtîma Hâtûn li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 13 Muharremi'l-harâm sene 95.

3

Viroz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Ustubioğlu Reşid Ağa ibn-i Ali bin Abdullah'ın verâseti zevcesi Zeyneb bint-i Musa Ağa diğer zevcesi Fâtîma bint-i İbrahim nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Yahya ve Harun ve sulbî sagîr oğlu Abdurrahim ve sulbîye-i kebîre kızları Tuna ve Hediye ve sulbîye-i sagîre kızları Ayişe ve Tevhîde'ye munhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vâsileri karındaşları mezbûr Yahya'nın ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 24 Muharrem sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1200	Nuhâs 6 kıyye 120	Lazut 400	Bir kat yatak 150
İnek 1 aded 150	Tüfenk 1 aded 100	Şebnur? 1 aded 50	Bir kat elbise 100
Hırdavat menzil 100	Yekûn 2370	Mihr-i zevce Zeyneb Hâtûn 200	Mihr-i zevce Fâtîma Hâtûn 200
Resm-i kısmet 50	Kaydiye-i defter 3	Varaka bahâsı 1	Yekûn 454
Kalan 1916	Hisse-i zevce Zeyneb Hâtûn 119/30	Hisse-i zevce Fâtîma Hâtûn 119/30	Hisse-i ibn 335/4
Hisse-i ibn 335/4	Hisse-i ibn 335/4	Hisse-i bint 167/22	Hisse-i bint 167/22
Hisse-i bint 167/22	Hisse-i bint 167/22		

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûn hisselerini vâsileri mezbûr Yahya li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 24 Muharrem sene 95.

4

Rize Kazâsı mahallâtından Kovaroz Mahallesi ahâlisinden iken vefât eden Goncioğlu Receb bin Hâcî İbrahim bin Abdullah'ın sulbî sagîr oğulları Dursun ve Refik ve Reşid ve Kamil'in mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesikada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb ammileri Şaban bin mezbûr Hâcî İbrahim nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrûnun vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mallârını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rü'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 25 Muharremi'l-harâm sene 95.

5

İzzet-meâb şerî'at intisâb Mevlânâ Hasan Hüsnü Efendi kâm-yâb ba'de't-tahiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki Karadere Nâhiyesi nâibi Memiş Efendi'nin nâmizâclığı cihetiyle azliyle nâhiyye-i merkumenin Niyâbet-i Şer'iyyesi iş bu bin iki yüz doksan beş senesi Saferü'l-hayrın gurre-i târihinden itibâren bi'n-niyâbe cenâb-ı şerîflere ihâle ve tefvîz olunmuştur. Gerekir ki nâhiyye-i merkumeyi gurre-i merkumeden mezûn olduğunuz derecede bi'n-niyâbe zabt edüb muhallefât mevtâ-yı askeriyyenin mûcib-i tahrîr olanlarını tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzî' ve taksîm edüb (...?...?) şer'-i (...?...?) inhirâfa cevâz göstermeyesin ve's-selâm.

6

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Şimadiyoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Bendoğlu Yakub bin Ali bin Abdullah'ın verâseti zevcesi Hatice bint-i Yakub ve sulbî sagîr oğlu Ali ve sagîre kızları Hâcî Hâtûn ve Hicâbe ve Sâkine ve Hediye ve Nafize'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûn tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Hatice Hâtûn'un ma'rifeti ve

ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffa-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 7 Saferü'l-hayr sene 95.

Bir bâb mülk menzil 850	Bir kıt'a mülk koru 450	Nuhâs 4 kıyye 80	Bir kat yatak 100
Hırdavat 20	Yekûn 1500	Mihr-i zevce 200	Techîz ü tekfîn 100
Resm-i kısmet 30	Kaydiyye-i defter 2/20	Varaka bahâsı 20 para	Yekûn 333
Kalan 1167	Hisse-i zevce 135/35	Hisse-i ibn 291/30	Hisse-i bint 145//35
Hisse-i bint 145//35	Hisse-i bint 145//35	Hisse-i bint 145//35	Hisse-i bint 145//3

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Hatice Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 5 Saferü'l-hayr sene 95.

7

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîr içün bi'l-iltimâs cânib-i şerî'at-ı garrâdan bâ-mahkeme irsâl olunan Mevlânâ mekremetlü el-Hâc Tahir Efendi ibn-i Osman nâm kimesne Rize Kazâsı mahallâtından Hortoz Mahallesi'nde vâki' bir taraftan Komşuoğlu Hâfız Osman ibn-i Mehmed Ali tarlası ve bir taraftan tarîk-ı amm ve bir taraftan Kôr Vahid ibn-i Mehmed'in tarlası ve bir taraftan hark ile bir kıt'a tarla derûnunda varub mahalle-i mezbûre ahâlisinden Honioğlu Reşid Reis ibn-i Ali ve Ali Rıza Efendi ibn-i Mahmud Yazıcı ve Tatoğlu Hâcî Osman bin Hâcî Ömer Efendi ve sâir cerîdede mazbûtu'l-esâmi müslimin huzûrlarında akd-ı meclis-i şer'-i nebevî ettikde mahalle-i mezbûre ahâlisinden iş bu bâ'isü'l-i'lâm Komşuoğlu Ahmed Efendi ibn-i mezbûr Mehmed Ali nâm kimesne meclis-i ma'kud-ı mezkûrda ve li-ebeveyn er karındaşları İsmail ve Hâfız Osman Efendi ibnân-ı mezbûr Mehmed Ali nâm kimesneler muvâcehelerinde iş bu derûnunda akd-ı meclis-i şer'-i âlî olunan bâ-tapu mutasarrıf olduğum tarlanın derûnundan mezbûran İsmail ve Hâfız Osman Efendiler müceddeden su harkı binâ ve ihdâs etmekle hark-ı muhdes-i mezkûrun ref'iyle mahal-ı ahara nakl olunması matlûbumdur deyü ba'de'd-da'va ve'l-istintâk onlar dahi cevablarında hark-ı mezkûru müceddeden binâ ve ihdâs ettiklerini ikrâr lakin biz karındaşımız mezbûr Ahmed Efendi ile arâzilerimizi beynimizde iktisâm eylediğimizde iş bu derûnunda akd-ı meclis-i şer'-i âlî olunan tarlayı mahdûd-ı mezkûrun derûnunda müceddeden su harkı ihdâs olmak üzere hisse ve taksîm

eylediğimizden ol vechile hark-ı mezkûru bi-hakkın binâ eyledik deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr vâki'ân merkumân İsmail ve Hâfız Osman Efendiler ber-minvâl-i muharrer def'-i mezkûrelerini beyândan izhâr-ı acz edüb talepleriyle mezbûr Ahmed Efendi'ye yemin teklîf olundukta ba'de't-tahlîfi's-şer' mûcibince mezbûrân İsmail ve Hâfız Osman Efendi bilâ-tenbîh mu'ârazadan men' olunub hark-ı muhdes-i mezkûrun ref'iyle mahal-ı aharına nakl olunması mezbûrân İsmail ve Hâfız Osman Efendilere tenbîh olduğu mevlânâ-yı mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve ma' ân mürsel ümenâ-yı şer'le meclis-i şer'e gelüb alâ vukû'a inhâ ve tahrîr eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Muharremi'l-harâm seneti hâms tis'in ve mieteyn ve elf.

Ed-da'î nâib-i Rize

8

Atyanoz Karyesi ahâlisinden iken vefât eden Karaderecioğlu Yunus bin Ahmed bin Abdullah'ın verâseti zevcesi Şerife bint-i Abdullah nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Mehmed ve Arif ve sulbî sagîr oğulları İsmail ve Hasan ve kebîre kızları Ayişe ve Fâtıma ve sagîre kızı Hanife'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri karındaşları mezbûr Mehmed'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffa-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 15 Saferü'l-hayr sene 95.

Bir bâb mülk tarla 1000	Nuhâs 3 kıyye 60	Tahra, balta, kazma 30	Yorgan 1 aded 50
Elbise 2 parça 50	Koğan 2 aded 200	Bir kıt'a mülk koru 300	Yekûn 1690
Mihr-i zevce 190	Techîz ü tekfîn 210	Resm-i kısmet 35	Kaydiye-i defter 2
Varaka bahâsı 1	Yekûn 438	Kalan 1230	Hisse-i zevce 156/20
Hisse-i ibn 199/7	Hisse-i ibn 199/7	Hisse-i ibn 199/7	Hisse-i ibn 199/7
Hisse-i bint 99/23,5	Hisse-i bint 99/23,5	Hisse-i bint 99/23,5	Küsûr para 1.5

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri karındaşları mezbûr Mehmed li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

9

Bolimnoz Karyesinden vefât eden Karaalioğlu Hasan bin Osman'ın verâseti zevcesi Şoşe bint-i Memiş nâm Hâtûn ile vâlidesi Zeyneb bint-i Memiş ve sulbî sagîr oğulları İbrahim ve sagîre kızı Fâtîma'ya munhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Şoşe Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Saferü'l-hayr li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1000	Nuhâs 3 kıyye 60	İnek 1 aded 150	Yorgan 1 aded 30
Lazut 100	Tahra, balta, kazma 30	Koğan 1 aded 100	Hırdavat 20
Bir bâb anbar 400	Mülk ağaçlık 500	Yekûn 2390	Mihr-i zevce 200
Techîz ü tekfîn 200	Resm-i kısmet 50	Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1
Yekûn 454	Kalan 1936	Hisse-i zevce 242	Hissetü'l-üm 322/26,5
Hisse-i ibn 914/26,5	Hisse-i bint 457/6,5	Küsûr para 6,5	

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Şoşe Hâtûn li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 15 Safer sene 95.

10

Trabzon Vilâyeti dahiline Rize Kazâsı kurâsından Satoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Manioğlu el-Hâc Kasım Efendi ibn-i Hâcî Ömer bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Cemile Hâtûn ibnet-i Hüseyin nâm Hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Mustafa Efendi ve Hâfız Hüseyin ve sulbî kebîr oğlu gâib-i ani'l-belde İshak Efendi ve sulbîye-i kebîr kızları Emine ve Rukiye'ye munhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i mezbûrun tesviye-i umûruna kibel-i şer'den mansûb kayyım karındaşı mezbûr Mustafa Efendi'nin ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâdî min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 7000	Bir bâb mülk ahır 1000	Bir kıt'a mefrûz çalılık 2000	İki kat yatak 300
Nuhâs 15 kıyye 300	Seccâde 100	Hırdavat menzil 100	Yekûn 10800
Mihr-i zevce 800	Resm-i kısmet 250	Kaydiyye-i defter 15	Varaka bahâsı 4
Yekûn 1070	Kalan 9730	Hisse-i zevce 1216/5	Hisse-i ibn 2128/18
Hisse-i ibn 2128/18	Hisse-i ibn 2128/18	Hisse-i bint 1064/9	Hisse-i bint 1064/9
Küsûr para 3			

Bâlâda murakkam gâib-i mezbûr Hâfız İshak Efendi'nin hissesi kayyım karındaşı mezbûr Mustafa Efendi li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

11

Trabzon Vilâyeti dahiline Rize Kazâsı kurâsından Kaluklar Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Buberoglu Salih bin Hasan bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Gülfe bint-i Hasan nâm hâtûn ile vâlidesi Vâhîde bint-i Abdullah ve sulbîye-i kebîre kızı Zekiye ve Celile ve sagîre kızı Cemile ve li-ebeveyn karındaşları Ali ve Halid ve li-ebeveyn kız karındaşları Hatice ve Havva'ya munhasıra olduğu lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîre-i mezbûrenin tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûb vâsisi ammisî mezbûr Halid'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâdî min şehri Rebi'ü'l-ûlâ li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Kazma, tahra, balta 30	Hırdavat 30	Yekûn 1820	Mihr-i zevce 200
Resm-i kısmet 42/20	Kaydiyye-i defter 2	Varaka bahâsı 1	Yekûn 245/20
Kalan 1574/20	Hisse-i zevce 196/26,5	Hissetü'l-üm 262/9	Hisse-i bint 458/35,5
Hisse-i bint 458/35,5	Hisse-i ah 65/21	Hisse-i ah 65/21	Hisse-i uht 32/31
Hisse-i uht 32/31	Küsûr para 0,5		

Bâlâda murakkam sagîre-i mezbûrenin hissesini vâsisi ammisi mezbûr Halid li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

12

Umma Toğli Karyesi ahâlisinden iken vefât eden Emirahmedoğlu Mehmed bin Behram bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhası Gûlfe bint-i Durali ve sulbî sagîr oğlu Hasan ve sulbîye-i sagîre kızları Rabia ve Seyyide ve Rahime'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrun-ı mezbûrunun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûb vâsileri ammi-zâdeleri Osman bin Hüseyin nâm kimesne ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zıkr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâdî min şehri Reb'ü'l-ülâ li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Zincir 1 aded 10	Tosun 1 aded 150	Hırdavat menzil 30	Pıştov 1 aded 100
Yekûn 2200	Mihr-i zevce 150	Techîz ü tekfîn 150	Resm-i kısmet 47/20
Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1	Yekûn 351/20	Kalan 1848/20
Hisse-i zevce 231/21	Hisse-i ibn 546/36	Hisse-i bint 273/18	Hisse-i bint 273/18
Hisse-i bint 273/18	Küsûr para 2		

Bâlâda murakkam sagîrun-ı mezbûrunun hisselerini vâsileri ammi-zâdeleri mezbûr Osman li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

13

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Arğaloz Karyesi ahâlisinden Keçelioğulları Şakir ve Hızır ibnân-ı müteveffâ Memiş nâm kimesne kâza-ı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer' de karyeden Keçelioğlu Yusuf bin Hasan nâm kimesne muvâcehelerinde iş bu târihten üç ay mukaddem vefât eden babamız mezbûr Memiş'in Asâkir-i Mustahfaza bedel akçesinden mezbûr Yusuf zimmetinde on altı aded yüzlük kaime alacak hakkında bizi mezbûr Yusuf ile on aded yüzlük kaimeye bizi sulh eylediklerinde biz dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh-ı mezkûr on aded yüzlük kaime hâlâ mezbûr Yusuf'un zimmetinde olmağla meblağ-ı mezkûr on aded yüzlük kaimeyi mezbûr Yusuf'dan talep ederüz deyü ba'de'd-da'va ve'l-istintâk mezbûr Yusuf dahi cevabında vech-i minvâl-i muharrer üzere olduğu bi-temâmihâ ikrâr ve i'tirâf etmeğin mûcibince alâ mûcib-i i'tirâf meblağ-ı mezbûr on aded yüzlük kaimenin müdde'iyân-ı mezbûrân Şakir ve Hızır'a edâsıyla mezbûr Yusuf'a iltizâm olduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Rebi'ü'l-ûlâ li-seneti tis'în ve mieteyn ve elf.

Ed-da'î nâib-i Rize

14

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı mahallâtından Küçük Samri Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Büyükoğlu Ali bin İsmail'in sulbî kebîr oğlu olup cünûn-ı mutbik ile mecnûn olduğu De'âvî Meclisi'nde zâhir ve müstehakkık olan İsmail'in mâlını hıfz ve umûrunu rü'yete bir vâsi nasb lâzım ve mühim olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olup ve her vechile vesâyeti rü'yete müktedir ve müstakîm olduğu zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olan iş bu bâ'isü'l-kitâb Hancıoğlu Mehmed bin Hüseyin nâm kimesne mecnûn-ı mezbûr İsmail'in tesviye-i umûruna kibel-i şer'den vâsi nasb ve ta'yîn olunub vâsi-yi mezbûr dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-yenbagî edâya ta'ahhüd etmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi's-sâlis min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Bakıroğlu Hasan bin Ali Ağa, Katırcıoğlu Abdülkerim bin Ali, Bekaroğlu Hasan bin Hâcî Memiş, Bamzeninoğlu Ömer bin Hüseyin, Bamzeninoğlu Hüseyin.

15

An-asl Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Veyla Karyesi ahâlisinden olub bir müddetden beri Derâliyye'de Tersane-i Âmire'de marangoz esnâfından iken bundan akdem vefât eden Halidoğlu İsmail bin Ali bin Ömer'in verâseti babası mezbûr Ali Ömer'e munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra eb-i mezbûr Ali mezbûr Ömer nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb vefât eden oğlu mezbûr İsmail'in hîn-i vefâtında mevcûd bin yedi yüz gurûş sâğ akçe nakdini mahallinde vâz'-ı yed olunan ve zimem-i nâsda olan hukûkunu ashâbından taleb ve da'vâ ve ahz u kabz ve makbûzunu bi'l-verâse bana irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûr mütevakıf olduğu umûrun küllisine tarafından hâlâ Derâliyye'de sâkin Şan Yunus Çavuş ibn-i Mehmed nâm kimesneyi vekâlet-i âmme-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'iyeye ile kabûlüne mevkûf vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledim dedikde mâ hüve'l-vâkî' bi't-taleb ketb olundu.

Fî'l-yevmi's-sâlis min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Külünkoğlu Mehmed bin Abdullah, Şanoğlu Dayı, Şanoğlu Receb Çavuş.

16

Mavrant Karyesi ahâlisinden olub Asâkir-i Ma'âden efrâdından iken bundan akdem vefât eden Karafazıloğlu Abdülaziz ibn-i Memiş bin Abdullah'ın verâseti sulbî sagîr oğulları Rıfat ve Receb ile sulbîye-i sagîre kızları Yasem ve Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrun-ı mezbûrünün tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri ammileri Şakir bin mezbûr Memiş'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fî'l-yevmi'l hâmis min şehri Rebi'ü'l-ûlâ li-seneti tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzilden nısf hissesi 1000	Yorgan 1 aded 50	İnek 1 aded 200	Tahra, balta,kazma 50
Bir kıt'a mülk kuru 500	Hırdavat menzil 50	Varaka bahâsı 1	Sâhhu'l-bâkî 1849
Hisse-i ibn 616/13	Hisse-i ibn 616/13	Hisse-i bint 308/6,5	Hisse-i bint 308/6,5
Küsûr para 1			

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri ammileri mezbûr Memiş li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

17

Hortoz Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kotiloğlu Tâhir bin Abdülaziz bin Abdullah'ın veraseti zevcesi Ulviye bint-i Mustafa nam Hâtûn ile sulbî sagîr oğulları Hasan ve Mahmud ve Abdülaziz ve sagîre kız Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrun-ı mezbûrunun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûbe vâsileri vâlideleri mezbûre Ulviye Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzi' ve taksim olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 10 Rebî'ü'l-evvel sene 95.

Bir bâb mülk menzilden sülûs hissesi 1000	Bir kıt'a mefrûz fidanlıkdan rub' hissesi 150	Nuhâs 3 kıyye 100	Bir kat yatak 100
Lede'l-müzâyede satılan iki adet tüfenk esmânı 80	Hırdavat menzil 50	Yekûn 1730	

Minhâ'l-mesârifât

Mihr-i zevce 300	Techîz ü tekfîn 200	Resm-i kısmet 30	Kaydiyye-i defter 2
Varaka bahâsı 2	Yekûn 534	Kalan 1196	Hisse-i zevce 149/20
Hisse-i ibn 299	Hisse-i ibn 299	Hisse-i ibn 299	Hisse-i bint 149/20

Bâlâda murakkam sagîrun-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Ulviye Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 10 Rebî'ü'l-evvel sene 95.

18

Ğoloz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Uzunlioğlu Zekeriya bin İbrahim bin Abdullah'ın verâseti zevcesi Hatice bint-i Feyzullah ve sulbî sagîr oğulları Hüseyin ve Yusuf ve sulbîye kebîre kızları Hanife ve Hatice ve sulbîye-i sagîre kızı Ayişe'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrun-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb

vâsileri vâlideleri mezbûre Hatice Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehri Rebi'ü'l-ûlâ li-seneti hâms ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs 3 kıyye 90	İnek 2 aded 200	Kendir 4 kıyye 40
Lazut 200	Tahra, balta, kazma 30	Hırdavat 30	Yekûn 2090
Kalan 1598	Hisse-i zevce 224/30	Hisse-i ibn 450/37	Hisse-i ibn 450/37
Hisse-i bint 225/18,5	Hisse-i bint 225/18,5	Hisse-i bint 225/18,5	Küsûr para 0,5

Bâlâda murakkam sagîrun-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Hatice Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

19

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Koriloz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Medineoğlu Mehmed bin Ali bin Abdullah'ın sulbî sagîr oğulları Osman ve Ahmed ile sulbîye sagîre kızı Rukiye'nin mallarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kadir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb tâlibleri Hâcî Yunus ibn-i Hasan nâm kimesneyi hâkim mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrûnun vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rü'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet- i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Rebi'ü'l-ûlâ li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

20

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Konyat Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Tabakoğlu Yusuf bin Yakub bin Abdullah'ın li-ebeveyn karındaş oğlu gâib-i ani'l-beled ve li-ebeveyni Hüseyin Hâcî Ömer'in müteveffâ-yı mezbûrdan mevrûs mâlını hıfz ve tesviye-i umûrunu rû'yete kıbel-i şer' den bir kayyım nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile kayyımlik uhdesinden gelmeğe kadir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb karındaşı Mikdad bin mezbûr Hâcî Ömer Ağa nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi gâib-i merkumun vakt-ı zuhûruna değin mâlını hıfz ve tesviye-i umûruna kayyım nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer kayyımlik mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Rebi'ül-ûlâ li-seneti hams ve tis'ın ve mieteyn ve elf.

21

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı mahallâtından Yeniköy Mahallesinde sâkin ve zâtı ta'rif-i şer' ile mu'arrefe olan Hasibe bint-i Ahmed Usta nâm hâtûn kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer'-i şerif-i enver'de zevc-i muhalli'i bâ'is-i hazihî'l-vesîka Caboğlu Memiş bin Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkum Memiş zevc-i dahilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu'âşeretimiz olmamağla beni hal'a tâlibe ve mufârekat-ı râğmiye olduğum ecîlden merkumun zimmetinde mutekarrer ve ma'kûdu'n-aleyh mihr-i müeccelim olan iki yüz elli gurûş ile nafaka-ı iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmem üzerlerine ma'ûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzere zevcim mezbûr Memiş ile muhâla'a-ı sahîha-yı şer'iyye ile hal' olduğumda ol dahi hal'-ı mezkûru ber-vech-i muharrer ba'de'l-kabûl hukûk-ı zevciyyete müte'allik âmme-i de'âvî ve kâffe-i metâlibât dan her birimiz aharın zimmetini ibrâ-yı amm ile ibrâ ve iskât edüb ve tarafeynden her birimiz aharın ibrâsını kabûl eyledik de gibbe't-tasdiki's-şer' mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Rebi'ül-ûlâ li-seneti hams ve tis'ın ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

De'âvî mümeyyizânından Hâcî İsmail Efendi, mümeyyizândan Hâcî Osman Efendi, muhzır Cağfer Ağa.

22

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Mağaloz Karyesi ahâlisinden olub bundan akdem cünûn-ı mutbik ile mecnûn bulunan Ali bin Hasan'ın bâ-hüccet-i şer'iyye mansûb vâsisi bulunan Karahüseyinoğlu Ömer bin Hüseyin nâm kimesne vefât edüb mecnûn-ı merkumun mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den diğere bir mu'temed vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb karye-i mezbûre ahâlisinden Kösemehmedoğlu Hurşid bin Hasan nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi mecnûn-ı merkumun kesb-i sıhhatına değin mâlını hıfz ve tesviye-i umûruna vâsi nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-minvâl-ı muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Rebi'ü'l-ûlâ li-seneti erbe'a ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Topaloğlu Mustafa, Topaloğlu Ahmed İbrahim Efendi oğlu Ali Efendi, muhızır Cağfer Ağa.

23

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Mağaloz Karyesi sekenelerinden ve zâtı ta'rif-i şer'î ile mu'arrefe olan Fâtıma bint-i Mustafa nâm Hâtûn kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de zevc-i muhallî'i bâ'isü'l-kitâb Tonyalıoğlu Dursun bin Mustafa nâm kimesne tarafından zikri atî hal' ve ibrâyı kabûle ve ber-vech-i âtî ibrâyı vekîl olduğu her biri usûl-ı mevzû'asına tatbiken bâ-varaka-ı mestûre evvelâ kerrân ve ba'dehu alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Hoccoğlu Ali Kapudan İbn-i Osman ve Süleymanoğlu Süleyman ibn-i Yusuf nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Ömer Efendi oğlu Yunus bin Salih nâm kimesne mahzarında müvekkil-i mezbûr Dursun'a beş yüz gurûş müeccel tesmiyesiyle zevc-i dahilim olub lâkin beynimizde hüsn-i imtizâc olmadığından beni hal'a tâlibe ve müfârekat-ı râğmiye olduğum ecîlden mihr-i mev'ud-ı mezkûrum olan beş yüz gurûş ile iddet-i nafaka ve ma'ûnet-i süknâm için dahi ta'yîn olunan üç yüz gurûş ki cem'ân sekiz yüz gurûş ve müvekkil-i mezbûr Dursun'un diğere zevcesi olan Fâtıma bint-i Hurşid ve vâlidesi Hatice bint-i Abdullah ve li- ebeveyn kız karındaşı Fâtıma Hâtûn zimmetlerinde alacağım olan iş bu mütenevvi'a-yı ma'lûmeden dahi

sekiz yüz bakır vermek üzere zevcim müvekkil-i mezbûr Dursun ile muhâla'a-yı sahiha-yı şer'iyye ile hal' olduğunda vekil-i mezbûr Yunus dahi ber-vech-i muharrer hal'-ı mezkûru ba'de'l-kabûl mihr-i mezkûr beş yüz gurûş ile nafaka-ı iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmem olan sekiz yüz gurûş ve eşyâ-ı mütenevvi'adan sekiz yüz gurûş ki cem'ân bin altı yüz gurûş vekil-i mezbûr Yunus'dan tamâmen ve kâmilten ahz u kabz eyledim husûs-ı mezkûra (...?...) müte'allikâ-ı âmme-i de'âvî ve kâffe-i metâlibâtıdan müvekkil-i mezbûr Dursun'a izâfetle vekil-i mezbûr Yunus'un zimmetini ibrâ-yı âmme-i sahiha-yı şer'iyye ile ibrâ ve iskât-ı hak eyledim dediğinde vekil-i mezbûr Yunus dahi mezbûre Fâtıma Hâtûn'a sâdıra olan cem' (...?...) meşrûhasını tasdik etmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Rebi'ül-evvel li-seneti hâms ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Rakıcı-zâde Kaşif Ağa, Hâcı Kamil Efendi, Ömer Efendi-zâde Ömer Yazıcı, Hâcı Abdullah-zâde Mehmed Efendi, muhzır-ı mahkeme Çağfer Ağa.

24

Ma'rûz-ı dâ'ileridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Arğaloz Karyesi ahâlisinden (...?...) teb'asının Rum milletinden iş bu bâ'isü'l-i'lâm Marioğlu Anastas veledi Nikola nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde makud meclis-i şer'de karye-i mezkûre ahâlisinden Karamehmedoğlu Mehmed bin Hasan nâm kimesne mevâcehesinde kazâ-yı mezkûr mahallâtından Romanoz Mahallesi'nde vâki' iki taraftan nehr-i cârî ve iki taraftan hark ile mahdûd mutasarrıf olduğum bir kıt'a tarlanın arzân iki tûlen elli zirâ' harkdan mine'l-kadîm hakk-ı şurbu olup hark-ı mahdûd-ı mezkûrdan kadîmden beri tarla-yı mahdûd-ı mezkûru saky ve isti'mâl ede gelür iken merhum Mehmed hark-ı mahdûd-ı mezkûrun hedmiyle mezkûru sâlifü'l-beyân nehr-i cârîye ceryan ettirmekde olmağla suâl olunub müdâhalesine men' matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istizân ol dahi cevabında hark-ı mahdûd-ı mezkûrun hedmini ikrâr lakin müdde'î merhum Anastas'ın kadîm müdde'âsını külliyyen inkâr etmekle müdde'î merhum Anastas'ı ber-vech-i muharrer kadîm müdde'âsını her biri evvelâ bâ-varaka-ı mestûre Arğaloz Karyesi muhtârı Lazoğlu Ali Yazıcı ibn-i Ahmed Kapudan ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Komşuoğlu İsmail Efendi ibn-i Mehmed nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu de'âvî mümeyyizânından Hâcı İsmail Efendi bin İsmail Efendi ibn-i Mehmed ve el-Hâc Osman Efendi ibn-i el-Hâc Abdulhamid Ağa nâm kimesneler tarafeyn hâzır oldukları halde alenen lede't-tezkîye

adl ve makbûlu'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Sarıhasanoğlu Osman ibn-i Mehmed ve Komşuoğlu Süleyman bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer' üzere isbat etmeğin mûcibince müdde'î merkum Anastas'ın kadîm müdde'âsına ba'de'l-hükm müdâhalesinin men'ine mezbûr Mehmed'e tenbîh olduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Rebi'ü'l-ûlâ li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Ed-dâ'î Nâib-i Kazâ-yı Rize

25

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı nevâhisinden Mapavri Nâhiyesi kurâsından Canceva ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kakşioğlu Mehmed bin Ali bin Memiş'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fatuli bint-i Mehmed nâm hâtûn ile li-eb kız karındaşları Rukiye ve Fatuli ve li-eb karındaş oğulları Osman ve Yusuf ve gâib-i ani'l-beled Sabit ve li-eb diğer karındaş oğulları diğer Osman ve Zekeriya ve Hurşid'e munhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i mezbûr Sabit'in tesviye-i umûruna kibel-i şerden mansûb kayyım ammisi Mehmed bin Yusufun ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Nakd-ı mevcûdu 150	Nuhâs 90	Kendir 10 kıyye 100	Raic 4830
İskontosu 1090	Yekûn 3740	Mihr-i zevce 200	Resm-i kısmet 95
Kaydiyye-i defter 5	Varaka bahâsı 2	Yekûn 302	Kalan 3438
Hisse-i zevce 856/35	Hisse-i uht li-eb 1146/16	Hisse-i uht li-eb 1146/16	Li-eb karındaş oğlu Osman 47/24
Li-eb karındaş oğlu Yusuf 47/24	Li-eb karındaş oğlu Sabit 47/24	Li-eb karındaş oğlu diğer Osman 47/24	Li-eb karındaş oğlu Zekeriya 47/24
Li-eb karındaş oğlu Hurşid 47/24	Küsûr para 32		

Bâlâda murakkam gâib-i mezbûr Sabit'in hissesini kayyım mezbûr Mehmed li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

26

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kâzası kurâsından Maş Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Küçükaliöğlu İbrahim bin Bekir bin Abdullah'ın sulbî sagîr oğlu Ali ile sulbîye-i sagîre kızı Şahsene'nin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'eden bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb ve dayıları Mustafa bin İbrahim nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîrân-ı mezbûrânın vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rûyete vâsi nasb ve ta'yîn eyledik de ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

De'avî mümeyyizânından Hâcî İsmail Efendi, mümeyyizândan Hâcî Osman Efendi, muhzır Cafer Ağa.

27

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kâzası kurâsından Mağalaroz Karyesi sekenelerinden ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Fâtıma bint-i Mustafa nâm Hâtûn kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de zevci-i mutallakı karyeden Tonyalıoğlu Dursun bin Mustafa nâm muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb mezbûr Dursun ile bundan akdem zevciyyet beynimizde kâim iken firâşından hamile ve benden mütevellide hâlâ hacr ve terbiyemde olan tahminen sekiz yaşında sulbîye-i sagîre kızı Nokta'nın asla mâlî olmayub nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmağla babası mezbûr Dursun üzerine kibel-i şer'eden kadr-ı ma'rûf meblağ nafaka farz ve takdîr olunmak bi'l-hidâne matlûbumdur dedikde gibbe't-tasdîk hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarf içün babası mezbûr Dursun üzerine iş bu târih-i kitâbdan beher yevm ikişer gurûş nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyesine

harc ve sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zuhûr babası mezbûr Dursun'a rücû'a mezbûre Fâtıma Hâtûn'a izin vermediğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

De'avî mümeyyizânından Hâcî İsmail Efendi, mümeyyizândan Hâcî Osman Efendi, muhızır Cafer Ağa.

28

Kandeva Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden İbrahim Ağa bin Memiş Ağa bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Şişe bint-i Memiş ve sulbî oğulları Halid ve Süleyman ve sulbî sagîr oğlu Zekeriya ve sulbîye-i sagîre kızı Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrât-ı mezbûrâtın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şerden mansûb vâsileri ammi-zâdeleri Salih ibn-i İsmail nâm kimesnenin ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-aşer min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzilden bedel-i hisseden iki hissesi 1300	Nuhâs 7 kıyye 150	Bir kıt'a mülk kuru 500	Lazut 80
Eşcâr-ı müsmire-i mefrûz 150	Yekûn 2180	Mihr-i zevce 180	Resm-i kısmet 50
Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1	Yekûn 234	Kalan 1946
Hisse-i zevce 243/10	Hisse-i ibn 486/11	Hisse-i ibn 486/11	Hisse-i ibn 486/11
Hisse-i bint 243/5.5	Bâkî para 1		

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânun hisselerini vâsileri ammi-zâdeleri mezbûr Sâlih li- ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

29

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Mavrant Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât Hâcîalioğlu Ömer bin Abdullah'ın verâseti

zevce-i menkûha-ı metrûkesi Halviye bint-i Süleyman diğer zevcesi Fâtıma bint-i İbrahim ve sulbî sagîr oğlu Ali ve sulbîye-i sagîre kızı Yasemin'e munhasıra olduğu lede'ş-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şerden mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Halviye Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis aşere min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1800	Nuhâs 3 kıyye 100	Bir kat yatak 150	İnek 200
Lazut 250	Zencir 20	Bir kıt'a mülk koru 1000	Hırdavat 60
Yekûn 3580	Mihr-i zevce Halviye 200	Mihr-i zevce Fâtıma 200	Techîz ü tekfîn 180
Resm-i kısmet 75	Kaydiye-i defter 4	Varaka bahâsı 1	Yekûn 660
Kalan 2920	Hisse-i zevce mezbûre Halviye 182/20	Hisse-i zevce mezbûre Fâtıma 182/20	Hisse-i ibn 1703/13
Hisse-i bint 851/26,5	Kûsûr para 0,5		

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Halviye Hâtûn'dan li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağa şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

30

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Umma Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Temürcioğlu Yunus bin Hüseyin bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ulviye bint-i Hasan nâm Hâtûn ile sulbî kebîr oğlları gâib-i ani'l-beled Hasan ve Mahmud ve sulbî kebîr oğlu Yusuf ve sulbîye-i kebîre kızları Fatuli ve Şefika ve Fâtıma ve Hatice ve sulbîye-i sagîre kızı Fındıka'ya munhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları seksen sekiz sehinden olub sihâm-ı mezkûreden on bir sehim zevce-i mezbûre Ulviye Hâtûn'a ve on dört sehinden cem'ân kırk iki sehim benûn-ı mezbûrun Hasan ve Mahmud ve Yusuf'a yedişer sehinden cem'ân kırk beş sehim benât-ı mezbûretân Fatuli ve Şefika ve Fâtıma ve Hatice ve Fındıka'ya isâbeti lede'ş-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra zâtları ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan benât-ı mezbûretân Fatuli ve Şefika ve Fâtıma ve Hatice Hâtûnlar kazâ-yı mezkûr De'avî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de gâibân-ı mezbûretân ile sagîre-i mezbûrenin tesviye-i umûruna kıbel-

i şer'den mansûb kayyım ve vâsileri ve tereke-i müteveffâ-yı mezbûre bi'l-îsâle ve bi'l-verâse ve bi'l-vesâye vaz'-ı yedi sâbit olan karındaşları mezbûr Yusuf muvâcehesinde her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûrun bi'l-cümle terekesi nukûdumuz dahi ve akd olub mezbûr Yusuf müstakillen zabt ve vaz'-ı yed ederek bize hisse-i ırsıyye vermemekle biz babamız müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden ber tashîh mezkûr hisse-i ırsıyye-i şer'ıyyemizi karındaşımız mezbûr Yusuf'dan bi'l-verâse taleb ederüz deyü beynimizde ba'de vukû'i'l-münâza'a-ı muslihûn not edüb beynimizde ıslâh ve tedkik olunub bizi mezbûr Yusuf ile şerâ'it-i hüccet-i sulh-ı hâvî şurût-ı müfsideden hâvî bi'l-cümle terekede olan nukûddan hisse-i ırsıyye-i ma'lûmemizden ezyed ve (...?...) beşer yüz gurûşu üzerine ale't-tarîkı't-tehârici'ş-şer' sulh eylediklerinde biz dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh-ı mezkûr beş yüz gurûşdan cem'ân iki bin gurûşu râic akçe olarak mezbûr Yusuf meclis-i sulhde bize def' ü teslim eylediğinde biz dahi yedinden tamâmen ahz u kabz eyledik fîmâ ba'd babamız müteveffâ-yı mezbûrun kalîl ve kesîr-i celîl ve ma'lûm ve meçhûl cem' terekesini ve husûs-ı mirâsa müte'allik âmme-i de'âvî ve kâffe-i metâlibâtıdan asl ve kayyım ve vâsi-yi mezbûr Yusuf'un zimmetini ibrâ-yı âmm sahîh-i şer'î ve iskât-ı tâm sarîh-i müberra' ile bi'l-verâse ibrâ ve iskât eylediğimizde ol dahi ibrâ-yı mezkûru kabûl eyledi dedik de gibbe't-tasdikî'ş-şer' mülâkî' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-aşer min şehri Rebi'ül-ahir li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Muhtâr-ı karye Kartoğlu Ahmed bin Hüseyin, Mucurcuoğlu Yunus bin Ali, Mollâmustafaoğlu İbrahim bin Mustafa, Mahiroğlu Hasan bin Mustafa, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa.

31

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Hanzi Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Seyidoğlu Mehmed bin Mustafa bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ulviye bint-i Ali nâm Hâtûn ile sulbîye-i kebîre kızları Zülfiye ve Pembe ve sulbîye-i sagîre kızları Hatice ve Emine'ye ve li-ebeveyn karındaşı Yakub'a munhasıra olduğu zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şerden mansûb vâsileri ammileri mezbûr Yakub'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî ve

taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 26 Rebi'ü'l-ahir sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1550	Bir kat yatak 100	Nuhâs 3 kıyye 80	Hırdavat menzil 30
Zincir 1 aded 10	Tahra, balta, kazma 30	Yekûn 1800	Mihr-i zevce 150
Techîz ü tekfîn 50	Resm-i kısmet 40	Kaydiyye-i defter 2	Varaka bahâsı 1
Yekûn 1575	Hisse-i zevce 194/25	Hisse-i bint 259/10	Hisse-i bint 259/10
Hisse-i bint 259/10	Hisse-i bint 259/10	Hisse-i üm li- ebeveyn 324/5	

Bâlâda murakkam sagîretân-ı mezbûretânın hisselerini vâsileri ammileri mezbûr Yakub li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

32

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Sengaz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Yavaşıoğlu Ahmed bin Hasan'ın verâseti yalnız babası mezbûr Hasan'a munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra eb-i mezbûr Hasan ibn-i mezbûr Hasan nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de mezbûr Hasan'ın diğer oğlu Şaban ibn-i mezbûr Hasan nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm edüb vefât eden oğlum ve mûrisim müteveffâ-yı mezbûr Ahmed'in Samsun Sancâğı dahilinde kâin Hançerli Mahallesi ahâlisinden Göynüoğlu Mustafa bin Ahmed nâm kimesne zimmetinde iki bin beşyüz gurûş râic akçe alacak hakkı olup meblağ-ı mezbûru mahallinde taleb ve da'vâ ve ahz u kabz ve makbûzunu bana irsâl ve teslim ve husûs-ı mezkûr mütevâkkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan oğlum mezbûr Şaban'ı vekâlet-i amme-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'î ile vekîl ve nâ'ib-i münâsib nasb ve ta'yîn eylemekde olduğu ber minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrin min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Viroğlu Tahir bin Yunus, Mustafapaşaoğlu Yunus bin Mehmed.

33

Maş Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Angüloğlu Abdullah bin Hüseyin bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Hüseyin nâm Hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Hüseyin ve Dursun ve sulbî sagîr oğulları Salih ve Mustafa ve Şakir ve sulbîye-i sagîre kızları Şahsene ve Hatice'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûruna kıbel-i şerden mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Cemâziye'l-evvel li-senetî hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs 4 kıyye 100	Lazut 280	Öküz 1 adet 300
Balta, tahra, kazma 30	Zincir 1 adet 10	Kuşhân 100	Bir kıt'a mülk ağaçlık 1500
Boş koğan 1 adet 10	Hırdavat menzil 50	Yekûn 3880	Mihr-i zevce 200
Techîz ü tekfîn 150	Resm-i kısmet 88	Kaydiyye-i defter 5	Varaka bahâsı 2
Yekûn 445	Kalan 3435	Hisse-i zevce 429/15	Hisse-i ibn 500/33
Hisse-i ibn 500/33	Hisse-i ibn 500/33	Hisse-i ibn 500/33	Hisse-i ibn 500/33
Hisse-i bint 250/16,5	Hisse-i bint 250/16,5	Küsûr para 2	

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

34

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Ğoloz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Alioğlu Ali bin Mehmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Ali ve vâlidesi Rukiye bint-i Mehmed ve sulbî sagîr oğlu Ali'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den

mansûb vâsisi vâlidesi mezbûre Fâtıma Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Cemâziye'l-evvel li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs 3 kıyye 100	Tüfenk 1 aded 100	Lazut 300
Mefrûz cevizlik 200	Bir kıt'a mülk ağaçlık 1500	Yekûn 3700	Mihr-i zevce 150
Techîz ü tekfîn 150	Resm-i kısmet 85	Kaydiyye-i defter 5	Varaka bahâsı 2
Yekûn 392	Kalan 3308	Hisse-i zevce 413/20	Hissetü'l-üm 551/13
Hisse-i ibn 2343/7			

Bâlâda murakkam sagîr-i mezbûrun hissesi vâsisi vâlidesi mezbûre Fâtıma Hâtûn'a teslim olunduğu iş bu zeyl-nâme şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

35

Kofin Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Uzunhasanoğlu İsmail bin Mehmed bin Abdullah'ın verâseti zevcesi Ayişe bint-i Mustafa ve vâlidesi Ayişe bint-i Mustafa ve sulbî sagîr oğulları Mehmed ve Bayram ve Receb ve Cafer ve sulbîye-i sagîre kızları Taife ve Serme ve Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Ayişe Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Cemâziye'l-evvel li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1300	Nuhâs 3 kıyye 100	Tahra, balta, kazma 50	Hırdavat menzil 100
Yekûn 1550	Mihr-i zevce 150	Techîz ü tekfîn 150	Resm-i kısmet 32
Kaydiyye-i defter 2	Varaka bahâsı 1	Yekûn 335	Kalan 1215

Hisse-i zevce 151/35	Hissetü'l-üm 202/20	Hisse-i ibn 220/36	Hisse-i ibn 220/36
Hisse-i ibn 220/36	Hisse-i ibn 220/36	Hisse-i bint 110/18	Hisse-i bint 110/18
Hisse-i bint 110/18	Küsûr para 2		

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Ayişe Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

36

Umma Toğlı Karyesinden iken bundan akdem vefât eden Mürtefikoğlu Ali bin Abdullah'ın verâseti zevcesi İleve bint-i Ahmed nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Ömer ve sulbî sagîr oğlu Cafer ve sulbîye-i kebîre kızları Hamide ve Fâtıma ve Gülşen ve Benefşe ve Bubure'ye munhasıra olduğu lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsisi vâlidesi mezbûre İleve Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâyı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hamis min şehri Cemâziye'l-evvel li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs 3 kıyye 75	Tahra, balta, kazma 30	Lazut 100
İnek 2 aded 400	Hırdavat 50	Yekûn 2155	Mihr-i zevce 150
Techîz ü tekfîn 155	Resm-i kısmet 48	Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1
Yekûn 357	Kalan 1798	Hisse-i zevce 224/30	Hisse-i ibn 349/24
Hisse-i ibn 349/24	Hisse-i bint 174/32	Hisse-i bint 174/32	Hisse-i bint 174/32
Hisse-i bint 174/32	Hisse-i bint 174/32	Küsûr para 2	

Bâlâda murakkam sagîr-i mezbûrun hissesini vâsisi vâlidesi mezbûre İleve Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

37

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Kofin Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kosifoğlu Ali bin Yakub'un sulbî sagîr oğulları Arif ve

Hasan'ın mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını kıbel-i şer' den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isetü'l-kitâb vâlideleri zâtı mu'arrefe Zeyneb Hâtûn ibnet-i Hasan nâm hâtûnu hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîran-ı mezbûrânın vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l- hâmis min şehri Cemâziye'l-evvel li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

De'âvî mümeyyizânından Hâcî Osman Efendi, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa, mukayyid-i de'âvî Dursun Efendi.

38

Sivelos Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Çavuşoğlu Ömer bin Mustafa'nın verâseti zevcesi Ayişe bint-i Mustafa nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğulları Abdülhalim ve Mustafa ve sulbîye-i sagîre kızları Ayişe ve Emine ve sulbîye-i kebîre kızı Fâtıma'ya munhasıra olduğı lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrun-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer' den mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Ayişe Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 5 Cemâziye'l-ûlâ sene 95.

Bir bâb mülk menzil 2500	Nuhâs 3 kıyye 80	Tahra, balta, kazma 40	Yorgan 80
Zincir 1 aded 20	Hırdavat 50	Yekûn 2770	Mihr-i zevce 170
Techîz ü tekfîn 200	Resm-i kısmet 60	Kaydiyye-i defter 3/20	Varaka bahâsı 1/20
Yekûn 435	Kalan 2335	Hisse-i zevce 291/35	Hisse-i ibn 584/10
Hisse-i ibn 584/10	Hisse-i bint 292/5	Hisse-i bint 292/5	Hisse-i bint 292/5

Bâlâda murakkam sagîrun-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Ayiše Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 5 Cemâziye'l-ûlâ sene 95.

39

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Sıkırık Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Çolakoğlu Ömer bin Mehmed'in verâseti zevcesi Hamide bint-i Ali nâm hâtûn ile sulbîye-i sagîre kızı Züleyha ve diğerk zevcesi Hamide bint-i Yusuf ve li-eb kız karındaşları Ayiše ve Tevhide'ye munhasıra olduğı lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîre-i mezbûrenin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den mansûb vâsisi vâlidesi mezbûre Hamide Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 5 Cemâziye'l-ûlâ sene 95.

Bir bâb mülk menzil 2000	Nuhâs 3 kıyye 100	Yorgan 60	Balta, tahra, kazma 40
Zincir 1 aded 20	İnek 200	Öküz 1 aded 300	Lazut 100
Piştov 1 aded 100	Bir bâb anbâr 300	Yekûn 3220	Mihr-i zevce 150
Mihr-i zevce 150	Techîz ü tekfîn 220	Resm-i kısmet 70	Kaydiyye-i defter 3
Yekûn 593	Kalan 2627	Hisse-i zevce 164/7,5	Hisse-i zevce 164/7,5
Hisse-i bint 1313/20	Hisse-i uht li-eb 492/22,5	Hisse-i uht li-eb 492/22,5	

Bâlâda murakkam sagîr-i mezbûrun hissesini vâsisi vâlidesi mezbûre Hamide Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 5 Cemâziye'l-ûlâ sene 95.

40

Çaklı Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Mamul Ahmed oğlu Mustafa bin Hüseyin bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Gülife bint-i Mehmed nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğlu Dursun ve sulbîye-i sagîre kızları Sakine ve Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrun-ı mezbûrünün tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Gülife Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr dur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 5 Cemâziye'l-ûlâ sene 95.

Bir bâb mülk menzil 2000	Nuhâs 3 kıyye 100	Balta, kazma, tahra 40	Eşcâr -ı müsmire-i mevrûz 200
Bir kıt'a mülk 250	Yekûn 2590	Mihr-i zevce 190	Techîz ü tekfîn 200
Resm-i kısmet 55	Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1	Yekûn 449
Kalan 2141	Hisse-i zevce 267/25	Hisse-i ibn 936/9	Hisse-i bint 468/4.5
Hisse-i bint 468/4.5	Küsûr para 1		

Bâlâda murakkam sagîrun-ı mezbûrunun hissesini vâsileri vâlideleri mezbûre Gülife Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 5 Cemâziye'l-ûlâ sene 95

41

Rize Kazâsı kurâsından Filandoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Demetoğlu ile İbrahim bin Hasan'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Havva bint-i Ömer nâm Hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Hasan ve Mustafa ve Hüseyin ve sulbî sagîr oğlu Mehmed ve sulbîye-i kebîre kızları Fâtıma ve Şoşe ve sulbîye-i sagîre kızları Hasibe ve Ayişe ve Meryem'e munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrun-ı mezbûrunun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûbe vâsileri vâlideleri mezbûre Havva Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 5 Cemâziye'l-ûlâ sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs 5 kıyye 125	Bir kat yatak 100	Tahra, balta, kazma 30
--------------------------------	-------------------------	----------------------	------------------------------

İnek 1 aded 200	Zincir 1 aded 15	Mülk-i mefrûz-ı eşcâr 100	Bir bâb mağaza 2000
Yekûn 4070	Mihr-i zevce 150	Techîz ü tekfîn 200	Resm-i kısmet 93
Kaydiyye-i defter 6	Varaka bahâsı 2	Yekûn 451	Kalan 3619
Hisse-i zevce 452/15	Hisse-i ibn 487/6	Hisse-i ibn 487/6	Hisse-i ibn 487/6
Hisse-i ibn 487/6	Hisse-i bint 243/23	Hisse-i bint 243/23	Hisse-i bint 243/23
Hisse-i bint 243/23	Hisse-i bint 243/23	Küsûr para 1	

Bâlâda murakkam sagîrun-ı mezbûrunun hisselerini vâsileri vâlideleri
mezbûre Havva Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 5 Cemâziye'l-ûlâ sene 95.

42

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Maş Karyesi sekenelerinden ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan iş bu sâhibetü'l-vesîka Hatice bint-i Mehmed nâm hâtûn kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de takrîr-i kelâm ve tezkîr-i ani'l-merâm edüb hâlâ zevcim olan karye-i mezkûre ahâlisinden Hurşid Ağa bin Turmuş nâm kimesne kayyım ve sagîre kızı Ayişe'yi bilâ nafaka velâ munfak-ı şer'î terk edüb diyâr-ı ahara gittikten sonra ve cins-i nafaka diye bir nesne dahi irsâl etmeyüb nafakaya eşedd-i ihtiyac ile muhtâc olmamızla zevcim gâib-i mezbûr üzerine kıbel-i şer'den kadr-ı kifâye meblağ nafaka farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde mezbûre Hatice Hâtûn'un takrîr-i meşrûh vâkı'a mutâbık ve zikri atf meblağ-ı kadr-ı ma'rûf olduğu nefâset-i sahihatü'l-kelimât ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mukarrer olmağın hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi mezbûre Hatice Hâtûn'u ba'de't-tahlîfi's-şer' zevci gâib-i mezbûr Hurşid üzerine iş bu târih-i (...?...) külli yevm üç gurûş farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru nafaka ve kisve ve levâzım-ı zarûriyelerine harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâne ve inde'z-zuhûr vâsi gâib-i mezbûr Hurşid'in üzerine rücû'a mezbûre Hatice Hâtûn'a izin vermeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Emiroğlu Ahmed, Mabsuroğlu Hasan, Rakıcı-zâde Kaşif Ağa, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa.

43

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Salarha Atyanoz Karyesi ahâlisinden İbukaoğlu Mustafa ibn-i Hüseyin nâm kimesne tarafından vekâlet iddi'â eden karındaşı Mahmud ibn-i Hüseyin nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer' de kazâ-yı mezkûr ahâlisinden İslamoğlu Cafer ibn-i Ahmed muvâcehesinde müvekkilim mezbûr Mustafa'nın mezbûr Cafer zimmetinde cihet-i karzdan on gurûş alacak hakkı olub meblağ-ı mezbûru taleb ve da'vâ ve ahz u kabza tarafından beni vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn edüb ol vechile vekâlet-i mezkûreme binâen meblağ-ı mezbûr on gurûşu mezbûr Cafer'den taleb eylediğim gibi müvekkilem mezbûr Mustafa'nın karye-i mezkûrede vâki' bir taraftan benim tarlam ve bir taraftan ırmak ve Hâcîalioğlu Mustafa ile mahdûd üç kot tohum isti'âb eder bir kıt'a tarla ile yine karye-i mezkûrede vâki' bir taraftan nehr-i cârî ve bir taraftan Hâcîalioğlu Hüseyin ibn-i Ahmed'in tarlası ve bir taraftan Civelekoğlu Kasım Ağa ibn-i Süleyman tarlası ve bir taraftan Hâcîalioğlu Mollâ Yunus ibn-i İbrahim tarlası ile mahdûd iki kot tohum isti'âb eder diğer bir kıt'a ve yine karye-i mezkûrede vaki' taraftar Hâcîalioğlu İbrahim bin Mollâ Yunus ve bir taraftan benim tarlam ve bir taraftan nehr-i cârî ve bir taraftan sırt ve taraf-ı râbi' Hâcî Ali oğlu İbrahim ile mahdûd bir kıt'a ben dahi vekâlet-i mezkûreme binâen mezbûr Cafer zimmetinde olan on gurûşu bi'l-vekâle mezbûr Cafer'den taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabında cihet-i merkumeden müvekkil-i mezbûr Mustafa zimmetinde on gurûş deyni olduğunu ikrâr mâ'adâ vekâlet müdde'âsı ma'lûmum değildir deyü inkâr etmekle müdde'î vekîl-i mezbûr Mahmud ber-vech-i muharrer vekâlet müdde'âsın her biri evvelâ bâ-varaka-ı mestûre karye-i mezbûrun muhtârı Kanoğlu Yunus bin Mehmed ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Hamailoğlu Hasan bin Ali nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde Hamailoğlu Mahmud bin Mehmed ve Eyüboğlu Hâcî Ahmed Efendi ibn-i Hâcî Ali Ağa nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan Hamailoğlu Mehmed bin Ali ve İbukaoğlu İbrahim bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer' üzere isbât etmeğin mûcibince mezbûr Mahmud'un vekâletine hükm olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Cemâziye'l-evvel li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

44

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Mavrant Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Mollâhasanoğlu Mustafa bin Ali'nin verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Rabia bint-i İbrahim nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğulları Ali ve Yakub ve sulbîye-i kebîre kızları Züleyha ve Kadife ve sulbîye-i sagîre kızı Fâtîma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrun-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb ammi-zâdeleri Kamil bin Mehmed ile kebîrân-ı mezbûrânın taleb ve ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zıkr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Cemâziye'l-ülâ li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1500	Bir ırsî öküz 200	Re's inek 1 aded 230	Nuhâs 4 kıyye 100
Hırdavat menzil 70	Mihr-i zevce 200	Techîz ü tekfîn 220	Resm-i kısmet 40
Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1	Yekûn 464	Kalan 1636
Hisse-i zevce 204/20	Hisse-i ibn 409	Hisse-i ibn 409	Hisse-i bint 204/20
Hisse-i bint 204/20	Hisse-i bint 204/20		

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri ammi-zâdeleri mezbûr Kamil li-ecl'i'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

45

Anbarlık Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Gazdaloğlu Hasan Salih'in verâseti zevcesi Zeyneb bint-i Osman ve diğr zevcesi Akile bint-i Hasan nâm hâtûnlar ile sulbî sagîr oğulları Osman ve Hasan ve sulbîye-i kebîre kızları Fâtîma ve Gülsüm ve sulbîye-i sagîre kızları Ayişe ve Şoşe'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrun-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını rü'yete kıbel-i şer'den mansûb vâsileri karye-i mezbûre ahâlisinden Gazdaloğlu Hasan bin Memiş'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve

terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve tasîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 23 Cemâziye'l-ûlâ sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1000	Nuhâs 3 kıyye 100	Bir bâb serender 500	İnek 1 aded 200
Yorgan 1 aded 50	Tahra, balta, kazma 40	Hırdavat 40	Yekûn 1930
Mihr-i zevce 200	Techîz ü tekfîn 130	Resm-i kısmet 40	Kaydiyye-i defter 2
Varaka bahâsı 1	Yekûn 373	Kalan 1557	Hisse-i zevce 97/12.5
Hisse-i zevce 97/12.5	Hisse-i ibn 389/20	Hisse-i ibn 389/20	Hisse-i bint 194/30
Hisse-i bint 194/30	Hisse-i bint 194/30	Hisse-i bint 194/30	

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri mezbûr Hasan li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

46

Rize Kazâsı kurâsından Karasu Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden İsmailoğlu İsmail bin Osman'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Mehmed nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğulları Osman ve Receb ve İsmail ve sulbîye-i kebîre kızları Fâtıma ve Gülfe ve sulbîye-i sagîre kızı Vesile'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vâsileri karye-i mezbûre ahâlisinden Kulaksızoğlu Mustafa bin Abdulaziz'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 23 Cemâziye'l-ûlâ sene 95.

Bir bâb mülk menzil 2000	Nuhâs 4 kıyye 150	İnek 2 aded 400	Dana 3 aded 300
Hırdavat 50	Yekûn 2900	Mihr-i zevce 200	Techîz ü tekfîn 150
Resm-i kısmet 15	Kaydiyye-i defter 4	Varaka bahâsı 1	Yekûn 370
Kalan 2530	Hisse-i zevce 316/10	Hisse-i ibn 491/37	Hisse-i ibn 491/37
Hisse-i ibn 491/37	Hisse-i bint 245/38,5	Hisse-i bint 245/38,5	Hisse-i bint 245/38,5
Bâkî para 3,5			

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri mezbûr Mustafa li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

47

Sengaz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kararoğlu Yakub'un verâseti zevcesi Rukiye bint-i Mehmed ve sulbî kebîr oğlu Osman ve sulbî sagîr oğulları Kasım ve Hamza ve sulbîye-i kebîre kızları Havva ve Gülife ve Fâtıma ve sagîre kızı Ayişe'ye munhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Rukiye Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 23 Cemâziye'l-ülâ sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs 3 kıyye 100	Tahra, balta, kazma 50	İnek 1 aded 200
Dana 1 aded 100	Hırdavat 50	Yekûn 2000	Mihr-i zevce 200
Techîz ü tekfîn 200	Resm-i kısmet 40	Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1
Yekûn 444	Kalan 1556	Hisse-i zevce 194	Hisse-i ibn 272/12
Hisse-i ibn 272/12	Hisse-i ibn 272/12	Hisse-i bint 136/6	Hisse-i bint 136/6
Hisse-i bint 136/6	Hisse-i bint 136/6		

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Rukiye Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

48

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Karayemiş Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kotan'ın oğlu Mehmed bin Osman'ın verâseti zevcesi Fâtıma bint-i Salih nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Hurşid ve gâib-i ani'l-beled Receb ve sulbîye-i kebîre kızları Şoşe ve Rukiye ve Ayişe ve Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûb kayyım karye-i mezbûre ahâlisinden Kotan'ın oğlu Mahmud bin Yusuf'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr

ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 22 Cemâziye'l-ûlâ sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1800	Nuhâs 5 kıyye 125	İnek 1 aded 200	Yorgan 1 aded 50
Tahra, balta, kazma 50	Hırdavat 50	Koğan 1 aded 100	Yekûn 2375
Mihr-i zevce 175	Techîz ü tekfîn 200	Resm-i kısmet 50	Kaydiyye-i defter 3
Varaka bahâsı 1	Yekûn 429	Kalan 1946	Hisse-i zevce 243/10
Hisse-i ibn 425/27	Hisse-i ibn 425/27	Hisse-i bint 212/33.5	Hisse-i bint 212/33.5
Hisse-i bint 212/33.5	Hisse-i bint 212/33.5	Küsûr para 2	

Bâlâda murakkam gâib-i mezbûrun hissesini kayyım mezbûr Mahmud li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

49

Kacran Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Sadıkoğlu Tahir bin Mahmud'un verâseti zevcesi Fâtıma bint-i Dursun nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Şakir ve Akif ve gâib-i ani'l-beled Ahmed'e munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i mezbûrun mâlını hıfz ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer' den mansûb kayyım karındaşı mezbûr Şakir'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 23 Cemâziye'l-ûlâ sene 95.

Bir bâb mülk menzil 2000	Nuhâs 4 kıyye 120	Yorgan 1 aded 50	Tahra, balta, kazma 50
İnek 2 aded 400	Hırdavat 50	Yekûn 2770	Mihr-i zevce 200
Techîz ü tekfîn 200	Resm-i kıymet 65	Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1
Yekûn 464	Kalan 2306	Hisse-i zevce 288/10	Hisse-i ibn 672/23
Hisse-i ibn 672/23	Hisse-i ibn 672/23	Bâkî para 1	

Bâlâda murakkam gâib-i mezbûrun hissesini karındaşı kayyım mezbûr Şakir li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

50

Serandinoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Yahyaoğlu Habib bin Mehmed bin Abdullah'ın verâseti zevcesi Zeyneb bint-i Ömer ve sulbî kebîr oğulları Ali ve Mehmed ve sulbî kebîr oğlu gâib-i ani'l-beled İbrahim ve sulbîye-i kebîre kızları Rukiye ve Meryem'e munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir nünümâyân olduktan sonra gâib-i mezbûrun tesviye-i umûruna kibel-i şer'den mansûb kayyım karındaşı mezbûr Ali'nin ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 22 Cemâziye'l-ûlâ sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1000	Nuhâs 3 kıyye 100	Yorgan 1 aded 50	Tahra, balta, kazma 40
İnek 1 aded 400	Boş koğan 50	Hırdavat 40	Bir bâb serender 500
Yekûn 2180	Mihr-i zevce 180	Techîz ü tekfîn 100	Resm-i kısmet 50
Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1	Yekûn 334	Kalan 1846
Hisse-i zevce 230/30	Hisse-i ibn 358/17	Hisse-i ibn 358/17	Hisse-i ibn 358/17
Hisse-i bint 159/8,5	Hisse-i bint 159/8,5	Hisse-i bint 159/8,5	

Bâlâda murakkam gâib-i mezbûrun hissesini kayyım karındaşı mezbûr Ali li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

51

Serandinoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Yahyaoğlu Mustafa bin Osman'ın verâseti zevcesi Fâtıma bint-i İsmail nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Yakub ve sulbî sagîr oğlu Sefer ve sulbîye-i sagîre kızları Hatice ve Havva'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrun-ı mezbûrünün tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûbe vâsileri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 23 Cemâziye'l-ûlâ sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1000	Bir bâb serender 500	Hırdavat 80	Yekûn 1580
Mihr-i zevce 100	Techîz ü tekfîn 80	Resm-i kısmet 35	Kaydiyye-i defter 2
Varaka bahâsı 1	Yekûn 218	Kalan 1362	Hisse-i zevce 169/10
Hisse-i ibn 397/20	Hisse-i ibn 397/20	Hisse-i bint 198/30	Hisse-i bint 198/30
Küsûr para 10			

Bâlâda murakkam sagîrun-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Fâtıma li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

52

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Salarha İveroz Karyesinden iken bundan akdem vefât eden Zeralioğlu Osman bin Hasan bin Abdullah'ın verâseti zevcesi Gülfе bint-i Ali nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Hasan ve Kamil ve Mehmed ve sagîr oğlu Cafer ve sulbîye-i kebîre kızları Hicabe ve Rabia ve sulbîye-i sagîre kızı Hanife ve Hasibe'ye munhasıra olduğı lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri karındaşları mezbûr Kamil'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 20 Cemâziye'l-ûlâ sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs 4 kıyye 100	İnek 1 aded 200	Müsta'mel yatak 50
Tahra, balta, kazma 50	Bir kıt'a mülk fidanlık 400	Hırdavat menzil 50	Yekûn 2350
Mihr-i zevce 200	Techîz ü tekfîn 150	Resm-i kısmet 50	Kaydiyye-i defter 3
Varaka bahâsı 1	Yekûn 404	Kalan 1946	Hisse-i zevce 243/10
Hisse-i ibn 283/35	Hisse-i ibn 283/35	Hisse-i ibn 283/35	Hisse-i ibn 283/35
Hisse-i bint 141/3	Hisse-i bint 141/3	Hisse-i bint 141/3	Hisse-i bint 141/3

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri karındaşları mezbûr Kamil li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

53

An asl Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Arpik Karyesi ahâlisinden olub Derâliyye'de Zırlı Mesûdiye nâm vâpur-ı hümâyûnun altıncı bölüğü çavuşânından iken bundan akdem vefât eden Gerzoğlu Osman Çavuş ibn-i Mehmed bin Osman'ın verâseti babası mezbûr Mehmed ile vâlidesi Havva Hâtûn ibnet-i Süleyman'a munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra eb-i mezbûr Mehmed ile zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan üm-i mezbûre Havva Hâtûn'a kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de her biri takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb oğlum müteveffâ-yı mezbûr Osman Çavuş'un hîn-ı vefâtında mevcûd bi'l-cümle terekesini mahallinde vâzi'ül-yed olanlardan zimem-i nâsda hukûkunu ashâbından taleb ve da'vâ ve ahz u kabz ve makbûzunu bize irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine hâlen mahmiyye-i İstanbul'da Hasan Paşa Medresesi'nde sâkin talebe-i ulûmdan diğerk oğlumuz Şakir Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'iyye ile kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledik dediklerinde mâvaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Gerzeoğlu Hasan Reis, Gerzeoğlu Osman Efendi, Çakıroğlu Ömer Çavuş.

54

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Serandinoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Köylüoğlu Cafer bin Ahmed'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Raziye bint-i Ali diğerk zevcesi Cemile bint-i diğerk Ali nâm hâtûnlar ile sulbî kebîr oğulları Mustafa ve Ömer ve sulbîye-i sagîre kızı Havva'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîre-i mezbûrenin tesviye-i umurlarına kîbel-i şer'den mansûb vâsisi karındaşı mezbûr Mustafa'nın ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 25 Cemâziye'l-ûlâ sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1200	Nuhâs 3 kıyye 100	Müsta'mel yatak 50	İnek 3 aded 600
--------------------------------	-------------------------	-----------------------	-----------------------

Tahra, balta, kazma 30	Bir bâb serender 500	Hırdavat menzil 50	Yekûn 2530
Mihr-i zevce 300	Techîz ü tekfîn 230	Resm-i kıymet 50	Kaydiyye-i defter 3
Varaka bahâsı 1	Yekûn 584	Kalan 1946	Hisse-i zevce 243/10
Hisse-i ibn 681/4	Hisse-i ibn 681/4	Hisse-i bint 340/4	

Bâlâda murakkam sagîr-i mezbûrenin hisseleri vâsisi karındaşı mezbûr Mustafa li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

55

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı mahallâtından Hortoz Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kaba'nın oğlu Abdurrahim ibn-i Abdullah nâm müteveffânın sulbî kebîr oğlu gâib-i ani'l-beled Tursun ile sulbîye-i kebîre kızı gâibe ani'l-beled Ayişe'nin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den bir kayyım nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile kayyımlik uhdesinden gelmeğe kadîr idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb karye-i mezbûre ahâlisinden Bekiroğlu Dursun ibn-i Hüseyin nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi gâibân-ı mezbûrânın vakt-ı zuhûrlarına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete kayyım nasb ve ta'yîn eyledik de ol dahi ber minvâl-ı muharrer kayyımlik mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

De'âvî mümeyyizânından Hâcî Osman Efendi, mümeyyizândan Hâcî İsmail Efendi, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa.

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Kozandinoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Nebioğlu Mehmed bin Hüseyin bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Mehmed nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğulları Hüseyin ve Ömer ve Hasan ile sulbîye-i sagîre kızı Ziyet'e munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rü'yete kibel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb zâtı mu'arrefe vâlideleri Fâtıma bint-i Mehmed nâm hâtûnu hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrûnun vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rü'yete kayyım nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l hâmis min şehri Cemâziye'l-ülâ li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

De'âvî mümeyyizânından Hâcî Osman Efendi, mümeyyizândan Hâcî İsmail Efendi, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa.

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Veyla Karyesi sekenelerinden zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan iş bu bâ'isetü'l-vesîka Nemir bint-i Abdülaziz nâm hâtûn kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb hâlâ zevcim olan karye-i mezbûre ahâlisinden Hızıroğlu Derviş Ali ibn-i Hâcî Hasan nâm kimesne beni ve sulbî sagîr oğlu iş bu hâzır-ı bi'l-meclis İzzet ile sagîr kızları Gülnaz ve Serdinaz'ı bilâ nafaka velâ munfâk-ı şer'î terk edüb diyâr-ı ahara gittikten sonra cins-i nafakadan bir nesne dahi irsâl etmeyüb nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmamızla zevcim gâib-i mezbûr Derviş Ali üzerine kibel-i şer'den mikdâr-ı kifâye meblağ farz ve takdir olunmak matlûbumdur dedikde mezbûre Nemir Hâtûn'un tahrîr-i meşrûh-ı vâkı'a mutâbık ve zikri âtî meblağ nafaka kadr-ı ma'rûf ve lâyük idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olmağın hakim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi mezbûre Nemir Hâtûn'u ba'de't-tahlîfi's-şer' zevci gâib-i mezbûr

Derviş Ali üzerine iş bu târih-i hüccetden beher yevm on gurûş farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyelerine harc u sarfa lede'l-hâce istidânelerine ve inde'z-zuhur zevci gâib-i mezbûr Derviş Ali üzerine rücû'a mezbûre Nemir Hâtûn'a izin vermeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâdî min şehri Şevvâl li-seneti erbe'a ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhudu'l-hâl

Tarakçı-zâde Hâcî Arif Ağa, biraderi Hâfız Esad Efendi, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa.

58

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı mahallâtından Yeniköy Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Dilgölüoğlu Hasan bin Muhsin Efendi'nin sulbî sagîr oğlu Ahmed ile sulbîye-i sagîre kızı Ayişe'nin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete kibel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb mahalle-i mezbûre ahâlisinden Ayvazoğlu Mustafa Yazıcı bin Hâcî Mehmed nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîrân-ı mezbûrânın vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd etmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

De'âvî mümeyyizânından Hâcî Osman Efendi, mümeyyizândan Hâcî İsmail Efendi, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa.

59

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kasabası ahâlisinden Tonyalıoğlu Mehmed Reis ibn-i Osman nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer'de kazâ-yı mezkûr mahallâtından Vonit Mahallesi ahâlisinden iş bu bâ'isü'l-i'lâm Kürtalıoğlu el-Hâc Hasan Efendi ibn-i Hâcî Ali Ağa nâm kimesne muvâcehesinde iş bu bin iki yüz doksan üç senesi Muharremi'l-harâmın on beşinci günü mezbûr Hâcî

Hasan Efendi'ye benim için ketan mubâya'a etmek ve ba'de'l-fisâr tâlibine satılmak üzere vermiş olduğum otuz bir buçuk aded yüzlük mecîdî altunun beher adedini beşlik altı buçuk gurûş râicden olarak emrimle tebdîl ederek mubâya'a etmiş olduğu yüz otuz altı parça ketanları ba'de'l-fisâr gâib-i ani'l-meclis Hâcî Harun Efendi ibn-i Ömer Ağa nâm kimesne ile Erzurum'a götürüb sattırmış ise de esmânlarının dört bin iki yüz on iki gurûşunu bana def' ü teslim bâkîsi olan on yedi aded yüzlük mecîdî altunu hâlâ mezbûr Hâcî Hasan Efendi'nin zimmetinde alacak hakkım olmağla meblağ-ı mezbûrâdan yedi aded yüzlük mecîdî altunu mezbûr Hâcî Hasan Efendi'den talep ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabında kazıyye-i minvâl-ı muharrer üzere olduğu ikrâr lakin mezbûr Mehmed Reis sâlifü'l-beyân yüz otuz altı top ketanın esmânından bir def'ada dört bin iki yüz on iki gurûş ve bir def'ada dahi iki bin iki yüz elli gurûş ki cem'ân altı bin dört yüz altmış iki gurûş benden ahz u kabz ederek ziyâde müdde'âsına müteallika-ı amme de'âvî ve kâffe-i metâlibâtıdan zimmeti ibrâ-yı amme-i sahiha-yı şer'î ile ibrâ ve Ahmed Efendi'den her birimiz aharın ibrâsını kabûl eyledik deyü ba'de'd-def' ve's-sûal mezbûr Mehmed Reis dahi cevabında bir def'ada dört bin iki yüz on iki ve bir def'ada dahi iki bin iki yüz elli gurûş mezbûr Hâcî Hasan Efendi'den ahz u kabz etmiş olduğunu ikrâr etmeğın müdde'a-ı aleyh mezbûr Hâcî Hasan Efendi'nin ibrâ-yı mezkûr müdde'asını külliyyen inkâr etmiştir. Müdde'a-ı aleyh mezbûr Hâcî Hasan Efendi ber-vech-i muharrer def'-i mezkûr müdde'asın her biri ahvâl-ı mevzû'asına tatbikân bâ-varaka-ı mestûre evvelen sırren ve ba'dehu alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan de'âvî mümeyyizânından el-Hâc İsmail Efendi ibn-i Mahmud Ağa ve de'âvî kâtibi Salih Efendi ibn-i Mollâ Tahir nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nech-i şer'î isbât etmeğın mücibince müdde'î mezbûr Mehmed Reis da'vâ-yı mezkûresiyle müdde'a-ı aleyh mezbûr Hâcî Hasan Efendi bi-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olduğunu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

60

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı mahallâtından Kamaşinoz Mahallesi ahâlisinden olub bir müddetden beri Rumeli'de Balçık Kazâsında sâkin ise de bu kerre Derâliyye'de iken vefât eden Şehrîlan-zâde Mehmed bin Memiş Efendi ibn-i Mustafa bin Memiş'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi gâibe-i ani'l-beled Fâtıma bint-i Abdullah nâm hâtûn ile vâlidesi Havva Hâtûn ibnet-i Hasan ve li-ebeveyn er karındaşı Reşid Efendi'ye munhasıra tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-

hükmi'l-ferâ'iz on iki sehimden olub sihâm-ı mezkûreden üç sehm zevce-i mezbûre Fâtıma Hâtûn'a dört sehm üm-ı mezbûre Havva Hâtûn'a ve beş sehmi ah-ı mezbûr Reşid Efendi'ye isâbetini lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyan oldukdan zâtı mu'arrefe üm-i mezbûre Havva Hâtûn ile ah-ı mezbûr Reşid Efendi kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de her biri takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Memiş Efendi'nin hîn-ı vefâtında yanında mevcûd bi'l-cümle terekesinden mes'ele-i mirâsımız vechile hisse-i irsıyyemizi bize irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımızdan hâlâ Derâliyye'de Tahtakale civârında tüccârdan Sarı-zâde Mustafa Yazıcı ibn-i Ali Efendi nâm kimesneyi vekâlet-i amme-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'ıyye ile kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib nasb ve ta'yîn eyledik dediklerinde mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 20 Mayıs sene 94

Ustubi-zâde Hâcı Ahmed Efendi ibn-i Ali Ağa, Kopuzoğlu Mehmed ibn-i Mehmed Ağa, Yazıcıoğlu Hâfız İbrahim bin Yusuf, Hâcı-zâde Abdülhamid Efendi ibn-i Hâcı Tahir Efendi.

61

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Umma Toğlı Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Temürcioğlu Yunus bin Hasan bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ulviye bint-i Hasan nâm hâtûndan sulbî kebîr oğulları gâibân-ı ani'l-beled Hasan ve Mahmud ve sulbî kebîr oğlu Yusuf ve sulbîye-i kebîre kızları Fatuli ve Şefika ve Fâtıma ve Hatice ve sulbîye-i sagîre kızı Fındıka'ya munhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâ'iz seksen sekiz sehimden olub sihâm-ı mezkûreden on bir sehm zevce-i mezbûre Ulviye Hâtûn'a ve on dört sehimden cem'ân kırk iki sehmi bünûn-ı mezbûrun Hasan ve Mahmud ve Yusuf'a ve yedişer sehimden cem'ân otuz beş sehmi benât-ı mezbûretân Fatuli ve Şefika ve Fâtıma ve Hatice ve Fındıka'ya isâbeti lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyan oldukdan sonra zâtı mu'arrefe bint-i mezbûre Fâtıma Hâtûn kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de li-ebeveyn kız karındaşları mezbûretân Fatuli ve Şefika ve Hatice hâtûnlar ve gâibân-ı mezbûrân ile sagîre-i mezbûre Fındıka'nın tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb kayyım vâsileri ve mezbûre Fâtıma Hâtûn'un li-ebeveyn karındaşı mezbûr Yusuf muvâcehesinde babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûrun bi'l-cümle terekesi nukûd ve aruz ve izâr olunub ve tereke-i müteveffâ-yı mezbûre kız karındaşları mezbûretân Fatuli ve Şefika ve Hatice ile karındaşı mezbûr Yusuf bi'l-

verâse ve bi'l-vesâye ve bi'l-kıyame vâzî'ül-yed olunmalarıyla yine tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan bi'l-verâse hisse-i ırsıyye-i şer'ıyyemi taleb ederim deyü bundan akdem da'vâya tasaddî eyledim ise de beynimizde muslihûn tavassut edüb beni da'vâ-yı mezkûrumdan şerâ'it-i sıhhât-ı sahîh-i hâvî mürafi-i müfside de'âvî-i amm tarîki't-teharici's- şer'î nukûd terekesinden hisse-i ırsıyyeme isâbet eden ezyed ve evfer olan ma'lûmu'l-hudûd bir bâb serender üzerine kız karındaşlarım mezbûretân Fatuli ve Şefika ve Hatice hâtûnlar ile karındaşım ve kayyım mezbûr Yusuf ile inşâ-yı akd-ı sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezkûru bi'l-verâse ba'de'l-kabûl bedel-i sulh olan serender-i mezkûru mahallinde vech-i lâyıkiyla bana teslim eylediklerinde ben dahi bi'l-verâse teslim ve temellük ve kabûl edüb fîmâ ba'd babam ve mûrisim müteveffâ-yı mezbûrdan kalîl ve kesîr-i celîl ve mukir dahi nukûdumu aruz izâr ve menkûl-ı ma'lûm ve meçhûl bi'l-cümle ism-i mâl itlâk olunur terekesinden ve hukûk-ı mirâsa müte'allika-ı âmme-i de'âvî ve (...?...) ve kâffe-i eyman ve muhâkematından kız karındaşlarım mezbûretân Fatuli ve Şefika ve Hatice ile karındaşıma (...?...) ve kayyım ve dahi mezbûr Yusuf'un zimmetlerini irâe-i âmme-i sahiha-yı şer' ile bi'l-verâse ve bi'l-vesâye ve bi'l-asâle ve bi'l-kıyâme ibrâ ve iskât ve her birimiz aharın ibrâsını ber minvâl-i muharrer kabûl eyledik dediklerinde gıbbe't-tasdiki's-şer' mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâdî min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Kızıoğlu İbrahim bin Yusuf, Sandıkçioğlu Dursun bin Hasan, Mahininoğlu Tufan bin Ahmed.

62

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsında vâki' Fetozoğlu Salih'in hânesinde maktûlen vefât eden mezbûr Salih'in oğlu Süleyman Çavuş'un cenâzesini li-ecli'l-keşf ve'l-mu'âyene cânib-i şer'-i şerîfden ırsâl olunan ümenâdan muhzır Mollâ Cafer ibn-i Ahmed ve Asâkir-i Zabtiyye neferâtından Kiroğlu Mustafa bin Ömer ve muhtâr-ı karye Mehmed ibn-i Emin ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Ali bin Mehmed ve Mustafa bin Yusuf ve sâir cerîdede mazbûtu'l-esâmi müslimin hâzır oldukları halde müteveffâ-yı mezbûrûn a'zâsına nâzar olundukda arka tarafında sol kalçası başında tüfenk kurşunuyla bir yerinden cerh olunub müte'essiren tahminen bir saât mûahharân vefât eylediği ve bundan mâ'adâ eser-i darb ve cerh ve hankdan eser olmadığı ve kâtili Hos Karyesi ahâlisinden Mollâeyüboğlu Süleyman bin Hasan nâm kimesne olduğunu müteveffâ-yı mezbûrun babası mezbûr Salih idd'a olunmakda

olduğunu hazret-i mezbûrun huzûrlarında lede'l-keşf ve'l-mu'âyene muhızır-ı mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'ân meb'ûs-ı ümenâ-ı şer'le meclis-i şer'e gelüb alâ vukû'-i inhâ ve takrîr eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min Zilka'deti's-şerîfe li-seneti erbe'a ve tis'in ve mieteyn ve elf.

63

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Maş Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem maktûlen vefât eden Fetozoğlu Süleyman ibn-i Salih bin Abdullah'ın sulbî sagîr oğlu Sefer'in ceddî mezbûr Salih el-yevm ber hayât ise de sagîr-i mezbûrun umûrunu tesviyeye muktedir olmadığı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi kesânların ihbârlarıyla mütehakkık olub sagîr-i mezbûrun mâlını hıfz ve tesviye-i umûrunu rü'yete kıbel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isetü'l-kitâb vâlidesi zâtı mu'arrefe Havva bint-i Hâcî Abdi nâm hâtûnu hâkim-i mevkî' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûrun vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâlını hıfz ve tesviye-i umûrunu rü'yete vâsi nasb ve ta'în eyledik de ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Muhtâr-ı karye Fetozoğlu Mehmed bin Emin, Katıroğlu Hasan bin Ali, Fetozoğlu Mustafa bin Yusuf, muhızır Cafer Ağa.

64

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Kament Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Karakurdoğlu Ömer bin Memiş'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrükesi Fâtıma bint-i Cevahir nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğulları Ali ve Muhsin ve Mustafa'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan zevce-i mezbûre Fâtıma Hâtûn kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer'de müteveffâ-yı mezbûrûn terekesinden iki bâb odaya bi'l-vesâye vâz'-ı yedî âlâ vech-i şer' sâbit olan sagîrûn-ı mezbûrûnun kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye mansûbe vâsileri li-

üm ceddeleri ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Cemile bint-i Osman nâm hâtûn muvâcehesinde zevcim müteveffâ-yı mezbûr Ömer'in hayâtında yedinde mâlî olup karye-i mezkûrede etrâf-ı selâsesi müteveffâ-yı mezbûr Ömer'in tarlası ve taraf-ı râbî' tarîk ve kabristân ile mahdûd iki bâb oda ve bir bâb mâbeyn odasıyla bir matbâh-ı müştamil bir bâb mülk menzilin sağ tarafından sâlifü'l-beyân bir bâb mâbeyn odasıyla bir bâb ve beher odasını iş bu târihten üç ay mukaddem şurût-ı müfside ve muvazadan ârî ve takrîr ve tenmikadan beri bey'-i sabit sahîh-i şer'î ve hafaza-ı vahide ile iki bin gurûş semen-i merfu ve vefirden mukâbelesinin zevcim müteveffâ-yı mezbûr Ömer bana bey' ve temellük ve teslim eylediğinde ben dahi temellük ve teslim ve kabûl edüb ol vechile mabeyn ve oda-ı mezkûr târih-i mezkûrdan beri şirâ-ı mâlîm iken vâsiyye-i mezbûre Cemile Hâtûn oda-yı mezkûrede fuzûlî ve bi gayr-ı hakkın müdâhale ve vaz'-ı yed eder olmağla müdâhalesinin men'iyle odaha-ı mezkûreleri bana teslimine vâsiyye-i mezbûre Cemile Hâtûn'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabında odaha-yı mezkûreleri bi'l-vesâye vaz'-ı yedini ikrâr mâ'adâ müdde'iyye-i mezbûrenin müdde'âsı ma'lûmum değildir deyü inkâr etmekle müdde'iyye-i mezbûre Fâtîma Hâtûn ber-vech-i muharrer müdde'âsını her biri evvelâ bâ-varaka-ı mestûre karye-i mezbûrun muhtârı Mollâömeroğlu Yusuf bin Mehmed ve imâm-ı karye Ömeroğlu Mehmed Efendi ibn-i Hâcî Osman ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Tahtacioğlu Hüseyin bin Yakub ve Şamiloğlu Ömer bin Osman nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu de'âvî mûmeyyizânından Hâcî Osman Efendi ibn-i Hâcî Abdülhamid Efendi ve Hâcî İsmail Efendi ibn-i Hâcî Yahya Efendi nâm kimesnelerden tarafeyn hâzır oldukları halde alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan İspirlioğlu Ali ibn-i Osman ve İslamoğlu Memiş bin Kürt Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer' üzere isbât etmeğin mûcibince odaha-yı mahdûd-ı mezkûrelerin müdde'iyye-i mezbûre Fâtîma Hâtûn'a teslimine vâsiyye-i mezbûre Cemile Hâtûn'a tenbîh olduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

65

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı mahallâtından Kament Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Karakurdoğlu Ömer bin Memiş'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtîma Hâtûn ibnet-i Cevahir ile sulbî sagîr oğulları Ali ve Memiş ve Mustafa'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü

nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umurlarına kıbel-i şer' den mansûb vâsileri li-üm ceddeleri Cemile Hâtûn ibnet-i Osman'ın ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzilden bir matbah ve bir divân hâne 2000	Kazgan 2 aded 60	Gügüm 2 aded 50	Nuhâs 5 kıyye 50
Temür (...?...) 2 aded 15	(...?...) 7	(...?...) 5	(...?...) 35
Kazma 1 aded 5	Balta 1 aded 10	El keseri 1 aded 10	(...?...) 20
Çuka 1 aded 10	Fes 1 aded 10	Zencir 1 aded 15	Bel 1 aded 70
Hırdavat 100	Kal'a ve tarîk yanında bir kıt'a mülk mefrûz 800	Yekûn 3272	Mihr-i zevce 400
Techîz ütekfîn 300	Resm-i kısmet 65	Kaydiyye-i defter 5	Varaka bahâsı 2
Yekûn 772	Kalan 2500	Hisse-i zevce 412/20	Hisse-i ibn 695/33
Hisse-i ibn 695/33	Hisse-i ibn 695/33	Küsûr para 1	

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnu hisselerini vâsileri li-üm ceddeleri mezbûre Cemile Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde kâin Lazistan Sancâğı muzâfâtından Viçe Nâhiyesi hânedânından iken bundan akdem şehiden vefât eden Hacı Şahin-zâde Abdülhalim Bey ibn-i Ahmedin verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Hatice bint-i İbrahim Ağa nâm hâtûndan sulbî sagîr oğlu Ahmed Bey'e munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduğdan sonra sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna bâ cihet-i mansûbe vâsisi vâlidesi zâtı mu'arrefe mezbûre Hatice Hâtûn tarafından zikri âtî da'vâya ve sulh ve ibrâya vekîl-i müseccel-i şer'îsi nâhiye-i mezkûre ahâlisinden Ömer Ağa ibn-i Abdullah nâm kimesne Rize Kazâsı De'âvî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer'de kazâ-yı mezkûr mahallâtından Babek Mahallesi ahâlisinden Hıdıroğlu Mahmud Reis ibn-i Süleyman nâm kimesnenin vekîl-i müseccel-i şer'îsi Raficoğlu Kaşif Ağa ibn-i Hacı Ömer Ağa nâm kimesne muvâcehesinde müvekkilem aslen ve dahi mezbûre Hatice Hâtûn'un mûrisi müteveffâ-yı mûmâ-ileyhden mevrûs mâlından gâib ani'l-meclis Kahveci Ali ibn-i Abdullah nâm kimesne müvekkilesi mezbûre Hatice Hâtûn'un emriyle bi't-tarîkî'l-âriye merkum Mahmud Reis'e vermiş olduğu yetmiş kıyyelik bir aded çapa temürü ile elli yedi kıyyelik bir aded halat hâlâ müvekkil-i mezbûr Mahmud Reis'in temür ve halât-ı mezkûrleri merkum Mahmud Reis'den talep ederim deyü bundan akdem da'vâ eyledim ise de temür-i mezkûru müvekkilem asl ve dahi mezbûre Hatice Hâtûn'un emriyle kendisine teslim olunmak üzere vekîl-i mezbûr Kaşif Ağa'dan bi'l-vekâle talep ederim deyü da'vâ eylediğimde ol dahi cevabında zikr olunan halâtı ba'de'l-inkâr beni ber-vech-i muharrer müdde'âsın isbât etmekde iken muslihûn tavassutuyla beynimiz islâh ve tanzim olunub beni ber-vech-i muharrer bi'l-vekâle tasaddî eylediğim da'vâmdan müvekkil-i mezkûr Mahmud Reis'e izâfetle vekîl-i mezbûr Kaşif ile ile bi't-tav' ve'l-rızâ üç aded yüzlük kaime üzerine sulh olduğumuzda ol dahi sulh-ı mezkûru kabûl ve bedel-i sulh-ı mezkûr üç aded yüzlük kaimeyi meclis-i sulhde iktirân el-bedân bana def ü teslim ben dahi yedinden ahz u kabz edüb husûs-ı mezkûre müte'allika-ı âmme-i da'vâmdan tarafından her birimiz aharın zimmetini kabûlümüzü hâvî ibrâ-yı âmme-i sahîha-yı şer'î ile ibrâ ve iskât eyledik deyü medde'î mukir vekîl-i mezbûr Ömer Ağa'yı sadr olan cem'-i takrîr meşrûhunda vekîl-i mezbûr Kaşif Ağa tasdik eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Recebi'l-ferd li-senetü erbe'a ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Rize Kazâsı kurâsından Sivelos Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Mollâahmedoğlu Abdülkerim ibn-i Ali'nin verâseti zevcesi Ümmügülsüm bint-i Ali nâm hâtûn ile kebîr oğulları Memiş ve Hasan ve kebîre kızları Hatice ve Fâtıma ve Şerife ve sagîre kızları Ayişe ve Zeyneb'e munhâısra olduğu lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri karındaşları mezbûr Memiş'in ma'rifetiyle tahrîr olunan terekedir.

Fi 15 Cemâziye'l-ahir sene 95.

Bir bâb mülk menzil 2250	Nuhâs 15 kıyye 200	İki kat yatak 200	İnek 1 aded 150
Saat 1 adet 150	Bir kat elbise 300	Zencir 1 aded 10	Hırdavat 100
Nisf sandal 1200	Yekûn 4560	Mihr-i zevce 300	Techîz ü tekfîn 260
Resm-i kısmet 100	Kaydiyye-i defter 6	Varaka bahâsı 2	Yekûn 668
Kalan 3892	Hisse-i zevce 486/20	Hisse-i ibn 756/30	Hisse-i ibn 756/30
Hisse-i bint 378/15	Hisse-i bint 378/15	Hisse-i bint 378/15	Hisse-i bint 378/15
Hisse-i bint 378/15	Kûsûr para 5		

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri karındaşları mezbûr Memiş li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

68

Veyla Karyesinden vefât eden Halidoğlu Mehmed bin Mustafa verâseti zevcesi Fadime bint-i Hasan nâm hâtûn ile sagîr oğulları Mustafa ve Ahmed'e munhasıra olduğu lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Hatice Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr ü beyân olunur.

Fi 20 Cemâziye'l-ahir sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1000	Nuhâs 5 kıyye 150	Bir kat yatak 100	Tahra balta kazma 50
Zencir 1 aded 10	İnek 1 aded 200	Bir kıt'a mülk-i mefrûz eşcâr-ı müsmire 500	Hırdavat 50
Yekûn 2060	Mihr-i zevce 200	Resm-i kısmet 50	Kaydiyye-i defter 3
Varaka bahâsı 1	Yekûn 254	Kalan 1806	Hisse-i zevce 225/30
Hisse-i ibn 790/5	Hisse-i ibn 790/5		

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Hatice Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 20 Cemâziye'l-ahir sene 95.

69

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Kament Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Karakurdoğlu Ömer bin Memiş'in sulbî sagîr oğulları Ali ve Memiş ve Mustafa'nın mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer' den mansûbe vâsileri li-üm ceddeleri zâtı mu'arrefe Cemile bint-i Osman nâm hâtûnun umûr-ı vesâyetini ifâya iktidârı olmadığı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olmağla vesâyetden azliyle yerine diğer bir mu'temed vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olub üvey vâlideleri zâtî mu'arrefe Fâtıma bint-i Cevahir nâm hâtûnu hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrûnun vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin vâsi üzerine Samri Mahallesi ahâlisinden Fazlikooğlu Mustafa Efendi ibn-i Hasan nâm kimesneyi nâzır nasb ve ta'yîn eyledik de onlar dahi ber-vech-i muharrer vesâyet ve nezâret-i mezkûreleri kabûl ve hizmet-i lâzimelerini edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis aşere min şehri Cemâziye'l-ahir li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

De'âvî mümeyyizânından Hâcî Tahir Efendi, mümeyyizândan Hâcî İsmail Efendi, Nüvitoğlu Ömer, Merdoğlu Osman Efendi, Güveli-zâde Hâcî Yusuf Ağa, muhzır-ı mahkeme Cafer Ağa, Uskoroğlu Hüseyin.

70

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı mahallâtından Kale Mahallesi sekenelerinden Rukiye bint-i Mustafa nâm hâtûn tarafından zikri âtî husûsda vekâlet iddi'â eden Macin-zâde el-Hâc Ahmed Ağa ibn-i Memiş Ağa nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer' de kazâ-yı mezkûr ahâlisinden Küçükislamoğlu Cafer Ağa ibn-i Ahmed Ağa muvâcehesinde mezbûre Rukiye Hâtûn'un mezbûr mezbûr Cafer Ağa zimmetinde cihet-i karzdan on gurûş alacağı meblağ-ı mezbûru ahz u kabza ve kendisine teslim ve mezbûre Rukiye Hâtûn'un mahalle-i mezbûrede vâki' tarafları tarîk ve Tıfıloğlu Hasan ibn-i Ahmed tarlasıyla mahdûd bir kıt'a tarla ile hudûd mezbûr dahilinde kâin bir bâb mülk menzilin oğlu Nuri Ahmed ibn-i Mehmed Efendi nâm kimesneye bey' ve ferâğ edüb bedel ve semeni olan yedi yüz elli gurûşu dahi ahz u kabz edüb mevcûdunu ve umûr-ı sâiresine sarf ve istihlâk etmekle bey' ve ferâğ-ı mezkûru memûru huzûrunda ikrâr ve takrîr ve husûs-ı mezkûr mütevakıf olduğu umûrun küllisine tarafından beni vekâlet-i âmme-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'iyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn etmekle ol vechile beni vekâlet-i mezkûreme binâen mezbûr Cafer'in zimmetinde müvekkilem mezbûre Rukiye Hâtûn'un alacağı olan meblağ-ı mezbûr on gurûşu mezbûr Cafer'den talep ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabında müvekkilem mezbûre Rukiye Hâtûn zimmetinde on gurûş deyni olduğunu ikrâr vekâlet-i mezkûr müdde'âsı ma'lûmum değildir deyü inkâr etmekle müdde'î mezbûr Hâcî Ahmed Ağa ber-vech-i muharrer vekâlet müdde'âsını her biri evvelâ bâ-varaka-ı mestûre sırren ve ba'dehu alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan zâtı mezbûreyi bi'l-ma'rifeti's-şer'iyye ârifân Mollâmehmedoğlu Hüseyin bin Osman ve Kalenderoğlu İbrahim bin Ahmed nâm kimesne şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î ile isbât etmeğin mûcibince mûmâ-ileyh Hâcî Ahmed Ağa'nın vekâletine hükm olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-seneti hâms ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Kozandinoz Karyesi ahâlisinden bir müddetten beri nefsi Bursa Vilâyetinde Bahçedağı esnâfından iken bundan akdem vefât eden Nebioğlu Mehmed bin Hüseyin bin Ali'nin verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Mehmed nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğulları Hüseyin ve Hasan ve Ömer ve sulbîye-i sagîre kızı Zeyneb'e munhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi hükmi'l-ferâ'iz onaltı sehimden olup mezkûreden iki sehmi zevce-i mezbûre Fâtıma Hâtûn'a ve dörder sehimden cem'ân on iki sehmi bünûn-ı mezbûrdan Hüseyin ve Hasan ve Ömer'e ve iki sehmi bint-i mezbûre Zeyneb'e isâbeti lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye vâsi-yi mansûbe vâlideleri zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan mezbûre Fâtıma Hâtûn kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de karye-i mezbûre ahâlisinden Sofi-zâde Mahmud Efendi ibn-i Ömer Efendi mahzarında bi'l-vesâye ve bi'l-asâle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb benim ile vâsileri olduğum sagîrûn-ı mezbûrûn Hüseyin ve Hasan ve Zeyneb'in babaları mûrisimiz zevcim müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in hîn-ı vefâtında mevcûd bi'l-cümle terekesini mahallinde vazı'ü'l-yed olanlardan ve zimemi nâsda olan hukûkunu ashâbından taleb ve da'vâ ve ahz u kabz ve makbûzunu bi'l-asâle ve bi'l-verâse ve bi'l-vesâye bana irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan mezbûr Mahmud Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'iyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi ber minvâl-ı muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Cemâziye'l-ahir li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

72

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı nevâhisinden Mapavri Nâhiyesi kurâsından Zancel Karyesi ahâlisinden olup tersâne-i âmirede Fethiye Kalyon-ı Hümâyûndan bahriyye hastanesinde iken bundan akdem vefât eden Karahasanoğlu Ali bin İbrahim bin Hasan'ın verâseti babası mezbûr İbrahim ile vâlidesi Hatice bint-i Ömer nâm hâtûna munhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi hükmi'l-ferâiz üç sehimden olup sihâm-ı mezkûreden iki sehmi eb-i mezbûr İbrahim'e ve bir sehmi üm-i mezbûre Hatice Hâtûn'a isâbeti lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra eb-i mezbûr İbrahim bin mezbûr Hasan nâm kimesne ile zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan üm-i mezbûre Hatice bint-i mezbûr Ömer nâm hâtûn kazâ-yı mezkûr

De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de her biri takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm edüb vefât eden oğlumuz ve mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Ali'nin hîn-ı vefâtında yanında mevcûd bi'l-cümle terekesini mahallinde vâz'u'l-yed olanlardan zimem-i nâsda olan hukûkunu ashâbından taleb ve da'vâ ve ahz u kabz ve makbûzundan mesele-i mirâsımız vechiyle hisse-i ırsıyyemizi bize irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûr mütevakıf olduğu umûrun küllîsine tarafımızdan hâlâ Derâliyye'de Tersâne-i Âmire'de yelkenci kamerasında sâkin diğer oğlumuz Mahmud'u vekâlet-i âmme-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'iyye ile kabûlüne vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledik dedikde mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 25 Cemâziye'l-ahir sene 95.

Şerif-zâde Ahmed Ağa bin Salih Ağa, Şerif-zâde el-Hâc İbrahim Ağa ibn-i Hâcı Yusuf Ağa, Karahasan-zâde Yusuf Efendi.

73

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kasabası Mahallâtından Paşayan Mahallesi ahâlisinden vefât eden Lûtfioğlu Abdullah ibn-i Ömer'in verâseti zevcesi Güvercin ibn-i Abdullah nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğlu Ömer ve kebîre kızları Şahzene ve Hafize ve Sıdika'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûbe vâsisi vâlidesi mezbûre Güvercin'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zıkr ü beyân olunur.

Fi 12 Receb sene 95.

Bir bâb mülk menzil 5000	Nuhâs 10 kıyye 300	Bir kat yatak 100	İnek 1 aded 200
Elbise 100	(...?...) 100	Hırdavat 50	Yekûn 5850
Mihr-i zevce 500	Techîz ü tekfîn 350	Resm-i kısmet 125	Kaydiye 7
Varaka bahâsı 2	Yekûn 984	Kalan 4866	Hisse-i zevce 608/10
Hisse-i ibn 1703/4	Hisse-i bint 851/22	Hisse-i bint 851/22	Hisse-i bint 851/22

Bâlâda murakkam sagîr-i mezbûrun hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Güvercin Hâtûn li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 12 Receb sene 95.

74

Rize Mahallâtından Kalohten Mahallesi ahâlisinden vefât eden Güveli Hâcî Ahmed Ağa ibn-i Hâcî Hasan'ın verâseti zevcesi Fâtıma bint-i Hâcî Yusuf ve sulbî kebîr oğulları Hâcî Ali ve Hâcî İsmail ile sulbî sagîr oğlu Emin ve sulbîye-i kebîre kızları Nefise ve Gülizar ve Sıdika ve sagîre kızı Pembe'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den mansûb vâsileri li-eb karındaşları mezbûr Hâcî Ali'nin ma'rîfetiyle tahrîr olunan terekedir.

Fi 15 Cemâziye'l-ahir sene 95.

Bir bâb mülk menzil 5000	Bir bâb dükkân 1000	Derûn-ı çarşuda bir bâb dükkân 3000	Yukarı hânda bir bâb oda 500
Bir bâb değirmen 500	Laz Osmanoğlu Yakub'un suvâri olduğu kûtradan dört hissede bir hissesi 600		Nuhâs 109 parça 1560
Kasâr kazganı 3480		Tüfenk 3 aded 300	Piştov 1 aded 100
Kilim 3 aded 300	Seccâde 3 aded 300	Şilte 5 aded 200	Yorgan aded 250
Yastık 10 aded 100	Müsta'mel elbise 500	Takvîm-i bahâ olunan emvâli olup yüzlük kaime yüz gurûşdan 17690	
Nukûd mevcûdu olup yüzlük kaime yüz gurûşdan 45400		Yekûn 63090	Mihr-i zevce 700
Resm-i kısmet- 1550	Kaydiyye-i defter 100	Varaka bahâsı 37	Yekûn 2387
Takvîm-i bahâdan 17690 Nukûd mevcûddan 43013 Yekûn 60703		Hisse-i zevce Takvîm-i bahâdan 2211/10 Nakidinden 5376/25 Yekûn 7587/35	
Hisse-i ibn Takvîm-i bahâdan 3095/30 Nakidinden 7527/08 Yekûn 10622/38		Hisse-i ibn Takvîm-i bahâdan 3095/30 Nakidinden 7527/08 Yekûn 10622/38	
Hisse-i ibn Takvîm-i bahâdan 3095/30 Nakidinden 7527/08 Yekûn 10622/38		Hisse-i bint Takvîm-i bahâdan 1547/35 Nakidinden 3763/24 Yekûn 5311/19	
Hisse-i bint Takvîm-i bahâdan 1547/35 Nakidinden 3763/24 Yekûn 5311/19		Hisse-i bint Takvîm-i bahâdan 1547/35 Nakidinden 3763/24 Yekûn 5311/19	
Hisse-i bint Takvîm-i bahâdan 1547/35 Nakidinden 3763/24 Yekûn 5311/19			

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri karındaşları mezbûr Hâcî Ali Ağa li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 15 Cemâziye'l-ahir sene 95.

75

Rize Kazâsı mahallâtından Kalohten Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât Güveli Hâcı Ahmed Ağa ibn-i Hâcı Hasan Ağa'nın sulbî sagîr oğlu Emin ile sulbîye-i sagîre Pembe'nin li-eb er karındaşları ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri olan iş bu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Ali Ağa'nın talebiyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri sagîrân-ı mezbûrân Emin ve Pembe'den her birine babaları müteveffâ-yı mezbûrdan mevrûs mâllarından iş bu târih-i kitâbdan karar ve makrûn idüğü ihbâr olunan beher yevm ikişer gurûşdan cem'ân dört gurûşun nafaka ve kisve bahâ farz ve takrîr edüb meblağ-ı mefrûzîn-i mezkûrîn sagîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyelerine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zuhur sagîrân-ı mezbûrânın mâllarını rücû'a vâsi-yi mezbûr el-Hâc ağaya izin vermeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 15 Cemâziye'l-ahir sene 95.

76

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Mağaloz Karyesi ahâlisinden iş bu bâ'isü'l-lâm Süvarioğlu Osman Efendi ibn-i Mustafa Efendi nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer'de zikri atî hark mahalline vaz'-ı yedi alâ vech-i şer' sâbit olan karye-i mezkûre ahâlisinden Topaloğlu Mustafa bin Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde karye-i mezkûrede vâki' iki taraftan mezbûr Mustafa ve biraderleri Ahmed ve Hasan ve Receb'in tarlâları ve bir taraftan Topaloğlu İbrahim bin Memiş'in tarlası ve taraf-ı râbi'i Siroğlu Ahmed bin Salih'in tarlası ile mahdûd bâ tapu mutasarrıf olduğum bir kıt'a tarlamin derûnundan arzân iki ve tûlân yüz zirâ' mahallinden merkum Mustafa'nın su harkı yoğiken bir aydan beri mahal-ı mezkûrdan müceddeden su harkı binâ ve ihdâs etmekle hark-ı muhdese-i mezkûrun hedm ve ref'îyle müdâhelesinin men'i bi'l-muvâcehe matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabında tarla-yı mahdûd-ı mezkûr derûnunda arzân iki ve tûlân yüz zirâ' mahal-ı mezkûrdan mine'l-kadîm su harkı olub ol vechile hark-ı mezkûrdan ceryân eden sudan tarlalarımı bi hakkın saky ederim dedik de müdde'î mezbûr Osman Efendi'den ber-vech-i muharrer muhdes müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-ı mevzû'âsına tatbîkân bâ-varaka-ı mestûre Aron Karyesi imâmı Mehmed Efendi ibn-i Salih ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Hutaoglu Mustafa bin Mustafa ve Hüseyin bin Emin nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde de'âvî

mümeyyizânından Hâcî Tahir Efendi ibn-i Osman ve Hâcî İsmail Efendi ibn-i Hâcî Yahya nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Yetimoğlu Hüseyin bin Memiş ve karındaşı Ali bin Memiş nâm kimesne şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer' üzere isbât etmeğin mûcibince hark-ı muhdese-i mezkûrun hedm ve ref'îne müdde'a aleyh mezbûr Mustafa'ya tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi 20 Receb sene 95.

77

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahiline Rize Kazâsı kurâsından Conçık Karyesi ahâlisinden Mollâahmedoğulları el-Hâc İbrahim ve Yahya ibnetân-ı Hâcî Mehmed nâm kimesneler kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer'de Veyla Karyesi ahâlisinden Memoğlu Ahmed bin Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde sâlifül-beyân Veyla Karyesinde vâki' iki taraftan merkum Ahmed'in tarlası ve bir taraftan ırmak ve taraf-ı râbî'i tarîk-ı âmm ile mahdûd arzân dört ve tûlân yüz zirâ' tarîkden mine'l-kadîm bizimle gâibûn-ı ani'l-meclis Mollâahmedoğlu Hasan bin Hâcî Mehmed ve Mahmud Kapudan ibn-i Mehmed ve Hasan Çavuş ibn-i Ahmed ve Mollâ Bayram ibn-i Hasan nâmûn kimesneler ma'ân hayvanlarımızla murûr u ubûr etmekde iken merkum Ahmed tarîk-ı mahdûd-ı mezkûru bundan bir ay akdem yani Recebi'l-ferd'in birinci günü çit seddiyle murûr u ubûrumuza fuzûlî ve bi gayr-ı hak müdâhale ve mûmâna'at eder olmağla sûal olunub çit-i mesdûde-i mezkûrun ref'îyle kemâ fi't-takdîm murûr u ubûrumuza müdâhale ve mûmâna'at olmak üzere mezbûr Ahmed'e tenbîh olunmak murâd ve matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabında kazıyye-i minvâl-i muharrer üzere olduğunu bi tamâmihâ tâyi'ân ve kat'ıyyen ikrâr ve i'tirâf etmeğin mûcibince âlâ mûcib i'tirâfihi tarafıma mahdûd-ı mezkûre sed etmiş olduğu çitin ref'îyle müdde'î merkumân el-Hâc İbrahim ve Yahya'nın kemâ fi'l-kadîm hayvanlarıyla ma'ân murûr u ubûrlarına müdâhale ve mûmâna'at etmemesine mezbûr Ahmed iltizâm olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi 1 Şa'bân sene 95.

78

Rize Kazâsı kurâsından Leroz Ğorgor Karyesi ahâlisinden iken vefât eden Küçükislamoğlu Yusuf bin Mehmed'in sulbîye-i sagîre kızları Fatuli ve Havva ve Hafize ve Emine ve Hediye'nin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den

bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb ammi-zâdeleri Hüseyin bin Mustafa nâm kimesneyi hâkim-i [mevki'] sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîrân-ı mezbûrânın vakt-ı rüşd ve sedâdına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rü'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledik de ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 5 Şa'bân sene 95.

79

Ğorgor Karyesi ahâlisinden vefât eden Küçükislamoğlu Mustafa bin Mehmed'in verâseti zevcesi Havva bint-i Osman diğer oğlu Hüseyin ve sulbî sagîr oğlu Yusuf ve kebîre kızları Fâtıma ve Hatice sagîre kızları Fâtma ve Ayişe'ye munhasıra olduğı lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri karındaşları mezbûr Hüseyin'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 6 Şa'bân sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1500	Bir bâb mezra'hâne 150	Sini Kazgan 2 aded 200	İnek 1 aded 200
Nuhâs 5 kıyye 150	Bir kıt'a mülk koru 600	Bir kat yatak 100	Yekûn 2900
Mihr-i zevce 200	Techîz ü tekfîn 300	Resm-i kısmet 60	Kaydiye 4
Yekûn 564	Kalan 2336	Hisse-i zevce 292	Hisse-i ibn 511
Hisse-i ibn 511	Hisse-i bint 255/20	Hisse-i bint 255/20	Hisse-i bint 255/20
Hisse-i bint 255/20			

Bâlâda murakkam sagîretân-ı mezbûretânın hisselerini vâsileri karındaşları mezbûr Hüseyin li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 6 Şa'bân sene 95.

80

Rize Kazâsı kurâsından Düz Karadere karyesi ahâlisinden bundan akdem vefât eden Ustaalioğlu Mahmud bin Abdullah'ın verâseti zevcesi Fâtıma bint-i Yusuf

nâm hâtûn ile diğ̃er zevcesi Fâtıma bint-i diğ̃er Yusuf ve sulbî kebîr oğulları Hüseyin ve İsmail ve sulbîye-i kebîre kızı Hamide ve sagîre kızları Züleyha ve Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri karındaşları mezbûr Hasan'ın ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezburdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Şa'bânu'l-mu'azzam li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 2500	Nuhâs 5 kıyye 150	İnek 2 aded 500	Tahra, balta, kazma 30
Zencir 1 aded 10	Yorgan 60	Bir kıt'a mülk koru 1000	(...?...) 150
Yekûn 4400	Mihr-i zevce 300	Diğ̃er zevce 300	Techîz ü tekfîn 300
Resm-i kısmet 95	Kaydiyye-i defter 6	Varaka bahâsı 2	Yekûn 703+300=1003
Kalan 3697-300=3397	Hisse-i zevce 212/12,5	Hisse-i zevce 212/12,5	Hisse-i ibn 849/10
Hisse-i ibn 849/10	Hisse-i bint 424/25	Hisse-i bint 424/25	Hisse-i bint 424/25

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri mezbûr Hasan li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

81

Atyanoz Çikaron Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden İcralioğlu Ali bin Mehmed'in verâseti zevce-i menkûhası Havva bint-i Ahmed ve sulbî kebîr oğulları gâibân-ı ani'l-beled Osman ve Hüseyin ve sulbî kebîr oğlu Hasan ve kebîre kızları Cemile ve Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâibân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb kayyımları karındaşları mezbûr Hasan'ın taleb ve ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezburdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Şa'bânu'l-mu'azzam li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs 4 kıyye 120	İnek 2 aded 500	Bir kat yatak 100
--------------------------------	-------------------------	-----------------------	----------------------

Tahra, balta, kazma 50	Bir kıt'a mülk mefrûz 800	Hırdavat 50	Yekûn 3120
Mihr-i zevce 300	Techîz ü tekfîn 300	Resm-i kısmet 63	Kaydiyye-i defter 5
Varaka bahâsı 2	Yekûn 670	Kalan 2450	Hisse-i zevce 306/10
Hisse-i ibn 535/37	Hisse-i ibn 535/37	Hisse-i ibn 535/37	Hisse-i bint 267/38.5
Hisse-i bint 267/38.5	Küsûr para 2		

Bâlâda murakkam gâibân-ı mezbûrânın hisselerini kayyımları karındaşları mezbûr Hasan li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

82

Ma'rûz-ı dâ'ileridir ki

Zikri atî mecrûhun mahallinde keşf ve mu'âyene ve tahkîkçün bi'l-iltimâs cânîb-i şerî'at-ı garrâdan irsâl olunan muhızır Mollâ Cafer dâ'ileri Rize Kazâsı kurâsından Hamalyoz Karyesi ahâlisinden Azaklıoğlu hânesinde mecrûh bulunan Yunus bin (...?...) Asâkir-i Zabtiyye'den Receb bin Emin ve karye-i mezbûre ahâlisinden Taşçıoğlu Ömer bin Turmuş Ali ve Eminoğlu Ahmed bin Mehmed ve Hâtib Ali bin Hâcî Hasan ve sâir mazbûtu'l-esâmi müslimin hâzır oldukları halde mecrûh-ı mezbûrunun a'zâsını keşf ve nazar eylediklerinde sağ elinin serçe parmağında bir yerinde göğsünde bir yerinden kurşun ile mecrûh olduğunu muhızır-ı mezbûr dâ'ileri hâzırûn-ı mezbûrûn ile mu'âyene ve müşâhede eylediklerinde sonra keyfiyyet-i cürüm mecrûh-ı mezbûr Yunus'dan lede's-sûal ol dahi cevabında iş bu geçtiğimiz Çarşamba gecesi sâat beş râddesinde Batum'dan kayık ile gelüb iskeleye yanaşdığımızda taşraya çıkıp yola doğru gider iken Raşot Karyesi Rum (...?...) edüb müte'âkiben tüfenk endâkıyla beni bu halde cerh eyledi ve onu sesinden tanıdım ve eğerçi beni bi emrillahi't-te'âlâ bu cerahatda vefât eder isem kâtilim mezbûrdan husûs-ı mezkûre müte'allika karye ahâlisinden ve sâir bir kimesne ile asla da'vâ ve nizâmım yokdur deyü musırren ve onlarca (...?...) murûrunda merkum Yunus vefât eylediği muhızır-ı mûmâ-ileyh dâ'ileri mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'ân meb'ûs-ı ümenâ-yı şer'le meclis-i şer'a gelüb alâ vukû'-i inhâ ve takrîr eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehri Recebi'l-ferd li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

83

Rize Kazâsı kurâsından Kozandinoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Goncioğlu Mehmed Ali bin Mustafa'nın verâseti zevcesi Zeyneb bint-i Hüseyin nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Halid ve Hasan ve sulbî sagîr oğlu Ömer ve sulbîye-i kebîre kızları Fâtîma ve Havva'ya munhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûr Ömer'in tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsisi ammisi Süleyman ibn-i mezbûr Mustafa'nın ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Şa'bânu'l-mu'azzam li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 2000	Nuhâs 200	Bir kat yatak 200	İnek 1 aded 300
Bir bâb serender 500	Tarla kenarında olan eşcâr-ı müsmire 300		Tahra balta kazma 50
Yekûn 3550	Mihr-i zevce 200	Techîz ü tekfîn 250	Resm-i kısmet 35
Kaydiyye-i defter 5	Varaka bahâsı 2	Yekûn 632	Kalan 2918
Hisse-i zevce 364/10	Hisse-i ibn 638/12	Hisse-i ibn 638/12	Hisse-i ibn 638/12
Hisse-i bint 319/6	Hisse-i bint 319/6	Küsûr para 2	

Bâlâda murakkam mezbûr Ömer'in hissesini vâsisi ammisi mezbûr Süleyman li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

84

Perkam Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kaymakçıoğlu Ömer bin Ahmed'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtîma bint-i Turmuş nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları gâibân-ı ani'l-beled Mustafa ve Ahmed ve sulbî kebîr oğlu Mahmud ve kebîre kızı Hediye'ye munhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâibân-ı merkumânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb kayyımları karındaşları mezbûr Mahmud'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezburdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Şa'bânu'l-mu'azzam el-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 2500	Nuhâs 5 kıyye 150	(...?...) 100	Balta, tahra, kazma 40
Zencir 1 aded 10	İnek 1aded 200	Bir bâb anbâr 700	Bir kıt'a mülk mevrûz 1000
Hırdavat-ı menzil 40	Yekûn 4740	Mihr-i zevce 300	Techîz ü tekfîn 300
Resm-i kısmet 103/20	Kaydiyye-i defter 6/20	Varaka bahâsı 2	Yekûn 712
Kalan 4028	Hisse-i zevce 503/20	Hisse-i ibn 1007	Hisse-i ibn 1007
Hisse-i ibn 1007	Hisse-i bint 503/20		

Bâlâda murakkam gâibân-ı merkumânın hisselerini vâsileri karındaşları mezbûr Mahmud li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

85

Rize Kazâsı kurâsından Raşot Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Karakaşoğlu Hasan bin Osman nâm kimesnenin verâseti zevcesi Şoşe bint-i Mustafa ve li-ebeveyn kız karındaşları Ayişe ve Naile ve li-ebeveyn ammisi gâibân-ı ani'l-beled Ali bin Mustafa'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i mezbûr Ali'nin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb kayyımı Manoşoğlu Ahmed bin Süleyman'ın ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezburdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Şa'bânu'l-mu'azzam el-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzilden nisf hissesi 2000		Nuhâs 4 kıyye 120	Yorgan 1 aded 50
Zencir 1 aded 10	İnek 3 aded 700	Buzak 1 aded 50	Bir bâb serender 1000
Mülk-ı mefrûz Karaağaç 400	Hırdavat 50	Yekûn 4430	Mihr-i zevce 230
Techîz ü tekfîn 200	Resm-i kısmet 100	Kaydiyye-i defter 6	Varaka bahâsı 2
Yekûn 538	Kalan 3892	Hisse-i zevce 486/19,5	Hisse-i uht li- ebeveyn 1297/10
Hisse-i uht li-ebeveyn 1297/10	Hisse-i am li-ebeveyn 648/26		Küsûr para 4

Bâlâda murakkam gâib-i mezbûr Ali'nin hissesini kayyım Ahmed li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

86

Rize Kazâsı kurâsından Raşot Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Karakaşoğlu İbrahim bin Ömer'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Hanife bint-i nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Mehmed ve Ömer ve sulbî sagîr oğlu İdris ve kebîre kızı Cemile ve sagîre kızı Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri karındaşları mezbûr Ömer'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Şa'bânu'l-mu'azzam li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzilden nisf hissesi 2000		Nuhâs 5 kıyye 150	Yorgan 2 aded 100
Keçe 1 aded 50	Balta, kazma, tahra 30	İnek 5 aded 1000	Buzak 2 aded 100
Bir bâb serender 500	Mülk-ı mefrûz Karaağaç 500	Mezra' hâne 500	Hırdavat 100
Yekûn 5030	Mihr-i zevce 300	Techîz ü tekfîn 300	Resm-i kısmet 111
Kaydiyye-i defter 8	Varaka bahâsı 2	Yekûn 721	Kalan 4309
Hisse-i zevce 538/25	Hisse-i ibn 942/20	Hisse-i ibn 942/20	Hisse-i ibn 942/20
Hisse-i bint 471/10	Hisse-i bint 471/10		

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri karındaşları mezbûr Ömer li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

87

Rize Kazâsı kurâsından Mirokaloz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Karamahmudoğlu Yusuf bin Yakub nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Rukiye bint-i Mahmud nâm hâtûn ile vâlidesi Hafize-Hanife bint-i Mehmed ve sulbî kebîr oğlu İsmail ve sulbîye-i kebîre kızları Zeyneb ve Rukiye ve Hediye ve Rabia ve sagîre kızı Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîre-i mezbûrenin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsisi karındaşı mezbûr İsmail'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Şa'bânu'l-mu'azzam li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 2500	Nuhâs 10 kıyye 300	Mülk-i mefrûz eşcâr- ı müsmire 500	Zencir 1 aded 20
Öküz 1 aded 300	İnek 2 aded 400	Hırdavat 50	Yatak 300
Bir bâb serender 300	Yekûn 4670	Mihr-i zevce 300	Techîz ü tekfîn 370
Resm-i kısmet 100	Kaydiyye-i defter 6	Varaka bahâsı 2	Yekûn 778
Kalan 3892	Hisse-i zevce 486/20	Hissetü'l-üm-i mezbûre 648/26,5	Hisse-i ibn 787/24
Hisse-i bint 393/32	Hisse-i bint 393/32	Hisse-i bint 393/32	Hisse-i bint 393/32
Hisse-i bint 393/32	Küsûr para 2		

Bâlâda murakkam sagîre-i mezbûrenin hissesi vâsisi karındaşı mezbûr İsmail li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

88

Rize Kazâsı kurâsından Mirokaloz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Hutvaoğlu İbrahim Reis ibn-i Mahmud'un verâseti zevcesi Hatice bint-i Mahmud nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Mahmud ve Rikab ve gâib-i ani'l-beled Osman ve kebîre kızları Fâtıma ve Nefise ve Rukiye ve Gülife'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i mezbûr Osman'ın mâlını

hıfz ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb kayyım karındaşı mezbûr Mahmud'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezburdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zıkr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Şa'bânu'l-mu'azzam li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 2000	Zincir 1 adet 20	Nuhâs 5 kıyye 150	İnek 2 adet 400
İki kat yatak 300	Tahra, balta, kazma 50	Tüfenk 1 adet 100	Hırdavat menzil 50
Bir kıt'a mülk-ı mefrûz ağaçlık 500		Yekûn 3570	Mihr-i zevce 270
Techîz ü tekfîn 200	Resm-i kısmet 75	Kaydiyye-i defter 5	Varaka bahâsı 2
Yekûn 552	Kalan 3018	Hisse-i zevce 377/10	Hisse-i ibn 528/2
Hisse-i ibn 528/2	Hisse-i ibn 528/2	Hisse-i bint 264/1	Hisse-i bint 264/1
Hisse-i bint 264/1	Hisse-i bint 264/1		

Bâlâda murakkam gâib-i mezbûr Osman'ın hissesini karındaşı kayyım mezbûr Mahmud li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

89

Rize Kazâsı kurâsından Kalamoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Ruboğlu Mustafa bin Ali'nin verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Ali nâm hâtûn ile vâlidesi Nefise bint-i Ali ve sulbî sagîr oğlu Mehmed ve sagîre kızları Fâtma ve Meryem ve Rukiye'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrûn-ı mezbûrünün tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsisi vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezburdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zıkr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Şa'bânu'l-mu'azzam li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 2000	Nuhâs 3 kıyye 100	İnek 1 aded 250	Tahra, balta, kazma 50
Bir kat yatak 100	Bir kıt'a mülk-i mefrûz ağaçlık 300	Hırdavat 50	Yekûn 2850
Mihr-i zevce 250	Resm-i kısmet 65	Kaydiyye-i defter 4	Varaka bahâsı 1
Yekûn 320	Kalan 2530	Hisse-i zevce 316/10	Hissetü'l-üm 421/26,5
Hisse-i ibn 718/16	Hisse-i bint 359/8	Hisse-i bint 359/8	Hisse-i bint 359/8
Küsûr para 4,5			

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Fâtîma Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

90

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Raşot Kayesi ahâlisinden Köseoğlu Hâfız Ali Efendi ibn Mustafa nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî meclisinde ma'kud meclis-i şer' de karye-i mezkûre sekenelerinden ma'rifetü'z-zât Zaide bint-i Ömer nâm hâtûn muvâcehesinde mezbûre Zaide Hâtûn zevce-i menkûham olub lakîn nefsinî bana teslimden ibâ u imtinâ' edüb itâ'at ve inkıyâd etmemekle bana itâ'at ve inkıyâd etmek üzere mezbûre Zaide Hâtûn'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde ol dahi husûs-ı mezkûrun ber-vech-i muharrer ikrâr ve i'tirâf etmeğîn mûcibince müdde'î merkum Hâfız Ali Efendi'ye itâ'at ve inkıyâd ve hukûk-ı zevciyyete ri'âyete mezbûre Zaide Hâtûn'a tenbîh olduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi 5 Şa'bân sene 95.

91

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Salarha Kapnes Karyesi ahâlisinden Ömeroğlu Şaban bin Ali nâm kimesne meclisinde Ğazavit Karyesi ahâlisinden Turmuşoğlu Mustafa bin Osman nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb ben bu esnâda asâkir-i muvazzafa gidecek olduğumdan burada olan umûrumun rü'yet ve tesviyesine zimem-i nâsda olan ve hukûkumun ahz u kabzına ve muvâfık olduğu umûrun küllisine tarafımdan mezbûr Mustafa'yı vekâlet-i âmme-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'iyye ile vekîl ve nâib-i münâsib

nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 11 Şa'bân sene 95.

92

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı mahallâtından Samri Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Buruzoğlu Ahmed bin Derviş bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Raziye bint-i Abdullah nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Mahmud Reis ve sulbîye-i kebîre kızı Nefise'ye munhasıra ba'dehu kable'l-kısm müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi mezbûre Raziye Hâtûn dahi vefât edüb verâseti oğlu mezbûr Mahmud Reis ile kızı mezbûre Nefise Hâtûn'a munhasıra olduğu lede'ş-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra zatı mu'arrefe mezbûre Nefise Hâtûn tarafından zikri atî da'vâya vekîl-i müseccel-i şer'îsi kazâ-yı mezkûr ahâlisinden Süleymanoğlu Arif bin Esad nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer'de mevekkile-i mezbûre Nefise Hâtûn'un müteveffâ yedinden irsen intikâl eden terekeye bi'l-vesâye vaz'-ı yedî âlâ vech-i şer' sâbit olan mezbûr Mahmud Reis muvâcehesinde müvekkilem mezbûre Nefise Hâtûn'un mûrisi babası müteveffâ-yı mezbûr Ahmed'in terekesinden olub mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb mülk menzil ile bir bâb değirmen ve bir bâb serender ve elli aded koyun ve beş aded kara sığır ve elli kıyye avâni-i nuhâs ve iki aded tüfenk ve bir aded kamodin mezbûr Mahmud Reis müstakillen vâzi'ül-yed olmağla müvekkilem mezbûre Nefise Hâtûn'a hisse-i ırsıyye vermemekle müvekkilem mezbûre Nefise Hâtûn'un mes'ele-i mirâsı vechile hisse-i ırsıyyesini mezbûr Mahmud Reis'den bi'l-vekâle taleb eder olduğu gibi müteveffîye vâlidesi mezbûre Raziye Hâtûn'dan mevrûs elli aded yüzlük mecîdî altunu dahi mezbûr Mahmud Reis'in zimmetinde olmağla mezkûr elli aded mecîdî altunundan dahi mevekkilem mezbûre Nefise Hâtûn'un keزالık mes'ele-i mirâsı vechile her hisse-i ırsıyyesini mezbûr Mahmud Reis'den bi'l-vekâle taleb ederim deyü bade'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabından babası müteveffâ-yı mezbûr Ahmed'in terekesine bi'l-verâse vaz'-ı yedini ikrâr lakin beni babam mûrisim müteveffâ-yı mezbûr Ahmed'in terekesinden iş bu târihten sekiz sene mukaddem mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafdand kendi tarlam ve bir tarafdand tarîk-ı âmm ve bir tarafdand Kuloğlu Ali bin Mehmed'in tarlâsı ve taraf-ı râbi' Küçük İbrahim tarlasıyla mahdûd ve tahminen dört kot tohum isti'âb eder bir kıt'a tarla bâ izn-i sâhib-i arâzi hemşirem müvekkile-i

mezbûre Nefise Hâtûn'un hisse-i irsıyyesi mukâbelesinde kendisine verilerek kâffe-i terekeden âlâ tarîkı'l-hârici'ş-şer'î zimmetimi ibrâ ve iskât-ı hak eyledi deyü vâlideleri müteveffıye-i mezbûre Raziye Hâtûn'dan mevrûs elli aded yüzlük mecîdî altunu külliyyen inkâr etmekle müdde'î vekîl mezbûr Arif'den ber-vech-i muharrer elli aded mecîdî altunu müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda isbâtı beyyineden iştihâd-ı acz edüb tahlîfe dahi tâleb olmamağla vekîl-i mezbûr Arif bilâ beyyine mu'ârazadan men' ba'de'l-men' mezbûr Mahmud Reis'den ibrâ-yı mezkûr müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-ı mevzû'âsına tevfiân bâ-varaka-ı mestûre Samri Mahallesi muhtârı Hasan bin Mustafa ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Esirlioğlu Dursun bin Osman ve Şadoğlu İbrahim bin Yakub nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde Beşe Osman-zâde Hâcî Osman Efendi ibn-i Hâcî Ömer ve Hâcî Yahya ibn-i Ahmed ve Ahmed bin İbrahim nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Şadoğlu Yusuf bin Yakub nâm kimesnelerden ve Bayram bin Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer' üzere isbât etmeğın mûcibince müdde'î vekîl mezbûr Arif da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûr Mahmud Reis'e bi-vech-i şer' mu'ârazâdan men' olunduğu tescîl ve bi'l-iltimas huzûr-ı âlîlerine i'âm olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

93

Rize Kazâsı mahallâtından Emineddin Mahallesi ahâlisinden vefât eden Kırhasan-zâde Hâcî Dursun ibn-i el-Hâc Ahmed Ağa'nın verâseti zevcesi Azize bint-i Mahmud nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Abdûlgafur ve İdris ve sagîre kızı Esmâ'ya munhasıra olduğu lede'ş-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîre-i mezbûrenin tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vâsisi karındaşı mezbûr Abdûlgafur'un ma'rifetiyle tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan terekedir ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 5 Ramazan sene 95.

Mahallede vâki' bir bâb menzilden nisf hissesi 2000		Nuhâs 28 kıyye 580	Dört kat yatak 300
İnek 3 aded 600	Öküz 2 aded 200	Tosun 2 aded 200	Gânem 25 aded 1000
Dana 3 aded 150	Bir bâb mezra' 150	Harman yeri 200	
Cümle karyesinde vâki' bir bâb mülk menzilden nisf hissesi 500		Nukûd mevcûdu 1000	Takvîm-i bahâdan 05880
Nukûd mevcûdundan 10000	Yekûn 15880	Mihr-i zevce 480	Resm-i kısmet 385
Kaydiyye-i defter 22	Varaka bahâsı 15	Yekûn 902	Takvîm-i bahâdan 5880
Nakidden 9098	Yekûn 14978	Hisse-i zevce Takvîm-i bahâdan 0555 Nakidden 1137/10 Yekûn 1692/10	
Hisse-i ibn Takvîm-i bahâdan 2130 Nakidden 3184/12 Yekûn 5314/12	Hisse-i ibn Takvîm-i bahâdan 2130 Nakidden 3184/12 Yekûn 5314/12	Hisse-i bint Takvîm-i bahâdan 1065 Nakidden 1592/6 Yekûn 2657/6	

Bâlâda murakkam sagîr-i mezbûrenin hissesini vâsisi karındaşı mezbûr Abdulgafur'a teslim olunmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

94

Rize Kazâsı kurâsından Sıkrik Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden (...?...) oğlu Osman bin Yusuf'un verâseti zevcesi Züleyha bint-i Bayram nâm hâtûn ile vâlidesi Ayişe bint-i Osman ve sulbîye-i sagîre kızları Necibe ve Zaide ve li-ebeveyn er-karındaşı Hasan ve li-ebeveyn karındaşları Gülfenaz ve Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Züleyha Hâtûn Züleyha Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezburdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 25 Ramaz sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1500	İnek 1 aded 300	Nuhâs 5 kıyye 200	Hırdavat 100
Mülk-i eşcâr-ı müsmire 500	Yekûn 2600		

Minhâ'l-mesârifât

Mihr-i zevce 200	Techîz ü tekfîn 200	Resm-i kısmet 60	Kaydiyye-i defter 3
Varaka bahâsı 1	Yekûn 464	Kalan 2136	Hisse-i zevce 267
Hisse-i üm-i mezbûre 356	Hisse-i bint 712	Hisse-i bint 712	Hisse-i ah li-ebeveyn 44/20
Hissetü'l-uht li-ebeveyn 22/10	Hissetü'l-uht li-ebeveyn 22/10		

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Züleyha Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 25 Ramazan sene 95.

95

Rize Kazâsı kurâsından Umma Toğlı Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Şerbetoğlu Salih bin Ahmed'in verâseti zevcesi Havva bint-i Osman nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Kasım ve İslam ve İsmail ve sulbî sagîr oğlu Temel ve kebîre kızları Cemile ve Fâtıma ve Sakine ve sagîre kızı Meryem'e munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Havva'nın ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan terekedir ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 15 Ramazan sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs 5 kıyye 200	İnek 1 aded 300	Öküz 1 aded 400
Yorgan 1 aded 80	Tahra balta kazma 50	Yekûn 2530	Mihr-i zevce 200
Techîz ü tekfîn 130	Resm-i kısmet 60	Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1
Yekûn 394	Kalan 2136	Hisse-i zevce 267	Hisse-i ibn 328/6
Hisse-i ibn 328/6	Hisse-i ibn 328/6	Hisse-i ibn 328/6	Hisse-i bint 164/3
Hisse-i bint 164/3	Hisse-i bint 164/3	Hisse-i bint 164/3	

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Havva Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 15 Ramazan sene 95.

96

Rize Kazâsı kurâsından Perkam Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Mustafa Efendi ibn-i Ali'nin verâseti zevcesi Şuşika bint-i Mustafa nâm hâtûn ile vâlidesi Zeyneb bint-i Osman ve sagîr oğlu Mehmed'e munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vâsisi vâlidesi mezbûre Şuşika Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 25 Şa'bân sene 95.

Zimem-i nâsda olan alacağı olup Vâsiyye-i mezbûrenin kabûlu 5000		Karye-i mezkûrede vâki' bir bâb mülk menzilden sülûs hissesi 2500	
Karye-i mezkûrede vâki' diğer bir bâb mülk menzilden sülûs hissesi 3000		Hamura Karyesinde vâki' diğer bir bâb mülk menzilden sülûs hissesi 2000	
Mapavri Nâhiyesinde vâki' bir bâb anbârdan sülûs hissesi 500		Nuhâs 15 kıyye 350	İnek 3 aded 600
Dükkân 2 aded 150	Balta, tahra, kazma 50	Sandık 3 aded 150	Kürek 1 aded 300
Müsta'mel elbise 300	Tüfenk 1 aded 150	Bir kıt'a mülk korudan sülûs hissesi 1500	
Akrotil Karyesinde vâki' bir bâb mağazadan sülûs hissesi 1500		İki kat yatak 400	Takvîmun bahâ olunan emvâl 13450
Nakdî 05000	Yekûn 18450	Mihr-i zevce 500	Techîz ü tekfîn 800
Resm-i kısmet 425	Kaydiyye-i defter 25	Varaka bahâsı 8/20	Yekûn 1758/20
Takvîm-i bahâdan 13450	Nakidden 03242/20	Yekûn 16692/20	
Hisse-i zevce Takvîm-i bahâdan 1681/10 Nakidden 0405/12,5 Yekûn 2086/22,5		Hissetü'l-üm-i mezbûre Takvîm-i bahâdan 2241/26,5 Nakidden 0540/16,5 Yekûn 2782/03	
Hisse-i ibn Takvîm-i bahâdan 9527/03,5 Nakidden 2269/31 Yekûn 11796/34,5			

Bâlâda murakkam mezbûr Mehmed'in hissesini vâlidesi ve vâsisi mezbûre Şoşika Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 25 Şa'bân sene 95.

97

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Satoz Karyesi ahâlisinden müteveffâ Hâcî Mustafa Efendi'nin zevceleri Rukiye bint-i Ali ve Havva bint-i Hasan nâm Hâtûnlar ile kebîr oğlu Mehmed Ali Efendi ve kebîre kızları Nokta ve Fâtîma'nın taraflarından ber-vech-i âtî vekâlet iddi'â eden Tayyib Efendi ile müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Mustafa Efendi nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer'-i münîr'de kazâ-yı mezkûr ahâlisinden Küçükislamoğlu Cafer Ağa ibn-i Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde müvekkilelerim mezbûrât Rukiye ve Havva Hâtûnlar ile müvekkilem mezbûr Mehmed Ali Efendi'nin ve müvekkilât-ı mezbûrât Nokta ve Fâtîma Hâtûnların mezbûr Cafer Ağa zimmetinde cihet-i din-i şer'iden elli gurûş alacak hakları olub meblağ-ı mezbûru taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzu kendilerine teslim bizi taraflarından vekâlet-i sahîha-yı şer'iyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn etmeleriyle ol vechile vekâlet-i mezkûreye binâen meblağ-ı mezkûr elli gurûş ile müvekkilûn-ı mezbûrûnun derûn-ı kasabada vâkî etrâf-ı selâsesi Macini-zâde el-Hâc Ahmed Ağa ile müteveffâ-yı mezbûr Hâcî Mustafa Efendi'nin sulbî sagîr oğulları Ali ve Said'in arsaları ve taraf-ı râbî'i tarîk-ı hâs ile mahdûd bir bâb oda ve bir bâb matbah ve fevkânî ma'a müştemilât iki bâb oda ve bir sofaya hâvî bir bâb hâne ma'a arsada olan hisselerini tâlibine bey' ü teslim ve semenini ahz u kabza dahi bizi taraflarından vekâlet-i âmme-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'iyye ile vekîl eylediklerinden ben dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eylediğime binâen meblağ-ı mezkûr elli gurûşu merkum Cafer Ağa'dan taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabında cihet-i merkumeden müvekkilûn-ı merkumûn elli gurûş deyni olduğunu ikrâr mâ'adâ vekâlet-i mezkûr müdde'âsı ma'lûmum değildir deyü inkâr etmekle müdde'î vekîl-i merkum Tayyib Efendi ber-vech-i muharrer vekâlet müdde'âsın her biri evvelâ bâ-varaka-ı mestûre mansûb oldukları Satoz Karyesi muhtârı Mandooğlu Mehmed bin Mustafa ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Aşıkoğlu Memiş Efendi ibn-i Mustafa nâm kimesnelerinden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde Macini-zâde Hâcî Ahmed Ağa ibn-i Abdullah ve Hâcî Memiş ibn-i Ali nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunub ve zâtı müvekkiletân-ı mezbûretân bi'l-ma'rifeti's-şer'iyye ârifân Mandooğlu Hasan bin Ali ve Mollâahmedoğlu Ahmed bin Mustafa

nâm kimesnelerden bi'l-muvâcehe vech-i şer' üzere isbât etmeğin mûcibince mezbûr Tayyib Efendi'nin vekâletine ba'de'l-hükm ve't-tenbîh tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min şehri Şevvâli'l-mükerreme li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

98

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı tüccârlarından Kaval-zâde el-Hâc Mustafa Ağa ibn-i el-Hâc Ali nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'avî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer'-i münîr'de kazâ-yı mezkûr mahallâtından Kament Kahallesi ahâlisinden Şamiloğlu Ömer bin Osman nâm kimesne muvâcehesinde merkurum zimmetinde mâlımdan ve bedelden istikrâz ve kabz ve umûruna sarfla istihlâl eylediği yüz yedi aded yüzlük mecdî altunıyla üç rûb zer mecdîyyenin on altı aded yüzlük mecdî altunıyla üç rûb'u bana teslim, bâkî doksan aded yüzlük mecdî altunıyla bir rûb'u mezbûr Ömer'in zimmetinde alacak hakkım olmağla meblağ-ı mezbûrun esmânı merkurum Ömer'den hâlâ taleb ederim deyü ba'de'd-da'va ve'l-istintâk ol dahi cevabında kaziyye-i minvâl-ı muharrer üzere olduğunu tâbî'ân ve kat'iyyen ikrâr ve i'tirâf etmeğin ma'a mûcib-i i'tirâfa meblağ-ı mezbûr doksan aded yüzlük mecdî altunıyla bir rûb'un esmânının müdde'î merkurum Mustafa Ağa'ya hâlâ edâ ve teslime mezbûr Ömer iltizâm olduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Şevvâl li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

99

Rize Kazâsı mahallâtından Piripol Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Abdioğlu Emin bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Bihruze bint-i Ali nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğlu Eşref'e munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vâsisi vâlidesi mezbûre Bihruze'nin ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî ' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Şevvâli'l-mükerreme li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Mahalle-i mezbûrede vâki' bir bâb mülk menzilden nisf hissesi 800	İnek 1 aded 200	Dana 1 aded 100
Bir kat yatak 100	Müsta'mel elbise 200	Hırdavat 100
Mihr-i zevce 400	Techîz ü tekfîn 150	Resm-i kıymet 25
Yekûn 576	Kalan 974	Hisse-i zevce 121/30
		Hisse-i ibn 852/10

Bâlâda murakkam sagîr-i mezbûr Eşref'in hissesini vâlidesi ve Vâsisi
mezbûre Bihruze Hâtûn li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

100

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Mirakaloz Karyesi
ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Semioğlu Osman bin İsmail bin
Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Yahya nâm hâtûn ile
vâlidesi Şerife bint-i Ahmed ve sulbî sagîr oğulları Ahmed ve Mustafa ve Osman ve
sulbîye-i sagîre kızları Fâtıma ve Asiye'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver
zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umurlarına kıbel-i
şer'den mansûb vâsileri ceddeleri mezbûre Şerife Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i
şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı
mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Zi'lka'deti's-şerîfe li-seneti hams ve tis'in ve
mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 2300	Nuhâs 5 kıyye 200	Bir kat yatak 200	İnek 1 aded 250
Öküz 1 aded 300	Tahra, balta, kazma 50	Lazut 800	Fasûlye 160
Ot 100	Bir kıt'a mülk mefrûz 500	Yekûn 4860	Mihr-i zevce 360
Techîz ü tekfîn 320	Resm-i kıymet 105	Kaydiyye-i defter 7	Varaka bahâsı 2
Yekûn 794	Kalan 4066	Hisse-i zevce 508/20	Hissetü'l-üm-i mezbûre 677/21,5
Hisse-i ibn 720	Hisse-i ibn 720	Hisse-i ibn 720	Hisse-i bint 360
Hisse-i bint 360	Küsûr para 3,5		

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini ceddeleri vâsileri mezbûre Şerife Hâtûn li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

101

Perkam Karyesinden iken bundan akdem vefat eden Goncaoğlu Ahmed bin Memiş'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Şuride bint-i Ömer ve Hatice bint-i Ahmed ve sulbî kebîr oğlu İlyas ve sulbî sagîr oğulları Harun ve Mustafa ve sulbîye-i sagîre kızları Hatice ve Meryem ve Hamide'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umurlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri zevce-i mezbûre Şuride Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 2 Zî'lka'de sene 95.

Bir bâb mülk menzil 3000	Nuhâs 3 kıyye 150	İnek 2 aded 500	Bir kat yatak 200
Lazut 200	Bir kıt'a ağaçlık 500	Hırdavat 100	Yekûn 4650
Mihr-i zevce Şuride 250	Mihr-i zevce Hatice 250	Resm-i kısmet 95	Techîz ü tekfîn 200
Varaka bahâsı 2	Yekûn 797	Kalan 3853	Hisse-i zevce 240/32,5
Hisse-i zevce 240/32,5	Hisse-i ibn 1348/20	Hisse-i ibn 1348/20	Hisse-i bint 674/10
Hisse-i bint 674/10	Hisse-i bint 674/10		

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri mezbûre Şuride Hâtûn li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

102

Kalamoz Karyesinden iken bundan akdem vefat eden Lafcioğlu Mollâ Receb ibn-i Ali'nin verâseti zevcesi Fâtıma bint-i İsmail nâm hâtûn ile vâlidesi Hatice Hâtûn ibn-i Abdullah ve sulbî kebîr oğulları Mustafa ve Mehmed ve Musa ve sulbîye-i sagîre kızları Fâtıma ve Rukiye'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîretân-ı mezbûretânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri karındaşları mezbûr Mustafa'nın ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 8 Zi'lka'de sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs 4 kıyye 100	Bir kat yatak 100	Lazut 300
Fasülye 50	Bir bâb Serender 50	İnek 2 aded 400	Yekûn 2850
Mihr-i zevce 450	Techîz ü tekfîn 400	Resm-i kısmet 50	Kaydiyye-i defter 3
Varaka bahâsı 1	Yekûn 904	Kalan 1946	Hisse-i zevce 243/10
Hissetül'l-üm-i mezbûre 324/13	Hisse-i ibn 344/24	Hisse-i ibn 344/24	Hisse-i ibn 344/24
Hisse-i bint 172/12	Hisse-i bint 172/12	Küsûr para 1	

Bâlâda murakkam sagîrât-ı mezbûrâtın hisselerini vâsileri karındaşları mezbûr Mustafa li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 8 Zi'lka'de sene 95.

103

An-asl Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Espet Karyesi ahâlisinden olup bir müddetden beri Derâliyye'de Tahtakale'de misâfîren sâkin iken bundan akdem vefât eden Mollâosmanoğlu el-Hâc Ömer ibn-i Salih'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi gâibe-i ani'l-beled Şerife bint-i Abdulvahhab nâm hâtûn ile li-ebeveyn er karındaşları Emin ve Yusuf ve gâib-i ani'l-beled Osman Efendi ve li-ebeveyn kız karındaşı Gülfe Hâtûn'a munhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi hükmi'l-ferâiz yirmi sehimden olup sihâm-ı mezkûreden yedi sehmi zevce-i gâibe-i mezbûre Şerife Hâtûn'a ve onbeş sehimden cem'ân onsekiz sehmi ah-ı mezbûrûn Emin ve Yusuf ile zâtı mu'arrefe uht-ı mezbûre Gülfe Hâtûn'a kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de her biri takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb vefât eden mûrisimiz müteveffâ karındaşımız mezbûr el-Hâc Ömer'in hîn-ı vefâtında yanında mevcûd bi'l-cümle terekesini mahallinde vaz'u'l-yed olanlardan zimem-i nâsda olan hukûkunu ashâbından talep ve da'vâ ve ahz u kabz ve makbûzundan mes'ele-i mirâsımız vechile hisse-i irsiyyemizi irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine taraflarımızdan hâlâ Derâliyye'de Tahtakale'de misâfîren sâkin iş bu bâ'isü'l- vesîka karındaşımız mezbûr Osman Efendi'yi vekâlet-i amme-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'iyye ile kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledik dediklerinde mâ hüve'l- vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi 15 Zi'lka'de sene 95.

104

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

An asl Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Kalamoz Karyesi ahâlisinden Lafcioğlu kerîmeleri olub Samsun Sancâğı dahilinde Çarşamba Kazâsı kurâsından Tekincikoğlu Karyesi sekenelerinden Fâtıma ve Rukiye benât-ı Hüseyin nâm hâtûnlar taraflarından vekâlet iddi'a eden Mustafa bin Yusuf nâm kimesne Rize Kazâsı De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer' de mezkûr Rize Kazâsı mahallâtından Canpolat Mahallesi ahâlisinden Küçükislamoğlu Cafer bin Ahmed nâm kimesne muvâcehelerinde müvekkiletân-ı mezbûretân Fâtıma ve Rukiye Hâtûnlar mezbûr Cafer zimmetinde ale'l-iştirâki's-sevî on gurûş alacak hakları olub meblağ-ı mezbûr on gurûşu ahz u kabza ve kendilerine irsâl ve teslime ve müvekkiletân-ı mezbûretânın salifu'l-beyân Kalamoz Karyesinde kâin korulu ve câmi'-i şerîf yanı demekle ma'rûf etrâf-ı erbe'aları Mehmed Çavuş ve Güzeloğulları Mollâ Receb ve Yunus ve Alioğlu Mehmed'in zevcesi Fâtıma Hâtûn tarlaları ve dere ve tarîk-ı âmm ile mahdûd tarlaları Ali Ağa ibn-i Yunus nâm kimesneye bin gurûş bedel mukâbelesinde ferağ ve tefvîze bedelini ahz u kabza ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine Samsun Sancâğı mahkemesinde nâibü's-şer' bulunan Hoca-zâde es-seyyid Abdülfettah Efendi huzûrunda yedinde olub iş bu ibrâz eylediğim bir kıt'a hüccet-i şer'iyye nâtik olduğu üzere taraflarından beni vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eylediklerinde ben dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl edüb ol vechile vekâlet-i mezkûreme binâen mezbûr Cafer Ağa zimmetinde olan on gurûşu bi'l-vekâle taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabında müvekkiletân-ı mezbûretân zimmetinde on gurûş deyni olduğunu ikrâr lâkin vekâlet-i mezkûre müdde'âsı ma'lûmum değildir deyü inkâr etmekle müdde'î vekîl Mustafa Ağa ber-vech-i muharrer vekâlet müdde'âsın her biri bâ-varaka-ı mestûre mensûb oldukları Kalamoz Karyesi muhtârı Lafcioğlu Ali bin Abdülkerim Efendi ve ihtiyâr meclisi a'zâsından (...?...) oğlu Mustafa bin İsmail nâm kimesne sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde Davudoğlu Mustafa bin Abdullah ve Ali Efendi ibn-i Mahmud Yazıcı nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan müvekkiletân-ı mezbûretân bi'l-ma'rifeti's-şer' ârifân Velioğlu Tahir bin Mustafa ve İslamoğlu Kamil bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer' üzere isbât etmeğin mûcibince merkum Mustafa'nın vekâletine ba'de'l-hükm ve't-tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâdî min Zî'lka'deti's-şerîfe li-seneti hâms ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Rize Kazâsı nevâhisinden Mapavri Nâhiyesi kurâsından Çikaron Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Mollâömeroğlu Ahmed bin Mehmed'in sulbîye-i sagîre kızları Ayişe ve Ümmügülsüm'ün ve vâsileri bulunan vâlideleri Reyhan bint-i Yunus'un umûr-ı vesâyeti ifâyâ kudreti olmadığı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olmağla sagîretân-ı mezbûretânın mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rü'yete kıbel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kadir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb li-eb ammileri Temel Efendi ibn-i Mehmed nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîretân-ı mezbûretânın vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rü'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledik de ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Zi'lka'deti's-şerîfe li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

De'âvî mümeyyizânından Hâcî İsmail Efendi, Çakıroğlu Hüseyin bin Osman, Karaabdullahoğlu Ahmed ibn-i Çakır, Mollâosmanoğlu Abdullah bin Memiş.

106

Rize Kazâsı kurâsından Varangoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Köroğlu Cevahir ibn-i Fehmi'nin verâseti sulbîye-i sagîre kızları Hatice ve Raziye ve Hanife ve oğlunun sagîr oğlu Osman ile oğlunun sagîre kızı Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûr Osman'ın tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûb vâsisi vâlidesi Pembe Hâtûn ile sagîre-i mezbûrenin tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûb vâsisi Salih Ağa ibn-i Ali'nin ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 4 Zi'lka'de sene 95.

Bir bâb mülk menzil 5000	Nuhâs 8 kıyye 200	Bir kat yatak 100	İnek 1 adet 400
Lazut 700	Bir bâb Serender 800	Zencir 1 adet 10	Balta, tahra, kazma 40
Mülk-i mefrûs ağaçlık 750	Yekûn 8000	Techîz ü tekfîn 200	Resm-i kısmet 195
Varaka bahâsı 4	Kaydiye 12	Yekûn 411	Kalan 7589
Hisse-i bint 1686/8	Hisse-i bint 1686/8	Hisse-i bint 1686/8	Hisse-i ibnû'l-ibn 1686/8
Hisse-i bintû'l-ibn 843/4	Kûsûr para 4		

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrândan mezbûr Osman'ın hissesi vâsisi vâlidresi mezbûr Pembe Hâtûn ve sagîre-i mezbûre Fâtıma'nın hissesini dahi vâsisi mezbûr Ali li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 4 Zî'lka'de sene 95.

107

Rize kazâsı kurâsından Varangoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Sivrioğlu Hâcî Kamil ibn-i Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Rukiye bint-i Memiş nâm hâtûn ile vâlidresi Hamide Hâtûn ibnet-i Memiş ve sulbî kebîr oğulları Ömer ve Halid ve gâib-i ani'l-beled Yusuf ve kebîre kızları Emine ve Şuşika'ya munhasıra olduğu lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i merhum Yusuf'un tesviye-i umûruna kibel-i şer'den mansûb kayyım karındaşı mezbûr Ömer'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 10 Şevvâl sene 95.

Nısf menzil 1000	Bir kat yatak 100	Nuhâs 10 kıyye 200	İnek 1 adet 300
Öküz 1 adet 300	Diğer sagîr mezra'hâne 300	Bir bâb Serender 300	Saât 1 adet 200
Müsta'mel elbise 300	Bir bâb ahır 300	Yekûn 3300	Mihr-i zevce 500
Techîz ü tekfîn 500	Resm-i kısmet 57	Kaydiye 5	Varaka bahâsı 1
Yekûn 1063	Kalan 2237	Hisse-i zevce 279/25	Hissetû'l üm-i mezbûre 372/33
Hisse-i ibn 391/5	Hisse-i ibn 391/5	Hisse-i ibn 391/5	Hisse-i bint 198/2,5
Hisse-i bint			

Bâlâda murakkam gâib-i merkum Yusuf'un hissesini kayyım karındaşı mezbûr Ömer li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

108

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Hanis Karyesi ahâlisinden Küçükislamoğlu Yunus bin Cafer nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de yine karye-i mezkûr ahâlisinden Bekaroğlu kızı zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Gülfe bint-i el-Hâc Memiş nâm hâtûn muvâcehesinde karye-i mezkûrede vâki' bir taraftan tarîk-i âmm ve bir taraftan Küçükislamoğlu Memiş bin Yakub'un tarlası ve taraf-ı râbi'i Mollâ Ahmed oğlu İbrahim bin Memiş'in tarlası ile mahdûd bâ-tapu taht-ı tasarrufunda bir kıt'a tarlasını iş bu târihi'l-i'lâmdan bir ay mukaddem otuz iki aded yüzlük kaime bedel mukâbelesinde bilâ izn sâhib-i arz bana ferâğ ve tefvîz ben dahi tefrîğ ve ve tefvîz ve kabûl edüb bedel-i mezkûr otuz iki aded yüzlük kaimenin on altı aded yüzlük kaimesini mezbûre Gülfe Hâtûn'a def' ü teslim eyledim ise de mezbûre Gülfe Hâtûn arâzi-yı mahdûd-ı mezkûru bâ-izn sâhib-i arz ahara fâriğ olduğundan mezbûre Gülfe Hâtûn medfû'um olan salifü'l-beyân on altı aded yüzlük kaimenin bana def' ü teslim mezbûre Gülfe Hâtûn'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabında arâzi-yı mahdûd-ı mezkûrun bedelinden mezbûr Yunus'dan sâlifü'l-beyân on altı aded yüzlük kaime almış ve ferâğ-ı mezbûru külliye inkâr etmekle müdde'î merkum Yunus'dan ber-vech-i muharrer müdde'âsına mutâbık yine beyyine taleb olundukda usûl-ı mevzû'asına tevfiân Mahanca Karyesi imâmı Sandıkçioğlu Reşid bin Mustafa ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Hancioğlu Mehmed bin Hüseyin ve Mollâahmedoğlu Mehmed bin Ahmed ve Sandıkçioğlu Mollâ İsmail ibn-i Hasan nâm kimesnelerden bâ-varaka-ı mestûre sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde el-Hâc Yahya ibn-i Mollâ Ahmed ve Miralioğlu Abdülkerim ibn-i Memiş ve Sarımustafaoğlu Bilal bin Ahmed nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkîye adl ve mabûlu's- şehâde idükleri ihbâr olunan Sandıkçioğlu Tursun bin Hasan ve Seferoğlu Şerif bin Kibar nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer' üzere isbât etmeğin mûcibince meblağ-ı mezbûr on altı aded yüzlük kaimenin müdde'î mezbûr Yunus'a edâ ve teslimine mezbûr Gülfe Hâtûn'a tenbîh olduğu tescil ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-seneti hams ve tis'în ve mieteyn ve elf.

109

Rize Kazâsı Niyâbet Şer'îyyesine

Mürüvvetlû Efendim

Ramazân-ı şerîf'in sekizinci gecesi sâat üç râddelerinde Rize De'âvî Meclisi mümeyyizânından Hâcî Tahir Efendi Emineddin Mahahllesi evâsıtında ve tarîk-ı âmmda maktûlen vefât edüb nizâmı vechiyle kâtîli taharri olunmakda ise de zâhire ihrâcî gayr-ı kabil olunmağın mahalle-i mezbûre ahâlisinde kan-ı diyet alınıb alınmaması istifsârına dâir fi 3 Eylül sene 94 târihiyle keşide kılınan telgırafnâmeleri fetvâhâneye lede'l-havâle verese-i kâtîl husûs-ı mezkûru men ilâ aleyhi'l-kandan yahud ale't-tedmîn men aleyhi'l-kanın bazısından da'va ederek men aleyhi'l-kanı ibrâ etmemiş iseler men aleyhi'l-kandan kan ve diyet da'vasına kıyâm edebileceklerinin taraf-ı şerîflerine cevaben iş'ârı lüzûmu bâ der-kenâr ifâde olunmağla ol vechile ifâ-yı mu'ameleye himmet olunması siyâkında şukka terkîm kılındı.

Fi gurre-i Zi'lka'de sene 95 ve fi 16 Teşrîn-i evvel sene 94.

110

An-asl Trabzon Vilayeti dahilinde Rize Kazâsı nevâhisinden Mapavri Nâhiyesi kurâsından Havra Karyesi ahâlisinden olup bir müddetden beri Ankara Vilâyeti dahilinde Sinan Nâhiyesi kurâsından Baraklı Karyesinde li-ecli't-ticâre sâkin iken bundan akdem vefât eden Horumoğlu Süleyman Efendi ibn-i Halil bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Mustafa nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Yusuf ve sulbîye-i kebîre kızı Ümmühan'a munhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi hükmî'l-ferâiz yirmi dört sehimden olup sihâm-ı mezkûreden üç sehm zevce-i mezbûre Fâtıma Hâtûn'a ve on dört sehm ibn-i kebîr mezbûr Yusuf'a ve yedi sehm bint-i kebîre mezbûre Ümmühan'a isâbeti lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra zâtları mu'arrefe zevce-i mezbûre Fâtıma Hâtûn ile bint-i mezbûre Ümmühan kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer'-i şerîf'i enver'de ibn-i mezbûr Yusuf muvâcehesinde her biri takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm edüb mûrisimiz müteveffâ-yı merkum Süleyman Efendi'nin hîn-ı vefâtında yanında yanında mevcûd bi'l-cümle terekesini mahallinde vaz'u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukûkunu ashâbından külliye da'vâ ve ahz u kabz ve mabkûzundan hisse-i ırsıyyemizi bize ırsâl ve teslime ve husûs-ı mezkûrun

mütevakkıf olduğu umûrun küllisine taraflarımızdan merkum Yusuf'u vekâlet-i âmmе-i mutlaka-ı sahîha ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 25 Zi'lka'de sene 95.

111

Malpet Karyesinden vefat eden Mollâ'nın oğlu Süleyman ibn-i İbrahim'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ayişe bint-i Abdullah nâm hâtûn ile diğer zevcesi Şoşe bint-i Temel ve sulbî sagîr oğlu Yusuf ve sulbîye-i sagîre kızları Rukiye ve Zeyneb ve Hasibe'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrunu rû'yete kibel-i şer'den mansûb vâsisi vâlideleri mezbûre Ayişe Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr olunur.

Fi 3 Zi'lhiceti's-şerife sene 95.

Karye-i mezkûrede vâkî' bir bâb mülk menzilden nisf hissesi 2000		Nuhâs 3 kıyye 170	Yorgan 2 aded 100
Tahra, balta, kazma 50	Zencir 1 aded 20	Tarla etrâfında mülk ağaçlık 250	Yekûn 2590
Mihr-i zevce Ayişe 100	Mihr-i zevce Şoşe 100	Techîz ü tekfîn 190	Resm-i kısmet 55
Kaydiye 3	Varaka bahâsı 1	Yekûn 449	Kalan 2141
Hisse-i zevce Ayşe 127/2,5	Hisse-i zevce Şoşe 127/2,5	Hisse-i ibn 597/25	Hisse-i bint 299/12,5
Hisse-i bint 299/12,5	Hisse-i bint 299/12,5	Hisse-i bint 299/12,5	Küsûr para 0,5

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Ayişe Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

112

Şimadiyoz Karyesinden vefat eden Veysioğlu İbrahim bin Osman'ın verâseti zevcesi Hatice bint-i Mahmud ve oğlunun sagîr oğlu Ali ve sagîre kızı Ayişe'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrânın tesviye-i umûrunu rû'yete kibel-i şer'den mansûb vâsileri vâlideleri

Fâtîma Hâtûn ibnet-i Ali nâm Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 3 Zi'lhiceti's-şerîfe sene 95.

Bir bâb mülk menzil 2500	Nuhâs 3 kıyye 100	Lazut 120	Fasûlye 40
Tahra, balta, kazma 50	İnek 1 aded 300	Döğе 2 aded 300	Mülk-i mefrûs elmalık 1900
Elma 3 batmân 200	Hırdavat 50	Yekûn 5560	Mihr-i zevce 200
Techîz ü tekfîn 360	Resm-i kısmet 125	Kaydiyye-i defter 8	Varaka bahâsı 3
Yekûn 696	Kalan 4864	Hisse-i zevce 1216	Hisse-i ibnü'l-ibn 2436
Hisse-i bintü'l-ibn 1216			

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Fâtîma Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

113

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Sıkrik Karyesi ahâlisinden İbrahimoğlu kızı zâtı mu'arrefe Cemile bint-i Mustafa nâm hâtûn kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de karye-i mezkûre ahâlisinden zevc-i mutallakı Kasaboğlu Osman bin Ahmed nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb merkur Osman ile zevciyyet beynimizde kâim iken firâşından hamile ve benden mütevellide hâlâ mücerred ve terbiyemde olan iş bu hazıra-ı bi'l-cümlesi ve Necibe'nin asla mâlları olmayub nafakaya ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmalarıyla babaları merkur Osman üzerine kıbel-i şer'den kadr-ı ma'rûf meblağ nafaka farz ve takdîr olunmak bi hakkı'l-hidâne matlûbumdur dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer' hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve bahâları için babaları merkur Osman üzerine bi'l-farz iş bu târih-i kitâbdan beher yevm behri için mezbûretânın sağ akçe kadr-ı ma'rûf meblağ farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru sagîretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyelerine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zuhur babaları mezbûr Osman üzerine rücû'a mezbûre Cemile Hâtûn'a izin vermeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Zî'lka'deti's-şerîfe li-seneti hams ve tis'in ve mieteyn ve elf.

114

Sıkırık Karyesinden iken bundan akdem vefat eden Hocaoglu Hasan ibn-i Ali'nin verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ayiše bint-i Mustafa diğerk zevce-i menkûha-ı metrûkesi Havva bint-i Mollâ Mustafa ve sulbî kebîr oğulları Dursun ve Ali ve sulbîye-i kebîre kızları Fâtıma ve Gülizar ve Akile ve Züleyha ve Esma ve Havva ve Zeyneb ve sagîre kızı Hatice'ye munhasıra olduğı lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîre-i mezbûrenin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den mansûbe vâsisi vâlidesi mezbûre Havva Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 3 Zî'hicce sene 95.

Bir bâb mülk menzil 4500	Nuhâs 5 kıyye 150	İnek 1 aded 300	Zencir 1 aded 20
Tahra, balta, kazma 50	Yorgan 2 aded 150	Mezar 1 aded 100	Yekûn 5270
Mihr-i zevce Ayiše 100	Mihr-i zevce Havva 100	Techîz ü tekfîn 270	Resm-i kısmet 120
Kaydiyye-i defter 8	Varaka bahâsı 3	Yekûn 601	Kalan 4669
Hisse-i zevce Ayîşe 291/31	Hisse-i zevce Havva 291/31	Hisse-i ibn 742/29	Hisse-i ibn 742/29
Hisse-i bint 371/14,5	Hisse-i bint 371/14,5	Hisse-i bint 371/14,5	Hisse-i bint 371/14,5
Hisse-i bint 371/14,5	Hisse-i bint 371/14,5	Hisse-i bint 371/14,5	Hisse-i bint 371/14,5

Bâlâda murakkam sagîre-i mezbûrenin hissesini vâsisi vâlidesi mezbûre Havva Hâtûn li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağıla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

115

Espet Karyesinden vefat eden Mollâosmanoğlu Mollâ Salih ibn-i Osman'ın verâseti sulbî kebîr oğlu Yusuf ve sulbî kebîr oğulları gâibân-ı ani'l-beled Osman ve Emin ve kebîre kızı Gülfe'ye munhasıra olduğı lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâibân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarını kibel-i şer'den mansûb kayyımları karındaşları mezbûr Yusuf'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm

ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 3 Zi'lhiccetî's-şerîfe sene 95.

Bir bâb mülk menzil 3500	Nuhâs 5 kıyye 200	Bir kat yatak 80	İnek 1 aded 300
Lazut 400	Un 100	Tahra, balta, kazma 50	Zencir 1 aded 10
Bir bâb serender 500	Bir kıt'a mülk koru 300	Nısf Mağaza 1000	Yekûn 6440
Techîz ü tekfîn 440	Resm-i kısmet 150	Kaydiyye-i defter 10	Varaka bahâsı 3
Yekûn 603	Kalan 5837	Hisse-i ibn 1667/28	Hisse-i ibn 1667/28
Hisse-i ibn 1667/28	Hisse-i bint 833/34	Küsûr para 2	

Bâlâda murakkam gâibân-ı merkumânın hisselerini kayyımları karındaşları mezbûr Yusuf li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

116

Şimadiyoz Karyesinden iken bundan akdem vefat eden Veysioğlu Mehmed bin Mahmud'un verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Pembe bint-i Ömer nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Osman ve sulbî sagîr oğlu Seymen ve sulbîye-i kebîre kızları Züleyha ve Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vâsisi vâlidesi mezbûre Pembe Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 5 Zi'lhiccetî's-erife sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs 2 kıyye 100	Lazut 200	Fasûlye 50
İnek 1 aded 300	Tahra, balta, kazma 50	Tarla etrâfında mülk-i mefrûz eşcâr 500	
(...?...) 252	Hırdavat 50	Un 150	Yekûn 2900
Mihr-i zevce 150	Techîz ü tekfîn 250	Resm-i kısmet 63	Kaydiyye-i defter 3
Varaka bahâsı 1/20	Yekûn 467/20	Kalan 2432/20	Hisse-i zevce 304/2.5
Hisse-i ibn	Hisse-i ibn	Hisse-i bint	Hisse-i bint

709/19	709/19	354/29,5	354/29,5
Küsûr para 0,5			

Bâlâda murakkam sagîr-i mezbûrun hissesini vâsisi vâidesi mezbûre Pembe Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 5 Zi'lhicce sene 95.

117

İksenit Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Usta'nın oğlu Osman bin Yakub'un verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Akile bint-i Turmuş nâm hâtûn ile sulbîye-i kebîre kızları Hatice ve Şerife kendinden mukaddem vefât eden oğlu Receb'in sulbî kebîr oğulları Yakub ve Mehmed Ali ve sulbî sagîr oğulları Abdullah ve Receb ve Osman ve kebîre kızları Fatuli ve Mûtearife ve kendinden mukaddem vefât eden oğlunun sulbî kebîr oğlu Turmuş Ali ve kebîre kızı Ayişe'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûb vâsileri mezbûr Yakub'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 5 Zi'lhicce'ti's-şerîfe sene 95.

Bir bâb mülk menzil 2500	Nuhâs 8 kıyye 300	Lazut 900	Fasûlye 100
İnek 2 adet 600	Bârgîr 1 adet 1000	Bir bâb değirmen 1500	Bir bâb serender 900
Bir kıt'a mülk-i mefrûz kuru 2000	Yekûn 9800		

Minhâ'l-mesârifât

Mihr-i zevce 500	Techîz ü tekfîn 500	Resm-i kısmet 220	Kaydiyye-i defter 12
Varaka bahâsı 5	Yekûn 1237	Kalan 8563	Hisse-i zevce 1069/35
Hisse-i bint 1902	Hisse-i bint 1902	Hisse-i ibnû'l-ibn 237/30	Hisse-i ibnû'l-ibn 237/30
Hisse-i ibnû'l-ibn 237/30	Hisse-i ibnû'l-ibn 237/30	Hisse-i ibnû'l-ibn 237/30	Hisse-i ibnû'l-ibn 237/30
Hisse-i bintü'l-ibn 118/35	Hisse-i bintü'l-ibn 118/35	Hisse-i bintü'l-ibn 118/35	Küsûr gurûş 4

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri mezbûr Yakûb li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 5 Zi'lhicce'ti's-şerîfe sene 95.

118

Kofin Karyesinden vefat eden Memişoğlu Abdülhamid ibn-i Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Memiş nâm hâtûn ile vâlidesi Fâtıma bint-i Memiş ve sulbîye-i sagîre kızları Esmâ ve Hamide ve li-ebeveyn karındaşı Kamil ve li- ebeveyn kız karındaşı Ayişe'ye munhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vâsileri li-eb ceddeleri mezbûre Fâtıma Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 5 Zi'lhicce'ti's-şerîfe sene 95.

Bir bâb mülk menzilden nisf hissesi 1500		Nuhâs 4 kıyye 150	Lazut 400
Fasûlye 80	Kendir 80	Yorgan 50	Tahra, balta, kazma 50
Hırdavat 100	Yekûn 2410	Mihr-i zevce 210	Techîz ü tekfîn 200
Resm-i kısmet 50	Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1	Yekûn 464
Kalan 1946	Hisse-i zevce 243	Hissetü'l-üm 324	Hisse-i bint 648
Hisse-i bint 648	Hisse-i ah el-mezbûr 54	Hisse-i uhtu'l- mezbûre 23	Küsûr gurûş 6

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri li-eb ceddeleri mezbûre Fâtıma Hâtûn li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 13 Zilhicce sene 95.

119

Kalandoz Karyesinden vefat eden Feyzioğlu Hasan bin Turmuş'un verâseti zevcesi Hafize bint-i Mustafa ve sulbî kebîr oğlu gâib-i ani'l-beled Mustafa ve kebîr oğulları Abdülhalim ve İslâm ve kebîre kızları Rukiye ve Güvercin ve Necibe'ye munhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i merhum Mustafa'nın tesviye-i umûrunu rü'yete kibel-i şer'den mansûb kayyım bulunan vâlidesi mezbûre Hafize Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 5 Zi'lhicce sene 95.

Bir bâb mülk menzil 1500	Bir bâb mağazadan nısf hissesi 500		Nuhâs 3 kıyye 100
Bir kat yatak 150	Zencir 1 aded 20	Tahra, balta, kazma 50	Lazut 300
Yekûn 2620	Mihr-i zevce 300	Techîz ü tekfîn 320	Resm-i kısmet 50
Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1	Yekûn 674	Kalan 1946
Hisse-i zevce 243/10	Hisse-i ibn 378/15	Hisse-i ibn 378/15	Hisse-i ibn 378/15
Hisse-i bint 179/7,5	Hisse-i bint 179/7,5	Hisse-i bint 179/7,5	Küsûr para 2,5

Bâlâda murakkam gâib-i merkumun hissesini kayyım vâlidresi mezbûre Hafize Hâtûn li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 5 Zi'lhicce sene 95.

120

An-asl Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı kurâsından Perkam Karyesi ahâlisinden Derâliyye'de Haddehâne kışlasında Sıbyan bölüğü mülâzımlarından olub ve bir müddetden beri Rize Kazâsında liman reisi iken iş bu bin ikiyüz doksan dört senesi şehr-i Mayıs-ı rûminin on birinci gününde vefât eden Mollâdervişoğlu el-Hâc Mustafa Efendi ibn-i Ali Efendi'nin verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Şefika bint-i Osman nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğlu Mehmed'e munhasıra olduğı lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûr Mehmed'in tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûbe vâsisi vâlidresi zâtı mu'arrefe mezbûre Şefika Hâtûn kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de kazâ-yı mezkûr ahâlisinden Durdureisoğlu Abdülkadir ibn-i el-Hâc Osman Efendi mahzarında bi'l-verâse ve bi'l-vesâye ve bi'l-asâle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm edüb benim ile vâsisi olduğum sagîr-i mezbûr Mehmed'in mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Mustafa Efendi'nin vefâtına kadar maaş-ı terâkûmesini Derâliyye'de divânhaneden talep ve ahz u kabz ve makbûzunu bi'l-vesâye ve bi'l-asâle bana irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğum umûrun küllisine tarafımdan mezbûr Abdülkadir Efendi'yi vekâlet-i amme-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'iyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi ber minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 5 Zi'lka'de sene 95.

Şuhûdu'l-hâl

Velioğlu Memiş bin Osman, Murtazaoğlu İlyas Efendi, Velioğlu Receb Efendi, Velioğlu Mehmed Ağa.

121

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı mahallâtından Samri Mahallesi ahâlisinden Hâcişakiroğlu Yusuf bin el-Hâc nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma'kud meclis-i şer' de mahalle-i mezkûre ahâlisinden zâtı mu'arrefe Havva Hâtûn ibnet-i Memiş nâm hâtûn muvâcehesinde benim mezbûre Havva Hâtûn zimmetinde beher yüzlük mecîdî altunu yüz yirmi sekiz gurûşdan olmak üzere iki bin iki yüz doksan dört gurûş alacağım olup meblağ-ı mezbûru mezbûre Havva Hâtûn'dan talep eylediğimde bugün yarın diyerek imrâr-ı vakt etmekde olduğundan meblağ-ı mezkûr iki bin iki yüz doksan dört gurûşu beher yüzlük mecîdî altunu yüz yirmi sekiz gurûş râicden olmak üzere mezbûre Havva Hâtûn'dan talep ederim deyü da'vâ etdikde ol dahi ber minvâl-i muharrer (...?...) ve kat'iyen ikrâr ve i'tirâf etmeğin âlâ mûcib-i i'tirâf meblağ-ı mezkûr iki bin iki yüz doksan dört gurûşun beher yüzlük mecîdî altunu yüz yirmi sekiz gurûşdan olmak üzere müdde'î mezbûr Yusuf'a edâsıyla mezbûre Havva Hâtûn'a iltizâm olduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi 20 Zi'lhicce sene 95.

122

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı mahallâtından Kangalinoz Mahallesi ahâlisinden Temürlioğlu Mustafa bin Mollâ Ali nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde meclis-i şer' de kazâ-yı mezkûr mahallâtından Arkalikoz Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Mollâsaidoğlu İsmail bin Mollâ Said'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ümmügülsüm bint-i Mustafa nâm hâtûn ile sulbîye-i sagîre kızları Nesibe ve Tayyibe ve li-ebeveyn er karındaşları Ruşen ve Ali ve li-ebeveyn kız karındaşları Gülife ve Cemile'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra tereke-i müteveffâ-yı mezbûre bi'l-verâse ve bi'l-vesâye ve bi'l-asâle vaz'ı- yedi âlâ vech-i şer' sâbit olan zâtı mu'arrefe zevce-i mezbûre Ümmügülsüm Hâtûn tarafından vekîl-i müseccel-i şer'iyyesi Kangalinoz Mahallesi ahâlisinden Kubatoğlu Ömer bin Emin nâm kimesne muvâcehesinde iş bu târihten sekiz sene mukaddem benim müteveffâ-yı mezbûr İsmail Ağa'ya arâzi bedelinden medyûnum olan altı bin iki yüz gurûşun mukâbelesinde bâ-tapu mutasarrıf olduğu sâlifü'l-beyân Arkalikoz Mahallesinde bir taraftan Kasaboğlu Ahmed bin Mustafa'nın tarlası ve bir taraftan Lerozioğlu Hasan bin Ömer'in tarlası

ve bir taraftan Velimehmedoğlu Şaban bin Mehmed'in tarlası ve taraf-ı râbî'i Sukasoğlu Ömer ve Ali ibnân-ı el-Hâc Süleyman tarlaları ile mahdûd iki kot tohum isti'âb eder bir kıt'a tarlayı bâ-tapu ve bâ izn-i sahîb-i arazi ferâğ-ı kat'i ile bana fâriğ olmuş ise de el-haletü'l-hazihi ben ferâğ-ı mezkûre râzı olmadığımdan sâlifü'l-beyân bedel-i mezkûreden müteveffâ-yı mezbûr İsmail Ağa'ya medyûnum olan altı bin iki yüz gurûşu müvekkile-i mezbûre Ümmügülsüm Hâtûn vaz'u'l-yed olduğu tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan bana edâya mezbûre Ümmügülsüm Hâtûn'a izâfetle vekîl-i merkum Ömer'e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü redd-i takrîr-i meşrûh üzere tasaddî eylediği da'vâsı mesmû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefehüm mûcibiyle bedel mukâbelesiyle asl ve vâsiyye-i mezbûre Ümmügülsüm Hâtûn'a izâfetle vekîl-i merkum Ömer'e bi vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunub vekîl-i merkum Ömer'e suâl dahi tevcih etmediği tescil ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi 5 Zi'lka'de sene 95.

123

Koliça Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Salihoğlu Süleyman ibn-i Mahmud'un verâseti zevcesi Gülfe bint-i Mustafa nâm hâtûn ile vâlidesi Güvercin bint-i Ahmed ve sulbîye-i sagîre kızları Habibe Zahide ve Fâtıma ve li-ebeveyn karındaşı Mikdad ve li-ebeveyn kızkarındaşları Cemile ve Sıla'ya munhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîretân-ı mezbûretânın tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vâsileri li-eb ceddeleri mezbûre Güvercin Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 25 Zi'lhicce 95.

Bir bâb mülk menzil 4000	Nuhâs 5 kıyye 300	Bir kat yatak 200	Lazut 200
Elbise 500	Tarla etrâfında emlâk 500	Saat 1 aded 300	Tüfenk 2 aded 200
Bir kıt'a mülk kuru 900	Yekûn 7100	Mihr-i zevce 300	Techîz ü tekfîn 400
Resm-i kısmet 160	Kaydiyye-i defter 10	Varaka bahâsı 3	Yekûn 873
Kalan 6227	Hisse-i zevce 781/26	Hissetü'l-üm 1041/8	Hisse-i bint 1388/24

Hisse-i bint 1388/24	Hisse-i bint 1388/24	Hisse-i ah li- ebeveyn 130/11	Hisse-i uht li- ebeveyn 65/5,5
Hisse-i uht li- ebeveyn 65/5,5	Küsûr gurûş 2/24		

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri li-eb ceddeleri mezbûre Güvercin Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

124

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kâzası mahallâtından Piripol Mahallesi ahâlisinden iken budan akdem vefât eden Temürcialioğlu Mustafa bin Ali bin Abdullah'ın kendinden mukaddem vefât eden sulbîye-i kebîre kızı Gülfe'nin sadr-ı bekir oğlu Şükrü nâm mecnûn ile sadrîye-i sagîre kızı Fâtıma'nın ceddeleri müteveffâ-yı mezbûr Mustafa'dan muntakıl arâzilerini zırâ'at ve tesviye-i umûrlarını rü'yete kıbel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kadir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb mahalle-i mezbûre ahâlisinden Suyabatmaz-zâde Efendi ibn-i el-Hâc Ali nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi mecnûn-ı merkumun kesb-i sıhâtine ve sagîre-i mezbûrenin vakt-ı rüşd ve sedâdına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rü'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledik de ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 25 Zi'lhicce sene 95.

125

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı mahallâtından Müfti Mahallesi ahâlisinden Çamaşur-zâde Memiş Ağa ibn-i Mustafa Ağa nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer'de kazâ-yı mezkûr mahallâtından Piripol Mahallesi ahâlisinden Yedioğlu Yakub bin Ömer nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr Yakub'un yedinde olub iş bu mu'ayene olunan sarı ve kısrak ve başı beyaz kılları yukarı parili bir re's ester üç seneden beri ve yedimde mülküm iken iş bu târih-i'lâmdan beş ay mukaddem Hemşin Başköy Yaylasından zâyî' ve Mollâ mezbûr Yakub'un yedinde bulmamla bi'l-istihkâk taleb ederim deyü da'vâ etdikde mezbûr Yakub dahi cevabında zikr olunan esteri iş bu târih-i i'lâmdan

bir ay mukaddem gâib-i ani'l-meclis Hâcımustafaoğlu Ali bin Hacı Mustafa nâm kimesneden semen-i ma'lûm ve medfû'a istirâ ve kabz etmemle mülk-i müşterâm olmak üzere bi hak vaz'-ı yed ederim deyü müdde'î merkum Memiş Ağa'nın mülkü olduğunu inkâr etmekle müdde'î merkum Memiş Ağa ber-vech-i muharrer müdde'âsı her biri evvelâ bâ-varaka-ı mestûre Mamuşoğlu Salih bin Hasan ve Salihoğlu Hurşid bin Salih ve Kotiloğlu Osman nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde ve Sapoğlu Mehmed bin Ahmed ve Bayrakdaroğlu Mustafa bin Mehmed nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan Çamaşuroğlu Mirza Mehmed bin Mustafa Ağa ve Kotiloğlu Mustafa Ağa ibn-i Hurşid Ağa nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer' ba'de'l-isbât ve'l-halef mûcibince zikr olunan esterin müdde'î merkum Memiş Ağa'ya teslimine mezbûr Yakub'a tenbîh olunduğu tescil ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi 25 Zi'hicce sene 95.

126

Çıklenar Karyesi ahâlisinden iken vefat eden Aliçiloğlu Ali bin Ali'nin verâseti zevcesi Cemile bint-i Yakub nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğulları Şakir ve Ömer ve Ali'ye ve sagîre kızları Gülfe ve Necibe ve Zülfiye ve Asiye'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vâsileri Alevoğlu Mollâ Mehmed ibn-i Ali'nin ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 22 Zi'hicce'ti's-şerîfe sene 95.

Bir bâb mülk menzil 2000	Nuhâs 4 kıyye 150	İnek 1 aded 300	Hırdavat 50
Yorgan 2 aded 150	Tahra, balta, kazma 50	Tarla etrâfında mülk eşcâr 300	Yekûn 3000
Mihr-i zevce 250	Techîz ü tekfîn 150	Resm-i kısmet 65	Kaydiye-i defter 3
Varaka bahâsı 1	Yekûn 469	Kalan 2531	Hisse-i zevce 316/15
Hisse-i ibn 442/37	Hisse-i ibn 442/37	Hisse-i ibn 442/37	Hisse-i bint 221/18,5
Hisse-i bint 221/18,5	Hisse-i bint 221/18,5	Hisse-i bint 221/18,5	

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri mezbûr Mollâ Mehmed li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

127

Liparit Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Sarımustafaoğlu Mustafa bin Yakub'un verâseti zevcesi Zekiye bint-i Yusuf nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Osman ve sulbî sagîr oğlu Hüseyin ve sulbîye-i kebîre kızı Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûbe vâsisi vâlidesi mezbûre Zekiye Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 21 Zi'lhiceti's-şerîfe sene 95.

Bir bâb mülk menzil 4000	Nuhâs 2 kıyye 100	Bir kat yatak 150	İnek 1 aded 400
Tahra, balta, kazma 50	Bir bâb dam 800	Tarla etrâfında olan mülk-i mefrûz eşcâr 500	
Bir kıt'a mülk kuru 500	Yekûn 6600	Mihr-i zevce 300	Techîz ü tekfîn 300
Resm-i kısmet 150	Kaydiyye-i defter 10	Varaka bahâsı 3	Yekûn 763
Kalan 5837	Hisse-i zevce 724/25	Hisse-i ibn 2044/22	Hisse-i ibn 2044/22
Hisse-i bint 1022/11			

Bâlâda murakkam sagîr-i mezbûrun hissesini vâsisi vâlidesi mezbûre Zekiye Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 21 Zi'lhicce sene 95.

128

Paşayan Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Trabzonluoğlu Mustafa bin Hafız Abdullah'ın sulbî sagîr oğulları Tevfik ve Ahmed'in ve sulbîye-i sagîre kızları Şadiye ve Rabia ve Sakyine ve Züleyha'nın mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rü'yete kıbel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olup her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb amcaları Nazmi bin mezbûr Hafız Abdullah nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi

hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrûnun vakt-ı rüşd ve sedâdına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Zi'lhicce'ti's-şerîfe li-seneti hams ve tıs'ın ve mieteyn ve elf.

129

Kofin Karyesinden iken bundan akdem vefât eden Memişoğlu Mehmed Ali bin Temel'in li-ebevyn er karındaşları gâibân-ı ani'l-beled Hüseyin ve Mehmed'in karındaşları müteveffâ-yı mezbûr Memiş'den mevrûs mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den bir kayyım nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile kayyımlık uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb ammi-zâdeleri Mustafa bin Yakub nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi gâibân-ı merkumânın vakt-ı zuhûrlarına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete kayyım nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi kayyımlık mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimelerini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 15 Zi'lhicce sene 95.

130

Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Kazâsı mahallâtından Samri Mahallesi ahâlisinden İslamoğlu Mustafa Efendi ibn-i Hasan Efendi nâm kimesne kazâ-yı mezkûr De'âvî Meclisi'nde ma' kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de Evkâf-ı Hümâyûn Muhâsebecisi kazâ-yı mezkûr ahâlisinden İbrahim Efendi-zâde Osman Azmi Efendi ibn-i el-Hâc Hafız Memiş Efendi nâm kimesne hâzır olduğu halde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb bâ-hüccet-i şer'iyye mütevellîsi bulunduğum Samri Mahallesi câmi'-i şerîfinin nukûd-ı mevkûfesinden nemâsı câmi'-i şerîf-i mezkûrun muallim-i sıbyâna ait olmak üzere zimmetimde olan iki bin beş yüz gurûşun zâyî olunmak ihtimali olduğundan meblağ-ı mezkûr iki bin beş yüz gurûş ile derûn-ı kasabada Babek Mahallesinde kâin bir taraftan kendi dükkânım ve bir taraftan Köse-zâde Tahir Efendi ibn-i el-Hâc Mustafa'nın dükkânı ve bir taraftan sulbî oğlu Salih Ağa tarlası ve taraf-ı râbî'i sokak ile mahdûd dört yüz doksan yedi umûm numarası ile murakkam bir bâb dükkânı izn-i hâkimle binâ ve inşâ eyledim benim

dükkân mahdûd-ı mezkûre kat'ân a'lâka ve medhalim ve hakkım yokdur mütevellîsi olduğum câmi'-i şerîf-i mezkûrun vakf-ı akarıdır dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer' mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 5 Şaban sene 95.

131

Rize Kazâsı kurâsından Zavendik Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Şamiloğlu Salih bin Hasan'ın sulbîye-i sagîre kızları Gülfe ve Nazife'nin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rü'yete kibel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb Çalıkıoğlu Ali bin Ömer nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîretân-ı mezbûretânın vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mallârını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rü'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 25 Muharrem sene 96.

132

Hos Karyesi ahâlisinden iken vefat eden Hâciseferoğlu Yakub bin Mehmed'in verâseti zevcesi Rukiye bint-i İbrahim nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Mehmed ve Hasan ve sulbî sagîr oğlu Ali ve sulbîye-i kebîre kızları Hasibe'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kibel-i şer'den mansûbe vâsisi vâlidesi mezbûre Rukiye Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 28 Muharrem sene 96

Bir bâb mülk menzil 2500	Nuhâs 4 kıyye 200	Yorgan 2 aded 200	Lazut 500
İnek 2 aded 500	Tahra, balta, kazma 100	Hırdavat 150	Yekûn 2600
Mihr-i zevce 300	Techîz ü tekfîn 300	Resm-i kısmet 100	Kaydiyye-i defter 5
Varaka bahâsı 2	Yekûn 707	Kalan 3892	Hisse-i zevce 486/25
Hisse-i ibn 973/10	Hisse-i ibn 973/10	Hisse-i ibn 973/10	Hisse-i bint 486/25

Bâlâda murakkam sagîr-i mezbûr Ali'nin hissesini vâsisi vâlidesi mezbûre Rukiye Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 28 Muharrem sene 96.

133

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancağı'nın makarrı olan Rize Kazâsı kurâsından Conçık Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden İsmailoğlu Bayram bin İsmail'in sulbî sagîr oğlu Esad'ın mâlını hıfz ve tesviye-i umûrunu rü'yete kibel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olunmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kadir idüğü zeyl-i vesikada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isetü'l-vesika vâlidesi zâtı mu'arrefe Hanife bint-i Ali nâm hâtûnu hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâ'ib efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûrun vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin hıfz ve tesviye-i umûrunu rü'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-aşer min şehri Saferu'l-hayr li-seneti tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Mollâahmedoğlu Yahya, Mollâahmedoğlu Mahmud Çavuş, biraderi Hurşid Çavuş, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa

134

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkezi olan Rize Kazâsı kurâsından Çaklı Karyesi ahâlisinden Hocioğlu Memiş bin Hasan nâm kimesne tarafından ber-vech-i âtî vekâlet iddi'â eden karye-i mezkûre ahâlisinden Golozluoğlu Yusuf bin Ali nâm kimesne kazâ-yı mezkûr hükûmet dâiresinden Meclis-i Temyîz'de akd olunan meclis-i şer'de kazâ-yı mezkûr ahâlisinden Küçükislamoğlu Cafer bin Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr Memiş'in merkur Cafer Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer'den alacak hakkı olan on gurûşu mezbûr Cafer Ağa'dan taleb ve da'vâ ve ahz u kabz ve makbûzu kendisine irsâl ve teslim ve müvekkilim mezbûr Memiş karye-i mezkûrede kâin bir taraftan Küçükhüseyinoğlu Bayram bin Ahmed'in tarlası ve bir taraftan Hocioğlu Osman bin Hasan'ın tarlası ve bir taraftan Mollâahmedoğlu Hüseyin bin Mustafa'nın tarlası ve taraf-ı müvekkilim mezbûr Memiş'in tarlasıyla mahdûd bir dönüm bir kot tohum isti'âb eder tarlayı tâlibine ferâğ ve tefvîze ve bedeli ahz u kabz ve ferâğ-ı mezkûru memûru huzûrunda ikrâr ve takrîre tarafından beni vekâlet-i mutlaka-ı sahîha-yı

şer'iyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledik de ben dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eylediğime binâen mezbûr Cafer Ağa zimmetinde alacak hakkı olan on gurûşu mezbûr Cafer Ağa'dan bi'l-vekâle taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Cafer Ağa dahi cevabında cihet-i merkumeden meblağ-ı mezkûr on gurûşu mezbûr Memiş hâlâ zimmetinde deyni olduğunu ikrâr mâ'adâ ber-vech-i muharrer vekâlet müdde'âsı ma'lûmum değildir deyü inkâr edilmek müdde'î Yusuf'dan ber-vech-i muharrer müdde'a vekâlet müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-ı isrâr ricâl-i müsliminden Ömeroğlu Ali bin Osman ve Mollâahmedoğlu Ömer bin Hüseyin nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzıran olub eseru'l-iştihâd fi'l-hakîka iş bu müdde'î mezbûr Yusuf'un müvekkili Memiş'in karye-i mezkûrede kâin bir taraftan Küçükhüseyinoğlu Bayram bin Ahmed'in tarlası ve bir taraftan Hoccoğlu Osman bin Hasan'ın tarlası ve bir taraftan Mollâahmedoğlu Hüseyin bin Mustafa'nın tarlası ve taraf-ı râbi'i mezbûr Memiş ile mahdûd bir dönüm bir kot tohum isti'âb eder bir kıt'a tarlayı tâlibine ferâğ ve tefvîz ve bedelini ahz u kabz ve ferâğ-ı mezkûru memûru huzûrunda ikrâr ve takrîre ve mezbûr Memiş'in merkum Cafer Ağa zimmetinde cihet-i karz'dan alacağı olan on gurûşu taleb ve da'vâ ve ahz u kabz ve makbûzunu kendisine irsâl ve teslim mezbûr Yusuf Ağa'yı vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledik de ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl edüb biz bu husûs üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederüz deyü bizi edâ-yı şehâdet-i şer'iyye etdiklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-ı muvzû'âsına tatbîkân evvelâ bâ-varaka-ı mestûre karye-i mezkûrun muhtârı Hâcioğlu Mustafa Yazıcı ibn-i İsmail ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Ömeroğlu Memiş bin Hasan ve Muradoğlu Ali bin Ahmed nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunub şehâdetleri dahi kabûlde makbûl olmağın mûcibince mezbûr Yusuf'un vekâletine ba'de'l-hükm ve't-tenbîh tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi 21 Safer sene 96.

135

Rize Kazâsı kurâsından Umma Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Barutoğlu Osman bin Yakub'un verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Naile bint-i Mustafa nâm hâtûn ile li-ebeveyn er karındaşı Durali'nin sulbî sagîr oğlu Yusuf ve li-ebeveyn kız karındaşı Raziye'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kibel-i şer'den mansûb vâsisi Sermetoğlu Ömer bin Osman'ın ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve

terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 20 Muharrem sene 96.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs 1 kıyye 84	Bel 1 aded 30	Tekne 1 aded 10
Lazut 600	Fasülye 52	(...?...) 100	Kendir 54
İnek 2 aded 800	Yekûn 3230	Mihr-i zevce 200	Techîz ü tekfîn 500
Resm-i kısmet 70	Kaydiyye-i defter 5	Varaka bahâsı 2	Yekûn 777
Kalan 2453	Hisse-i zevce 613/10	Hisse-i ibnû'l-üm 613/10	Hisse-i uht li- ebeveyn 1226/20

Bâlâda murakkam mezbûr Yusuf'un hissesini vâsisi mezbûr Ömer li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

136

Godri Karyesinden iken bundan akdem vefat eden Birincioğlu Ahmed bin Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Hüseyin nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Mustafa ve sulbî sagîr oğlu İlyas ve sulbîye-i kebîre kızları Rukiye ve Cemile ve Rabia ve Hatice ve Fâtıma ve Tenzile'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûr İlyas'ın tesviye-i umûruna kibel-i şer'den mansûb vâsisi ammisi İbrahim Reis'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's sâlis min Saferu'l-hayr li-seneti sittûn ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 4500	Nuhâs 5 kıyye 250	Bir kat yatak 200	Zencir 1 aded 20
Öküz 1 aded 400	İnek 1 aded 600	Bir kıt'a mülk koru 3000	Yekûn 8970
Mihr-i zevce 500	Techîz ü tekfîn 470	Resm-i kısmet 200	Kaydiyye-i defter 12
Varaka bahâsı 2	Yekûn 1184	Kalan 7786	Hisse-i zevce 973/11
Hisse-i ibn 1362/22	Hisse-i ibn 1362/22	Hisse-i bint 681/11	Hisse-i bint 681/11
Hisse-i bint 681/11	Hisse-i bint 681/11	Hisse-i bint 681/11	Hisse-i bint 681/11

Bâlâda murakkam sagîr-i mezbûr İlyas'ın hissesini vâsisi ammisi mezbûr İbrahim Reis li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

137

Hamalyoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Bostanoğlu Receb bin Ömer'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Hamide bint-i Ali nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Mustafa ve sulbî sagîr oğulları Ahmed ve Mehmed ve sulbîye-i kebîre kızları Fâtıma ve Zekiye ve sulbîye-i sagîre kızları Hatice ve Havva'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vâsileri vâlideleri mezbûr Hamide Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtfi ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's sâlis vel işrîn min Saferü'l-hayr li-seneti sittün tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 3500	Nuhâs 5 kıyye 300	İnek 1 aded 500	Tahra, balta, kazma 100
Lazut 300	Bir kıt'a mülk kuru 3000	Hırdavat 100	Yekûn 7800
Mihr-i zevce 300	Techîz ü tekfîn 500	Resm-i kısmet 175	Kaydiyye-i defter 10
Varaka bahâsı 4	Yekûn 989	Kalan 6811	Hisse-i zevce 851/15
Hisse-i ibn 1191/37	Hisse-i ibn 1191/37	Hisse-i ibn 1191/37	Hisse-i ibn 1191/37
Hisse-i bint 595/38,5	Hisse-i bint 595/38,5	Hisse-i bint 595/38,5	Hisse-i bint 595/38,5

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâlideleri mezbûre

Hamide Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

138

Kozandinoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Gariboğlu Mehmed bin Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Hanife bint-i Abdullah ve diğer zevcesi Fâtıma bint-i Mehmed ve vâlidesi Fâtıma Hâtûn ibnet-i Mehmed ve sulbî kebîr oğulları Abdülkerim ve Süleyman ve Hüseyin ve sulbî sagîr oğulları İsmail ve Mehmed ve sulbîye-i kebîre kızı Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Hanife Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm

olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's sâlis min Saferü'l-hayr li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 2000	Nuhâs 5 kıyye 250	Hereke 1 aded 200	Bir kat yatak 400
Bir bâb serender 500	Diğer bir bâb mülk menzil 1500	Bir kıt'a mülk koru 2900	Hırdavat 300
Yekûn 8550	Mihr-i zevce Hanife 300	Mihr-i zevce Fâtıma 300	Techîz ü tekfîn 300
Resm-i kısmet 190	Kaydiyye-i defter 15	Varaka bahâsı	Yekûn 1105
Kalan 7445	Hisse-i zevce Hanife 465/12.5	Hisse-i zevce Fâtıma 465/12.5	Hissetü'l-üm-i mezbûre 1240/33
Hisse-i ibn 959	Hisse-i ibn 959	Hisse-i ibn 959	Hisse-i ibn 959
Hisse-i ibn 959	Hisse-i bint 479/2	Küsûr para 2	

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Hanife Hâtûn li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr

139

Trabzon dahilinde Lazistan Sancağı'nın merkezi olan Rize Kazâsı kurâsından Hamalyoz Raşota Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Mollâsalihoğlu Memiş bin Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Cemile bint-i Mehmed nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Said ve sulbî kebîr oğlu gâib-i anî'l-beled Yusuf ve sulbî sagîr oğulları Zülkif ve Ali ve sulbîye-i kebîre kızları Fâtıma ve Ulviye'ye munhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra gâib-i merkum Yusuf ile sagîrân-ı mezbûrân Zülkif ve Ali'nin tesviye-i umûrlarını rü'yete kıbel-i şer'den mansûb kayyım ve vâsileri karındaşları mezbûr Said'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's sâlis min Saferü'l-hayr li-seneti sittün tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 3000	Nuhâs 5 kıyye 300	Bir kat yatak 200	İnek 1 aded 500
Lazut 200	Tahra balta kazma 100	Zencir 1 aded 20	Bir kıt'a mülk koru 500

Bir kıt'a filika 1500	Yekûn 6320	Mihr-i zevce 300	Techîz ü tekfîn 300
Resm-i kısmet 150	Kaydiyye-i defter 9	Varaka bahâsı 3	Yekûn 762
Kalan 5558	Hisse-i zevce 694/30	Hisse-i ibn 972/26	Hisse-i ibn 972/26
Hisse-i ibn 972/26	Hisse-i ibn 972/26	Hisse-i ibn 972/26	Hisse-i bint 486/13
Hisse-i bint 486/13			

Bâlâda murakkam gâib-i mezbûr Yusuf ile sagîrân-ı mezbûrânın hisse-i ma'lûme-i merhumelerin kayyım ve vâsileri karındaşları mezbûr Said li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr

140

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancağı'nın merkezi olan Rize Kazâsı kurâsından Godri Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Yusuf oğlu İsmail bin Ömer'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Zeyneb bint-i Hüseyin nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu gâib-i ani'l-beled Eyüb ve sulbî sagîr oğlu Ömer ve sulbîye-i kebîre kızı Şedide'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i mezbûr Eyüb ile sagîr-i mezbûr Ömer'in tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb kayyım ve vâsileri kız karındaşı mezbûre Şedide'nin ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l hâmis ve'l işrîn min Saferü'l-hayr li-seneti sittün tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1500	Diğer bir bâb sagîr menzil 900	Nuhâs 8 kıyye 400	Lazut 800
Yorgan 3 adet 300	Zencir 1 adet 20	Tekne 1 adet 10	Sofra 40
(...?...) 40	Kendir 6 kıyye 150	Kendir tohum 40	Öküz 1 adet 500
Müsta'mel elbise 150	Hırdavat menzil 100	Tüfenk 1 adet 500	Tavanca 1 adet 100
Kama 1 adet 50	İki kıt'a mülk koru 3100	Yekûn 8800	Mihr-i zevce 300
Techîz ü tekfîn 400	Resm-i kısmet 200	Kaydiyye-i defter 12	Varaka bahâsı 4
Yekûn 916	Kalan 7784	Hisse-i zevce 973	Hisse-i ibn 2724/16
Hisse-i ibn 2724/16	Hisse-i bint 1362/8		

Bâlâda murakkam gâib-i mezbûr Eyüb ile sagîr-i mezbûr Ömer'in hisselerini kayyım ve vâsileri kız karındaşları mezbûre Şedide Hâtûn li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr

141

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkezi olan Rize Kazâsı kurâsından Godri Karyesi sekenelerinden ve zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan bâ'isetü'l-vesîka Şoşe bint-i Ömer nâm hâtûn hükûmet konağında Meclis-i Temyîzde akd olunan meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb karye-i mezkûre ahâlisinden gâib-i ani'l-beled Musa bin Mustafa nâm kimesne ile hâlâ zevciyyet beynimizde kâim iken merkum Musa'nın firâşından hâsıl ve benden mütevellid iş bu hâzır-ı bi'l meclis Memiş nâm sagîrin asla mâlî olmayub nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmağla mezbûr Memiş nafaka ve kisve bahâsı için babası gâib-i mezbûr Musa'nın üzerine kıbel-i şer'den kadr-ı ma'rûf meblağ nafaka farz ve takdîr olunmak bi'l hidâne malûbumdur dedikde mezbûre Şoşe Hâtûn'un takrîr-i meşrûhu vâkı'a mutâbık ve zikri atî meblağ-ı kadr-ı ma'rûf olduğu nefarân-ı sahihatü'l-kelimât ihbârlarıyla mütehakkık olmağın hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûr Memiş'in nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyesiçün babası gâib-i mezbûr Musa'nın üzerine iş bu târih-i kitâbdan beher yevm üçer gurûş farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûr üçer gurûşu sagîr-i mezbûrun nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zuhur babası gâib-i mezbûr Musa'nın üzerine mezbûre Şoşe Hâtûn'a izin vermeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-rabi' aşer min şehri Saferü'l-hayr li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Temyîz a'zâsından Hâcî İsmail Efendi, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa, Sarahtozlu Arslan Ağa

142

Perkam Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Karadursunoğlu Mustafa bin Ahmed'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Mustafa nâm hâtûn ile vâlidesi Fâtıma bint-i Ömer ve sulbîye-i sagîre kızları Fâtıma ve Hatice ve Hamide'ye ve li-ebeveyn er karındaşları Ali ve İlyas'a munhasıra olduğu

İde'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarını rû'yet'e kıbel-i şer'den mansûbe vâsileri ceddeleri mezbûre Fâtıma Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fî'l-yevmi'l rabi' ve'l işrîn min Saferü'l-hayr li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzilden nısf hissesi 2000		Nuhâs 3 kıyye 150	İnek 1 aded 150
Yorgan 1 aded 100	Balta kazma 20	Serender 300	Bir kıt'a mülk koru 1500
Müşterek koğân 100	Yekûn 4320	Mihr-i zevce 300	Techîz ü tekfîn 300
Resm-i kısmet 95	Varaka bahâsı 2	Kaydiyye-i defter 6	Yekûn 703
Kalan 3617	Hisse-i zevce 454/20	Hissetü'l üm-i mezbûre 606	Hisse-i bint 808
Hisse-i bint 808	Hisse-i bint 808	Hisse-i ah li- ebeveyn 75/30	Hisse-i ah li- ebeveyn 75/30
Küsûr gurûş 1			

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri ceddeleri mezbûre Fâtıma Hâtûn li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fî'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

143

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkezi olan Rize Kazâsı kurâsından Kalamoz Karyesi ahâlisinden bundan akdem vefât eden Karaalioğlu Hasan bin Yakub'un sulbî sagîr oğlu Mehmed ile sulbîye-i sagîre kızları Rukiye ve Akile ve Hatice'nin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yet'e kıbel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu ba'isetü'l-kitâb vâlideleri zâtı mu'arrefe Fâtıma bint-i Ahmed nâm hâtûnu hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrûnun vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yet'e vâsi nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 29 Safer sene 96

Tarbzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın makarrı olan Rize Kazâsı kurâsından Aron Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Yazıcıoğlu Hüseyin bin Abdullah'ın sulbîye-i sagîre kızları Hamide ve Züleyha ve Havva'nın mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rü'yete kibel-i şer' den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb Yazıcıoğlu Mehmed Efendi ibn-i Emin Efendi nâm kimesne hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîrân-ı mezbûrânın vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rü'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kema yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî'l-yevmi'l aşer min şehri Saferü'l-hayr li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Temyîz a'zâsından Hâcî İsmail Efendi, Turmuş Efendi-zâde Hâcî Mustafa Efendi, muhzır-ı mahkeme Cafer Ağa

145

Tarbzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkezi olan Rize Kazâsı kurâsından Çıklenar Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Hâcioğlu Hasan bin Mehmed'in sulbî sagîr oğlu Mahmud'un tesviye-i umûrunu rû'yete kıbel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isetü'l-kitâb ceddesi zâtı mu'arrefe Safiye bint-i Ali nâm hâtûnu hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûrun vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâlını hıfz ve tesviye-i umûrunu rû'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi's-sâlis ve'l işrîn min şehri Saferü'l-hayr li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Çakıroğlu Mollâ Salih, Lazoğlu Hacı Muhsin, muhzır Cafer Ağa

146

Ma'rûz-i dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkezi olan Rize Kazâsı kurâsından Çıklenar Karyesi ahâlisinden Fikdanoğulları Arif ve Abdülhamid Ağa ibnân-ı Hüseyin Ağa taraflarından ber-vech-i âtî vekâlet idd'â eden Tuzcu-zâde Abdülhamid Ağa ibn-i merkur Abdülkadir Ağa nâm kimesne kazâ-yı mezkûr hükûmet dâiresinde Meclis-i Temyizde akd olunan meclis-i şer'de kazâ-yı mezkûr kurâsından Canpolat Karyesi ahâlisinden Küçükislamoğlu Cafer Ağa ibn-i Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde mezbûrân Arif ve Abdülhamid Ağa'nın mezbûr Cafer Ağa zimmetinde cihet-i karzdan alacakları olan on gurûşu taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzu kendilerine irsâl ve teslime ve müvekkillerim mezbûretânın karye-i mezkûrede vâki' etrâf-ı erbe'ası Fikdanoğulları Salih Ağa ve Mikdad Ağa ve Mehmed Ağa ve İbrahim Ağa ve Talib Ağa ibnûn-ı Hüseyin Ağa'nın müşretek tarlaları ile mahdûd kırk karış bir kıt'a arsa ile yine karye-i mezkûrede kâin bir taraftan değirmen harkı ve bir taraftan nehr-i cârî ve taraf-ı râbî'i değirmen duvarı ile madûd tahminen iki kot tohum isti'âb eder eşcâr-ı mefrûseyi bir kıt'a tarlayı tâlibine ferâğ ve bedelini ahz u kabza karâr-ı mezkûru memûru huzûrunda ikrâr ve takrîre taraflarından beni vekâlet-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'iyye ile vekîl ve nâib-i

münâsib nasb ve ta'yîn eylediklerinde ben dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eylediğime binâen mezbûr Cafer Ağa zimmetinde alacak hakları olan meblağ-ı mezkûr on gurûşu mezbûr Cafer Ağa'dan bi'l vekâle taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Cafer Ağa dahi cevabında cihet-i merkumeden meblağ-ı merkum on gurûşu mezbûrân Arif ve Abdülhamid Ağalara zimmetinde deyni olduğunu ikrâr mâ'adâ ber-vech-i muharrer vekâlet müdde'ası ma'lûmum değildir deyü inkâr edicek merkum Abdülhamid Ağa ber-vech-i muharrer vekâlet müdde'âsını her biri usûl-ı mevzû'asına tatbiken bâ-varaka-ı mestûre Emineddin Mahallesi muhrârı Temürcioğlu Mustafa bin Ali ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Sofi-zâde Mehmed Efendi ibn-i el-Hâc Mehmed Efendi ve Ali bin Hasan nâm kimesneden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Buberöğlu Memiş Efendi ibn-i el-Hâc Abdülhamid Ağa ve Sivrioğlu Hüseyin Efendi ibn-i Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'-i mufassal ve nehc-i şer'î müseccel üzere isbât etmeğin mûcibince mezbûr Abdülhamid Ağa'nın vekâletine ba'de'l hükm ve't tenbîh tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî'l-yevmi's sâlis min şehri Rebî'u'l-evvel li-seneti sittün tis'în ve mieteyn ve elf.

147

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahiline Lazistan Sancâğı'nın merkezi olan Rize Kazâsı kurâsından Bolimnoz Karyesi ahâlisinden Mustafapaşaoğlu Dursun bin Hüseyin bin Hasan nâm sagîrin veliyyesi vâlidesi olub zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Ulviye bint-i Hasan nâm hâtûn tarafından ve zikri âtî Havva'ya vekîl-i müseccel-i şer'îsi kazâ-yı mezkûre tâbi' Varatlar Karyesi ahâlisinden Raficoğlu Kaşif Ağa ibn-i Hâcî Ömer Ağa nâm kimesne kazâ-yı mezkûr hükûmet dâiresinde Meclis-i Temyîzde akd olunan meclis-i şer'de mezkûr Bolimnoz Karyesi ahâlisinden Mustafapaşaoğlu Hüseyin bin Mahmud nâm sagîrin veli-yi mücbiri babası mezbûr Mahmud muvâcehesinde yine karye-i mezkûre sâkinlerinden Mustafapaşaoğlu kerîmesi Havva bint-i Ali bin Yakub nâm sagîre hâzır olduğu bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb bin ikiyüz seksen sekiz senesi şuhûr-ı rûmiyeden Mayıs'ın on beşinci günü tevellüd eden hâzıra-ı mezbûre Havva'yı ol vakit hayâtında olan veli-yi mücbiri babası müteveffâ-yı mezbûr Ali bin Yakub bin Abdullah nâm kimesne Süpe Karyesinde Temürcioğlu Hüseyin bin Abdullah nâm kimesnenin menzilinde mahzar-ı şuhûdda şerâ'it-i akd mevcûd olduğu halde üçyüz gurûş mihr-i müeccel tesmiyesiyle

müvekkilem mezbûre Ulviye Hâtûn veliyyesi olduğı iş bu sagîr-i mezbûr Dursun'a bi'l-velâye tezvîc ve tenkîh eylediğinde sagîr-i mezbûr Dursun'un dahi veliyyesi olan vâlidesi müvekkilem mezbûre Ulviye Hâtûn'a sagîre-i hâzıra-ı mezbûre Havva'yı mezbûr Dursun için bi'l velâye tezvîc ve tenkîh ve kabûl edüb ol vechile sagîre-i hâzıra-ı mezbûre Havva târih-i mezkûrden beri hâzır-ı mezbûr Dursun'un zevce-i menkûha-ı gayr-ı medhûlun bihâsı iken mezbûr Mahmud sagîre-i hâzıra-ı mezbûre Havva'yı oğlu sagîr-i mezbûr Hüseyin'e tezvîc emeliyle izinnâme tezkeresi istihsâl ederek akd-ı nikâh murâdında olmağla men'î bi'l-vekâle da'vâ ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Mahmud-dahi cevabında salifu'z-zikr bin iki yüz seksen sekiz senesi keزالik şuhûr-ı rûmiyeden Mayıs'ın onuncu günü tevellüd eden hâzıra-ı mezbûre Havva'yı ol vakit hayâtında olan veli-yi mücbiri babası mezbûr Ali karye-i mezkûrede vâki' kendi menzilimde mahzar-ı şuhûdda şerâ'it-i akd mevcûd olduğı halde iki yüz gurûş mihr-i müeccel tesmiyesiyle oğlu sagîr-i hâzır-ı mezbûr Hüseyin'e bi'l-velâye tezvîc ve tenkîh eylediğinde ben dahi sagîre-i hâzıra-ı mezbûre Havva'yı oğlu sagîr-i hâzır-ı mezbûr Hüseyin için bi'l velâye tezevvüc ve tenkîh ve kabûl edüb ol vechile sagîre-i hâzıra-ı mezbûre Havva târih-i mezkûrden beri oğlu sagîr hâzır-ı mezbûr Hüseyin'in zevce-i menkûha-ı gayr-ı medhûlun bihâsıdır deyü eylediğı def'îni müdde'î vekîl-i merkum Kaşif Ağa'nın inkârına mukarin vâki' veli-yi merkum Mahmud ber-vech-i muharrer def'-i mezkûrunu her biri usûl-ı mevzû'asına tatbiken bâ-varaka-ı mestûre Bolimnoz Karyesinden Mustafapaşaoğlu Arslan bin Hüseyin Umma Karyesinden Karaalioğlu İbrahim bin Osman ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Balıkoğlu Mustafa bin Hüseyin ve Mustafapaşaoğlu Hüseyin bin İbrahim nâm müzekkîler sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde alene lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan Karaalioğlu bin Hüseyin ve Abdürrahimoğlu Mahmud bin Memiş nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i meşrûh mufassal ve nehc-i şer'-i müseccel üzerine isbât etmeğın mûcibince ba'de'l-hükm ve't-tenbîh ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. El-emrû limen lehü'l-emr.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min Saferü'l-hayr li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkezi olan Rize Kazâsı nevâhisinden Mapavri Nahiyesi kurâsından Çeçeva Karyesi ahâlisinden iş bu bâ'isü'l-i'lâm Temizalioğlu Haşim bin Hüseyin nâm kimesne livâ-yı mezkûr hükûmet dâiresinde Meclis-i Temyîzde akd olunan meclis-i şer' de yine karye-i mezkûre ahâlisinden Mollâoğlu Abdülaziz ibn-i Hasan nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb merhum Abdülaziz'in bâ-tapu müstakillen dahil-i havza-ı mutasarrıfında olan karye-i mezkûrede vâki' bir taraftan bazen sırt ve bazen Hanifeoğlu Ahmed bin Abdülziz'in tarlası ve bir taraftan Hasan dayı oğlu Mahmud bin Hasan'ın tarlası ve bir taraftan bazen Hanifeoğlu Ahmed ve bazen mezbûr Abdülaziz'in tarlası ve taraf-ı râbi'i hark ile mahdûd tahminen bir kot tohum isti'âb eder bir kıt'a tarlasını merhum Abdülaziz iş bu târih-i i'lâmdan bir sene mukaddem on bin gurûş bedel mukâbelesinde bilâ izn sâhib-i arzı bana ferâğ ve tefvîz ben dahi teferruğ ve tefvîz ve kabûl eyledikten sonra bedeline mahsûben (...?) yedimden altı def'ada sekiz bin yedi yüz yetmiş sekiz gurûşu merhum Abdülaziz'e def' ü teslim edüb ol dahi yedimden ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk etmişken tarlâ-yı mahdûd-ı mezkûrun ferâğ tapusunu almak üzere memûru huzûrunda ferâğını ikrâr ve takrîrden imtinâ' eder olduğu gibi bedel nâmıyla medfû'um olan meblağ-ı mücrim-i merkumesinin sekiz bin yedi yüz yetmiş sekiz gurûşu dahi bana edâ ve teslimden imtinâ' eder olmağla suâl olunub merhum Abdülziz'e bedel nâmıyla medfû'um olan sâlifü'l-beyân sekiz bin yedi yüz yetmiş sekiz gurûşu bana edâ ve teslime mezbûr Abdülaziz'e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabında kaziyye-i minvâl-ı muharrer üzere olduğunu temâmihâ da'vâyı kat'iyyen ikrâr ve i'tirâf edüb lakin benim müdde'î mezbûr Haşim'in babası gâib-i anî'l-meclis Hasan ile cihet-i sâireden muhasebe olub muhâsebe-i mezkûreden dolayı zimmetinde olan alacağı mahsub etmek emeliyle meblağ-ı mecmû'-ı merkumu edâ ve teslimden imtinâ' eder deyü sureti vak'ada irâd eylediği kelâmım vakı'a salih cevab-ı şer'î olmayub mesmu' ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye ba'de't-tefehüm mûcibince kelâm-ı mezkûruyla müdde'î merhum Haşim bi-vech-i şer'î mu'ârazadan ba'de'l-men' sâlifü'z-zikr ikrâr ve i'tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı mezkûr sekiz bin yedi yüz yetmiş sekiz gurûşun müdde'î mezbûr Haşim'e edâ ve teslim ile mezbûr Abdülaziz'e iltizâm olunduğu bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. El-emrû limen lehû'l-emr.

Fî'l-yevmi'l işrîn min şehri Rebi'ü'l-ûlâ li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

149

Mişona Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Feyzioğlu Hüseyn bin Ali'nin verâseti sulbî kebîr oğlu Mehmed ve sulbî kebîr oğlu gâib-i ani'l-beled Mustafa ve sagîre kızı Rukiye'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i merkur Mustafa ile sagîre-i mezbûrenin kayyım ve vâsileri karındaşları mezbûr Mehmed'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l aşer min şehri Rebî'ü'l-evvel li-seneti sittün ve tis'in ve mieten ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs 3 kıyye 150	Hırdavat 50	Yekûn 1700
Techîz ü tekfîn 200	Resm-i kısmet 37	Kaydiyye-i defter 2	Varaka bahâsı 1
Yekûn 240	Kalan 1460	Hisse-i ibn 584	Hisse-i ibn 584
Hisse-i bint 292			

Bâlâda murakkam sagîre-i mezbûre ile gâib-i merkurun hisselerini kayyım ve vâsileri karındaşları mezbûr Mehmed li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

150

Rize Kazâsı kurâsından Romanoş Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Hutaoğlu Süleyman Çavuş bin Ali'nin verâseti zevce-i menkûha-metrûkesi Fatuli bint-i Süleyman nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğlulları Mustafa ve Abdülkadir ve sulbîye-i sagîre kızı Tayyare'ye munhasıra ba'dehu kable'l-kısm mezbûr Mustafa dahi vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Fatuli Hâtûn ile li-ebeveyn er karındaşı mezbûr Abdülkadir ile li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Tayyare'ye munhasıra ba'de'l-kısm mezbûr Abdülkadir dahi vefât edüb verâseti vâlidesi mezbûre Fatuli Hâtûn ile li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Tayyare ve li-ebeveyn ammisi oğlu gâib-i ani'l-beled Dursun'a munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i mezbûr Dursun'un tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûb kayyımı olan Yetimoğlu Vezir bin Süleyman nâm kimesnenin ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fî'l-yevmi'l hâmis min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 2500	Nuhâs 3 kıyye 150	Lazut 300	İnek 1 adet 500
Yorgan 50	Keçe 1 adet 20	Tarla etrâfında mülk eşcâr 1000	Yekûn 4520
Mihr-i zevce 300	Techîz ü tekfîn 600	Resm-i kısmet 95	Kaydiye-i defter 5
Varaka bahâsı 2	Yekûn 1002	Kalan 3518	Hisse-i ümm-i mezbûre Fatuli 1261
Hisse-i uhtû'l- mezbûre Tayyare 1872	Hisse-i ibnü'l-amm Dursun 318/30	Küsûr gurûş 8	

Bâlâda murakkam gâib-i merkum Dursun'un hissesini kayyım mezbûr Vezir li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fî'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

151

Salarha Atyanoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Karoğlu Ali bin Kahraman'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Hafize bint-i Mustafa nâm hâtûn ile vâlideyi Tevhide bint-i Abdullah ve sulbî sagîr oğulları Mustafa ve Şakir ve Osman ve Receb ve sulbîye-i sagîre kızları Ayişe ve Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını rü'yete kıbel-i şer'den mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Hafize Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fî'l-yevmi'l-hâmis min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1000	Nuhâs 4 kıyye 100	Yorgan 1 adet	Balta kazma 50
Piştov 1 adet 100	İnek 1 adet 500	(...?...) 200	Hırdavat 50
Tarla etrâfında bulunan eşcâr-ı mevrûz 200	Bir kıt'a mülk koru 500	Yekûn 2850	Mihr-i zevce 300
Techîz ü tekfîn 350	Resm-i kısmet 55	Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1
Yekûn 709	Kalan 2141	Hisse-i zevce 267/25	Hissetü'l-üm-i mezbûre 356/33

Hisse-i ibn 303/12	Hisse-i ibn 303/12	Hisse-i ibn 303/12	Hisse-i ibn 303/12
Hisse-i bint 151/26	Hisse-i bint 151/26	Küsûr para 2	

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâlidesi ve vâsileri mezbûre Hafize Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

152

Veyla Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Kalenderoğlu Mehmed Efendi ibn-i Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Hatice Hâtûn ibnet-i Mustafa Efendi diğer zevcesi Hatice bint-i Hâcî Hasan ve babası mezbûr Mustafa ve vâlidesi Ayişe bint-i Memiş ve sulbî sagîr oğulları Ahmed ve Mustafa'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir vü nümâyân olduktan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarını rûyete kıbel-i şer'den mansûb vâsileri ceddeleri mezbûr Mustafa'nın ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-aşer min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf

Nukûd mevcûdu olub Rumelinde Balçıkdan Kara Osman oğlu Osman bin Ali yediyle (...?...) 1300		Beşlik altun 7 aded 35	Lira 1 aded 100
Sim mecîdiyye 4 çeyrek 20	Metelik 2	Nuhâs gurûş 1	Beyaz onluk 10
Sâat 1 aded 150	Kitab-ı Barceste 150	Gözlük 1 aded 3	Debdîr 1 aded 10
Heybe 1 aded 10	Mühr-i yüzük 10	Yekûn 1791/10	Mihr-i zevce Hatice Hâtûn 500
Mihr-i zevce diğer Hatice Hâtûn 500	Resm-i kısmet 20	Kaydiyye-i defter 2	Varaka bahâsı 1
Yekûn 1023	Kalan 768	Hisse-i zevce 48	Hisse-i diğer zevce 48
Hisse-i ibn 128	Hissetü'l-üm 128	Hisse-i ibn 208	Hisse-i ibn 208

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini vâsileri ceddeleri mezbûr Mustafa li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

153

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkezi olan Rize kazâsı kurâsından Fatla Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Karaosmanoğlu Salih bin İsmail'in verâseti vâlidesi Gülfe bint-i Ömer nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğulları İsmail ve Osman ve Hasan ve Hüseyin ve sulbîye-i sagîre kızı Hatice'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir vü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını rûyete kıbel-i şer'den mansûb vâsileri ceddeleri mezbûre Gülfe Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l hamis min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzilden nisf hissesi 1500		Nuhâs 4 kıyye 200	Nisf serender 200
İnek 1 adet 400	Bir kat yatak 150	Yekûn 2450	Techîz ü tekfîn 450
Resm-i kısmet 50	Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1	Yekûn 504
Kalan 1946	Hissetü'l üm-i mezbûre 324/13	Hisse-i ibn 463/10	Hisse-i ibn 463/10
Hisse-i ibn 463/10	Hisse-i bint 231/25	Küsûr para 5	

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri mezbûre Gülfe Hâtûn li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

154

Rize kazâsı kurâsından Mavrant Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Kahvecioğlu Arslan bin Ömer'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Akile bint-i Hüseyin nâm hâtûn ile sulbîye-i sagîre kızları Fâtıma ve Hatice'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîretân-ı mezbûretânın tesviye-i umûrlarını rûyete kıbel-i şer'den mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Akile Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l hâmis min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1000	Kazgan 1 aded 60	Nuhâs 1 kıyye 30	Bir kıt'a mülk fıdanlık 500
Kazma 1 aded 20	Hırdavat 50	Yekûn 1660	Mihr-i zevce 200
Techîz ü tekfîn 200	Resm-i kısmet 36	Kaydiyye-i defter 2	Varaka bahâsı 1
Yekûn 439	Kalan 1221	Hisse-i zevce 152/25	Hisse-i bint 534/7,5
Hisse-i bint 534/7,5			

Bâlâda murakkam sagîretân-ı mezbûretânın hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Akile Hâtûn li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

155

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Husûs-ı atıyyü'l-beyânın mahallinde bâ-ma'rifeti'ş şer'-i şerîf fasl ve sahîhçün bi'l-iltimâs cânib-i şerî'ât-ı garrâdan me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan ümenâdan mahkeme kâtibi Osman Efendi tarafından vilâyet dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkezi olan Rize Kazâsı kurâsından Hama Karyesinde vâki' zikri âtî münazaun fih olan arsa yolu üzerine varub cerîde-i şer'ide mazbûtu'l esâmi otuz neferden mütecâviz müslimin huzûrlarında akd-ı meclis-i şer' âlî etdikde karye-i mezkûre ahâlisinden iş bu rafi'ü'l-i'lâm Ali Ağa oğlu Osman bin Mustafa nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda yine karye-i mezkûre ahâlisinden li-ebeveyn ammim İsmail bin Osman nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb iş bu târihi'l i'lâmdan yirmi sekiz sene mukaddem ammim merkum İsmail ile nısfıyyet üzere mâlik olduğumuz bir bâb mülk menzilimizi beynimizde iktisâm edecek olduğumuz halde menzil-i mezkûrun arsâsı ammim merkum İsmail'e kalmak üzere ve ben dahi diğer taraf kendi arsam üzerine müceddeden binâ ve inşâ edecek olduğum menzil-i müşterek suyumuzdan hâneme sokturmak üzere iş bu üzerine akd-ı meclis-i şer'î alî olunan bir taraftan kendi menzirim ve bir taraftan ammim mezbûr İsmail'in menzili ve bir taraftan müşterek suyumuz ve taraf-ı râbi'i tarîk-ı âmm ile mahdûd tûlân yüz ve arzân üç be-cânib-i terbiğ üç yüz zirâ' mahalleden mâ-ı mezkûre mürûr için benim hisseme kalmak üzere menzil ve arsamızı eyledikden sonra iş bu târihi'l i'lâmdan yirmi iki sene mukaddem yine kendi arsam üzerine menzil-i mezkûru binâ ve inşâ edüb ol vechile sinîn-i mezkûreme ve biz ve su yolum olmak üzere hisseme mûsib olan sâlifü'z-zikr yüz zirâ' tarîkden mâ-ı mezkûre bi'l-muvâcehe bilâ müdâhale murûr u ubûr ede gelmiş lakin olduğundan beri ammim

merkum İsmail tarîk-ı mezkûreme müdâhale eder olmağla suâl olunub müdâhale-i vâki'asının men'i matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's sual ol dahi cevabında evvelâ külliyyen inkâr eylediğine binâen karye-i mezkûre ahâlileri umûmen işhâd üzere iken merkum İsmail kaziyye-i minvâl-ı meşrûh üzere olduğunu bi tamâmiha tâbi'ân ve kat'iyen ikrâr ve i'tirâf etmek mûcibince ala mûcib-i ikrârihi bi vech-ı şer' müdâhalesinden men' ile imzâ olduğunu kâtib-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'ân meb'ûs ümenâ-ı şer'le meclis-i şer'e gelüb âlâ vuku'ihî işhâd ve takrîr etmeğin ba'de't tenfîz ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. El-emrû limen lehü'l-emr.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min Saferü'l-hayr li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

156

Ğotoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Karahasanoğlu Mustafa bin Muhsin bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Şerife bint-i Emin nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu gâib-i ani'l-beled Hurşid ve sulbîye-i sagîre kızları Kadife ve Fâtıma ve Rukiye ve Havva ve Hatice'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i merkum Hurşid ile sagîretân-ı mezbûretânın tesviye-i umûrlarını rûyete kibel-i şer'den mansûb kayyım vâsileri vâlideleri mezbûre Şerife Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzilden nisf [hissesi] 1000	Nuhâs 5 kıyye 250	Lazut 750	Bir kat yatak 100
Tahra balta kazma 50	İnek 3 aded 1300	Dana 1 aded 100	Bir bâb serender 1600
Bir kıt'a mülk eşcâr-ı müsmire 500	Bir kıt'a mülk-ı mefrûz kestanelik 300	Fasülye 100	Yekûn 6050
Mihr-i zevce 400	Techîz ü tekfîn 400	Resm-i kısmet 135	Kaydiyye-i defter 9
Varaka bahâsı 3	Yekûn 947	Kalan 5103	Hisse-i zevce 437/35
Hisse-i ibn 1555	Hisse-i bint 777/20	Hisse-i bint 777/20	Hisse-i bint 777/20
Hisse-i bint 777/20	Küsûr para 5		

Bâlâda murakkam sagîrân-ı mezbûrân ile gâib-i mezbûrun hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Şerife Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

157

Ėotoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Tuği'nin oğlu Receb bin Hasan'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma ibnet-i Hasan nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Mustafa ve sulbî sagîr oğulları İlyas ve Hazma ve sulbîye-i kebîre kızı Sacide ve sulbîye-i sagîre kızları Fatuli ve Fâtıma ve Kezban'a munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sâğîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den mansûbe vâsileri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtf ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l aşer min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs 3 kıyye 150	Lazut 250	Hırdavat 100
İnek 1 aded 500	Yekûn 2500	Mihr-i zevce 250	Techîz ü tekfîn 250
Resm-i kısmet 55	Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1	Yekûn 559
Kalan 1941	Hisse-i zevce 242/15	Hisse-i ibn 329/24	Hisse-i ibn 329/24
Hisse-i ibn 329/24	Hisse-i bint 169/32	Hisse-i bint 169/32	Hisse-i bint 169/32
Hisse-i bint 169/32			

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

158

Ėotoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Karabulutoğlu Osman Efendi ibn-i Memiş'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Mahmud nâm hâtûn ile babası mezbûr Memiş ve sulbî kebîr oğulları Mustafa ve Tahir ve İlyas ve Ahmed ve sulbîye-i sagîre kızı Asiye'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sâğîre-i mezbûrenin tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den mansûbe vâsileri ceddeleri mezbûr Memiş ile nâzır

vâlidesi mezbûre Fâtıma Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 11 Rebi'ü'l-evvel sene 96.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs 4 kıyye 200	Bir kat yatak 100	Lazut 500
Tahra balta kazma 80	Bir kıt'a mülk koru 650	Yekûn 3030	Mihr-i zevce 500
Resm-i kısmet 78	Kaydiyye-i defter 4/20	Varaka bahâsı 1/20	Yekûn 584
Kalan 2446	Hisse-i zevce 305/30	Hisse-i ibn 474/13	Hisse-i ibn 474/13
Hisse-i ibn 474/13	Hisse-i ibn 474/13	Hisse-i ibn 474/13	Hisse-i bint 218/17
Küsûr para 4			

Bâlâda murakkam sagîre-i mezbûrenin hissesini vâsisi ceddi mezbûr Memiş li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 11 Rebi'ü'l-evvel sene 96.

159

Rize Kazâsı kurâsından Harvel Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Ömeroğlu Ömer bin Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Zeyneb bint-i Yakub nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Ali ve sulbî kebîr oğulları gâibetân-ı anî'l beled Mahmud ve Mustafa'ya munhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra gâibetân-ı merkumânın tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den mansûb kayyımları karındaşları mezbûr Ali'nin ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's sâlis min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti sittûn ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 2500	Nuhâs 4 kıyye 200	Lazut 200	Bir kat yatak 200
İnek 2 aded 1000	Bir kıt'a mülk koru 1700	Yekûn 5800	Mihr-i zevce 300
Techîz ü tekfîn 300	Resm-i kısmet 130	Kaydiyye-i defter 8	Varaka bahâsı 3
Yekûn 741	Kalan 5059	Hisse-i zevce 632/15	Hisse-i ibn 1475/21
Hisse-i ibn 1475/21	Hisse-i ibn 1475/21	Küsûr para 2	

Bâlâda murakkam gâibân-ı mezbûrânın hisselerini karındaşları ve kayyımları mezbûr Ali li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

160

Rize Kasabası kurâsından Harvel Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Ömerhabiboğlu Mehmed bin İbrahim'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma ibnet-i Yakub nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Halil ve Mehmed Ali ve sulbî sagîr oğulları Eyüb ve Şakir ve Davud ve Süleyman ve Mehmed ve sulbîye-i kebîre kızları Ayişe ve Fâtıma ve Havva'ya munhasıra olduğu lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sâgîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını rü'yet'e kıbel-i şer'den mansûb vâsileri vâlideleri mezbûre Fâtıma'nın ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's sâlis min şehri Rebi'ü'l-ûlâ li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 6000	Nuhâs 5 kıyye 250	Bir kat yatak 100	İnek 1 aded 500
Tahra balta kazma 70	Lazut 600	Yekûn 7520	Mihr-i zevce 250
Techîz ü tekfîn 270	Resm-i kısmet 175	Kaydiyye-i defter 10	Varaka bahâsı 4
Yekûn 709	Kalan 6811	Hisse-i zevce 851/15	Hisse-i ibn 701/12
Hisse-i ibn 701/12	Hisse-i ibn 701/12	Hisse-i ibn 701/12	Hisse-i ibn 701/12
Hisse-i ibn 701/12	Hisse-i ibn 701/12	Hisse-i bint 350/26	Hisse-i bint 350/26
Hisse-i bint 350/26	Küsûr para 1		

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

161

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkezi olan Rize Kazâsı kurâsından Hamalyoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Azaklıoğlu Yunus bin Osman'ın sulbî sagîr oğlu Abdülkadir'in mâlını hıfz ve tesviye-i umûrunu rü'yet'e kıbel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem

olunmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isetü'l-kitâb zâtı mu'arrefe ceddesi Zeyneb bint-i Mehmed nâm hâtûnu hâkim-i mevkî' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûrun vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâlını hıfz ve tesviye-i umûrunu rû'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledik de ol dahi ber minvâl-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Rebi'ü'l-ûlâ li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Murtazaoğlu Hâcî Ali, Rafic-zâde Kaşif Ağa, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa

162

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkezi olan Rize Kazâsı mahallâtından Hamrik Romanoş Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Semizoğlu Şaban bin Mustafa'nın sulbîye-i sagîre kızları Hatice'nin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isetü'l-kitâb vâlideleri zâtı mu'arrefe Havva Hâtûn ibnet-i Ali nâm hâtûnu hâkim-i mevkî' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîretân-ı mezbûretânın vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete dahi vâsi nasb ve ta'yîn eyledik de ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l hâmis ve'l-işrîn min şehri Saferü'l-hayr li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Mandooğlu Mustafa, Sarıhasanoğlu Ahmed Tufan, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa.

163

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkezi olan Rize Kazâsı kurâsından Gotoş Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Feyzioğlu Temel bin Mustafa'nın sulbî sagîr oğulları Mustafa ve Abdullah ve İdris'in mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak

ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb dayıları İsmail bin Muhsin nâm kimesneyi hâkim-i mevkî' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrûnun vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına vâsi nasb ve ta'yîn eyledik de ol dahi ber-nehc-i muharrer vesâyet vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l aşer min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti sittün ve tis'ın ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Uzunabdioğlu Ali Efendi, Uzunabdioğlu Mustafa, Kopuzoğlu Mollâ Efendi, muhzır Cafer Ağa

164

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğ'ının merkezi olan Rize Kazâsı kurâsından Perkam Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Fındıkoğlu Hasan bin Abdullah'ın sulbî sagîr oğulları Mehmed ve Muharrem ve Said ve sulbîye-i sagîre kızı Emine'nin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete kibel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olunmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrûnun mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledik de ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l râbi' min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti sittün ve tis'ın ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Turmuşoğlu İdris Ağa, muhzır Cafer Ağa, Hâcî Abdülaziz

165

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğ'ının merkezi olan Rize Kazâsı kurâsından Salarha Ruspa Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Sakaloğlu Şakir bin Hüseyin'in sulbî sagîr oğulları Mustafa ve Yunus ile sulbîye-i sagîre kızı Sakine'nin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete kibel-i şer'den bir

vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb li-ebeveyn ammileri Hasan bin mezbûr Hüseyin nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâ'ib efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrûnun vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâllarını hıfz ve tevsîye-i umûrlarını rü'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledik de ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Rebi'ü'l-evvel li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Raficoğlu Kaşif Ağa, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa

166

Mâ'rûz-ı dâ'ileridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından Sirahoz Mahallesi ahâlisinden iş bu râfi'ü'l-i'lâm Hâcıkıralioğlu Arslan Ağa ibn-i İbrahim nâm kimesne livâ-yı mezkûr hükûmet dâiresinde Meclis-i Temyîzde akd olunan meclis-i şer'-i münîrde livâ-yı mezkûr kurâsından Raşot Karyesi ahâlisinden Uzunsüleymanoğlu Mollâ Ahmed ibn-i Süleyman nâm kimesne muvâcehesinde merkum Mollâ Ahmed zimmetinde beher yüzlük mecîdî altunu yüz on gurûş râicden zenne vâri bir aded kırmızı entârî semeninden yüz kırk ve amerikan semeninden otuz iki buçuk çeyiz semeninden on yedi buçuk ve Amerikan semenden otuzbeş ve yorgan göbeği semeninden yüz on yedi ve (...?...) semeninden iki yüz doksan beş ve fes ve (...?...) ve pembe kuşak semeninden üç yüz otuz ve yine Amerikan ve (...?...) ve fes (...?...) ve kırmızı bez ve yine kuşak semeninden üç yüz elli iki ve (...?...) semeninden on iki gurûş ki cem'ân bin üç yüz otuz bir gurûş alacak hakkım olub (...?...) Muharremi'l-harâm'ın on beşinci günü derûn-ı kasabada kendi dükkânımda merkum Mollâ Ahmed ile yegân yegân hesap gördüğümde meblağ-ı mezkûr bin üç yüz otuz bir gurûş mecîdî altunu yüz on gurûşdan olmak üzere zimmetinde (...?...) bana deyni olduğunu merkum Mollâ Ahmed mahzar-ı şuhûdda tab'an ve kat'iyen i'tirâf dahi etmişken şimdi edâsında imtinâ' eder olmağla suâl olunub meblağ-ı merkumu Mollâ Ahmed'den hâlâ talep ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabında beher aded yüzlük mecîdî altunu yüz on gurûşdan olmak üzere eşyâ semeninden meblağ-ı mezkûr üç yüz otuz

bir gurûşu müdde'î mezbûr Arslan'a deyni olduğunu ikrâr lakin iş bu târih-i i'lâmdan beş ay mukaddem karye-i mezkûrede vâki' bir câmi'-i şerîf'in havlisinde meblağ-ı mezkûr bin üç yüz otuz bir gurûşu müdde'î mezbûr Arslan'a müdde'î mezbûr Arslan Ağa'ya tamamen ve kâmilten def' ü teslim eylediğinde ol dahi ahz ve kabz eyledi deyü müdde'î mezbûr Arslan'ın ber-vech-i muharrer ikrâr müdde'âsını inkârına mukârin her biri usul-ı mevzû'asına tevfiân bâ-varaka-ı mestûre Atyanoz Mahallesi muhtârı Süleymanoğlu Mahmud Efendi ile Süleyman ve ihtiyâr meclisi a'zâsından (...?...) oğlu Mahmud Efendi ibn-i el-Hâc Ali Ağa ve Konyat Karyesi ahâlisinden muhtârı Sandıkçioğlu Dursun ile Hasan ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Sandıkçioğlu Mollâ İsmail ile Hasan nâm müzekkîlerden sırrın ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde alenen lede't-tezkîye adl ve makbûluş-şehâde idükleri ihbâr olunan Hacıbrahimoğlu Şaban Reis ibn-i el-Hâc İbrahim ve Seferoğlu İsmail bin Kibar nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer' üzere isbât etmeğin mûcibince meblağ-ı mezkûr bin üç yüz otuz bir gurûşun beher yüzlük mecîdî altunu yüz on gurûşdan olmak üzere müdde'î mezbûr Arslan'a edâ ve teslime merhum Mollâ Ahmed'e tenbîh olunduğunu tescîl ve bi'l-iltimâs huzur-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi'l-aşer min şehri Saferü'l-hayr li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

167

Kozandinoz Karyesinden vefât eden Taşçioğlu Hüseyin bin Ali'nin verâseti zevcesi Hayriye bint-i Mustafa nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları gâibân-ı ani'l-beled Temel ve Ali ve sagîr oğlu Yunus ve sagîre kızı Şoşe'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra gâibân-ı mezbûrân ile sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb kayyım ve vâsileri vâlideleri mezbûre Hayriye Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan terekedir.

Fi 5 Rebi'u'l-evvel sene 96.

Bir bâb mülk menzil 1000	Nuhâs kıyye 150	Balta tahra kazma 50	İnek 3 aded 800
Hırdavat 100	Yekûn 2100	Mihr-i zevce 400	Techîz ü tekfîn 300
Resm-i kısmet 35	Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1	Yekûn 739
Kalan 1361	Hisse-i zevce 170	Hisse-i ibn 320/10	Hisse-i ibn 320/10
Hisse-i ibn 320/10	Hisse-i bint 160/5		

Bâlâda murakkam gâibân-ı mezbûrân ile sagîr-i mezbûrun hisselerini kayyım ve vâsileri mezbûre Hayriye Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi 5 Rebi'ü'l-evvel sene 96.

168

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Malpet Karyesi sekenelerinden zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan bâ'isetü'l-vesîka Vesile bint-i Mustafa nâm hâtûn livâ-yı mezkûrun hükûmet konağında Meclis-i Temyîze mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i şerîf-i Enver'de takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb hâlâ zevc-i dahilim olan gâib-i ani'l-beled Kalargoz Karyesi ahâlisinden Yelkencioğlu Haşim bin Mustafa nâm kimesne târih-i vesîkadan altı ay mukaddem beni bilâ nafaka bırakub müddet-i sefer baid olan diyâr-ı ahara firâr edüb bu ana değin cins-i nafakadan bir nesne dahi irsâl etmeyüb beni nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmamla benim içün zevcim gâib-i mezbûr Haşim üzerine kıbel-i şer'den kadr-ı kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedik de mezbûre Vesile Hâtûn'un takrîr-i meşrûhu vâkı'a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık ve zikri âtî meblağ gâib-i mezbûr hakkında kadr-ı ma'rûf olduğu ahvâline vukûf olan zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık oldukdan sonra hakim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi mezbûre Vesile Hâtûn'u ba'de't-tahlîfi's-şer' mûcibiyle mezbûre Vesile Hâtûn'un nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyesi içün zevc-i gâib-i mezbûr Haşim üzerine iş bu târih-i vesîkadan beher yevm ellîşer gurûş farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve inde'z-zuhur zevc-i gâib-i mezbûr Haşim üzerine rücû'a mezbûre Vesile Hâtûn'a izin vermeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Rebi'u'l-ahir li-seneti sittûn ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Muhtâr Hâcioğlu Arif, Hâcioğlu Yusuf Reis, Kuturömeroğlu İbrahim, Serdaroğlu Ahmed Ağa, Sadıroğlu Hüseyin ve gayrihim

169

Lazistan Mutasarrıflığı

İlgâ-yı Kavâim Karârname Ahkâmı'nın sûret-i icrâiyyesi hakkında Mâliye Nezâret-i celîlesinden vukû' bulan tebligâtın bi'l-cümle mehâkimede dahi mer'ıyyü'l-

icrâ tutulmasının rüesâyâ tebliği mütemennâdır. Adliye Nezâret-i celîlesinden vârid olub sûret-i bâlâda murakkam fi 12 Mart sene 95 târihli telgırafnâme meâlinin iktizâ edenlere tebliği ihtâr olunur.

Fi 14 Mart sene 95.

170

Meclis-i Temyîze Ba'de'l-Kayd Mülhakata

Fi 15 Mart Sene 95

Mâl Sandıklarınca kavâimin ibtâli hakkında olunacak mu'âmelât ile kavâim-i nakdiyyenin hazineye sûret-i irsâli fi 8 Mart sene 95 târihiyle bildirilmiş idi. Beledî ve Eytâm Sandıklarındaki kavâimin dahi mevcûd kavâim hakkında ittihâz olunan karara tevfiân istikrâzının husûlunde dört yüzlük kaimeye bir lira ve birlik üzere şimdiden tuğrâları kat'îyle ibtâl olunmasına ve fakat bunda bir gûne sû-i isti'mâlât vukû' getirilmemesine ve sâir devâir-i mîrîye sandıklarında dahi bu usûlun icrâsına bu kere irâde-i âliyye müte'allik buyrulmakla gerek merkezde ve gerek mülhakatda bulunan Beledî ve Eytâm Sandıklarında mevcûd kavâimin bu telgırafın vurûdunda mahalleri meclisleri ma'rifetiyle bir sûret-i müttahize ta'dâd ve tuğrâ mahalleri kat' ettirilerek cins ve mikdârları mübeyyin olmak üzere başka başka zîrî mazbatada defterinin bi't-tanzîm irsâli mütemennâdır.

171

Lazistan Mutasarrıflığı'na

Mâliye Nezâret-i celîlesinin sûret-i bâlâda muharrer fi 17 Mart sene 95 târihli telgırafnâmesi mûcibince mu'âmele-i lâzıme ifâ ve neticesinin hemen iş'ârı ihtâr olunur.

Fi 18 Mart sene 95

172

Lazistan Mutasarrıflığı'na Telgıraf

Fi 29 Nisan sene 95 telgırafnâmeleri alındı. Beledî Sandıklarında mevcûd olan kavâimin Mâl Sandıklarına mevcûd olub karârname mûcibince ibtâl edilen ve humus vergi mukâbilinde ahz u kabz edilmekde olan kavâim ile beraber hazineye irsâl buyurulması ve Eytâm Sandıklarındaki kavâimin diğer iş'âr-ı vukû'una değin

tevkîfi lazımdır. Mâliye Nezâret-i celîlesinin sûret-i bâlâda muharrer fi 5 Mayıs sene 95 târîhli telgrâfnâme-i cevabiyyesi mûcibince muktezasıyla buraya ma'lûmân itâsı mütemennâdır.

Fi 6 Mayıs sene 95.

173

Rize Niyâbet-i Şer'îyyesi'ne

Mekremetlü Efendi

Fetvâ mümeyyizlerinden Rizeli Ahmed Lûtfi Efendi'nin zevcesi Hafize Hâtûn ile hemşiresi Gülcemal Hanım Rize'de mutasarrıf oldukları emlâkın furûhtla sâir da'vâlarının tesviyesiçün mûmâ-ileyhi bi't tevkîl (...?...) bu günde (...?...) mesâlih-i vâkı'alarının hüsn-i tesviyesi husûsunun tarafınıza inbâlarını ifâde ve istid'â etmiş olmalarıyla (...?...) icâbına himmet olunması siyâkında şukka-ı sahihi terkîm kılındı.

Fi 9 Cemâziye'l-evvel ve

174

Mehâkim-i Şer'îyye ve nizâmiyyede rû'yet ve hükm olunan de'âvîden ahzı mukarrer olan harc ve rûsum-ı tahsisîyyenin istihsâl ve istifâsı hakkında olan nizâmın onuncu maddesinde mehâkim-i şer'îyyeden verilecek ve sâik ve senedât-ı şer'îyye ve sâire ve temyîz-i hukûk ve mecâlis-i de'âvîden itâ kılınacak mezâbit harclarıyla meblağ-ı mahkemenin hîyn-ı tahsilinde alınacak rûsum-ı tahsîliyyenin târih ve numrosuyla mikdârına değin yazılmak için gönderilecek üç nev' matbû' defter Temyîz-i Hukûk veya Meclis-i De'âvî kâtiblerinin idâresinde ve harc ve rûsumdan hâsıl olan meblağ hıfz olunmak üzere zikr olunan meclislerin odalarında bir sandık itthâz olunub ve sandık dahi meclis mümeyyizlerinin heyeti taht-ı nezâretleri ve münâvebe ile mümeyyizlerden birinin hıfz ve idâresi altında bulunacağı ve meclis kâtibleri lâzım olan şeyleri kayd ve temhir etdikden sonra zikr olunan üç kıt'a defter dahi iş bu sandık vaz'ıyla her akşam kâtib ve mümeyyizlerden birinin mührüyle mühürlenip hıfz edileceği muharrer olub ancak hâsılât-ı vâkı'a mu'âmelâtı ile meclis-i muhâsebe hasr ile mezkûr sandıkda hıfzından ise Dersa'âdet'de cârî olduğu misüllü hem kontrol hâsıl etmek ve hem muvâzene defterlerinde görülen tedenni-i vâridât eshâbı anlaşılıb mu'âmelât-ı câriyenin (...?...) olmak üzere doksan beş senesi Martından itibâren her nev' harc ve rûsumun mikdârı meclislerce bi'l-hesâb doğruca mâl sandığı'na teslimle bunlar için mecâlisden gelecek mazbatânın hâvî olduğu harcın alındığı mübeyyîn mâl memûrları taraflarından mühürlenmesi ve ilâmâtın dahi zahrına mikdâr-ı harcı

ba'de't tahrîr keزالik mühûrlenmesi ve şu sûretle mu'âmele görmemiş i'lâmın icrâ memûrları canibinden mevki'-i icrâyâ konulması usûlunun hem luzûmu adliye muhâsebesinden bâ tezkire ifâde olunması keyfiyyet icâb edenlere bildirilmiş olmağla ba'de ezîn sûver-i meşrûhaya tevfi-k-i mu'âmele olunması lâzım geleceğİ beyânına ibtidâr kılındı. Ol bâbda emr ü irâde hazret-i menlehu'l-emrindir.

175

Doksan beş senesi Martından i'tibâren Mehâkim-i Şer'îyye ve Nizâmiyye'de rü'yet olunan de'âvîden ahz olunacak harc ve rusûm-ı tahsîliyyenin mikdârı mecâlisce bi'l-hesâb doğruca mâl sandıklarına teslimle ol bâbda ta'mim olunan mu'âmelâtın icrâsına dâir geçende ta'min-men yazılan tahrîrât hükmünü sır'at-ı mevki'-i icrâyâ vaz'ı mütemennâdır.

176

Lazistan Sancâğİ Mutasarrıflığı'na

Sa'âdetlü Efendi

Adliye Nezâret-i celîlesinin sûret-i bâlâda muharrer yüz seksen yedi numro ve 20 Şubat 95 târihli tahrîrât-ı âliyyesi ve 3 Nisan sene 95 târihli telgırafnâmesi mûcibince ifâ-yı mu'âmele ile hâsılât-ı vâkı'a mu'âmelâtının tenfizi esbâbının istihsâline himem-i aliyyeleri derkâr buyurulmak bâbında irâde efendimindir.

Fi 25 Rebi'ü'l-ahir sene 96 ve fi 5 Nisan sene 95

Telgıraf

(...?...) ale'l itlâk kâmilten hür olarak kimesne tarafından kendilerine memlûk mu'amelesi edilmesi câiz [silik] muhâcîrîn-i merkumeye ol vechile ifâ-yı tebliğât ile muhâfaza-ı hürriyetleri emr-i ehemine dikkat ve bunlar da'vâ-yı temellükde bulunanlara (...?...) vesâyâ-yı lâzime ifâsıyla beraber uslûb-ı hâkimâne ve tedâbir-i müessire ile imtinâ' ve iskânlarıçün çaresine bakılarak bir gûne uygunsuz hâl vukû'a getirilmemesine dikkat edilmesi ve şayet yine iddi'â-yı asliyyelerinde devam ve ısrârları tedâbir-i vâkı'a kârgir tesîr olmazsa haklarında zecr ve men'-i mu'amelesi icrâ kılınması lüzûmu şûrâ-yı devlet karârlarıyla ihtâr olunur.

177

Lazistân Mutasarrıflığı'na

Sûret-i bâlâda muharrer telgırafnâme mûcibince oracada ifâ-yı muktezâsıyla tavsiye olunur.

Fi 17 Nisan sene 95.

Osmânî ve mecîdî nişânlarının zâta mahsûs olmasıyla hâsıl vukû'unda istirdâdı lüzûmuna mebnî terekelerde zuhûr eden bu nev' nişânların hazine-i celîleye i'âdesi ve taşrada bulunan ashâb-ı rutbeden irtihâlleri vukû' bulanların haiz oldukları rütbe ile isim ve şöhetlerinin bildirilmesi usûl ve nizâmı iktizâsından bulunduğu halde bir müddetden beri bu kâideye ri'âyet olunmaması teşrifât ve nişân-ı hümayûn kalemlerince teşettüt-i kuyûdu mûcib olduğundan terekelerde zuhûr eden bu gibi nişânların tereke tahrîrine memûr kısmet-i askeriyye ketebesini ma'rifetiyle ahz etdirilerek bâb-ı askeriye irsâli ve ashâb-ı rütbeden irtihâlleri vukû' bulanlar hakkında dahi ber-vech-i muharrer ma'lûmât i'tâsı hukûkunun taraf-ı vâlâ-yı meşihât-penâhi ile bi'l-cümle vilâyât ve müstakillen idâre idâre olunan mutasarrıflıklarda iş'ârı cânib-i teşrifâtı Divân-ı Hümayûn'dan bâ tezkere ifâde olunarak icâbı icrâ kılınmış olmağla oracada iktizâ-yı hâlin ifâsına himmet buyurulması siyâkında şukka-ı (...?...) terkîm kılındı.

178

Lazistan Sancâğı Mutasarrıflığı'na

Sa'âdetlü Efendi

Sûret-i bâlâda muharrer 10 Mart sene 95 târihli ve dört numrolu emirnâme-i sâmi hükmüne mütemâdiyen tevfiik-i mu'âmele buyurulması siyâkında şukka-ı mahsûs terkîm kılındı. Ol bâbda emr ü irâde efendimindir.

Fi 22 Rebî'ü'l-ahir sene 96 ve fi 2 Nisan sene 95.

179

Bihi

Lazistan Bidâyet Mahkemesi Riyâseti'ne

Mekremetlü Efendi

Varaka-ı âdiyyeden veyahud senedât dört varaka muharrer senedâtdan alınması icâb eden cezâ-yı nakdînin senedâtı imzâ ve temhîr edenlerden bi'l iştirâk mütesâviyyen ahzı varaka-ı sahîha nizâm-nâmesinde muharrer olduğu halde anın

yerine kâim ve dustûrû'l amel olan yol nizâmnâmesinin yirminci mâddesinde cevabı nakdî husûsunda yalnız senedât hâmilleri sûal olduğu gösterilerek mühr ve imzâ ashâbının mesûliyetine dâir sarâhat olmadığına ve bu ise mugâyir adalet ve hakkaniyyet olarak bir sehve mebni olmak lazım geleceğine binâen ba'de mâ o misüllü senedâtın alınacak cezâ-yı nakdî için senede hâmil-i senedden ahz ve istifâsıyla hâmil-i sened-dahi verdği cezâ-yı nakdî için senede mühr ve imzâsı olanlara hukûk-ı sâire ne sûretle iddi'â ve istifâ olunur ise o yolda mürâca'at edebilecek hak ve salâhiyyetini haiz bulunmak ve sâlifü'z-zikr yol nizâmnâmesinin yirminci mâddesi yerine kâim olmak üzere Şûrâ-yı Devletce tanzîm olunmak Meclis-i Mahsûs-ı Vûkelâda kırâati bulunan fıkra-ı nizâmiyyenin Kânûn-ı Esâsinin otuz altıncı mâddesi mûcibince Meclis-i Umûminin ictimâ'-ı atfisinde oracada dahi mutâla'a olunmak üzere ol vakte kadar muvakkaten düstûrû'l-amel tutulması husûsuna bi'l-istizân irâde-i seniyye hazret-i pâdişâhi müte'allik ve şeref sûdur buyurulub zikr olunan fıkra-ı nizâmiyyenin nüsha-ı matbû'âsı mâ'an gönderildiği beyân-ı aliyyesiyle icâbının icrâsı şeref-vârid olan tezkire-i seniyyede emr ü iş'âr buyurulmuş ve mezkûr fıkra-ı nizâmiyyenin netice-i matbû'ası lazım gelenlere gönderildiği misüllü bir nüshası dahi leffen sevb-i şerîflerine irsâl kılınmış olduğu beyânıyla şukka terkîm kılındı.

Fi 10 Cemâziye'l-evvel sene 296 ve fi 19 Nisan sene 95.

180

Resm-i Damga Nizâmnâmesinin Yirminci Mâddesinin

Birinci Fıkrası Yerine Kâim Olacak Fıkra-ı Kânûniyyedir

On dokuzuncu mâddede beyân olunduğu vechle nizâmen alınması lâzım gelen resm ile cezâ-yı nakdî müeyyed senede mühr ve imzâsı olanlar mürâca'at edebilmek üzere ibtida-yı emrde hâmil-i senedden istifâ olunur.

181

Lazistan Mutasarrıflığı

Beledî ve Eytâm Sandıklarındaki mevcûd kavâimin ibtâl edilerek cins ve mikdârını mübeyyîn başka başka zîrî mazbatalı defterinin irsâli Mâliye Nezâret-i Celîlesinin telgırafnâmelerini (...?) fi 17 Mart sene 95 târihinde yazılmışsa da icâbı icrâ kılındığına dâir henüz ma'lûmât verilmediğinden şayet daha gönderilmemiş ise bu defterlerin ibtâl edilen kaimelerle berâber hemen Mâliye Hazinesine irsâliyle buraya da ma'lûmât i'tâsı mütemennâdır efendim.

Fi 30 Hâziran sene 95.

182

Muhâsebe ve Mahkeme-i Bidâyet ve Belediye

Muhâsebece kaydı icrâ kılındığından icâbı ve dâire-i mahsûsasından ifâde olunmak iktizâ eder.

Fermân fi 1 Temmuz sene 95.

Lazistan

Muhâsebe-i livâ

Meclis-i Belediye'ye 1 Temmuz sene 95

183

Rize Niyâbet-i Şer'îyyesine

Mekremetlü Efendi

Mekteb-i nüvvâb şakirdânından Ali Zihni Efendi'nin zarûret-i hâlinden bahisle Lazistan Sancağı dahilinde kâin Hopa Kazâsına tâbi Arhavi Nahiyesi Niyâbetine istihdâmını müsted'î itâ eylediği arzuhâl meclis-i intihâb-ı hükkâmü'ş-şer'î ifâdesiyle leffen savb-ı şerîflerine irsâl kılınmış olmağla hâlen ve meclis-i mezbûrda zahrına muharrer der-kenâre nazaran ifâ-yı muktezasına himmet olunması sıyâkında şukka tahrîr kılındı.

Fi 28 Şa'bân sene 296 ve fi 4 Ağustos sene 95.

Ahmed Esad

184

Trabzon Vilâyeti Merkez Niyâbet-i Şer'îyyesi'ne

Faziletlü Efendi

Ekser mahaller memûrîn-i şer'îyyesi tarafından emlâk-ı gayr-ı menkûle bey' ü şirâsında bayî' ile müşteri beyninde akd edilen mukâvele mu'teber tutularak de'âvi-i vâkı'ada sened ve sicil taleb olunmakda ve bazı kerre dahi mecâlise mürâca'at olunmaksızın mu'âmele-i bey' ü şirânın mehâkimce icrâ edilmekde bulunduğundan ve bu hâl bâ tezkire bahâsına mû'esses ve mevzû' olan nizâmname hükmüne mugâyir olmağla berâber Defter-i Hâkânî mu'âmelâtını dahi tesviş ve ihlâl etmekde olduğundan bahisle icrâ-yı icâbı ve ifâdât-ı sâireye Defter-i Hâkânî Nezâret-i Behiyyesinden meb'ûs tezkirenin lefiyle iktizâ eden maslahatının ifâ ve inbâsı hakkında makam-ı sâmi-i vekâlet penâhiden vârid olan tezkire Meclis-i Cemiyet-i âliyyesi'nde lede'l-havâle bu bâbda mevcûd olan nizâmata ri'âyet edilmesi

husûsunun bi'l-cümle hükkâm-ı kirâma ta'mîmen tavsiye ve iş'ârı bâ tezkire ifâde kılınmış ve keyfiyyet bi'l umûm vilâyât merkeziyle elviye-i müstakile nüvvâbına tebliğ olunmuş olmağla ba'dehu taraf-ı fâzılânelerinden bu husûs hakkında düstûr'ül-amel olan nizâmât ahkâmına ri'âyetle hilâf-ı hâl ve hareket ve ikâ'ından hazer ve mücânebet olunması ve hülhakâta dahi beyân-ı hâl himmet buyurulması siyâkında şukka-ı mahsûsa terkîm kılındı.

Fi 10 Şa'bân sene 96.

185

Lazistan Sancâğı Niyâbet-i Şer'iiyesi'ne

Faziletlü Efendi

Sûret-i münîfesi bâlâda muharrer fi 10 Şa'bân sene 96 ve fi 17 Temmuz sene 95 târihli ve kırk dokuz numrolu emirnâme-i sâmi-i cenâb-ı meşihât-penâhi hükm-i aliyyesine tevfiik-i mu'âmele ile himem-i aliyyeleri der-kâr buyurulmak bâbında emr ü fermân efendimindir.

Fi 21 Ramazan sene 96.

İshak Mustafa

186

Lazistan Sancâğı Mutasarrıflığı'na

İzzetlü Efendim

Esnân-ı askeriyye içinde olan ve bâ husûs kur'â bakâyâsından bulunanlar gibi kendilerini hizmet-i askeriyyeden kurtarmak için birer bî-kes kız bulup akd-ı nikâh etmekde oldukları işidiliyor hâlbuki her kim olursa olsun te'ehhül etmek istediği vakt evvelâ cânib-i şer'-i şerîfden izinnâme olmağla mecbûr olup izinnâmesiz kimse kimseyi akd-ı nikâha mezûn olmadığı gibi bir adem nikâh için izinnâme it'tâsı dahi evvel emirde zevcenin nâmzet olduğu ve izdivâcına hiçbir mâni'-i şer'îsi olmadığına dâir mahalle veya karyesi ihtiyâr meclisinden bir şehâdetnâmenin vurûduna ve sâniyyen dahi ber minvâl-i muharrer esnân-ı askeriyyeyi mütecâviz değilse cihet-i askeriyyece bir gûne ilişiği olmadığıнын nüfûs mukayyidi tarafından tahrîr-i tasdîka mutevakkıf idüğünden ba'd-ezîn bu yolda tahkikât-ı mükemmele icrâ olunmadıkca taraf-ı şer'-den izinnâme verilmemesi ve böyle izinnâme olmadıkca kimsenin kimseye akd-ı nikâh edilmemesi ve bunun hilâf-ı hâl ve harekete mütecâsir olanlar hakkında (...?) kânûniyye icrâ kılınacağıнын muhakkak bilinmesi husûslarının lâzım gelenlere ekîden tenbîh ve ihtâr buyurulması ta'mîmen tavsiye olunur. Bâkî irâde efendimindir.

Fi 5 Safer sene 97 ve fi 6 Kanûn-ı sâni sene 97.

187

Harc ve kânûn ve rusûm-ı tahsiliyyede birkaç seneden beri görülen tenezzülâtın bazı esbâb-ı muhtelifeden neşet etmesi derkâr ise de emr ü irâde ve istifasınca zâyı'ât vukû'undan ve sâir hâlâtdan münba'is olabileceği melhûz olmasıyla vâridât-ı mezkûreye bir gûne ziyâ'-ı (...?...) meydân verilmemesi zımnında dikkât-ı mütemâdiyye icrâsı husûsunun ta'mimen hükkâm-ı şer'îyyeye tavsiye ve tenbîhi ol bâbda bazı husûsâtında istifârına dâir Islâhât-ı Mâliye Komisyonu Vâridât Şubesi Riyâset-i Celîlesinden vârid olan muhavvel tezkire üzerine meclis-i intihâb-ı hükkâmü'ş-şer'îden ifâde olunarak bi'l-mecelle merâkiz-i vilâyât ve elviye-i müstakile Niyâbet-i Şer'îyyelerine vesâyâ-yı münîfe ifâ kılınmış olmağla taraf-ı fâzılânelerinden dahi (...?...) icâbının (...?...) ifâsıyla beraber mülhakata tebliğ ve iş'âr-ı keyfiyyete himmet buyurulması siyâkında.

188

Rize Niyâbet-i Şer'îyyesine

Mekremetlü sa'adetlü efendi

Makâm-ı âlî-i cenâb-ı meşihât-penâhiden şeref-vârid olub sûret-i bi ibâretihâ bâlâda tahrir olunan fi 22 Rebi'ül-evvel sene 97 ve fi 21 Şubat sene 95 târihli ve yüz yetmiş dokuz numro tahrîrât-ı sâmiye ahkâmına atf-ı nazar u dikkât ve ber mûcib-i irâde mu'âmele lüzûmunun mülhakat-ı livâ memûrin-i şer'îyyesine iş'âr ve inbâsına bezl-i himmet buyurulması zımnında terkîm-i zeyle ibtidâr kılındı.

Fi 13 Rebi'ül-ahir sene 97 ve fi 16 Mart sene 96.

Nâib-i Merkez-i Vilâyet-i Trabzon

189

İ'lâmât-ı şer'îyyenin ekserisinden mebâliğ-i mahtum bahânın cins ü nev'î ve (...?...) târihleri ta'ayyüb ve tasrîh olunmasından dolayı tahaddüs eden münâza'ât ve müşkilâtdan bahisle ol bâbda bazı ifâdeye dâir i'lâmât-ı şer'îyye icrâ memûriyetinden meb'ûs tezkire Meclis-i Tedkîkât-ı Şer'îyye'ye lede'l-havâle inde'l-mürâfa'a iddi'a olunan akçe cins ve aded üzerine olmayub da gurûş olduğu sûretde buna bir cins ta'yîni dahi râicden dahi beraberce tasarrufu hakkında vârid olan ve düstûrda münderic bulunur. Fi gurre-i Cemâziye'l-evvel sene 89 târihli tezkire-i sâmiyye üzerine hükkâmü'ş-şer'î-i şerîfe ta'mimen icrâ olunan vesâyâ ve tenbihâtın te'kîdi zımnında taraf-ı senâvereden muharrerât-ı umûmiyye tastîr ve her nev' ukûd

ve müdâniyanın inde'l mürâfa'a târihlerinin dahi tahkîk ve zabtıyla i'lâmât-ı şer'iyyeye derc ve tahrîri husûsunda ilâve ve tezyîd edilmesi ifâde olunarak bu vechile Dersa'âdet mehâkim-i şer'iyyesiyle merâkiz-i vilâyât ve elviye-i müstakile niyâbet-i şer'iyyelerine te'kîden vesâyâ-yı lâzime ifâ kılınmış olmağla taraf-ı fazılanelerinden dahi ber minvâl-i muharrer ifâ-yı mu'âmeleye ve bu bâbda müsamaha ve dikkatsizlik vukû'a getirilmemesine himmet ve dikkât ve mülhakata dahi izbâr-ı keyfiyyet buyurulması siyâkında şukkası terkîm kılındı.

190

Rize Niyâbet-i Şer'iyyesi'ne

Mekremetlü efendi

Makâm-ı âlî-i cenâb-ı meşihât-penâhiden şeref-vârid olub sûreti bi ibâretihâ bâlâya tahrîr olunan fi 21 Rebi'ü'l-evvel sene 97 ve fi 21 Şubat sene 95 târihli ve yüz yirmi sekiz numro tahrîrât-ı seniyye ahkâmına atf-ı nazar u dikkât ve ber mûcib-i irâde mu'âmele lüzûmunun mülhakatı livâ memûrîn-i şer'iyyesine iş'âr u inbâsına bezl-i himmet buyurulması zımında terkîm-i zeyle ibtidâr kılındı.

Fi 13 Rebi'ü'l-ahir sene 97 ve fi 16 Nisan sene 96.

Naib-i Merkez-i Vilâyet-i Trabzon

191

Mezbûre Hatice'nin hâl-ı sagîrinde babası müteveffâ Hâcî Ali hayâtında kendisine akd-ı nikâh ederek zevce-i gayr-ı medhûlun bihâsı olduğu Ruşen Ağa tarafından olunan iddi'âsına ikâme-i beyyine-i âdile edemeyüb mezbûrenin zevc-i dahili Faik kızına yemin verilüb husûmeti mûnkatî' olunmuş ve bu bâbda muhâkemelerini natîk i'lâm-ı şer'î dahi tarafeyn yedlerine i'tâ kılınmış ve mezbûr Ruşen Ağ ise i'lâm-ı mezkûrun tedkîk ve temyîzi talebinde bulunduğundan mezbûr Faik Efendi dahi istihâb eylediği i'lâm-ı mezkûru li-ecli't tedkîk çend gün evvel Trabzon'a azimet etmiş olduğu ihbâr olduğundan bu sûretde mezbûre Hatice'nin vâlidesiyle cem'inde şer'ân bir güne mahzûr bulunmadığından mezbûre Hatice'yi hânesine celbiyle birlikde imkân-ı vasatına alınması husûsunda mesâğ-ı şer'î bulunduğundan şayet damadı mezbûr Faik Efendi Trabzon'dan avdet ederek i'lâm-ı mezkûru tasdik ve temyîz ettirdiğini meclis-i şer'e ibrâz eylediği takdirde zevcesi mezbûre Hatice ile cem'î husûsunda i'lâm-ı mezkûrun hâvî olduğu hükm-ı şer'e muvâfık usul olacağından izharına mahal kalmayacağı i'lâm-ı mezkûru kalbe't-tasdik mezbûr Faik Efendi avdet eder ise mezbûre Hatice'nin şimdi sâkine olduğu hâneye nakil olunması mezbûre Züleyha Hâtûn'a bi't-tefhîm ol vechile kızı mezbûre ile

birlikde ve bir hânede sâkine bulunmasında mesâğ-ı şer'î olduğuna ve mezbûre Hatice'yi vâlidesi mezbûre ile iftirâka mahal olmadığı arz olunur ol bâbda.

Fi 15 Rebi'ü'l-ahir sene 1297.

Naib-i livâ-yı Rize

192

Rize Kazâsı Niyâbet-i Şer'îyyesi'ne

Mekremetlü Efendi

Batumdan nakil edilen Eytâm Sandığı'nın rü'yet-i muhâsebesiyle mevcûdunun Rize Eytâm Sandığı'na vaz' ve defâtı hakkında istifsâr-ı mu'âmele-i mutazammın meclis-i intihâb-ı hükkâmü's-şer' riyâset-i âliyyesine vurûd edüb bâ tezkîre makam-ı muhasebe'ye i'tâ olunan bir kıt'a mu'âmeleyi ve fi 8 Teşrîn-i evvel sene 95 târihli tahrîrât-ı şerîfeleri meclis-i idâre Emvâl-ı Eytâm'a lede'l-havâle mahal-ı aharda tavattun eden eytâm emvâlinin dahi bulundukları mahale nakli nizâm iktizâsından olub bi'l-umûm Eytâm Sandığı'nın evvel emirde ashâb-ı vukûf huzûrunda ve nizâm dairesinde muhasebesinin tedkîk ve rü'yetiyle ayrıca mahallede hıfz edilerek eytâm tarafından vukû' bulacak istid'â üzerine muhâbere-i mukteziyye icrâ kılındıktan ve tavattunları nizâm-ı vechiyle tahakkuk etdikden sonra her birinin mâlî iskân eylediği mahale nakl olunması husûsunun cevaben sû-ı mekremetlerine izbâr-ı lüzumu ifâde olunmuş olmağla ol vechile ifâ-yı mu'âmeleye himmet eylemeleri siyâkında şukka terkîm kılındı.

Fi 20 Saferu'l-hayr sene 97 ve fi 20 Kânûn-ı sâni sene 295.

Ahmed Esad

193

Duru Bargir Re's

Bir re's duru üzeri palanlı bargir çend günden beri mahallât arasında dolaşib hâmisiz bulunduğu tahkîkât-ı vâkı'adan anlaşıl原因 olarak hükûmete celb olunduğu henüz sâhibi zuhûr etmediğinden ifâ-yı muktezâsı bâbında fermân.

Fi 2 Temmuz sene 96.

194

Târihi zabt olunmak üzre Mehâkim-i Şer'îyye siciline ba'de'l-kayd mezkûr hayvanın yiyeceğiyle emr-i muhafazası Beytül-mâl müdürüne âid olub muhâsebe-i livâca dahi kaydının icrâsıyla vukû' bulacak mesârifin sâhib-i zuhûrunda ondan ve

hitâm-ı müddet sahibi zuhûr etmediği takdirde sâtılıb esmânının tesmiye olunması nizâmı emsâlinde idüğünde ol vechile mehâkemece kayd olunduktan sonra muhâsebe-i livâya li-ecli'l-havâle huzâr-ı âlîlerine mutasarrıfca takdîm (...?...)

Fi 3 Temmuz sene 96.

195

İzzet-meâb şeri'at-nisâb devriye müderrislerinden mekremetlü Bahaddin Efendi (...?...) tahiyetü'l-vâfiyye inhâ olunur ki Trabzon Vilâyeti dahilinde Rize Sancâğı'nın umûr-ı ahkâm-ı şer'iyyesi zât-ı hazret-i fetvâ-penâhinin intihâb ve tercih buyurdıklarına ve nezâret-i âmmemize binâen iş bu bin iki yüz doksan altı senesi şehir-i Rebi'ü'l-evvelin on beşinci gününden i'tibâren tarafımızdan cenâb-ı şerîfinize ihâle ve tefvîz olunmuştur. Gerekdir ki sancâğı mezkûru yevm-i mezkûrdan bi'n-niyâbe zabt edüb beyne'l-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i âlîye sa' ve gayret ve vukû' (...?...) olan muhallefât mevtâ-yı askeriyyenin mûcib-i tahrîr olanların tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîmi husûsunda ihtimâm ve dikkat birle çâre şerî'ât-ı ahmediyyeden (...?...) inhirafa cevâz göstermeyesiz ve's-selâm.

196

Bihi

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Mişona Karyesi ahâlisinden sâhib-i arzuhâl Arnavudoğlu Mehmed Ali ibn-i Ömer nâm kimesne livâ-yı mezkûrun hükûmet dâiresinde Meclis-i Temyîzde akd olunan meclis-i şer'de derûn-ı arzuhalde ism-i mezkûr karye-i mezkûre ahâlisinden iş bu râfi'u'l-i'lâm Arnavudoğlu Hasan Efendi ibn-i İbrahim Efendi nâm kimesne muvâcehesinde karye-i mezkûrede vâki' etrâf-ı erba'ası mezbûr Hasan Efendi ve (...?...) Alipaşaoğlu Osman bin Hasan'ın tarlalarıyla mahdûd arzân bir zirâ' ve tûlen yarım sâat mesâfede olan hark derûnuyla Sengaz Irmağı'yla müfrez ceryân eden su maksim mahallinde karîb diğer su ile mahlût olarak mezbûr Hasan Efendi'nin tahminen dört zirâ' sol tarafında olan Koftere ta'bîr olunan maskim mahalline mansab olub mahal-ı mezkûrede mezkûr su mecrâmıza (...?...) nisfiyyet beynimizde iktisâm olunarak nisfı mezbûr Hasan Efendi'nin menzil-i mezkûr civârında olan tarlalarının ve nisf-ı aharın dahi kezalik benim mutasarrıf olduğum tarlalarımın mine'l-kadîm hakk-ı şûrbları olub bu vechile her birimiz intifâ' ede gelüb ancak mezbûr Hasan Efendi'nin babası gâib-i ani'l-meclis İbrahim

Efendi'nin mukaddemâ müstakillen taht-ı tasarrufunda olub iş bu târihden dört sene mukaddem oğlum mezbûr Hasan Efendi'ye bâ-izn sâhib-i arzı fâriğ olduğu mezkûr Koftere mahallinden yukarı ve hark-ı mezkûrun ittisâlinde bazı esfel tarafında olan etrâf-ı erba'ası mezbûr Hasan Efendi'nin tarlasıyla mahdûd bir kıt'a tarlayı mûmâ-ileyh İbrahim Efendi iş bu târihden otuz sene mukaddem bir def'a mâru'l-beyân ırmağ-ı mezkûrdan müfrez hark-ı mezkûrdan ceryan eden ve Koftere mahalline mansab olmayan su ile sakyine benden izin taleb edüb ben dahi izn ve icâzet vermemle izn-i mezkûr üzerine muvâcehemde yirmi sene ale't-tevâlî bilâ nizâ' velâ da'vâ saky etmiş ve iş bu târihe gelince on sene müddet zarfında dahi mûmâ-ileyh İbrahim Efendi ve ba'de'l-ferâğ mezbûr Hasan Efendi çend def'a kezalik benim iznime mürâca'at ederek tarla-yı mahdûd-ı mezkûru hâlâ saky eder ise de mücerred izn-i mezkûruma mürâca'atı tarla-yı mahdûd-ı mezkûrun mâ-ı mezkûrdan hakk-ı şûrbu olmadığını bana şifâhen ikrâr etmiş demek olduğundan tarla-yı mezkûrun mâ-ı mezkûrdan sakyına hâlâ râzı olmamamla suâl olunub müdâhale-i mezkûrdan mezbûr Hasan Efendi'nin men' olunması matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Hasan Efendi dahi cevabında mâru'l-beyân Sengaz Irmağı'ndan hark-ı mahdûd-ı mezkûr ile ceryân eden su maksim mahalline karîb diğer su ile mahlût maksim mahalline mansab olarak küll-i maskimde bir (...?...) nısfıyyet iktisâm ederek mine'l-kadîm intifâ' ve arâzi-yi mezkûrlarının hakk-ı şûrbları olduğunu ba'de'l (...?...) ancak ırmağ-ı mezkûrdan müfrez ve hark-ı mezkûr derûnundan cârî olan sudan mezkûr Koftere mahallinden yukarı ve hark-ı mahdûd-ı mezkûrun ittisâlinde yani esfelinde olub bana bu müstakillen taht-ı tasarrufumda olan tarlamın ihtiyâc mikdârı mine'l-kadîm hakk-ı şûrbu olub müsted'î merkur Mehmed Ali'nin izn ve icâzetine fâriğim babam gâib-i mezbûr İbrahim Efendi ve ben mürâca'at etmeyerek te'âmül-i kadîmi vechilye mezkûr tarlamı ben bi- hakkın saky edüb ittifâ' ederim dedikde bu sûretde Mecelle-i Celîlenin bin altı yüz altmış iki ve bin altı yüz yetmiş yedi mâddeleri ahkâmına tevfikân merkur Mehmed Ali'nin takrîr-i meşrûhu üzerine tasaddî eylediği da'vâm (...?...) ve iltifâta şâyân olmadığı merkur Mehmed Ali'ye ba'de't-tefehüm karye-i mezkûre ahâlisinin ricâlinden olub mâ-ı mezkûrdan intifâ'ları olmayan Berberoğlu el-Hâc Osman ibn-i Memiş ve Berberoğlu Abdi Çavuş ibn-i Mustafa ve Eksiklioğlu Yakub bin Ahmed ve Berberoğlu Arif Ağa ibn-i Hâcî Mahmud Ağa ve Zehiroğlu Hüseyin Çavuş ibn-i Mustafa ve Akmehmedoğlu Yakub Çavuş ibn-i Mustafa ve Uzunoğlu el-Hâc Cevahir ibn-i Ömer ve Berberoğlu Memiş bin Mustafa nâm sekiz nefer kesân dahi meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda iş bu Hasan Efendi'nin Koftere mahallinden yukarı babası gâib-i ani'l-meclis İbrahim Efendi'den teferruğ edüb bâ-tapu müstakillen taht-ı tasarrufunda olan

tarla-yı mezkûr Sengaz Irmağı'ndan müfrez hark derûnuyla ceryân eden su ile kadîmden beri saky olduğunu biliriz ve te'âmül-i kadîmi dahi bu vech üzere olduğuna lede'l-iktizâ şehâdet dahi ederüz deyü müsted'î merkur Mehmed Ali muvâcehesinde tevâtüren ihbâr dahi vukû' bulduğundan mûcibince mâru'l-beyân Sengaz Irmağı'ndan hark-ı mahdûd-ı mezkûr ile ceryân eden sudan merkur Hasan Efendi'nin hâlâ tasarrufunda olan Koftere mahallinden yukarda hark-ı mezkûrun ittisâlinde olan tarla-yı mahdûd-ı mezkûrun kemâ fi's sâbık te'âmül-i kadîmi vechile saky ve intifâ' olunmak iktizâ eylediği tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. El-emr ü menlehü'l-emr.

Fi'l-yevmi's-sânî min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

197

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancağı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından Yeniköy Mahallesi'nde sâkine ve zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ta'rifleriyle mu'arrefe olan Hatice bint-i Mehmed Reis nâm hâtûn livâ-yı mezkûrun hükûmet dâiresinde Meclis-i Temyîzde akd olunan meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de zevc-i muhâla'a-i bâ'is-i hazihi'l-vesîka Abdülkerim Ağa ibn-i Mehmed Ağa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkur Abdülkerim Ağa zevc-i dahilim olub lakin beynimizde hüsn-i mu'âşeretimiz olmamağla beni halk-ı tâlibe ve müfârekata râğmiye olduğum ecîlden merkurumun zimmetinde mütekarrer ve ma'kûd-ün-aleyh mihr-i müeccelim olan beş yüz gurûş ile nafaka-ı iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmem üzerlerine duhûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzere zevcim merkur Abdülkerim Ağa ile muhâla'a-ı sahîha-yı şer'iyeye ile hal' olduğumda ol dahi hal'-ı mezkûru ber-nehc-i muharrer ba'de'l-kabûl hukûk-ı zevciyyete müte'allika-ı âmme-i de'âvî ve kâffe-i metâlibâtıdan her birimiz aharın zimmetini ibrâ-yı amm ile ibrâ ve iskât edüb ve her birimiz aharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gibbe't-tasdîki's-şer' mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-aşer min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Temyîz mümeyyizânından Hacı İsmail Efendi, ikinci müstantık Ramiz Efendi, Satozlu Mehmed Efendi, Rafic-zâde Kaşif Ağa, muhzır-ı mahkeme Cafer Ağa.

198

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından Kal'a Mahallesi sekenelerinden ve zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Nefise bint-i Dursun nâm hâtûn livâ-yı mezkûrun hükûmet dâiresinde Meclis-i Temyîzde akd olunan meclîs-i şer'-i şerîf-i enver'de zevc-i muhala'a-i bâ'is-i hazihi'l-vesîka Abdülkerim Ağa ibn-i Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb merkûm Abdülkerim Ağa zevc-i dahilim olub lakin beynimizde hüsn-i mu'aşeretimiz olmamağla beni halk-ı talibe ve müfârekata râğmiye olduğum ecîlden merkumun zimmetinde mütekarrer ve ma'kûd-ün-aleyh mihr-i müeccelim olan üç yüz gurûş ile nafaka-ı iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmem üzerlerine ve duhûnet-i süknân dahi kendi üzerime olmak üzere zevcim merkum Abdülkerim Ağa ile muhâla'a-yı sahîha-yı şer'iyeye ile hal' olduğumda ol dahi hâl'-ı mezkûru ba'de'l-kabûl hukûk-ı zevciyyete müte'allika-ı âmme-i de'âvî ve kâffe-i metâlibâtıdan her birimiz aharın zimmetini ibrâ-yı amm ile ibrâ ve iskât edüb ve her birimiz aharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdikî'ş-şer' mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i Rebi'ü'l-ahir li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Temyîz a'zâsından Hâcî İsmail Efendi, müstantık-ı sânî Ramiz Efendi, Satozlu Mehmed Efendi, Rafic-zâde Kaşif Ağa, muhzır-ı mahkeme Cafer Ağa.

199

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Kalarganoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kulinoğlu Mehmed ibn-i Hüseyin bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkeleri Fâtıma bint-i Ahmed nâm hâtûn diğer zevce-i menkûha-ı metrûkesi Gülfe Hâtûn ibnet-i İbrahim ve vâlidesi Fâtıma Hâtûn ibnet-i Yahya ve sulbîye-i sagîre kızı Vesile ve li-ebeveyn karındaşları Halil ve Mustafa'ya munhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîre-i mezbûrenin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den mansûb vâsisi vâlidesi Fâtıma Hâtûn ile kebîrûn-ı mezbûrûnun ma'rifetleri ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l hâmis min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1100	Nuhâs kazgan 15	Nuhâs gügüm 30	Sahan 1 aded 15
Tava 1 aded 10	Yorgan 2 aded 50	Tüfenk 1 aded 225	2 Kilim 40
Şalvar 1 aded 40	Tahra, balta, kazma 20	Bir kıt'a mülk-ı mefrûz fidanlık 500	Bir kıt'a fidanlıktan rub' hissesi 300
Hırdavat 20	Yekûn 2365	Mihr-i zevce Fâtıma 200 (...?...) Halil bin Hüseyin ve Şaban bin Mehmed (...?...)	
Mihr-i zevce Gülfe 200	Techîz ü tekfîn 165	Resm-i kısmet 50	Kaydiyye-i defter 3
Varaka bahâsı 1	Yekûn 619	Kalan 1746	Hisse-i zevce Fâtıma 109/5
Hisse-i zevce Gülfe 109/5	Hissetü'l-üm-i mezbûre 291	Hisse-i bint 873	Hissetü'l-ah li- ebeveyen 181/35
Hissetü'l-ah li- ebeveyen 181/35			

Bâlâda murakkam sagîre-i mezbûrenin hissesini vâsisi vâlidesi mezbûre Fâtıma Hâtûn li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

200

Ma'rûz-ı dâ'ileridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğ'ının merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Argaloz Karyesi ahâlisinden zâtı mu'arrefe Fâtıma bint-i Mustafa nân hâtûn livâ-yı mezkûrun hükûmet dâiresinde Meclis-i Temyîz'de akd olunan meclis-i şer'-i şerîf'de mezbûre Fâtıma Hâtûn'un sulbî kebîr oğlu Dursun bin Musa hâzır olduğu halde karye-i mezkûre ahâlisinden Lazoğlu Ahmed ibn-i Hurşid nâm kimesne muvâcehesinde iş bu târihi'l-i'lâmdan beş sene mukaddem verâseti benimle oğlum hâzır-ı merkuma munhasıra olarak vefât eden zevcim merhûm merkum Dursun'un babası Musa bin Abdullah nâm kimesnenin hîn-ı vefâtında Şehli Kasabasında başda bulunub ta'dâd etmiş olduğum elbise ve eşyâ-yı mütenevvi'a-yı ma'lûmesini merkum Ahmed ol vakit ahz u kabz edüb henüz bize aynen i'tâ etmeyüb zimmetinde kalmış olduğundan ben ve oğlum hâzır-ı merkum Dursun iş bu sene-i hâl şehr-i Rebi'ü'l-evvelin üçüncü günü târihiyle müverrah varaka-ı sahîha üzerine muharrer bir kıt'a ibrâ senedi nâtik olduğu üzere merkum Ahmed'in inkârına mukârin on bir aded yüzlük kaime üzerine musâlaha-ı sahîha-yı şer'iyye ile sulh

olduğumuzda ol dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh-ı mezkûr on bir aded yüzlük kaimeyi merkum Ahmed hâlâ bana i'tâ etmeyüb zimmetinde alacak hakkımız olmağla bedel-i sulh-ı mezkûr on bir aded yüzlük kaimeyi merkum Ahmed'den taleb ederüz deyü hâzır-ı mezbûr Dursun'un tasdîkiyle ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk merkum Ahmed dahi cevabında kaziyye-i minvâl-ı muharrer üzere olduğunu ikrâr lakin bedel-i sulh-ı mezbûr on bir aded yüzlük kaimeyi târih-i mezkûrda arzuhâlcî Mustafa Efendi'nin kasaba-ı mezkûrede ve taş dükkânında mahzar-ı şuhûdda tamâmen ve kâmilten kendilerine teslim eylediğimde onlar dahi yedimden ahz u kabz eylediler deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr vâkı' merkum Ahmed def'-i mezkûrunu her biri usûl-ı mevzû'âsına tatbîken bâ-varaka-ı mestûre Lazoğlu Hâcî Mustafa Kapudan ibn-i Hüseyin ve el-Hâc Ahmed Kapudan ibn-i Mustafa nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan Lazoğlu Ali Yazıcı ibn-i Ahmed Kapudan ve Lazoğlu Ömer bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer' üzere isbât etmeğın mûcibince mudde'iyye-i mezbûre Fâtıma Hâtûn ile hâzır-ı mezbûr Dursun her biri da'vâ-yı mezkûreleriyle mezbûr Ahmed ber vech mu'ârazadan men' oldukları tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî'l-yevmi'l-hâdî aşer min şehri Rebi'ül-ahir li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

201

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Kalargoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kulin'in oğlu Mehmed bin Hüseyin'in sulbîye-i sagîre kızı Vesile'nin babası müteveffâ-yı mezbûrdan mevrûs mâlını hıfz ve tesviye-i umûrunu rü'yete kıbel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her bir vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isetü'l kitâb olan zâtı mu'arrefe Fâtıma bint-i Ahmed nâm hâtûnu hâkim-i mevkî' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûre Vesile'nin vakt-ı rüşd ve sedâdına değin mâlını hıfz ve tesviye-i umûrunu rü'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledik de ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Rebi'ül-ahir li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

İsmail Habiboğlu Şaban bin Mehmed, Kulin'in oğlu Halil bin Mehmed, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa.

202

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabasında şeref-mukîm iken bundan akdem irtihâl-ı dâr-ı bekâ etmiş olan mîr-i mîrân-ı kirâmdan el-Hâc Mehmed Memiş Paşa ibni'l-merkhûm Mahmud Ağa ibn-i Mehmed Ağa'nın verâseti kasaba-ı mezbûrede sâkinler sulbîye-i muhteremesi Hâce Hatice Hânım ibnet-i Ahmed Ağa ibn-i Ömer ve sulbî kebîr oğulları mütemâyiz izzetlü el-Hâc Ahmed Fehmi Bey Efendi ve Mesud ve Mehmed Ali Beyler ile sulbîye-i kebîre kızları Erzurum'da mukîm Fâtıma Baldız'a ve Dersa'âdet'de Kadı Karyesi'nde sâkine Saniye Hâanımlara inhisârı tahkikden sonra verese-i mûmâ-ileyhimden zâtı ta'rîfiş-şer'î ile mu'arrefe olan mûmâ-ileyhâ Hâce Hatice Hânım ile ibn-i kebîr mûmâ-ileyh Mehmed Ali Bey Meclis-i Temyîz-i livâda akd olunan meclîs-i şer'î şerîf-i enver'de her birimiz bi'l-verâse ikrâr ve dahi kelâm edüb mûrisimiz müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin bizler evlâdları mûmâ-ileyhimâ ve Baldıza mûrisimiz olan Dersa'âdet'de bulunan terekesinden dahi irsıyye-i ma'lûmem vâz'u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukûkumuzu ashâbından taleb ve da'va ahz u kabza ve makhbûzunu bize irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ teslim ve ibrâya ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımızdan mûmâ-ileyh el-Hâc Ahmed Fehmi Bey'i vekâlet-i âmme-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'iyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn edüb icâb-ı takdîrinde bu dahi ahar kimesneyi tevkîle me'zûn eyledik dediklerinde mûmâ-ileyh el-Hâc Ahmed Bey dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 15 Cemâziye'l-ahir sene 96.

203

Ma'rûz-u dâ'îlerdir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsında Hazavit Karyesi ahâlisinden Memâtin-zâde Osman Ağa ile Derviş Ağa nâm kimesne tarafından vekâlet iddi'a eden Sakoğlu Ahmed Efendi ibn-i Memiş

nâm kimesne livâ-yı mezkûrun hükûmet dâiresinde Meclis-i Temyîz-i Hukûka mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'î şerîfde yine kazâ-yı mezkûr ahâlisinden Küçükislamoğlu Cafer Ağa ibn-i Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde müvekkil-i mezbûr Osman Ağa'nın cihet-i karzdan mezbûr Cafer Ağa zimmetinde on gurûş alacağı olmağla meblağ-ı mezbûru merkum Cafer Ağa'dan taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu kendisine irsâl ve teslime ve yine müvekkil-i mezbûr Osman Ağa'nın karye-i mezkûrede vâki' bir taraftan ırmak ve bir taraftan Ahmed Ağa oğulları Mehmed ve Ahmed ibnân-ı Ali'nin tarlaları ve bir taraftan mezbûr Osman Ağa ile el-Hâc Kamil Ağa ibn-i Hasan'ın tarlaları ve taraf-ı râbi' tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb mülk menzilin nısf hisse-i şâyi'asını kebîr oğlu Ruşen'e semen-i misliyle bey' ve teslime ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir taraftan Ahmed Ağa oğlu Mehmed'in tarlası ve bir taraftan tarîk ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd iki kot tohum istî'âb eder arâzi-yi mirîyeden bir kıt'a tarlanın nısf hisse-i şâyi'asından dört sehim i'tibâriyle mutasarrıf olduğu bir buçuk sehim hiss-i şâyi'asını keزالik oğlu mezbûr Ruşen'e bedel-i misliyle ferâğ ve tefvîze ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir taraftan Cimillioğlu Yunus bin Ali'nin tarlası ve bir taraftan Sinanoğlu Mollâ Osman ibn-i İbrahim'in tarlası ve bir taraftan Nimetoğlu Mollâ Ali ibn-i Ahmed'in tarlası ve bir taraftan Sinanoğlu el-Hâc Hasan ile mahdûd yarım kot tohum istî'ab eder keزالik arâzi-yi mirîyeden bir kıt'a tarlasını keزالik bedel-i misliyle sulbî kebîr oğlu Abdülaziz'e ferâğ ve tefvîze ve yine karye-i mezkûrede vâki' bir taraftan Sinanoğlu Mollâ Hüseyin ibn-i İbrahim tarlası ve bir taraftan Sinanoğlu el-Hâc Hasan ibn-i Hüseyin'in tarlası ve bir taraftan Şahinoğlu Memiş bin Abdullah'ın tarlâsı ile mahdûd yarım kot tohum istî'ab eder keزالik arâzi-yi mirîyeden bir kıt'a tarlasını keزالik sulbî kebîr oğlu Mehmed Ağa'ya ferâğ ve tefvîze ve ferâğ-ı mezkûru memûru huzûrunda ikrâr ve takrîre tarafından beni vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eylediğinde ben dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl edüb ol vechile vekâlet-i mezkûreme binâen meblâğ-ı mezkûr on gurûşu mezbûr Cafer Ağa'dan bi'l vekâle taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabında cihet-i merkumeden müvekkil-i mezbûr Osman Ağa'ya meblâğ-ı mezkûr on gurûş deyni olduğunu ikrâr mâ'adâ vekâlet-i mezkûre müdde'âsını inkâr etmekle müdde'î vekîl-i mezbûr Ahmed Efendi ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezkûre müdde'âsın her biri usûl-ı mevzû'asına tevfişkân evvelâ bâ-varaka-ı mestûre sırren ve ba'dehu alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan müderrisinden Süleyman Efendi ibn-i Ahmed ve Mematinoğlu Mehmed Ağa ibn-i Ahmed Ağa nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer' isbât etmeğın mûcibince mezbûr Ahmed Afendi'nin vekâletine ba'de'l-hükm ve't-tenbîh tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

204

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından Yeniköy Mahallesi ahâlisinden ve Asâkir-i Bahriyye-i Şâhâne neferâtından olub bu def'a tebdîl-i ab-ı hava zımında bâ-tezkere me'zûnen kasaba-i mezkûreye gelmiş olan sâhib-i arzuhâl Lazoğlu Ruşen Ağa ibn-i'l-müteveffâ el-Hâc Mehmed nâm kimesne tarafından zikri atî husûs-ı da'vâya vekîl-i meseccel-i şer'îsi yine kasaba-ı mezkûre ahâlisinden Raficoğlu Kaşif Ağa ibn-i el-Hâc Ömer Ağa nâm kimesne livâ-yı mezkûrun hükûmet konağında Meclis-i Temyîz-i Hukûk'a mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'de an-asl Çerakise ahâlisinden olub bir müddetten beri kasaba-i mezkûrede misâfîren sâkin olan derûn-ı arzuhalde mezkûru'l-ism iş bu râfi'u'l-i'lâm Mehmed Faik Efendi ibn-i Abdullah nâm kimesne tarafından dahi zikri âtî da'vâda husûmet ve redd-i cevaba kezalik vekîl-i müseccel-i şer'îsi livâ-yı mezkûr kurâsından Satoz Karyesi ahâlisinden Mehmed Efendi ibn-i Osman nâm kimesne muvâcehesinde yine kasaba-ı mezkûre mahallâtından Paşayan Mahallesinde sâkine ma'rifetü'z-zât Hatice binti'l-müteveffâ Karahasanoğlu el-Hâc Ali Ağa ibn-i İbrahim nâm mürâhika ile mezbûre Hatice'nin veliyyesi vâlidesi kezalik zâtı mu'arrefe Çerkesiyyetü'l-asl Züleyha Hâtûn ibnet-i Ömer hâzır oldukları halde sene-i sâbika yani bin iki yüz seksen yedi senesi Ramazanu'l-mübârekenin yirmi dokuzuncu günü müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Ali Ağa hayâtında kasaba-ı mezkûre çarşusunda kâin kendi kahvehânesinde mahzar-ı şuhûdda kızı hâzıra-ı mezbûre Hatice'yi bin dört yüz gurûş mihr-i müeccel tesmiyesiyle müvekkil-i mezbûr Ruşen Ağa'ya bi'l-velâye tezvîc ve tenkîh eylediğinde ol vakit müvekkil-i mezbûr Ruşen Ağa dahi kezalik sagîr bulunduğu cihetle babası ve velisi müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Mehmed ibn-i Memiş nâm kimesne dahi icâb-ı mezkûru müte'âkib mezbûre Hatice'yi oğlu müvekkilim mezbûr mezbûr Ruşen Ağa için bi'l-velâye tezevvüc ve tenkîh ve kabûl etdikden sonra ol târihde kasaba-ı mezkûrede nâibü's-şer' bulunan mekremetlü Mustafa İzzet Efendi'nin imzâsıyla mûmzâ ve hatemiyle mahtûm ve târih-i mezkûr ile müverrah olub i'tâ eylediği hüccetin zeylinde kuzâtadan va kasaba-ı mezkûre eşrâfından ol zamanda de'âvî mûmeyyizinden Tuzcu-zâde el-Hâc Arif Ağa ve biraderi Hâfız Esad Ağa ve el-Hâc İbrahim Efendi zâde Osman

Azmi Efendi ve Süleyman-zâde Ömer Rüşdü Efendi ile muhızır Cafer Ağa şâhid olmak üzere isimleri tasfîr kılınmış olduğu halde müvekkilim mezbûr Ruşen Ağa'nın yedinde olub iş bu ibrâz eylediğim bir kıt'a hüccet nâtik olduğu üzere sagîre-i mezbûrenin babası ve velisi mezbûr el-Hâc Ali Ağa târih-i mezkûrda kasaba-ı mezkûrenin Meclis-i De'âvî odasında nâib-i mûmâ-ileyhin huzûrunda akd olunan meclis-i şer' de zeyl-i hüccetde isimleri muharrer şâhidlerden başka meclis-i akidde kimesne olmadığı halde kızımız hâzıra-ı mezbûre Hatice'yi hâl-ı sagîrinde kahvehâne-i mezkûrede mahzar-ı şuhûdda veliyân-ı mezbûrân taraflarından ber minvâl-i muharrer icâb-ı kabûlu hâvî hazıra-ı mezbûre Hatice'yi müvekkilim mezbûr Ruşen Ağa'ya bi'l-velâye akd-ı nikâh eylediği misüllü müvekkilim mezbûr Ruşen Ağa içün mahzarında babası mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa'nın meclis-i akidde bi'l velâye kabûlünü hâvî tezvîc ve tenkîh edüb ol vechile sagîre-i hâzıra-ı mezbûre Hatice müvekkilim mezbûr Ruşen Ağa'nın zevce-i menkûha-ı gayr-ı medhûlun bihâsı iken müvekkilim mezbûr Ruşen Ağa Asâkir-i Bahriyye-i Şâhâne silk-i celîline dahil olarak Derâliyye'de bulunduğu halde müvekkil-i mezbûr Mehmed Faik Efendi hâzıra-ı mezbûre Hatice'yi tezvîc ve tenkîh ve duhûl etmiş olmağla sûal olunub nikâh-ı sâninin fesâdına mebnî feshiyle müvekkil-i merkum Mehmed Faik Efendi ile hâzıra-ı murâhika-ı mezbûre Hatice'nin beynleri tefrîk olunmak matlûbumdur deyü meâlî takrîrine mutâbık hüccet-i mezkûreyi ibrâz ve irâ'esiyle bi'l-vekâle da'vâ etdikde vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi dahi cevabında müdde'î vekîl-i mezbûr Kaşif Ağa'nın ber-vech-i muharrer nikâh-ı evvel müdde'âsını hâzıra-ı veliyye-i mezbûre Züleyha Hâtûn ile ma'ân külliyyen inkârlarından başka iş bu târihi'l-i'lâmdan beş ay mukaddem merkez-i vilâyet-i celîle olan Trabzon Mahkeme-i Şer'iyyesinde hâzıra-ı murâhika-ı mezbûre Hatice'nin veliyyi akrabası anası hâzıra-ı mezbûre Züleyha Hâtûn'un şerâit-i akd-ı nikâhı mevcûde olduğu halde bin iki yüz gurûş mihr-i müeccel tesmiyesiyle müvekkilim mezbûr Mehmed Faik Efendi'ye bi'l-velâye bâ-izn-i hakimü's-şer' tezvîc ve tenkîh eylediğinde müvekkilim mezbûr Mehmed Faik Efendi dahi bi'l-asâle tezevvüc ve tenkîh ve kabûl ve ta'ahhüd edüb ol vechile hâzıra-ı murâhika-ı mezbûre Hatice müvekkilim mezbûr Mehmed Faik Efendi'nin zevce-i menkûha-ı medhûlun bihâsıdır deyü vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi'nin sadir olan bi'l-cümle takrîr-i meşru'hunu hâzıra-ı veliyye-i mezbûre Züleyha Hâtûn ile murâhika-ı mezbûre Hatice ba'de'l-ikrâr ve't-tasdik vekîl-i merkum Mehmed Efendi muhâvere-i makâl edüb hatta müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Ali Ağa'nın müteveffâ zevcesi müvekkil-i mezbûr Ruşen Ağa'nın babası müteveffâ-yı el-Hâc Mehmed'in li-eb kız karındaşı Hafize bint-i müteveffâ-yı mezbûr Memiş nâm hâtûna müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Ali Ağa'nın zevce-i menkûha-ı medhûlun bihâsı iken müvekkil-i mezbûr

Ruşen Ağa'nın babası müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Mahmud rıdâ'da ırzâ' edüb ol vechile müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Memiş müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Ali'nin rıdâ'ân oğlu ve mürâhika-ı hâzıra-ı mezbûre Hatice'nin rıdâ'ân li-eb karındaşı ve li-ibn cihetiyle müvekkil-i mezbûr Ruşen Ağa dahi murâhika-ı hâzıra-ı mezbûre Hatice'nin rıdâ'ân karındaş oğlu olduğundan beyinlerinde hürmet-i rıdâ' sabitdir deyü hâzıra-ı veliyye-i mezbûre Züleyha Hâtûn'un ikrârıyla müdde'î vekîl-i merkum Kaşif Ağa'nın adem-i tasdîk ve inkârına mukârin vekîl-i merkum Mehmed Efendi'nin irâd eylediği kelâm nikâh-ı evvelin subûtundan sonra bu cihetin tashîh ve tedkîkine muhal olacağı bi't tefehhüm müdde'î vekîl merkum Kaşif Ağa ber-minvâl-i muharrer nikâh-ı evvel müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda huzûr-ı şer'a hâzırûn olub isimleri zeyl-i hüccette muharrer bulunan mûmâ-ileyhimden el-Hâc Arif Ağa ve Osman Azmi Efendi ve Hâfız Esad Ağa ve Ömer Rüşdü Efendi ile muhızır Cafer Ağa'dan her biri istişhâd olunduklarında hüccet-i mezkûre nâtık olduğu üzere akd-ı nikâh-ı mezkûrdan asla ma'lûmâtları olmadığını ve şehâdete ber-vech muktedir olamayacaklarını ifâde ve beyân eylediklerinden nâib-i mûmâ-ileyhin zamân-ı niyâbetdeki sicill-i mevcûdu lede't-tetebbü' hüccet-i mezkûrenin kaydına zaferyâb olunamadığından Mecelle-i celîlenin bin yedi yüz otuz altıncı mâddesine tatbiken bilâ subûtu'l mazmûn cevab-ı şer'î i'tâsı tarafına gidilemeyüb müdde'î vekîl-i merkum Kaşif Ağa be-tekrâr beyâna ba'de'l havâle da'vâ-yı mezkûresini isbât için şâhid olmak üzere meclis-i ma'kûd-ı mezkûre ikâme eylediği kurâ ahâlisinden iki nefer kimesneler istişhâd olundukda birisi cevaba muktedir olamadığı gibi diğeri dahi da'vâ-yı mezkûresine mutâbık edâ-yı şehâdet-i şer'iyye edemediğinden makbûl olmayub ve lede'l-istimhâl ve'l-imhâl kirâren mirâra müddet-i muhâl-i şer' dahi murûruyla ber-vech-i şâhid-i âdil ikâmesine kâdir olamadığından bu bâbda müvekkil-i mezbûr Ruşen'in iddi'âsı olan akd-ı nikâhın vukû' bulduğuna itilâ'ları ve ma'lûmâtları olub olmadığı husûsları mezkûr Paşayan Mahallesi ahâlisinden livâ-yı mezkûrun müftüsü fekâhetlü el-Hâc Hasan Hüseyin Efendi ve Mollâ Ömer-zâde el-Hâc Yahya Efendi ve Ayvaz-zâde el-Hâc Mehmed Ağa ve Tat-zâde el-Hâc Eşref Efendi ve Köse-zâde Mehmed Tahir Efendi ve Nakoz-zâde Reşid Efendi ve Arvani-zâde Hurşid Ağa'dan tedkîk olundukda murâhika-ı mezbûre Hatice'yi babası müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Ali Ağa hayâtında bi'l velâye müvekkil-i mezbûr Ruşen Ağa'ya tezvîc ve tenkîh etmiş olduğunu müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc ağadan hayâtında asla istima' etmedikleri gibi nişânlı dahi olduğunu bilmediklerini her biri ifâde etdiklerinden sonra bin iki yüz seksen yedi sene-i hicriyyesi evâhirinde mezbûr el-Hâc Ali Ağa cânib-i Hicaz'dan avdetinde Gelibolu nâm kasabada ecel-i mev'ûduyla vefât etmiş ve evlâd-ı zuhûru olmadığı ve terekesi zevcesiyle murâhika-ı

mezbûreye mevrûs olduğu cihetiyle müvekkil-i mezbûr Ruşen Ağa'nın babası müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa sagîre-i mezbûre Hatice'nin mirâsına tama'ân ba'dehu ber takrîb hüccet-i mezkûreyi merkum el-Hâc Mehmed Ağa'nın tazi'âtıyla istihsâl olunmuş olacağı melhûz-ı hâvî olduğunu dahi tezkâr etmişler ve müdde'î vekîl mezbûr Kaşif Ağa dahi ber minvâl-i muharrer nikâh-ı evvel müdde'asına mutâbık şâhid-i âdil ikâmesinden izhâr-ı acz edüb istihlâf etdikde adem-i ilme müvekkil-i mezbûr Mehmed Faik Efendi ber-nech-i şer'î yemin verilmeğın mûcibince müdde'î vekîl mezbûr Kaşif Ağa müvekkil-i mezbûr Ruşen Ağa'ya izâfetle bi'l-vekâle tasaddî eylediği nikâh-ı evvel da'vâsıyla mezbûr Mehmed Faik Efendi bilâ beyyine mu'ârazadan men' olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi'l-aşer min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

205

Marûz-ı dâ'îleridir ki

Koliça Karyesi ahâlisinden sâhib-i arzuhâl iş bu râfi'u'l-i'lâm Salihoğlu Hasan bin Ahmed nâm kimesne Rize Sancâğı'nın Bidâyet Mahkemesinde hey'et mevcûd olduğu halde akd olunan meclis-i şer'de karye-i mezbûre ahâlisinden olub derûn-ı arzuhalde mezkûru'l-ism li-ebeveyn er-karındaşı Osman bin mezbûr Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde karye-i mezkûrede vâki' bir taraftan Dervişoğlu Hurşid bin Abdullah'ın tarlası ve bir taraftan mezbûr Osman'ın tarlası ve bir tarfdan kendi menzilim ile mahdûd arzen iki ve tûlen kırk zirâ' tarîkden mine'l-kadîm değirmen ve su ve câmii-i şerîf ile mahâl-ı sâireye murûr etmek tarîk-ı hâsım iken üç seneden beri merkum Osman tarîk-ı mezkûra çit seddiyle murûruma mudâhale ve mumâna'at eder olmağla suâl olunub çit-i mesdûde-i mezkûrun ref'îyle kel-evvel murûruma müdâhale ve mumâna'at olunmak üzere karındaşıım mezbûr Osman'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'ded'd-da'vâ ve'l-istintak mezbûr Osman dahi cevabında tarîk-ı mahdûd-ı mezkûr çit seddini ikrâr mâ'âdâ müdde'î merkum Hasan'ın kadîmden beri tarîk-i mezkûrdan hak-ı murûr müdde'âsını külliyyen inkâr etmekle müdde'î merkum Hasan ber-vech-i muharrer kadîm hak-ı murûr müdde'âsına şâhit olmak üzere meclis-i şer'e ihzâr edüb her biri usûl-ı mevzû'asına tevfiân evvelâ bâ-varaka-ı mestûre sırren ve ba'dehu alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan karye-i mezkûr ahâlisinden Temürcioğlu Temel bin Feyzi ve Temürcioğlu Zekeriya bin Ömer nâm kimesneler istişhâd olundukda müdde'î mezbûra mahal-ı mezkûrdan kadîmden beri hak-ı murûru

olduğunu bilirüz mahallinde ta'yîn-i hudûdunu tarafeyn muvâcehesinde ibrâz ve işhâd ederüz deyü her biri bi'l-muvâcehe edâ-yı şehâdet-i şer'iyye etmeğin mûcibince çit-i mesdûde-i mezkûrun ref'îyle kemâ fi's-sâbık müdde'î merkum Hasan'ın tarîk-ı mezkûrdan murûruna müdâhale olunmamak üzere müdde'a-yı aleyhden merkum Osman'a tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

206

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Kozandinoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Delialioğlu İsmail bin Ali bin Abdullah'ın sulbî sagîr oğlu Tursun'un mâlını hıfz ve tesviye-ı umûrunu rû'yete kibel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yin olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden kemâkân kâdir idüğü zely-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb karye-i mezkûre ahâlisinden ammi-zâdesi Mustafa bin Abdurrahim nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûr Tursun'un vakt-ı rüşd ve sedâdına değin mâlını hıfz ve tesviye-i umûrunu rû'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Zi'lhiccetî's-şerîfe li-seneti sittün tis'în ve mieteyn ve elf.

207

Mâ'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı nevâhisinden Mapavri Nahiyesi kurâsından Maryeva Karyesi ahâlisinden Dervişoğlu kızı demekle ma'rûf zâtı mu'arrefe Rabia bint-i Ahmed nâm akile ve bâliğa hâtûn livâ-yı mezkûrun Bidâyet Mahkemesinde hey'et-i mahkeme mevcûd olduğu halde akd olunan meclis-i şer'-i münîrde karye-i mezkûre ahâlisinden Cinanoğlu Salih bin Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde merkum Salih'in tahminen otuz yaşında sulbî sagîr oğlu Ali hâzır olduğu halde yine zât-ı zevc-i nisvândan iken zevcim vefât edüb ve iddetim dahi zuhûr-ı haml ile munkaziyye olub bir kimesnenin henüz tezevvücüne tâlibe olmamışken mezbûr

Salih benim gıyâbımda izin ve icâzetim olmadığı halde memkûlen beni (...?...) hâzır-ı mezbûr Ali için bi'l-velâye mahzar-ı şuhûdda tezevvüc ve tenekküh eylediğine on gün mukaddem yevm-i Perşembe günü mutallaka olduğum anda akd-ı mezkûru kabûl eylemediğimden sûal olunub akd-ı mezkûrun feshî matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk merhum Salih dahi cevabında iş bu târihi'l i'lâmdan bir buçuk ay mukaddem mezbûre Rabia Hâtûn oğlum sagîr-ı hâzır-ı mezbûr Ali'yi tezevvüce tâlibe olub ve tarafından bi'eyyî'l-esâmi şâhidîn-i müzekkîn işhâd ederek karındaşı iş bu hâzırın-ı bi'l-meclis Ömer'in kabûlünü hâvî merhum Ömer'i vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eylediğine binâen mezbûr Ömer dahi vekili kız karındaşı mezbûre Rabia Hâtûn'u Mapavri Nâhiyesi hükûmetinde nâhiye-i mezkûre nâibi Mustafa Efendi'nin huzûrunda şâhideyn-i mezbûreyn şehâdetleriyle üç yüz gurûş mihr-i müeccel tesmiyesiyle bi'l-vekâle oğlum sagîr-i hâzır-ı mezbûr Ali'ye tezevvüc ve tenkîh eylediğinde ben dahi bi'l-velâye tezevvüc ve tenkîh ve kabûl edüb ol vechile mezbûre Rabia Hâtûn oğlum sagîr-i hâzır-ı mezbûr Ali'nin zevce-i menkûha-ı gayr-ı medhûlun bihâsıdır deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr dâfi'-i merhum Salih def'-i mezkûresin her biri evvelâ bâ-varaka-ı mestûre Sipahi-zâde Salih Ağa ibn-i Abdülaziz Ağa ve Hâcî-zâde Ahmed Efendi ve Sipahi-zâde Seyfullah Efendi ibn-i Abdülaziz Ağa ve Hâcî-zâde Harun Efendi ibn-i Ali Rıza Efendi kimesnelerden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunub zâtı-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn'u bi'l-ma'rifeti's-şer' ârifân-ı adilden ahrâr ricâl-ı müsliminden Cinanoğlu Şükrü Efendi ibn-i Ali ve Alioğlu ibn-i Ömer bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer' isbât etmeğin mûcibince akd-ı mezkûrun sıhhatine ba'de'l-hükm ve's-sicil ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

208

Trabzon Vilâyeti dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Bayraklar Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kolcuoğlu Cafer bin İbrahim'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Nefise bint-i Hasan nâm hâtûn ile babası merhum İbrahim ve vâlidesi Havva Hâtûn ibnet-i Mahmud ve sulbî sagîr oğlu Hamid ve sagîre kızları Bubuze ve Seyyare ve zevce-i mezbûrenin batnında müstecini tahminen beş aylık hamleye munhasıra olduğu lede's-şeri'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını ve haml-ı mezbûrun dahi hisse-i merfûkasını ahz u kabz ve hıfza veli-yi

mezbûr İbrahim'in bizzat umûr-ı vesâyeti ifâya muktedir olamayacağı bi'l-ihbâr mütehakkık olmağla umûr-ı vesâyet veli-yi mezbûr ile birlikte rûyet etmek üzere sagîrûn-ı mezbûrun ile haml-ı mezbûrun hisse-i merfûkasını ahz u kabz ve hıfza dahi vâsi nasb olan vâlide-i zevce-i mezbûre Nefise Hâtûn ile eb-i merkurum ve üm-i mezbûrenin taleb ve ma'rifetleri ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 10 Rebi'ü'l-ahir sene 96.

Takvîm-i bahâ olunan bir bâb mülk menzil 1000		Nuhâs gügüm 1 aded 40	Sagîr gügüm 1 aded 5
Sagîr nuhâs Tava 2 aded 10	Sahan 1 aded 5	Tas 1 aded 5	Tas 2 aded 10
Kablat 1 aded 14	(...?...) 14	Keçe 1 aded 25	(...?...) 16
(...?...) 20	Yünden yapağı 5 aded 17	İplik 8	Yünden ma'mûl keçe 1 aded 35
Bargir 1 aded 400	Yünden ma'mûl yatak 8	Doğuran koyun 3095	Tosunlu 1457
Keçi 5 aded 200	Kurbet 330	Takvîm-i bahâ olunan mülk-i menzil 1000	
Lede'l-müzâyede satılan menkûlât 5713		Yekûn 6713	

Minhâ'l-mesârifât

Mihri müsbet-i zevce-i mezbûre Nefise Hâtûn bâ şehâdet-i İsmail ve Osman ve beyân-ı Mustafa ve ba'de't-tezkîye ve'l- halef 1000			Techîz ü tekfîn bâ vâsiyyet-i müsbet 90
Resm-i kısmet 135	Kaydiyye-i defter 10	Dellâliyye 100	Varaka bahâsı 3
Yekûn 856			

Yekûn-ı sâni

Takvîm-i bahâdan 1000	Lede'l-müzâyede satılan emvâlden 4856	Yekûn 5856
Hisse-i zevce Takvîm-i bahâdan 125 Lede'l müzâyede satılan menkûlât 607 Yekûn 732		Hisse-i eb-i mezbûr İbrahim Bu dahi 166/26,5 Bu dahi 809/13 Yekûn 975/39,5

Hissetü'l-üm Bu dahi 166/26,5 Bu dahi 809/13 Yekûn 975/39,5	Hisse-i ibn Bu dahi 180/21 Bu dahi 876/31 Yekûn 1057/13
Hisse-i bint Bu dahi 190/11 Bu dahi 438/15 Yekûn 528/26	Hisse-i bint Bu dahi 190/11 Bu dahi 438/15 Yekûn 528/26
Hisse-i haml-ı mevkûf 180/22+876/31 Yekûn 1057/13	Küsûr para 1

Bâlâda murakkam sagîrûn-ı mezbûrûnun hisseleri aynen bi'n-nefs kendilerine teslim mâ'adâ sagîrûn-ı mezbûrun ile haml-ı mevkûfun hisseleri vâsileri ma'rifetiyle Emvâl-i Eytâm Sandığında hıfz edilmiş olmağın iş bu mahalle şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

209

Ma'rûz-ı dâ'ileridir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi muhalefâtından Of Kazâsı kurâsından Sivane Karyesi ahâlisinden ve kur'a neferâtından iş bu râfi'ü'l-i'lâm Altunoğlu Abdullah ibn-i el-Hâc Ali nâm kimesne vilâyet-i mezkûre dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkezi olan Rize Kasabasında hükûmet konağında livâ-yı Bidâyet Mahkemesi hey'etine mahsûs odada hey'et-i mahkeme mevcûd oldukları halde akd olunan meclis-i şer'-i münîrde livâ-yı mezkûr nevâhisinden Karadere Nâhiyesi kurâsından mezkûr Sivane Karyesine civâr bulunan Patır Karyesi ahâlisinden Küçükmeahmedoğlu bin Mehmed Ali nâm âkil ve bâliğ kimesneler muvâcehesinde an-asl mezkûr Sivane Karyesi sekenelerinden zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Fâtıma Hâtûn ibnet-i Mustafa hâzır olduğu olduğu halde mezbûre Fâtıma Hâtûn sâlifü'z-zikr Perkam Karyesi ahâlisinden olub mezkûr Ali'nin li-ebeveyn er karındaşı müteveffâ Dursun ibn-i mezbûr Mehmed Ali'nin hayâtında zevce-i menkûha-ı medhûlun bihâsı olub zevciyyet beynimizde kâim olduğu halde hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn ile müteveffâ-yı mezbûr Dursun'dan her birisi keyifsiz olarak birlikde yayladan avdet edüb mezkûr Sivane Karyesine muvâsalatla hâzıra-ı mezbûreyi mezkûr Sivane Karyesinde babası hânesinde terk ederek kendisi dahi yalnızca Patır Karyesinde kâin hânesine li-ecli't-tedâvi varub duçar olduğu illeden şifâyâb olmayarak iki üç gün mürûrunda yani bin ikiyüz doksan üç sene-i rûmiyyesi Ağustosunun ibtidâsında merkum Dursun ecel-i mev'ûduyla vefât edüb hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn'un iddet-i munkaziyye oldukdan sonra hâzıra-ı mezbûre nefsinı bana tezevvüce tâlibe

ben dahi râğib olmamla sene-i merkuma Kânûn-ı sâînin onuncu Perşembe günü hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn nefsinı bana tezvîc etmek üzere zâtını bi'l-ma'rifeti's-şer'iyye ârifân olan Ali Bayrakdaroğlu Mehmed bin Dervîş ve Çırçıroğlu Bayram bin İsmail nâm kimesneler işhâd ederek tarafeynden dayısı Mehmed Çavuş ibn-i Dervîş bin Abdullah nâm kimesneyi vekîl nasb ve ta'yîn eylediğinde vekîl-i merkum Mehmed Çavuş dahi vekâlet-i mezkûreyi ba'de'l-kabûl yevm-i mezkûrda mezkûr Sivane Karyesinde kendi menzilmde hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn'u üç yüz gurûş mihr-i müeccel tesmiyesiyle mahzar-ı şuhûdda şerâ'it-i akd-ı nikâh mevcûde ve merkum Ali dahi hâzır olduğu bi'l-vekâle bana tezvîc ve tenkîh eylediğinde ben dahi hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn'u nefsim için bi'l-asâle ber-vech-i muharrer tezevvüc ve tenkîh ve kabûl eylediğimden sonra merkum Ali dahi akd-ı mezkûru bana mübârek olsun deyü tebrîk edüb ol vechile hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn zevce-i menkûham olmağla kendilerine duhûl ile mu'âmele-i zevciyyet beynimizde kâim iken üç ay sonra yani bin ikiyüz doksan dört sene-i rûmiyyesi Nisanının onuncu günü merkum Ali mezbûre Fâtıma Hâtûn'u nefsinı nikâh etmek ve elli aded yüzlük kaime dahi bedel-i hal' olarak bana vermek üzere istinkâh etmişken ben râzı olmadığım ecilden merkum Ali sene-i sâbika yani doksan dört sene-i rûmiyyesi Eylûlû ibtîdâsında çend nefer refîkleriyle ma'ân zevce-i menkûha-ı medhûlun bihâsı olan hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn'u cebren hânemden çeküb kendi hânesine götürüb zabt-ı birle zevciyyet mu'âmelesinde bulunmağla sûal olunub beynlerinin tefrîkiyle mûcîb-i şer'isini ve bana itâ'at ve hukûk-ı zevciyyete murâ'ât etmek üzere zevcem hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn dahi tebeyyün-i şer' olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'va ve'l-istintâk merkum Ali dahi cevabında müdde'î merkum Abdullah'ın ber-vech-i muharrer nikâh-ı mezkûr ve cebren zabt müdde'asını hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn ile ma'ân inkârımdan başka hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn karındaşı müteveffâ-yı mezbûr Dursun'un zevce-i menkûha-ı medhûlun bihâsı olduğunu ikrâr için karındaşı müteveffâ-yı mezbûr Dursun bin iki yüz doksan iki sene-i rûmiyyesi Martının onbirinci günü vefât edüb hâzıra-ı mezbûre biraderi müteveffâ-yı merkumun zevcesi bulunduğu takribiyle karındaşı merkum Dursun'un vefât ettiği gün hâzıra-ı mezbûrenin talebiyle mahzar-ı şuhûdda hâzıra-ı mezbûreyi tezevvüc etmiş isem de nikâh-ı mezkûr iddet içinde olmağla mu'âmele-i zevciyyet ve mezbûreye duhûl etmeyüb ba'de'l-inkizâîl iddet yani sâlifü'z-zikr doksan iki senesi Temmuzunun on dokuzuncu günü hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn'un iddet-i munkaziyye olduğu halde hâzıra-ı mezkûre Fâtıma Hâtûn nefsinı bana tezvîc etmek üzere Şerifoğlu Durali ve biraderi Mehmed ibnân-ı Şerif nâm kimesneyi işhâd ederek tarafından vekîl nasb ve ta'yîn eylediği Tiryakioğlu Ahmed Çavuş ibn-i Mehmed nâm

kimesne hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn'un üç yüz gurûş mihr-i müeccel tesmiyesiyle mahzar-ı şuhûdda şerâ'it-i akd-ı nikâh mevcûde olduğu halde kendi menzilimde bi'l-vekâle bana tezvîc eylediğinde ben dahi ber-vech-i muharrer nefsim içün bi'l-asâle tezevvüc ve tenkîh ve kabûl ve duhûl edüb ol vechile hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn târih-i mezkûrdan beri zevce-i menkûha-ı medhûlun bihâm olduğundan bi hakkın mu'âmele-i zevciyyeti ifâ ederim ve cem'-i akd-ı nikâh ile dahi isbâta müktedirim deyü hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn'un tasdikiyle tasaddî eylediği def'-i mezkûru hakkında müdde'î merkurum Abdullah isticvâb olundukda cevabında müteveffâ-yı merkurum Dursun'un mâru'z-zikr doksan iki senesi Martının onbirinci günü vefât etmiş olduğu merkurum Ali'nin nikâh-ı mezkûr müdde'asını inkârından başka merkurum Ali'nin hâzıra-ı mezbûreyi nefesine tezevvüc etmiş olduğunu beyân eylediği mâru'z-zikr bin iki yüz doksan iki senesi Temmuzunun on dokuzuncu gününde müteveffâ-yı merkurum Dursun hayâtında olduğu karyesi ahâlisinden sigâr ve kibârın ma'lûmları olduğu gibi mesbûku'z-zikr bin iki yüz doksan üç senesi Ağustosunun ibtidâsında vefât edüb ol vechile yevm-i vefâtını ve nikâh-ı mezkûr müdde'ası şöhret-i şâyi'a ile tevâtüren isbât ederim dedikde yevm-i fevt taht-ı kazâda dahil-i vekîl ise de meşhûr ve mütevâtirin hilâfında ikâme olunan beyyine şer'an mesmû'a ve itminân-ı şâyân olmadığı kütüb-i şer'iycede Mecelle-i celîlenin bin altı yüz doksan sekizinci ve bin yedi yüz otuz üçüncü mâddelerinde mestûr olduğuna mebni merkurum Abdullah'ın şehâdet ve tevâtüren beyyine ikâme etmesi taleb olundukda kendi üzerine ictimâ'ları mutasavver olmayan mütefeffâ-yı mezbûr Dursun'un gasili olan Besalet Karyesi ahâlisinden Temürcioğlu Osman Efendi ibn-i Mehmed ve Tüfekci-zâde Ahmed Efendi ile biraderi İbrahim Efendi ibnân-ı Ahmed Efendi ve mezkûr Sivane Karyesi ahâlisinden Ali Bayrakdaroğlu Mahmud bin Derviş ve el-Hâc Hasanoğlu Dursun bin Mehmed ve Cebecioğlu Yemiş bin Salih Efendi ve el-Hâc Hasanoğlu Durali bin Mehmed ve Eyüboğlu Ömer bin Mustafa ve (...?) oğlu Mustafa bin Mehmed ve el-Hâc Hasanoğlu Ali bin Mustafa ve Şehakoğlu Hasan bin Mahmud ve Şahbaz oğlu İsmail bin Ali ve Hundoz Karyesi ahâlisinden Abdurrahmanoğlu Mustafa bin İsmail ve el-Hâc Osmanoğlu Hasan bin Hüseyin ve İslamoğlu Ali bin Osman ve Tellioğlu Salih bin İbrahim ve Karaahmed oğlu Abdülhalim ibn-i Hasan ve Lazandoz Karyesi ahâlisinden Kelhâcioğlu Osman bin Hasan ve el-Hâc Abdülkerimoğlu Ömer bin İsmail ve Vidak Karyesi ahâlisinden Küçükhasan oğlu Mustafa bin Mustafa ve Fileciloğlu Arif bin Hasan ve Nuhoğlu Ahmed bin Mustafa ve Kavala Karyesi ahâlisinden Tellioğlu Abdülhalim ibn-i Halid ve Tellioğlu Ömer bin Ömer ve el-Hâc Osmanoğlu Salih Efendi ibn-i İbrahim ve Cebecioğlu Bayram bin İsmail ve biraderi Mehmed nâm yirmi yedi nefer kimesneler

müteveffâ-yı mezbûr Dursun'un sâlifü'z-zikr bin iki yüz doksan üç senesi Ağustosunun ibtidâsında vefât eylediği ve hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn zevci Dursun'un vefâtından sonra iş bu medde'î merkum Abdullah'ın hânesinde zevce-i menkûhası olarak yedi aydan mütecâviz müddet birlikde sâkine ve hukûk-ı zevciyyete mürâ'ât etmiş olduklarını biliriz deyü merkum Ali ile hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn muvâcehelerinde bâ-şehâdet ve't-tevâtur ihbâr ve işhâd ettiklerinden sonra Sivane Karyesi ahâlisinden olub bâlâda esâmileri muharrer ve zât-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn'u bi'l-ma'rifeti's-şer' ârifân olan Cebecioğlu Bayram ve biraderi Mehmed nâm kimesneler müdde'î merkum Abdullah hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn'u yevm-i mezkûrda akd-ı nikâhında dahi hâzır bi'l meclis olarak akd-ı nikâha şehâdet dahi etmiş olmalarına mebni usûl-ı mevzû'âsına tatbiken bâ-varaka-ı mestûre Sivane Karyesi muhtârı Baltaoğlu Hasan bin Abdullah ve ihtiyâr meclisi a'zâsından el-Hâc Hasanoğlu Dursun bin Hasan ve Mollâoğlu Osman bin Ali ve Hasan bin Mustafa nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri dahi ihbâr olunmağın mucibince merkum Ali ile hâzıra-ı mezbûre Fâtıma Hâtûn'un beynleri bi't-tefrîk nefsinin müdde'î merkum Abdullah'a teslimine hâzıra-ı zevce-i mezbûre Fâtıma Hâtûn'a tenbîh olunduğu ve mezbûr Ali yine takrîr-i şer'îsi iktizâ edüb merkum Ali ise mezbûre Fâtıma Hâtûn'u cebren hânesinden kaldırdığı cihetle Bidâyet Mahkemesi'nden tanzîm olunan bir kıt'a cezâ i'lâmı mûcibince mahbûs bulunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi'l-aşer min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-sene sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

210

Ma'rûz-ı dâ'îledir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı nevâhisinden Mapavri Kasabası kurâsından Yaka Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Sofioğlu el-Hâc Ahmed bin Ahmed'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Osman nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Ali ve Haşim ve Yahya ve sulbî sagîr oğlu Mehmed'e munhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra verese-i mezbûrûndan ibnân-ı mezbûrân Ali ve Haşim nâm kimesneler Mahkeme-i Bidâyet'de akd olunan meclis-i şer'de nâhiyye-i mezkûre ahâlisinden Tüysüzoğlu el-Hâc Osman Ağa ibn-i el-Hâc Hasan Ağa nâm kimesne muvâcehesinde babamız müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Ahmed Ağa hayâtında bin iki yüz seksen yedi senesi hilâlinde mâlından ve yedinden ketan iştirâ

etmek üzere sermaye alarak mezbûr el-Hâc Osman Ağa'nın ikrâzı ve kabz eylediği beş aded yüzlük mecîdiyye altını zimmetinde babamız müteveffâ-yı merkuma deyni olup hatta mezbûr Hâcî Osman Ağa hâc-ı şerîfden avdetinde babamız müteveffâ-yı mezbûr ile hayâtında merkum el-Hâc Osman Ağa Mapavri çarşusunda Ali Efendi'nin kahvehânesinde hîn-ı mülâkâtlarında babamız mezbûr el-Hâc Ahmed merkum el-Hâc Osman Ağa'ya hitâben beş liramı versana evet bende olan beş liranı hâc-ı şerîfde senin için delilere verdim ve fukarâya tasadduk eyledim dedikde babamız müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Ahmed Ağa dahi kabûl etmem ben beş liramı isterim deyü beynlerinde ceryân eden mukâlemeyi kahvehâne de hâzır bulunan müslimin dahi istimâ' eylediklerinden sonra babamız mezbûr el-Hâc Ahmed Ağa mezkûr beş lirayı merkum el-Hâc Osman Ağa'dan kable'l ahz ve'l istifâ vefât edüb verâseti bizimle zevcesi vâlidemiz Fâtıma Hâtûn'a ve karındaşlarımız mezbûr Yahya ile sagîr-i mezbûr Mehmed'e mevrûs olmağla meblağ-ı mezbûr beş aded yüzlük mecîdî altunundan me'ele-i mirâsımız vechiyle hisse-i ırsıyye-i ma'lûmemizi mezbûr el-Hâc Osman Ağa'dan bi'l-verâse hâlâ taleb ederüz deyü ba'de'd-da'va ve'l-istintâk mezbûr el-Hâc Osman Ağa dahi cevabında külliyyen inkâr etmekle müdd'iyân-ı mezbûrân Ali ve Haşim ber-vech-i muharrer müdde'âların her biri usûl-ı mevzû'asına tevfiân Yaka Karyesi ihtiyâr meclisi a'zâsından Mustafa bin Osman ve Salih bin İbrahim nâm kimesnelerden bâ-varaka-ı mestûre sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan Sofioğlu Ömer Efendi ibn Hüseyin ve Garibosmanoğlu İlyas bin Osman nâm kimesneler müdde'-i aleyh merkum el-Hâc Osman Ağa'nın muvâcehesinde istişhâd olundukda fi'l-vâki' iş bu Hâcî Osman Ağa hâc-ı şerîfden avdetinde mezkûr kahvehâne de biz de hâzır bulunduğumuz halde müteveffâ-yı merkum el-Hâc Ahmed Ağa kahve-i mezkûre gelüb Hâcî Osman Ağa'ya hitâben sende olan beş lira alacağımı bana versana deyü iş bu Hâcî Osman Ağa evet alacağın olan beş lirayı Mekke-i mükerrerede delilere verdim ve fukarâya tasadduk eyledim deyü vermem deyü cevab edüb Hâcî Ahmed Ağa dahi kabûl etmem beş liramı isterim cevab verilip ol vechile iş bu Hâcî Osman Ağa yanımızda müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Ahmed Ağa'ya deyni olduğunu ikrâr etmişdir biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederüz deyü her biri başka başka müttefikü'l- lafz ve'l ma'na bi'l-muvâcehe edâ-yı şehâdet eylediklerinde şehâdet-i mezkûre-i mutlaka diye şehâdet olup hatta mevâd ani'l-farz ve şehîd ve alâ ikrârihi bi'l-meclis tekabül-i şehâdetihim min gayr-ı beyânî's-sebeb deyü kütüb-i şer'iyede mastûr bulunmağla bu sûretde şehâdet-i mezkûre kabûl olunmağın mûcibince ba'de'l hükm ve't-tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî'l-yevmi'l hâmis aşer min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-sene sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

211

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından Piri Çelebi Mahallesi ahâlisinden sahib-i arzuhâl Merzifoni-zâde el-Hâc Ahmed Kapudan ibn-i Memiş nâm kimesne kasaba-ı mezkûrun hükûmet konağında Bidâyet Mahkemesi'ne mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i münîrde yine kasaba-i mezkûre mahallâtından Hortoz Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Karamehmedoğlu Emin Efendi ibn-i Hasan'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Hamide Hâtûn ibnet-i Mustafa ile sulbî kebîr oğulları gâibân-ı ani'l beled Abdülkerim ve Edhem ve sulbî sagîr oğlu Osman ve sulbîye-i kebîre kızı Rabia ve sulbîye-i sagîre kızları Ayişe ve Hatice'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra tereke-i müteveffâ-yı mezbûr bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-kıyâme vaz'-ı yedi ala vech-i şer' sâbit olan derûn-ı arzuhalde muharrer'ül-ism zâtı mu'arrefe zevce-i mezbûre Hamide Hâtûn'un vekîl-i müseccel-i şer'îsi Kubatoğlu ibn-i Emin nâm kimesne muvâcehesinde yedimde olub bin iki yüz doksan senesi Saferu'l-hayrın onuncu günü târihiyle müverrah varaka-ı sahîhada muharrer iş bu bir kıt'a deyn senedi nâtık olduğu üzere müteveffâ-yı merhum Emin Efendi hayyen mâlîmdan ve yedimden ikrâz ve kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği zimmetinde on bir buçuk aded yüzlük mecîdî altun alacak hakkım olub mezkûr altunları kable'l-ahz ve'l-istifâ merhum Emin Efendi vefât edüb bi'l-cümle terekesine müvekkile-i mezbûre Hamide Hâtûn bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-kıyâme vaz'u'l-yed olmağla sûal olunub mezkûr on bir buçuk aded yüzlük mecîdî altunu müvekkile-i mezbûre Hamide Hâtûn'un vâz'u'l-yed olduğu tereke-i vâfiyye-i müteveffâ-yı mezbûrdan bana edâya müvekkile-i mezbûre Hamide Hâtûn'a izâfetle vekîl-i merhum Ömer'e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk vekîl-i mezbûr Ömer dahi cevabında müvekkilesi mezbûre Hamide Hâtûn'a tereke-i müteveffâ-yı mezbûre bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-kıyâme vaz'-ı yedini mâ'adâ müdde'âsı ma'lûmum değildir deyü inkâr etmekle müdde'î merhum el-Hâc Ahmed Kapudan ber-vech-i muharrer müdde'âsın her biri usûl-ı mevzû'asına tevfiikân bâ-varaka-ı mestûre Hortoz Mahallesi muhtârı Lazoğlu Mehmed Yazıcı ibn-i el-Hâc Ahmed ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Dilisizoğlu Arif bin Ali nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr

olunan Lazoğlu İbrahim Kapudan bin Osman ve Narlı-zâde Osman bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer' ba'de'l-isbât müdde'î mebûr el-Hâc Ahmed Kapudan vech-i şer' üzere yemin teklîf olundukda yemin billahi'l-aliyyü'l-a'lâ eyleyeceği sırada miğfâlû's-sigâr bir buçuk aded yüz aded yüzlük mecîdî altun mecmû' alacağı olan on bir buçuk aded yüzlük mecîdî altundan bi rızâ kat' ve tenzîl etmekle bir sûretde müvekkile-i mezbûre Hamide Hâtûn vâzî'atü'l-yed olduğu müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i vâsiyyesinden on aded yüzlük mecîdî altunu müdde'î mezbûr el-Hâc Ahmed Kapudan'a edâ ve teslim mezbûre Hamide Hâtûn bi'l izâfe vekîl-i mezbûr Ömer'e tenbîh olduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

212

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından Romanoş Mahallse ahâlisinden Yazıcıoğlu Yusuf bin Ali tarafından zikri atî husûs-ı da'vâya vekîl-i müseccel-i şer'îsi oğlu Ömer bin mezbûr Yusuf nâm kimesne livâ-yı mezkûrun Bidâyet Mahkemesi'nde ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde mahalle-i mezkûre ahâlisinden Yazıcıoğlu Şakir bin Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde müvekkilim mezbûr Yusuf iş bu târihi'l-i'lâmdan üç sene mukaddem yani bin iki yüz doksan iki sene-i rûmiyyesi Mayısının dokuzuncu günü merhum Şakir'in li-ebeveyn kız karındaşı gâibet-i anî'l-meclis Lale Hâtûn merhum Şakir'in hîn-ı tehhülünde zevcesi gâibet-i anî'l-meclis Emine bint-i Hasan Efendi nâm hâtûn için Mataracı-zâde el-Hâc Ahmed Efendi vekâletinde beher yüzlük mecîdî altunu yüz gurûşdan olmak üzere yediyüz gurûş esmânıyla beynlerinde dokuz parça elbise-i mütenevvî'a şîrâsına babam müvekkilim merkumu tevkîl edüb ol dahi mûmâ-ileyh Hâc Ahmed Efendi dükkânında ol mikdâr gurûşluk elbise-i mütenevvî'a iştirâ ve gâibe-i merkumeye teslim edüb gâibe-i merkume zimmetinde cihet-i mezkûreden ol mikdâr gurûş alacak hakkı olub hatta meblağ-ı mezkûrun yüz gurûşunu bundan akdem gâibe-i mezbûre Lale Hâtûn müvekkilim babam mezbûr Yusuf'a vaz' ü teslim etmekle bâkîsi olan altı yüz gurûşu dahi gâibe-i mezbûreden bundan akdem müvekkilim babam bundan akdem mutâlebe eylediğinde mezbûr Şakir orada orada hâzır bulunmağla meblağ-ı bâkî-i mezbûru müvekkilim babam merkuma edâ ve teslim merkum Şakir zâmın ve keffîl olunmağla kefâlet-i mezkûresine binâ'en meblağ-ı bâkî-i merkum altı yüz gurûşu beher yüzlük

mecîdî altunu yüz gurûşdan olmak üzere mezbûr Şakir'den bi'l vekâle hâlâ taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk merkum Şakir dahi cevabında müdde'î vekîl-i merkumun ber minvâl-i muharrer müdde'âsını külliyyen inkâr etmekle müdde'î vekîl merkum Ömer ber-vech-i muharrer müdde'âsın her biri usûl-ı mevzû'asına tevfiân bâ-varaka-ı mestûre İksenit Mahallesi muhtârı Kaytanoğlu İshak Efendi ibn-i İbrahim ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Turmuş bin Mustafa ve Temiroğlu Halid bin Memiş ve Karaloğlu Hacı Salih bin Mustafa ve Hacı İbrahim bin Mustafa nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde alenen lede't-tezkîye adl ve makhbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan Hudoğlu Veysi bin Hacı İbrahim ve zâtları mu'arrefe Fâtıma bint-i Hasan ve Züleyha bint-i Mustafa nâm kimesne kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î isbât etmeğin mûcibince meblağ-ı bâkî-i mezbûr altı yüz gurûşun beher yüzlük mecîdî altunu yüz gurûşdan olmak üzere müvekkil-i merkum Yusuf'a izâfetle vekîl-i merkum Ömer'e edâ ve teslime merkum Şakir'e tenbîh olundu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l işrîn min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

213

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından Diğer Haldoz Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Madenoğlu Osman bin Mollâ Ahmed'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Şuşika bint-i nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Yusuf ve sulbîye-i kebîre kızları Ayişe ve Hafize'ye munhasıra olduğu ba'dehu kable'l-kısm zevce-i mezbûre Şuşika Hâtûn dahi vefât edüb verâseti sadr-ı kebîr oğlu mezbûr Yusuf ile sadriye-i kebîre kızları mezbûretân Ayişe ve Hafize'ye munhasıra ba'dehu kable'l-kısm ibn-i mezbûr Yusuf dahi vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma Hâtûn ibnet-i Mustafa ile sulbî sagîr oğulları Ahmed ve Ali ve Osman'a ba'de'l-huzzâr ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi hükmi'l-münâsebeti's-şer'îyye doksan altı sehinden olub sihâm-ı mezkûreden yirmi dörter sehinden cem'ân kırk sekiz sehmi benetân-ı mezbûretân Ayişe ve Hafize'ye ve altı sehmi zevce-i merkume Fâtıma Hâtûn'a ve on dörter sehinden cem'ân kırk iki sehmi bünûn-ı merkum Ahmed ve Ali ve Osman'a isâbetini lede's-şer'îl-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra verese-i merkumundan sâhib-i arzuhâl ma'rifetü'z-zât bint-i merkume Ayişe Hâtûn'a Mahkeme-i Bidâyet-i livâda heyet-i mahkeme mevcûde olduğu halde akd olunan meclis-i şer'-i şerîfde kezalik verese-i merkumeden sagîrûn-ı mezbûrünün tesviye-i umûrlarına kıbel-i

şer' den mansûbe vâsileri vâlideleri derûn-ı arzuhalde muharrerü'l-ism ma'rifetü'z-zât zevce-i mezbûre Fâtıma bint-i Mustafa nâm hâtûna kendi nefsinden asâleten ve zamâneten merkumenin vâsileri olmağla vesâyet muvâcehesinde mahalle-i mezkûrede kâin etrâf-ı selâsesi sagîrûn-ı mezbûrûnun portakal bağçeleri ve taraf-ı râbî'i Yunus bin Yakub'un tarlası ve tarîk-ı hassı ile mahdûd iki havli ve bir matba' ve bir oda ve bir sofayı müştamil bir bâb mülk menzil ber tashîh-i mezkûr-ı müncele zevce-i (...?...) ve bint-i merkumetân ile sigâr-ı merkumeye mevrûs olub ancak vereseden bint-i kebîre mezbûre Hafize menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan yirmi dört sehim hisse-i şâyi'asını karındaşı müteveffâ-yı mezbûr Yusuf'a bâten ve sahîhen semen-i ma'lûma bey' etmiş olduğundan binâen-aleyh menzil-i mezkûr bi tarîk-ı inhisârî'l-eshâm dört sehim itibariyle sülûs-i erba'ı yetmiş iki sehim olub sihâm-ı mezkûreden doksan sehim hisse-i şâyi'ası zevce-i mezbûre Fâtıma Hâtûn'un ve yirmi birer sehimden cem'ân altmış üç sehim sagîrûn-ı merkumûnun ve yirmi dört sehimden ibâret bulunan bir rub' hisse-i şâyi'ası benim olmağla ol vechile menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan bir rub' hisse-i şâyi'amın lede'l-keşf taksimiyle ifrâz olunması matlûbumdur dedikde vâsiyye-i asliyye-i merkume dahi mezbûre Ayişe Hâtûn'un bi'l-cümle sadr olan kelimât-ı meşru'asını tasdîk etmekle bu sûretde menzil-i mahdûd-ı mezkûrun rub' hisse-i şâyi'asının ihtiyâr-ı husus kâbil-i kısmet olub olmadığı tedkikiyle eğerçi kabîl-i kısmet ise müdde'iyye-i mezbûre Ayişe Hâtûn'un menzili mahdûd-ı mezkûrede olan bir rub' hisse-i şâyi'asının alâmet-i fârika ve mu'ayene ifrâz ve ta'yinine Mahkeme-i Bidâyet-i livâ hey'etinden el-Hâc İsmail Hakkı Efendi ile beledî meclisi a'zâsından Şakir Efendiler bi'l-memûre me'zûnen bi'l-irsâl memûrân-ı mûmâ-ileyhimâ dahi mahalle-i mezkûrede kâin menzil-i mahdûd-ı mezkûre varub ehl-i vukûfdan ve mahalle-i mezkûre ahâlisinden ma'lûm ve mazbûtu'- esâmî müslîmin huzûrlarında akd-ı meclis edüb menzil-i mezkûru keşf ve mu'âyene etdiklerinde müdde'iyye-i merkumenin menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan bir rub' hisse-i şâyi'asının ifrâz ve ta'yîni kâbil diğer sülûs-i erbâ'ı ber tashîh-i mezkûr sigâr-ı merkume ile vâsiyye-i zevce-i mezbûr yedlerinde müşa'â imzâsının sigâr-ı merkumenin hisse-i şâyi'alarını dahi zarar irâs etmeyeceği bi'l-ihbâ mütehakkık olmağın binâen-aleyh memurân-ı mûmâ-ileyhimâ dahi menzil-i mahdûd-ı mezkûrun tarîk-ı hassı tarafından müdde'iyye-i mezbûrenin bir rub' hisse-i şâyi'asını sigâr-ı merkume ile vâsiyye-i merkumenin aşhânesi duvarlarından bidâr ile tarîk-ı hassa müntehi aralık ve bağçeleri hududlarıyla ifrâz ve alâmet-i fasıla-ı muharrere-i mezkûre ile imtiyâz eyledikleri üzeri kiremit puşideli ve etrâfı açık ve nâ-tamam kalmış küçük bir oda ile tahtında bir ahur ve havlı ve tarîk-ı hassı cihetinden on üç karış damlalık mahal mezbûre Ayişe Hâtûn'un bir rub' hisse-i şâyi'asın mâ'adâsı

dahi ale'l-iştirâk sihâm-ı mezkûr üzere mezbûre Fâtıma Hâtûn ile sigâr-ı merkumenin hisseleri için tebeyyûn ve tahsîs ve alâmet-i fâsıla vaz'ıyla temyîz eylediklerinde tarafeynden her bir hisse-i müfrezelerini bi't-terâzi asâleten ve vesâyeten kabzı ve ta'yîn eyledikleri memûrân-ı mûmâ-ileyhimâ tarafeyn hâzır olduğu halde inhâ ve iş'âr eylediklerinde tarafeynden her biri dahi memûrân-ı mûmâ-ileyhimânın sadr olan bi'l-cümle kelimât-ı meşrû'alarını vicâhen ve şifâhen tasdik eyledikleri tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-seneti sittûn ve tis'în ve mieteyn ve elf.

214

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğ'ının merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Masi Karyesi sekenelerinden Yasemin ve Ayişe ve Tenzile taraflarından ber-vech-i âtî vekâlet iddi'â eden li-ebeveyn er karındaşları Ruşen bin Ahmed nâm kimesne livâ-yı mezkûrun Bidâyet Mahkemesinde ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde kazâ-yı mezkûr ahâlisinden Rakıcioğlu Kaşif Ağa ibn-i el-Hâc Ömer Ağa nâm kimesne muvâcehesinde müvekkilelerim mezbûrâtın merkum Kaşif Ağa zimmetinde cihet-i karzdan on gurûş alacak hakları olup meblağ-ı mezbûru ahz u kabz ve kendülerine irsâl ve teslime ve müvekkilelerim mezbûrâtın karye-i mezkûrede vâki' etrâfları Gülbeyaz Şükrü bin Ali'nin tarlası ve Tarvitoğlu Hasan bin Memiş ve Mollâdelioğlu el-Hâc İsmail bin Ali tarlaları ve taraf-ı râbi'i Temiroğlu Arslan bin Temir nâsı hudâ ve bazı tarîk-ı âmm ile mahdûd üç kot tohum isti'âb eder arâzi-yi mîriyyeden bir kıt'a tarla dört sehim i'tibâriyle üç sehim hisse-i şâyî'a müvekkilelerim yedlerinde muntakıl taht-ı tasarruflarında olmağla müvekkilelerim mezbûrât tarla-yı mahdûd-ı mezkûrdan mutasarrıf oldukları üç sehim hisse-i şâyî'alarını bedel-i misliyle Karamanoğulları Salih ve Hasan ve Ali ve Ahmed ve Mehmed ve Mahmud'a ferâğ ve tefvîze ve ferâğ-ı mezkûru memûru huzûrunda ikrâr ve takrîre ve bedelini ahz u kabz ve husûs-ı mezkûrun mütevakıf olduğu umûrun küllisine taraflarından beni vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eylediklerinden ol vechile ben vekâlet-i mezkûreme binâen mezbûr Kaşif Ağa zimmetinde alacakları olan meblağ-ı mezkûr on gurûşu mezbûr Kaşif Ağa'dan bi'l-vekâle taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabında cihet-i merkumeden müvekkilât-ı mezbûrât meblağ-ı mezbûr on gurûş zimmetinde deyni olduğunu bi-tav'ihî ikrâr mâ'ada vekâlet-i mezkûre müdde'âsı ma'lûmum değildir deyü inkâr etmekle müdde'î vekîl mezbûr Ruşen ber-vech-i muharrer vekâlet müdde'âsın her biri usûl-ı

mevzû'asına tevfiķân karye-i mezkûrun muhtârı Hasan bin Mahmud ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Memiş bin Ali ve Tevfik bin Hâcî Ömer nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan müvekkilât-ı mezbûrâtın bâ-ma'rifeti'ş-şer'iyye zatlâri ârifân bulunan Emiroğlu Ahmed bin Hasan ve Emiroğlu İzzed bin Mustafa nâm kimesne şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer' isbât etmeğın mûcibince ba'de'l-hükm ve't-tenbîh tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

215

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğî'nın merkezi livâsı olan Rize Kasabası mahallâtında Hortoz Mahallesi ahâlisinden Bozbozoğlu Zekeriya bin Ahmed nâm kimesne tarafından ber-vech-i âtî vekâlet iddi'â eden mahalle-i mezbûre ahâlisinden Sofioğlu Turmuş Ali bin Hasan nâm kimesne livâ-yı mezkûrun Bidâyet Mahkemesinde ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde kazâ-yı mezkûr ahâlisinden Küçükislamoğlu Yunus bin Cafer nâm kimesne muvâcehesinde müvekkilim mezbûr Zekeriya'nın merkum Yunus zimmetinde cihet-i karzdan on gurûş alacağı olub meblağ-ı mezbûru ahz u kabz ve kendisine irsâl ve teslime müvekkilim merkumun Romanoş Mahalleisnde vâki' tarafeyni mezbûr Zekeriya'nın tarlası ve bir tarafdand hendek ve taraf-ı râbî'i tarîk-ı âmm ile madûd dört dönüm bir kıt'a tarlayı bedel-i misliyle tâlibine ferâğ ve tefvîze ve ferâğ-ı mezkûr memûru huzûrunda ikrâr ve takrîre ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğı umûrun küllisine tarafından beni vekâlet-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'iyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eylediğinde ben dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl edüb ol vechile beni vekâlet-i mezkûreme binâen mezbûr Yunus Ağa'ya zimmetinde alacak hakkı olan meblağ-ı mezkûr on gurûşu mezbûr Yunus'dan hâlâ taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabında müvekkil-i mezbûr Zekeriya'ya meblağ-ı mezbûr on gurûş zimmetimde cihet-i mezkûreden deyni olduğunu bi-tav'îhi ikrâr mâ'adâ vekâlet-i mezkûr müdde'âsı ma'lûmum değildir deyü inkâr etmekle müdde'î vekîl-i mezbûr Turmuş Ali ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezkûr müdde'asın her biri usûl-ı mevzû'asına tevfiķân Hortoz Mahallesi muhtârı Feyzioğlu Ömer bin Feyzi ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Bostanoğlu Yunus bin Mehmed nâm kimesnelerden bâ-varaka-ı mestûre sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Köseoğlu Ömer bin İbrahim ve Davulcuoğlu

Osman Reis ibn-i Yakub nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer' isbât etmeğin mûcibince ba'de'l-hükm ve't-tenbîh tescil ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi 5 Cemâziye'l-ahir sene 96.

216

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Aron Karyesi ahâlisinden Sofioğlu Mollâ Kasım ibn-i Hasan nâm kimesne livâ-yı mezkûrun Bidâyet Mahkemesinde ma' kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de yine karye-i mezkûre sekenelerinden Sofioğlu kızı Züleyha bint-i Ali nâm bîkr-i bâliğanın tarafından zikri atî husûs-ı tasdîk-i vekîl babası mezbûr Ali bin Mehmed mahzarında iş bu târihten on beş sene mukaddem müvekkile-i mezbûre Züleyha ile benim hâl-i sagîriyetimizde babası vekîl-i mezbûr Ali kızı mezbûre Züleyha'yı bana tezvîc etmek üzere nâmzet olub lakin beynimizde hâlâ akd-ı nikâh vâki' olmamışdı. El-haletü'l-hazihi ben müvekkile-i mezbûre Züleyha'yı tezevvücden fâriğ olub husûs-ı mezbûre-i mûte'allika kat'ân ve kâtıbeten da'vâ ve nizâ'im olmamağla ba'de'l-yevm müvekkile-i mezbûre Züleyha nefsinı dilediği kimesneye tezvîc ve inkâh eylesün dedikde gibbe't-tasdîk olmağla mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 6 Cemâziye'l-ahir sene 96.

217

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancağı'nın merkez livası olan Rize Kasabası mahallâtından Humrik Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Tefücoğlu Memiş Ağa ibn-i Mehmed Ağa'nın sulbî sagîr oğlu Hüseyin'in mâlını hıfz ve tesviye-i umûrunu rû'yet kîbel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhlesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isetü'l-kitâb li-üm ceddesi Pembe Hâtûn ibnet-i Ömer hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûrun vakt-ı rüşd ve sadâdına değin mâlını hıfz ve tesviye-i umûrunu rû'yet vâsi nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 3 Cemâziye'l-ahir sene 96.

Efrâd-ı redîfe ve mustahfazadan şehâdeti ve vefâtı vukû' bulanların keyfiyyâtı ihbâr olunmadığı cihetle bunlardan bazılarının şehiden vefât eyledi şâyî'âsıyla zevceleri zevc-i ahara tezvîc etmekde olduğundan bahisle o gibi şehâdeti ve vefâtı vukû' bulanların künye-i pusulalarının irsâli hakkında makâm-ı vâlâlarından mevrûd fi 26 Rebi'ü'l-evvel sene 96 târîhli ve beş numrolu tahrîrât Dâr-ı Şûrâ-yı Askerîden lede'l-havâle taburlardan henüz bu yolda vukû'ât verildiğinden istenilen künye ve varakanın tanzîm ve irsâli mümkün olamayacağı derkâr bulunmuş olub fakat efrâd-ı askeriyyeden mahallerince vefâtları şâyî' olanların tahkîkât-ı mahkeme ve kuyûdiyye icrâ olunmadıkca zevcelerinin öyle şâyî'a ile ahara tezvîc edilmemesi husûs-ı mukaddimce muvakkatân usûl ittihâz olunmuş ise de bu usûl ol vakit taht-ı esârete düşmüş olan efrâd-ı asâkir henüz avdet etmemiş ve bir tâkim bed tînet bazılarının vefât veyahûd şehâdetlerini işâ'a ile zevlelerini tezvîc etmekde oldukları istihbâr olunarak bu ise (...?...) mugâyir şer'-i şerîf bulunmuş olduğundan bu misüllüce mevti-i gayr-ı meşrû'a vukû'a gelmemesi maksadına müstenid olub hâlbuki üserâ-yı merkum mu'ahhârân kâmilten avdet ve memleketlerine muvâsalat ederek içlerinden vefât edenlerin ve şehâdeti vukû' bulanların keyfiyyet-i vefât ve şehâdetlerinin mahallince bâ ma'rifeti's-şer'-i şerîf tahkîk edileceği derkâr ve tedkikat-ı şer'iyye ve muhalliye bi'l-icrâ bu makûlelerin ezvâcının vefâtı huzûr-ı hâkimde iki şâhıs tarafından kâide-i şer'iyye tevfiân işhâd ve ihtiyâr olunmağla vefâtları gününden itibâren dört ay on gün müddeti ba'de't-tescîl yine cânib-i hâkimde izinnâme istihsâl eylemekle nefsi-i ahara tezvîce şer'ân kâdire olacakları bedidâr olarak o misüllü vefât ve şehâdetleri hükûmet-i mahalliye ve mehâkim-i şer'iyyede usûl-ı meşrû'ası vechiyle bütün bunların talebleriyle tezevvüclerine mûmâna'ât olunmaması ve ma'mâfih vefât ve şehâdetince kanâ'at-ı kâmile hâsıl olamayarak yine taht-ı sefirede kalanlar hakkında muvazzah künyelerinin irsâliyle buradan istîzâh-ı mâdde edilmesi lazım geleceğinden iş bu usûl ve karâra vilâyet-i celîlerince dahi ma'lûmât hâsıl olmak ve bundan böyle icâbı bu vechile icrâ kılınmak üzere keyfiyyetin cevaben savb-ı vâlâlarına iş'ârı Harbiyye Dâiresinden ifâde kılınmış olmağla ber-vech-i muharrer ifâ-yı muktezâsı bâbında irâde efendimindir.

Lazistan Sangcâğı Mutasarrıflığı'na

Numro

251

Sa'âdetlü efendim

Sûret-i bâlâda muharrer beş numrolu fi 26 Nisan sene 95 târihli tahrîrât-ı aliyye-i canib-i şer'-i askeri hakîkaten şâyân-ı dikkat ve i'tinâ vesâyâ-yı seniyyeyi hâvî olmağla taraf-ı şer'a bunun ahkâm-ı münderecesine tevfi'k mu'amele ettirilmesi siyâkında terkîm-i zeyle ibtidâr kılındı ol bâbda emr ü irâde efendimindir.

Fi 30 Cemâziye'l-ahir sene 96.

219

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Zavendik Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kulioğlu Süleyman bin Turmuş bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Ruşen nâm hâtûn ile sulbîye-i sagîre kızı Gülfe ve li-ebeveyn karındaşı Bekiroğlu Mehmed ve li-ebeveyn karındaşı sagîr oğulları Ali ve Mustafa ibneteyn-i Memiş'e munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîre-i mezbûre Gülfe'nin tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûb vâsisi dayısı Salih bin Emin ile sagîrân-ı mezbûrân Ali ve Mustafa'nın dahi tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûb vâsileri karındaşları mezbûr Mehmed'in taleb ve ma'rifeti's şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi 15 Cemâziye'l-ûlâ sene 96.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs kazgan 1 aded 95	Nuhâs kazgan 1 aded 20	Lenger 1 aded 12
Sahan 2 aded 20	Tahra balta 10	Kazma 1aded 10	Tüfenk 1 aded 50
Kilim 1 aded 30	Yorgan 1aded 70	Yastık 1 aded 10	Sagîr öküz 1 aded 250
Diğer öküz 1 aded 200	İnek 1 aded 130	Hırdavat 30	Nukûd 100
Yekûn 2537	Mihr-i zevce Ayişe Bâ-şehâdet Fuad bin Mustafa ve Mahmud bin Ahmed ve ba'de'l-isbât ve'l-halef 400		
Techîz ü tekfîn 137	Resm-i kısmet 50	Kaydiyye 3	Varaka bahâsı 1
Yekûn 591	Kalan 1946	Hisse-i zevce 243/11	Hisse-i bint 973
Hisse-i ibnû'l-ah 243/10	Hisse-i ibnû'l-ah 243/10	Hisse-i ibnû'l-ah 243/10	

Bâlâda murakkam kebîrûn-ı mezbûrûnun hisseleri aynen bi'n-nefs kendilerine mâ'adâ sagîrû-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri mezbûrân Salih ve Mehmed li-eclî'l-hıfz ve ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

220

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından Samri Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden İslamoğlu Hilmi bin Mollâ Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Havva bint-i Ali nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu gâib-i ani'l-beled Eşref ve sulbîye-i kebîre kızları Fındıka ve Ulviye ve Rukiyye'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhîr ü nümâyân olduktan sonra gâib-i merkum Eşref'in tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûb kayyım vâlidesi zevce-i mezbûre Havva Hâtûn ile kebîrân-ı mezbûrânın taleb ve ma'rifetleri ve maûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l esamî zikr ü beyân olunur.

Fi 3 Cemâziye'l-ahir sene 96.

Bir bâb mülk menzil 5000	Kazgan 2 aded 45	Gügüm 1 aded 20	Sahan 3 aded 30
Tava 2 aded 20	Bel 2 aded 30	Yorgan 2 aded 60	Pembe döşek 1 aded 50
Bir kıt'a mülk-i mefrûz fidanlık 2000	Tarla etrâfında olan mülk eşcâr-ı müsmire 1000		Yekûn 8255
Mihr-i zevce Havva Hâtûn bâ şehâdet Bayram bin Ahmed ve Mahmud bin Hüseyin ve ba'de'l-isbât ve'l-halef 255			Resm-i kısmet 200
Kaydiyye 12	Varaka bahâsı 4	Yekûn 471	Kalan 7784
Hisse-i zevce 972	Hisse-i ibn 2724/16	Hisse-i bint 1362/8	Hisse-i bint 1362/8
Hisse-i bint 1362/8			

Bâlâda murakkam gâib-i merkum Eşref'in hisseleri kayyım vâlidesi mezbûre Havva Hâtûn'a teslim ve benât-ı kebîrât-ı mezbûrâtın hisseleri dahi aynen bi'n-nefs kendilerine teslim olunmağla şerh verildi.

Fi 3 Cemâziye'l-ahir 96.

221

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Ğoloz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Fazlıoğlu Ali bin Yakub'un verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ayişe Hâtûn ibnet-i Mustafa nâm hâtûn ile sulbîye-i kebîre kızı Nedime ve oğlu müteveffâ Kamil'in sulbî kebîr oğlu Mustafa ve sulbî sagîr oğlu Numan'a munhasıra olduğu lede'sş-şer'i'l-enver zahîr ü nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den masûbe vâsisi ceddese mezbûre Ayişe Hâtûn ile

222

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Ğoloz Karyesi ahâlisinden olup bir müddetden beri li-eclî't-ticâre Rusya memâlikinde Krovnikâ nâm mahalde sâkin iken bundan akdem vefât eden Tanburoğlu Kamil bin Memiş'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ayişe bint-i Eyüb nâm hâtûna babası mezkûr Memiş bin Mustafa ve vâlidesi Ayişe Hâtûn ibnet-i Ömer ve sulbîye-i sagîre kızı Fâtîma'ya munhasıra olduğu lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra verese-i merkumeden zâtları mu'arrefe zevce-i mezbûre Ayişe Hâtûn ile ümm-i mezbûre diğere Ayişe Hâtûn livâ-yı mezkûrûn Bidâyet Mahkemesi'nde ma'kûd meclis-i şer'-i şer'îf-i enver'de nâib-i merkum Memiş mahzarlarında her biri bi'l-verâse takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Kamil'in hîn-ı vefâtında yanında mevcûd bi'l-cümle terekesini mahallinde vâz'u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukukunu ashâbından taleb ve da'vâ ve ahz u kabz ve makbûzundan hisse-i ırsıyye-i şer'ıyyemizin bize ırsâl ve îsâle ve husus-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine taraflarımız merkum Memiş'i vekâlet-i âmme-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'ıyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eylediğimizi ol dahi ber minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 10 Cemâziye'l-ahir sene 96.

223

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsından Arğaloz Karyesi ahlisinden iken bundan akdem vefât eden Karagözoğlu Ömer Kapudan ibn-i Memiş bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ulviye bint-i Mehmed nâm Hâtûn ile vâlidesi Havva Hâtûn ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oğlu gâib-i ani'l-beled Abbas ve sulbî sagîr oğulları Receb ve Rıza'ya munhasıra olduğu lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i

merkum Abbas ile saġîrân-ı mezbûrânın kayyım ve vâsileri vâlideleri mezbûre Ulviye Hâtûn ile üm-i mezbûrenin taleb ve ma'rifetleri ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunır.

Fî'l-yevmi's-sâlis aşer min şehri Cumâde'l-ahir li-seneti sittûn ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzilden nısf hissesi 2375	Bir kât yatak 100	İnek 1 aded 200	Kazma tahra balta 40
Orak 2 aded 4	Hırdavat menzil 100	Nuhâs 5 Kıyye 100	Mefrûz eşcâr-ı müsmire ve gayr- ı müsmire 1300
Yekûn 4219	Mihri zevce Ulviye Hâtûn Bâ-şehâdet-i Hasan Efendi ibn-i Ahmed Efendi ve Ali bin Mahmud ve ba'de'l-isbât ve'l-halef 250		
Resm-i kısmet 105/20	Kaydiyye-i defter	Varaka bahası 8	Yekûn 363/20
Kalan 3855/20	Hisse-i zevce-i mezbûre Ulviye Hâtûn 481/37,5	Hisse-i üm-i mezbûre Havva Hâtûn 642/23	
Hisse-i ibn-i gâib-i mezbûr Abbas 910/13		Hisse-i ibn sagîr-i mezbûr Receb 910/13	
Hisse-i ibn sagîr-i mezbûr Rıza 910/13		Küsûr para 0,5	

Bâlâda murakkam gâib-i mezbûr Abbas ile saġîrân-ı mezbûrânın hisselerini kayyım vâsileri vâlideleri mezbûre Ulviye Hâtûn li-eclî'l-hıfz teslim olunduġu gibi mezûbre Ulviye Hâtûn üm-i mezbûre Hava Hâtûn'un hisseleri aynen bi'n-nefs kendilerine teslim olunmaġla şerh verildi.

Fî'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

224

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâġı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı Kurâsından Arġaloz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdam vefât eden Karagözoġlu Ömer Kapudan ibn-i Memiş bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ulviye bint-i Mahmud nâm hâtûn ile vâlidesi Havva Hâtûn ibnet-i Abdullah ve sulbî kebîr oġlu gâib-i ani'l- beled Abbas ve sulbî sagîr oġulları Receb ve Rıza'ya munhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları taksimü'l-ferâiz yetmiş iki sehimden olup sihâm-ı mezkûreden dokuz sehmi zevce-i mezbûre Ulviye Hâtûn'a ve on iki sehmi üm-ı mezbûre Havva Hâtûn'a ve on yedişer sehimden cem'ân elli bir sehmi ibn-i gâib-i mezbûr Abbas ile ibnân-ı saġîrân-ı mezbûrân Receb ve Rıza'ya isâbeti lede'ş-

şer'îl-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra gaib-i mezbûr Abbas ile sagîrân-ı mezbûrân Receb ve Rıza'nın tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye vâsi ve kayyım ta'yîn olunan vâlideleri zâtı mu'arrefe mezbûre Ulviye Hâtûn ibnet-i Mehmed ibn-i Ahmed ile keزالik zâtı mu'arrefe üm-ı mezbûre Havva Hâtûn ibnet-i mezbûr Abdullah bin Muhsin livâ-yı mezkûrda Bidâyet Mahkemesi'nde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de her biri bi'l-verâse ve bi'l-asâle ve bi'l-kıyâme takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb mûrisimiz mütevaffâ-yı mezbûr Ömer Kapudan'ın hâl-ı hayâında yedinde müstakil mülkü olup süvârisi bulunduğu Derâliyye'de Kabataş'da (...?...) olan iki bin kiloluk şâhin-i bahrî ismiyle müsemma Golon Mahallinde lede'l-müzâyade semen-i misliyle tâlibine bey' ve temlik ve teslime ve zimmetini ahz u kabza ve makbûnzundan mes'ele-i mirâsımız vechiyle hisse-i ırsıyye-i şer'iyyemizi bize ırsâl ve îsâle ve mahsûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine isabet ve vesâyet taraflarımızdan hâlâ Derâliyye'de Galata'da misâfîren sâkîn Ali Efendi oğlu Abdulhamid Efendi ibn-i Ali nâm kimesneyi vekâlet-i amme-i mutlaka-i sahîha-yı şer'iyye ile kabûlüne mevkûf vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledik dediklerinde mâ-hüve'l-vâkî' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu

Fî'l-yevmi's-sâlis aşer min Cemâziye'l-ahir li-seneti sittûn ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Bekiroğlu Hâcî İsmail Efendi, Hâcîalioğlu Abdullah Kapudan, Güvelioğlu Ali Yazıcı, Sivrioğlu Hüseyin Reis.

225

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğ'ının merkez livâsı olan Rize Kazâsı nevâhisinde Kurâ-yı Seb'a Nahiyesi kurâsından Cimil Başköy Karyesi ahâlisinden Abdurrahmanoğlu İsmail bin Osman nâm kimesne livâ-yı mezkûrda Bidâyet Mahkemesi'nde ma'kûd melis-i şer'-i şerîf-i enver'de karye-i mezkûre ahâlisinden Kumbasaroğlu Ahmed bin Mustafa nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb bâ-tapu müstakillen taht-ı tasarrfumda olup karye-i mezkûre hudûdu dahilinde vâkî' bir taraftan Kıroğlu Mehmed bin Memiş'in tarlası ve bir taraftan Hâcîhasanoğlu Mehmed bin diğer Memiş'in tarlası ve bir taraftan Topal Mahmud bin Mahmud'un tarlası ve taraf-ı râbî'i Ferhadoğlu Hurşid bin Memiş'in tarlasıyla mahdûd arâzi-yi mîriyyeden bir kıt'a çayırını bedel-i misliyle tâlibine ferâğ ve tefvîze ve bedelini ahz u kabz ve mahbûzunu bana ırsâl ve teslime ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan mezbûr Ahmed'i vekâlet-i amme-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'iyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve

ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yanbagi edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin mâ-vaka'a bî't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis aşer min Cemâziye'l-ahir li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

226

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazitan Sancâğı'nın merkez Livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Ğoloz Kâryesi ahâlisinden iken bunan akdem vefât eden Fazlıoğlu Ali bin Yakub'un verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ayişe Hâtûn ibnet-i Mustafa nâm Hâtûn ile sulbî kebîre kızı Hatice Hâtûn ve oğlu müteveffâ Kamil'in sulbî kebîr oğlu Mustafa ve sulbî sagîr oğlu Numan'a munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den vâsisi ceddesi mezbûre Ayişe Hâtûn ile kebîrân-ı mezbûrânın taleb ve ma'rifetleri ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hamis ve'l-iş'rîn min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 2000	İnek 2 aded 300	Dana 1 aded 100	Öküz 1 aded 200
Gügüm 1 aded 10	Kazgan 1 aded 20	Tava 1 aded 10	Sahan 2 aded 20
Basma kelâm-ı kadîm 20	Döşek 1 aded 20	Yorgan 1 aded 40	Yekûn 2740
Mihr-i zevce Ayişe Hâtûn Bâ-şehâdet Fazlıoğlu Ömer bin Yakub ve Abdullohoğlu Ali bin Mehmed ve ve ba'de'l-isbât ve'l-halef 250		Techîz ü tekfîn ve Vâsiyyet ve kısmet 300	Resm-i kısmet 55
Kaydiyye-i defter 4	Varaka bahâsı 1	Yekûn 610	Kalan 2130
Hisse-i zevce-i mezbûre Ayişe Hâtun 266/10		Hisse-i bint-i mezbûre Hatice Hâtûn 1065	
Hisse-i ibnû'l-ibn 399/15		Hisse-i ibnû'l-ibn 399/15	

Bâlâda murakkam sagîr-i mezbûr Numan'ın hissesini vâsisi ceddesi mezbûre Ayişe Hâtûn li-eclî'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Zavendik Kâryesi ahâlinden iken bundan akdem vefât eden Kulioğlu Süleyman bin Turmuş bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Emin nâm hâtûn ve sulbîye-i sagîre kızı Gülfe ve li-ebeveyn karındaşı kebîr oğlu Mehmed ve li-ebeveyn karındaşı sagîr oğlu Ali ve Mustafa ibnân-ı Memiş'e murhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîre-i mezbûre Gülfe'nin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den mansûb vâsisi dayısı Salih bin Emin ile sagîrân-ı mezbûrân Ali ve Mustafa'nın dahi tesviye-i umûrlarına keزالık kibel-i şer'den mansûb vâsileri karındaşları mezbûr Mehmed'in taleb ve ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beynel verese bi'l-farizati's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i mütveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hamis aşer min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-seneti sittün ve tis'in ve mietyen ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs kazgan 1 aded 95	Nuhâs kazgan 1 aded 20	Lenger 1 aded 12
Sahan 2 aded 20	Balta, tahra 2 aded 10	Kazma 1 aded 10	Tüfenk 1 aded 50
Kilim 1 aded 30	Yorgan 1 aded 70	Yastık 1 aded 10	Sagîr öküz 1 aded 250
Diğer öküz 1 aded 200	İnek 1 aded 130	Hırdavat 30	Nukûd 100
Yekûn 2537	Mîhr-i zevce Bâ-şehâdet Halid bin Mustafa ve Mehmed bin Ahmed ve ba'de'l-halef 400		
Techîz ü tekfîn 137	Resm-i kismet 50	Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1
Yekûn 591	Kalan 1946	Hisse-i zevce 243/10	Hisse-i bint 973
Hisse-i ibnü'l-ah 243/10	Hisse-i ibnü'l-ah 243/10	Hisse-i ibnü'l-ah 243/10	

Bâlâda murakkam kebîrân-ı mezbûrânın hisselerini aynen kendilerine teslim mâ'ada sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini vâsileri mezbûrân Salih ve Mehmed li-ecli'l-hıfz ahz etmiş olmağla şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Bayraklar Kâryesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kavalcıoğlu Cafer bin İbrahim'in sulbî sagîr oğlu Abdülhamid ile sulbîye-i sagîre kızları Bubuze ve Seyyare'nin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'eden mansûbe vâsileri vâlideleri bâ'isetü'l-vesîka zâtı mu'arrefe Nefise Hâtûn ibnet-i Hasan livâ-yı mezkûrun hükûmet konâğında Bidâyet Mahkemesi'ne mahsûs odada akd olunan medis-i şer'-i şerîf-i enver'de bi'l-vesâye takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb vâsisi olduğum sagîrûn-ı mezbûrûnun nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmalarıyla babaları müteveffâ-yı merkumdan müntakil mâllarından kadr-ı ma'rûf meblâğ nafaka farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur dedikde vâsiyye-i mezbûre Nefise Hâtûn'un takrîr-i meşrûhu mutâbık ve zikri atî meblağ-ı kadr-ı ma'rûf ve lâyük idiğü bi'l-ihbâr lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olmağın hâkim-i mevkî' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrûnun babaları müteveffâ-yı mezbûrdan mevrûs mâllarından iş bu târihi'l-kitâbdan beher yevm beheri içün yirmişer para nafaka sağ akçe olarak farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mevrûz-ı mezkûru sagîrûn-ı mezbûrûnun nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyyelerine harc u sarf ve vakt-ı istidâneye ve inde'z-zuhur mâllarına iş bu vâsiyye-i mezbûre Nefise Hâtûn'a izin vermekle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-aşer min şehri Cemâziye'l-ûlâ li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Raficoğlu Kaşif Ağa, biraderi Tevfik Ağa, biraderi Şaban Ağa, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa ve gayrihim.

229

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı mahallâtından Kamaşinoz Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Hâcî-zâde el-Hâc Tahir Efendi ibn-i Osman'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Nokta bint-i el-Hâc Halil Efendi nâm hâtûn ile müteveffât zevcesi Rabia bint-i İsmail nâm hâtûndan mütevellid sulbî kebîr oğulları Abdülmecid ve Abdülhamid ve gâib-i ani'l-beled Said Efendiler ile Sulbîye-i kebîre kızları Adile ve Necibe ve Ümmügülsüm ve mezbûre Nokta Hâtûn'dan mütevellid kebîr oğlu Mesud sulbî sagîr oğulları Mahmud ve Mustafa ve Abdülgafur ve sulbîye-i sagîre kızı Fâtıma'ya munhasıra ba'dehu kable'l-kısm ibn-i mezbûr Abdülmecid Efendi dahi vefât edüb verâseti li-ebeveyn karındaşları mezbûrân Abdülhamid ve Said Efendiler ile li-ebeveyn kız karındaşları mezbûrât Adile ve Necibe ve Ümmügülsüm'e munhasıra

olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra gâib-i merkum Said Efendi'nin tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den kayyım nasb ve ta'yîn olunan karındaşı mezbûr Abdülhamid Efendi ile sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını rû'yet kıbel-i şer'den masûbe vâsileri vâlideleri mezbûre Nokta Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'rifeti's-şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fî'l-yevmi'l-hâmis aşer min Cemâziye'l-ahir li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mük menzil 7500	Nuhâs sahan 11 aded 150	Sini 1 aded 80	Kazgan 2 aded 100
Tencere 1 aded 100	Lenger 2 aded 50	Tava 3 aded 30	Leğen, ibrik 80
Gügüm 1 aded 75	Tüfenk 1 aded 100	Sâat 1 aded 150	İnek 1 aded 150
Dana 1 aded 50	Seccâde 1 aded 80	Kilim 1 aded 80	Hırdavat 100
Kitâb-ı ferâiz 1 aded 10	(...?...) 1 aded 40	Fetevâ-yı Ali Efendi 50	Yorgan 2 aded 150
Döşek 2 aded 200	Takvîm-i bahâ 9325	Mihr-i zevce Nokta Hâtûn bâ-ikrâr verese-i kibâr 1000	
Techîz ü tekfîn 325	Resm-i kısmet 225	Varaka bahâsı 5	Kaydiyye-i defter 14
Yekûn 1696	Kalan 7756	Hisse-i zevce 969/32	Hisse-i ibn Abdülhamid 969/32
Hisse-i ibn Said 969/32	Hisse-i ibn Mesud 754	Hisse-i ibn Mahmud 754	Hisse-i ibn Mustafa 754
Hisse-i ibn Abdûlgafur 754	Hisse-i bint Adile 484/28	Hisse-i bint Necibe 484/28	Hisse-i bint Ümmügülsüm 484/28
Hisse-i bint Fâtıma 387	Küsûr para 12		

Tereke-i müteveffâ-yı merkum beyne'l-verese takvîm-i kısmet olarak aynen yedlerine ibkâ kılındığından bâlâda murakkam sagîrun-ı merkumun ile gâib-i mezbûrun hisse-i ırsıyyelerine bi'l-vesâye ve bi'l-kıyâme mezbûre Nokta Hâtûn ile mezbûr Abdülhamid tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

Fî'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

230

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı mallâtından Kamaşinoz Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât

eden Hâcı-zâde el-Hâc Tahir Efendi ibn-i Osman'ın sulbî sagîr oğulları Mahmud ve Mustafa ve Abdülgafur ile sulbîye-i sagîre kızı Fâtıma'nın babaları müteveffâ-yı mezbûrdan mevrûs mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olunmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isetü'l-kitâb vâlideleri zâtı mu'arrefe Nokta Hâtûn ibnet-i el-Hâc Halil Efendi'yi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrûnun vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete vâsi nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i merkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min Cemâziye'l-ahir li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Likoğlu Abdülkerim Efendi, Öksüzoğlu Dursun Efendi, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa.

231

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı mahâllâtından Kamaşınaz Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Hâcı-zâde el-Hâc Tahir Efendi ibn-i Osman'ın sulbî kebîr oğlu gâib-i anî'l-beled Said'in babası müteveffâ-yı mezbûrdan mevrûs mâlını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den bir kayyım nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-vesîka li-ebeveyn karındaşı Abdülhamid Efendi'yi hâkim-i mevki' sadr-ı kitab tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi gâib-i merkumun vakt-ı zuhûruna değin mâlını hıfza kayyım nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber minvâl-i muharrer hizmet-i mezkûreyi kabûl ve bi'l-kıyâme tesviye-i umûr-ı lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min Cemâziye'l-ahir li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûd'l-hâl

Likoğlu Abdülkerim Efendi, Öksüzoğlu Dursun Efendi, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa.

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından İksenit Mahallesi ahâlisinden iş bu râfi'ü'l-i'lâm Necranoğlu Ali bin İsmail nâm kimesne livâ-yı mezkûr Bidâyet Mahkemesinde ma'kud meclis-i şer'-i münîrde mahallât-ı merkumeden Romanoz Mahallesi sekenelerinden zâtı mu'arrefe Ulviye bint-i Ali nâm bîkr-i bâliğa mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb iş bu târihi'l-i'lâmdan iki sene mukaddem yani bin iki yüz doksan dört senesi şehr-i Recebi'l-ferd'in gurresinde mezbûre Ulviye âkile ve bâliğa olduğu halde babası mezbûr Ali'nin menzilinde nefsini bana tevzîce babası iş bu hâzır-ı bi'l-meclis mezbûr Ali bin Osman nâm kimesneyi tarafından mahzar-ı şuhûdda vekîl edüb ol dahi derûn-ı kasabada vâki' merkum Kemal Efendi ibn-i el-Hâc Mehmed Efendi sâkin olduğu câmiî-i şerîfin odasında mahzar-ı şuhûdda şerâit-i akd-ı nikâh mevcûde olduğu halde kızı ve müvekkilesi mezbûre Ulviye'yi bin gurûş mihr-i müeccel tesmîyesiyle bana akd ve tezvîc eylediğinde benim için dahi vekîlim ammim İshak Efendi ibn-i [silik] nâm kimesne tezevvüc ve tenkîh ve kabûl edüb ol vechile hâzır-ı mezbûre Ulviye târih-i mezbûrdan beri zevce-i menkûha-ı gayr-i medhûlun bihâm iken hâla nefsini bana teslimden imtinâ' eder olmağla sûal olunub cevabında müdde'î merkum Ali'nin ber minvâl-ı muharrer müdde'âsını inkâr edüb li ecli'l-izâh eb-i hâzır-ı mezbûr Ali sûal olundukda fi'l-hakika ma'rifetiyle akd-ı mezkûrun müdde'î mezbûr Ali'den ber minvâl-ı muharrer nikâh-ı mezkûr müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-ı mevzû'asına tevfişkân evvelâ bâ-varaka-ı mestûre mahtûm Filiboz Mahallesi muhtârı Arif bin Mustafa ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Şalcıoğlu Ahmed bin Abdülaziz ve Tefvik bin Haşim ve Şetroz Mahallesi muhtârı Hüseyin bin Ahmed ve ve Hasan bin Ahmed nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan zât-ı mezbûreyi bi'l- ma'rifeti's-şer'iyye ârifân Edaroğlu Hacı Bey ibn-i Mahmud ve Hasan Paşaoğlu Resul bin Abdurrahman nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer' üzere isbât etmeğin mûcibince mezbûre Ulviye bâliğa ve reşîde bulunduğu halde tarafından babası hâzır-ı mezbûru vekîl ettirerek nikâh-ı mezkûr mün'akid olduğuna ba'de'l-hükm bu sûretde müdde'î mezbûr Ali'ye itâ'at ve hukûk-ı zevciyyete mürâ'ât etmek üzere mezbûre Ulviye'ye tenbîh olunduğu tescil ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min Cemâziye'l-ahir li-seneti sittûn ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından Paşayan Mahallesi sekenelerinden Gülendam ibnet-i Ahmed Ağa nâm hâtûn tarafından ber-vech-i âtî vekâlet idd'â eden Eyüb-zâde el-Hâc Ahmed Ağa ibn-i el-Hâc Ali Ağa nâm kimesne livâ-yı mezkûr Bidâyet Mahkemesinde ma'kud meclis-i şer'-i münîr'de kazâ-yı mezkûr ahâlisinden Öksüzoğlu Dursun Efendi ibn-i el-Hâc Halid Efendi nâm kimesne muvâcehesinde müvekkilim mezbûre Gülendam Hâtûn'un merkum Dursun Efendi zimmetinde cihet-i karzdan on gurûş alacağı olup meblağ-ı mezbûr on gurûşu merkum Dursun Efendi'den taleb ve da'vâ ve ahz u kabz ve makbûzunu kendisine irsâl teslime ve müvekkilem mezbûre Gülendam Hâtûn'un mahalle-i mezbûrede vâki' etrâf-ı selasesi tarîk-i amm ile ve taraf-ı râbî'i Abdülhamid ve Mustafa Efendi ibnân-ı İbrahim Usta'nın tarlalarıyla mahdûd bir buçuk dönüm arâzi-yi mîriyyeden bir kıt'a tarla rub' sehm i'tibâriyle bâ-tapu mutasarrıf olduğu bir sehm hisse-i şâyi'asını bedel-i misliyle tâlibine ferâğ ve tefvîze ve ferâğ-ı mezkûr-ı memûru huzûrunda ikrâr ve takrîre bedel-i mezkûru ahz u kabz ve makbûzunu kendisine irsâl ve teslime tarafından beni vekâlet-i mutlaka-ı sahîha-yı şer'îyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledikde ben dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eylediğime binâen mezbûr Dursun Efendi zimmetinde alacak hakkı olan meblağ-ı mezkûr on gurûşu bi'l-vekâle taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ol dahi cevabında cihet-i mezkûreden müvekkile-i mezbûre Gülendam Hâtûn'a meblağ-ı mezkûr on gurûş deyni olduğunu bi temâmihâ ikrâr ve i'tirâf edüb lakin müdde'î merkum el-Hâc Ahmed Efendi'nin ber minvâl-i muharrer vekâlet müdde'âsı ma'lûmum değildir deyü inkâr etmekle müdde'î merkum el-Hâc Ahmed Efendi'den ber minvâl-i muharrer müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda her biri usûl-ı mevzû'asına tevfiân bâ-varaka-ı mestûre Paşayan Mahallesi imâmı Mollâ Ömer-zâde el-Hâc Yahya Efendi ibn-i el-Hâc Mustafa Efendi ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Ayvazoğlu Mustafa Efendi ibn-i el-Hâc Mehmed Ağa ve Abdulrauf Efendi ibn-i Hâc Mehmed nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları halde alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan müvekkile-i mezbûre Gülendam'ın zâtını bi'l ma'rifeti's-şer'îyye ârifân olan Tatoğlu el-Hâc Eşref Efendi ibn-i Hüseyin Efendi ve Polihozoğlu Salih Reis bin Mehmed nâm kimesne şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i isbât etmeğin mûcibince ba'de'l-hükm ve't-tenbîh tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehri Recebi'l-ferd li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

234

Elhamdülillahillezi ceale's sadakati'l-(...?...) sebeben li-cennâti minennâr ve's-salatü ve's-selâmu âlâ Muhammedin şeffü'l-müznibin fi'l-yevmi'l-hasr ve'l-karâr ve âlâ alihi'l-ahbâr ve sahabetü'l-ebrar ammâ ba'd iş bu kitâb-ı mühtefânın tahrîr ve ifşâsına ba'is ve bâdî oldur ki Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistân Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından Kalohten Mahallesi ahâlisinden sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât Güvelioğlu Hâfız Ömer Efendi ibn el-Hâc Ali Ağa nâm kimesne livâ-yı mezkûr Bidâyet Mahkemesi'nde ma' kud meslis-i şer'-i şerîf-i enver'de vakf-ı atıyyü'l-beyân li-eclî't-tescîl mütevellî nasb ve ta'yîn eylediği Ali Rıza Efendi ibn-i Mahmud Yazıcı nâm kimesne mahzarında ikrâr tâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm edüb etyeb mâlımdan ve enfes menâlimden ifrâz eylediğim iki bin gurûşu hasbiyetallahü's-samed vakf-ı sahîh-i müeyyid ve hasbî sarîh-i muhalled ile vakf ve habs edüb şöyle şart eyledim ki meblağ-ı mezkûr iki bin gurûş beher sene ale't-te'âkib ve't-tevâli onu otuz bir buçuk hesâbı üzere bâyed mütevellî-i rehin-i kavî ve kefil-i milli ile devr-i şer'î ve cer-i şer'î üzere istirbâh olunub senevî hâsıl olan üç yüz gurûş nemâsı mahalle-i mezkûrede vaki' atîk mescîd-i şerîfe müceddeden minber vaz'ıyle ittihâz olunan câmii'-i şerîfin hitâbet cihetine mutasarrıf olan hâtib efendiye verile yine labis-i hayât oldukça vakf-ı mezkûruma hasbî mütevellî oldum ve ba'de'l-vefât tevliyyet-i mezkûre batînen ba'd batını evlâd-ı evlâd-ı evlâdımın evvelen zukûrunun ıslahına ve ba'de'l-inkirâz sâlifü'z-zıkr Kalohten Mahallesi ahâlilerinin rey ve intihâbları ve rey-i hâkimle mahalle-i mezkûr ahâlisinden biri mütevellî olarak vakf-ı mezkûrumun tebdîl ve ta'yînleri teksîr ve tevfi'rleri yedimde olan ve bi-emrillahi te'âlâ murûr-ı eyyâm ve kurûr-ı a'vâm ile icrâ-yı şerâ'it-i vakf-ı mezkûr müte'azziz olur ise (...?...) mezkûr mutlaka fukâra-yı müslimine sarf oluna deyü vâkıf-ı mûmâ-ileyh Hâfız Ömer Efendi meblağ-ı mezkûr iki bin gurûşu vakf-ı sahîha-yı şer'î ile vakıf ve mütevellî-i merkum Ali Rıza Efendi'ye fariğen anî's-şevâgil teslim olduğu tefehhüz üzere bi't-tevliyye ahz u kabz ve tesellüm ve sâir mütevellîler gibi tasarruf eyledi dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer' vâkıf-ı mûmâ-ileyh vakf-ı mezkûresini ahkâm-ı kasdiyle kelâmını semt-i ahara âtf edüb vakf-ı nukûd ve ana müteferri' olan şurût u kuyûd inde'l-eimmetü's-selasetilleti aleyhim rahmeti rabbihim (...?...) hazerâtı indlerinde gayr-ı sahîh olmağla vakf-ı mezkûrumun rücû' ve nukûd (...?...) mevkûfiyyet-i mezkûreyi yine mülkûme istirdâd muradımdır dedikde mütevellî-i hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi cânib-i vakfı

tervîc ile âlimen bi'l-hilâf el cârî beyne'l-eimmetü'l-eslâf âlâ kavî muhâbere vakf-ı mezkûrun evvelâ sıhhaten ve mieten lüzûmuna hükm-i sahîha-yı şer'î ve nâzır-ı sarih-i mer'î etmekle vakf-ı mezkûr sahîh ve lâzım olub nakz-ı vakfiyyetine mecelle muhâl oldu.

Tahiren fi'l-yevmi's-sânî min şehri Şa'banu'l-mu'azzam li-seneti sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

235

Der-i devlet mekîne arz-ı dâ'î-i kemîneleridir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı mahallâtından Kalohten Mahallesi ahâlisinden mazbutu'l-esâmi müslimin (...?...) livâ-yı mezkûrun İdâre Meclisinde ma'kud meclis-i şer'-i münîrde livâ-yı mezkûr Evkâf Muhâsebecisi vekîli mekremetlü Osman Efendi hâzır olduğu halde her biri takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm edüb bizim sâkin olduğumuz mezkûr mahallemizde ve civâr ve karîb kurâlarda câmi'-i şerîf olmayub eyyâm-ı şîtâda edâ-yı salat-ı cum'a ve ideyn edâ etmekte bir sâat mesâfede ahar karyeye gidüb usret ve meşakkate düçâr olduğumuza binâen edâ-yı salat-ı cum'a ve ideyn içün câmi'-i şerîfe eşedd-i ihtiyâcımız olmağla mahallemiz ise kebîre ve ahâlisi kesîr ve yüz neferden mütecâviz nüfûs-ı zükûr ricâli müştamil olub mısır hükmünde olduğundan mahallemiz derûnunda vâkî' atîk mescid-i şerîfe müceddeden minber idhâli ile câmi'-i şerîf olub ve mahalle-i mezbûre ahâlisinden iş bu hâzır-ı bi'l-meclis Güvelioğlu Hâfız Ömer Efendi ile el-Hâc Ali Ağa nâm sahibü'l-hayrın etyeb-i mâl ve enfes-i menâlinde ber-nehc-i şer' vakf ve tescîl ve teslim ile't-tevâlî eylediği iki bin gurûşun (...?...) şer'î nemâ-yı müctemi'ası câmi'-i şerîf-i mezkûrun hitâbet cihetine mutassarıf olan efendiye verilmesini şart eylediği mâh-ı hâlin ikinci günü târihiyle tanzîm ettirmiş olduğu vakfiyyesinde dahi munderic olmağla edâ-yı salat-ı cum'a ve ideyn olmak içün izn-i hümayûn şevket-makrûn-ı cenâb-ı cihân-bânî şâyân buyurulması niyâzında olduklarımızı der-bâr-ı şevket-karâra arz ve ilâm ediyor deyü istirhâm etmeleriyle takrîrleri nefsü'l-emre muvâfık olduğu mahallece tebeyyün etmiş ve mahalle-i mezkûrun sekizinci hânesinin dördüncü numarasında mukayyed bin iki yüz yetmiş sekiz tevellüd olduğu nüfûs mukayyidi tarafından mevrûd ve memhûr bir kıt'a ilmuhâberde nümâyân olan iş bu bâ'is-i arz-ı ubûdiyyet talebe-i ulûmdan vâkîf-ı mezbûr Hâfız Ömer Efendi ile el-Hâc Ali Ağa dâ'îleri meclis-i ma'kud-ı mezkûrda

müesses olan nizâm-ı seniyye üzere lede'l-ımtihân hitâbet cihetine ehliyyet ve liyâkatı zâhir ü nümâyân ve mahalle-i mezkûr ahâlilerinin müntehab ve muhtârları olmağla cihet-i hitâbet-i mezkûre vazîfe-i merkume ile mûmâ-ileyh Hâfız Ömer Efendi dâ'îleri üzerine tevcih ve izin-i hümâyûnu hâvî müceddeden yedîne bir kıt'a berât-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak ricâsıyla iltimâs eyledikleri pâye-i serîr-i a'lâya arz ve i'lâm olundu. Bâkî emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-râbi' min şehri Şa'bânu'l-mu'azzam li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

236

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğ'ının merkez livâsı olan Rize Kazâsı nevâhisinden Mapavri Nâhiyesi kurâsından Yaka Karyesi ahâlisinden iken iş bu bin iki yüz seksen altı senesi hilâlinde vefât eden Caferoğlu Osman Ağa ibn-i Ahmed Ağa ibn-i Abdullah nâm kimesnenin ber-vech-i âtî vârisi olduğunu iddi'â eden karye-i mezkûre ahâlisinden Mustafa Ağa livâ-yı mezkûr Bidâyet Mahkemesi'nde akd olunan meclis-i şer'-i me'âl-i ukûdda kazâ-yı mezkûr ahâlisinden Küçükislamoğlu Cafer Ağa ile Ahmed Ağa nâm kimesne mahzarında bi'l-verâse üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yı mezbûr Osman Ağa'nın da hâyatında ile'l-vefât zevce-i menkûha-ı metrûkesi kendinden sonra vefât eden vâlidem Ulviye bint-i Yusuf bin Mehmed nâm hâtûn ile zevciyyet beynlerinde kâim iken mezbûr Osman Ağa'nın firâşından hâmil ve zevce-i menkûhası vâlidem mezbûre Ulviye Hâtûn'dan mütevellid sulbî sahîh oğlu olmamla babam müteveffâ-yı mezbûr Osman Ağa'nın verâseti benimle zevce-i menkûha-ı metrûkesi vâlidem müteveffât-ı sâniye-i mezbûre Ulviye Hâtûn'a mevrûs olub ba'dehu vâlidem mezbûre Ulviye Hâtûn dahi ba'de'l-vefât verâseti hasren bana munhasıra olmağla müteveffeyân-ı mezbûrânın benden gayr-ı vâris ve terekelerine müstehak ahar kimesneleri olmayub müteveffâ-yı evvel mezbûr Osman Ağa'nın hayâtında mûmâ-ileyh merkum Cafer Ağa zimmetinde min cihet-ikarz alacak hakkı olan elli gurûşu kable'l-ahz ve'l-istîfa vefât edüb meblağ-ı mezkûr benimle zevcesi vâlidem mezbûre Ulviye Hâtûn'a mevrûs olub mezbûre Ulviye Hâtûn dahi hisse-i irsiyyesini kable'l-ahz ve'l-istîfa vefât etmekle meblağ-ı mezkûru kâmilen bana mevrûs olmağla sûal olunub meblağ-ı mezkûr elli gurûşu medyûn-ı merkumdan bi'l-verâse hâlâ taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk medyûn-ı merkum Cafer Ağa dahi cevabında cihet-i merkumeden mütevaffâ-yı evvel mezbûr Osman Ağa'ya zimmemtinde meblağ-ı mezkûr elli gurûş deyni olduğunu tav'ân ikrâr ve i'tirâf edüb mâ'adâ müdde'î merkumun ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsı ma'lûmum değildir inkâr

edince müdde'î merkum Mustafa Efendi'den ber minvâl-i meşrûh verâset müdde'âsına mutâbık yine beyyine taleb olundukda ricâl-i müslimden ve karye-i mezkûre ahâlisinden Sofi-zâde Ömer Efendi ibn-i Hüseyin Efendi ve Abdülfettahoğlu Ali Ağa ibn-i Mehmed Ağa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'â iktirân olub iştihâd olunduklarında fi'l-hakîka iş bu müdde'î mezbûr Mustafa Efendi bundan akdem vefât eden karyemiz ahâlisinden Hâcioğlu Osman Ağa ibn-i Ahmed Ağa bin Abdullah nâm kimesnenin hayâtından vefâtına değin taht-ı nikâhında bulunan zevcesi olub mûahharân vefât eden Ulviye Hâtûn ibnet-i Yusuf bin Mehmed ile zevciyyet beynlerinde kâ'im iken firâşından hâmil ve zevcesi merkûme Ulviye Hâtûn'dan mütevellid sulbî sahîh oğlu olub ol vechile müteveffâ-yı mezbûr Osman Ağa'nın verâseti ve sulbî kebîr oğlu iş bu müdde'î mezbûr Mustafa Efendi ile zevce-i menkûha-ı metrûkesi mezbûre Ulviye Hâtûn'a munbasıra olub ba'dehu mezbûre Ulviye Hâtûn dahi ba'de'l-vefât verâseti Hâcioğlu müdde'î mezbûr Mustafa Efendi'ye munhasıra olmağla ol vechile zevcân-ı müteveffiyân-ı mezbûrânın iş bu Mustafa Efendi'den gayr-ı verâseti ve metrûkelerine müstahak ahar kimesneleri olduğu ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederüz deyü her biri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'na edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra şâhidân-ı mezbûrânın her biri usûl-ı mevdû'asına müteveffikân evvelâ bâ-varaka-ı mestûre-i mahtûme karye-i mezkûre muhtârı ve ihtiyâr meclislerinden Abdülfettahoğlu Osman bin Mehmed ve Emin bin Hüseyin ve Şakir bin Mustafa ve Hâcioğlu Mehmed bin Mustafa nâm müzekkilerinden sırren ve ba'dehu tarafeyn hazır oldukları hâlde cerîdede mastûrû'l esâmi kimesnelerden alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlü's-şehâde idükleri ihbâr olunub şehâdetleri makbûl olmağın mûcibiyle ba'de'l-hükm ve't-tenbîh mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min Cemâziye'l-ahir li-seneti sittü ve tis'in ve miteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Tuzcu-zâde Mahmud ve Şöhretî ibn-i Abdülaziz Ağa, Hacı Mehmed-zâde el-Hâc İsmail Efendi ibn-i el-Hâc Yahya Efendi, Maciyan-zâde el-Hâc Ahmed Ağa, muhzır-ı mahkeme Cafer Ağa.

237

Ma'rûz-ı dâ'ileridir ki

Trabzon Vilâyeti celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından Kovaroz Mahallesi ahâlisinden iken bin ikiyüz seksen yedi senesi evâsitinde vefât eden Şahinoğlu Ruşen bin Ahmed Kapudan bin

Memiş'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Zeliha Hâtûn ibnet-i Süleyman ile babası mezbûr Ahmed Kapudan ibn-i mezbûr Hasan ve sulbi sagîr oğlu Mehmed ve sulbîye-i sagîre kızları Hamide ve Fatuli'ye munhasıra olduğu ba'dehu kable'l-kısm bint-i mezbûre Fatuli dahi vefât edüb verâseti anası mezbûre Zeliha hâtûn ile cedd-i mezbûr Ahmed Kapudan'a muhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi hükmi'l-ferâ'iz beş yüz yetmiş altı sehimden olub sihâm-ı mezkûreden seksen dokuz sehmi zevce-i mezbûre Zeliha Hâtûn'a ve yüz seksen bir sehmi cedd-i mezbûr Ahmed Kapudan'a ve iki yüz dört sehmi ibn-i mezbûr Mehmed'e ve yüz iki sehmi bint-i sagîre mezbûre Hamide'ye isâbeti lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra zâtı mu'arrefe zevce-i mezbûre Zeliha Hâtûn tarafından husûs-ı atîyyü'z-zikri da'vâya vekîl-i müseccel-i şer'îsi Rakıcioğlu Kaşif ibn-i el-Hâc Ömer Ağa nâm kimesneler livâ-yı mezkûrun Bidâyet Mahkemesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf'de müteveffâ-yı mezbûrun li-ebeveyn karındaşı olan mahalle-i mezbûre ahâlisinden Şahinoğlu Arif bin mezbûr Ahmed Kapudan tarafından kezalik zikri âtî da'vâda husûmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer'îsi Arhavili Mehmed Efendi ibn-i Hüseyin nâm kimesne muvâcehesinde verese-i merkûmeden gâ'ib-i ani'l- meclis eb-i merkûm Ahmed Kapudan'ın müstakilen yedinde mülkü olan mahalle-i mezkûrda vâki' bir tarafdı müteveffâ-yı mezbûr Ruşen'den müvekkilem mezbûre ile verese-i merkûmeye mevrûs bağçeleri ve bir tarafdı yine müteveffâ-yı mezbûr Ruşen'den intikâl-i hâvî ile evlâd ve müvekkilem merkûme ile mevekkil-i merkûm Arif'in tarlaları ve bir tarafdı yine müvekkil-i merkûm Arif'in bağçesi ve taraf-ı râbî'i tarîk-ı âmm ile mahdûd üç bâb oda ve bir divânihâne ve bir bâb ahûru şâmil bir bâb mülk menzilin nısf hisse-i şâyî'âsını ittisâlinde ve hudûd-ı mezkûr dahilinde etrâf-ı erbe'ası kerpiç duvarıyla muhât ve ol târihde limon ve portakal eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire ma'rûseyi hâvî bir kıt'a bağçenin kezalik nısf hisse-i şâyî'asıyla bin iki yüz seksen üç senesi şehr-i Rebî'ü'l-ahirinin guresinde elli beş aded yüzlük mecîdi altın mukâbelesinde eb-i gâib-i mezbûr Ahmed Kapudan müvekkilem mezbûrenin mûrisi oğlu müteveffâ-yı mezbûr Ruşen'e sahihân bey' ü temlîk eylediğinde ol dahi temellük ve kabûl ettikden sonra ol târihde bey'-i mezkûru Rize Kazâsı müdürü el-Hâc Bekir Ağa huzûrunda dahi eb-i merkûm takrîr ederek müteveffâ-yı mezbûr Ruşen ile'l-vefât babası merkûm Ahmed Kapudan ve müvekkil-i merkûm Arif ile menzil-i mahdûd-ı mezkûrede birlikde sâkinler olub hatta semeni olan meblağ elli beş aded yüzlük mecîdi altın dahi müteveffâ-yı mezbûr Ruşen'in mevrûs oğlu müteveffâ-yı el-Hâc Receb Efendi ile el-Hâc Ömer Efendi nâm kimesneye fâriğ olduğu arâzi bedelinden müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Receb Efendi'den alacağı olan elli beş aded yüzlük mecîdi altınunu babası merkûm Ahmed Kapudan'a ba'de'l-

havâle olduğu ba'de'l-kabûl ol vechile menzil ve bağçe-i mahdûd-ı mezkûrun semenini istîfâ ederek menzil ve bağçe-i mezkûrun nısf hisse-i şâyı'âlarını müvekkilem mezbûre Zelihe Hâtûn'un zevci ve mûrisi müteveffâ-yı mezbûr Ruşen'in yedinde şer'ân mâlî olduğu hâlde vefât cihetiyle menzil ve bağçe-i mahdûd-ı mezkûrdan her birinin nısf hises-i şâyı'aları ber tashîh-i mezkûr müvekkile-i merkûme ile verese-i merkûme'ye mevrûs olmuş iken müvekkile-i mezbûr Arif menzil ve bağçe-i mahdûd-ı mezkûrunun her birinin nısf hisse-i şâyı'larına bi gayr-ı hakkın vaz'-ı yed ve müdâhele eder olmağla suâl olunub müdâhale-i mezkûrenin men'iyle müvekkilem mezbûre Zeliha Hâtûn'un ber tashîh-i mezkûr hisse-i ırsıyyesinden keff-i yedde müvekkilem mezbûre Zeliha Hâtûn'a vech-i lâıykı üzere teslimine müvekkil-i mezbûr Arif'e izâfetle vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi'ye tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi dahi cevâbında müvekkilem Arif'in babası gâ'ib-i mezbûr Ahmed Kapudan menzil ve bağçe-i mahdûd-ı mezkûru bin iki yüz seksen yedi senesi şehir-i Şa'bân'ının on yedinci günü târîhiyle müverrah ve ol vakit kazâ-yı mezkûr nâibi bulunan Mustafa İzzet Efendi'nin hatemiyle mahtûm bir kıt'a hüccet-i şer'iyye nâtik olduğu üzere efendi-yi mûmâ-ileyh huzûrunda on bir bin beş yüz gurûş semen-i merfû' ve makbûz mukâbelesinde oğlu müvekkil-i mezbûr Arif'e bey' ve temlîk ve teslim eylediğinde ol dahi temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edüb ol vechile menzil ve bağçe-i mahdûd-ı mezkûr mustakilen müvekkilim mezbûr Arif'in şer'ân mülküdür deyü meâl-i takrîrine mutâbık hüccet-i şer'iyyeyi ba'de'l-ibrâz müvekkile-i mezbûre Zeliha Hâtûn ol târihde bey'-i mezkûre alime oldukda istid'â ederek ve da'vâ-yı mezkûre kıyâm etmiş idi deyü müdde'î vekîl mezbûr Kaşif Ağa'nın bey'-i evvel müdde'âsını külliye inkâr etmekle müdde'î vekîl mezbûr Kaşif Ağa'dan ber vech-i muharrer müdde'âsına beyyine taleb olundukda sebâtdan izhâr-ı acz edüb istihlâf ettikde müvekkil-i mezbûr Arif bi'l-muvâcehe vech-i şer' tahlif olunmağın mûcibince müvekkile-i asliyye-i merkûme Zeliha Hâtûn'a izâfetle vekîl-i mezbûr Kaşif Ağa ber vech-i muharrer bi'l-vekâle da'vâ-yı mezkûresiyle müvekkil-i mezbûr Arif'e bi'l-izâfe vekîl-i mezbûr Mehmed Efendiyle bilâ beyyine mu'ârazadan men' olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı alîlerine i'lâm olundu.

Tahiren fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Şa'bânü'l-mu'azzam li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

238

Trabzon Vilâyeti celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez-i livâsı olan Rize Kasabası mahallâtında Humrik ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden

Hızıroğlu Osman bin Kürd Ahmed bin Abdullah'ın sulbîye kızları Rukiye ve Hicabe'nin mallarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûfe olduğu her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreu'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık iş bu bâ'isetü'l-kitâb vâlideleri Fatıma bint-i Bayram Reis nâm hâtûnu hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi-nâ'ib efendi hazretleri dahi sagîretân-ı mezbûretânın mallarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vâsi nâib ve ta'yîn olundukda ol dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yanbağı edâya ta'ahhüd ve iltizam etmeğın mâ-vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min Şa'bânu'l-mu'azzam li-seneti sittün ve tıs'în ve mi'eyteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Nevruzoğlu Mustafa bin Mehmed, Satiroğlu Tufan bin Ali, İbuka'nın oğlu Kamil bin Ömer, muhzır Cafer Ağa.

239

Trabzon Vilâyeti celîlesi dahilinde Lazistan sancâğının merkez-i livâsı olan Rize Kazâsı mahallâtında Kal'a Mahallesi sekenelerinde zâtı zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi-i müslimin ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Rukiye bint-i Ali nâm hâtûn livâ-yı mezkûr bidâyet mahkemesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm edüb hâlâ zevcim olan İksenit Mahallesi ahâlisinden Savaoğlu Ahmed bin Memiş nâm kimesne beni bilâ nafaka velâ munfak-ı şer'î terk edüb diyâr-ı ahara gitdikten sonra cins-i nafakadan bir nesne dahi irsâl etmeyüb nafakaya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmamla zevcim gâ'ibet-i mezbûr kıbel-i şer'den kadr-ı kifâye meblağ-ı farz ve takdîr olunmak matlubumdur dedikde mezbûre Rukiye Hâtûn'un takrîr-i meşrûh-ı vâkı'a mutâbık ve zikri âtî meblağ-ı kadar-ı ma'rûf olduğu nükât-ı sahibetü'l-kelimât ihbârlarıyla lede's-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi mezbûre Rukiye Hâtûn'u ba'de't-tahlifü's-şer' zevci gâ'ib-i mezbûr Ahmed üzerine iş bu târih-i hüccetden külli yevm üç gurûş farz ve takdîr buyurup meblağ-ı mefrûz-ı mezkûr nafaka ve kisve ve sâ'ir levâzım-ı zarûriesine harc u sarf ve lede'l-hâce istidânelerine ve inde'z-zuhur zevcim gâ'ib-i mezbûr Ahmed üzerine rücû'a mezbûr Rukiye Hâtûn'a izin vermeğın mâ-vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 10 Ramazan sene 96.

Hacı Şaban Efendi, Kal'a esâmileri Nazmi Efendi, muhızır Cafer Ağa, mukayyid Tursun Efendi.

240

Trabzon Vilâyeti celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Batroz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Tarakçıoğlu Mustafa bin Temel bin Mehmed'in sulbîye-i sagîre kızı Keluka'nın babası müteveffâ-yı mezbûrdan muntakıl karye-i mezkûrede vâkî' etrâf-ı erbe'ası bir taraftan mezbûr Temel'in tarlâsı ve bir taraftan Tarakçıoğlu Hüseyin bin Mehmed'in tarlâsı ve taraf-ı râbî' tarîk-i âmm ile mahdûd bir buçuk kot tohum isti'âb eder bir kıt'a tarlâyı sagîre-i mezbûre için hıfz ve hirâset ve zırâ'ate ve lede'l-iktizâ ahara icâra ve ücret-i mezkûresini kabz ve sagîre-i mezbûreyi infâk ve iksâya kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olunmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslümîn ihbârlarıyla mütehakkık olan sagîre-i mezbûrenin cediti ve velisi iş bu ba'isü'l-kitâb mûmâ-ileyh Temel bin mezbûr Mehmed nâm kimesneyi hâkim-i mevkî-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûrenin vakt-ı rüşd ve sedâdına değin tarlâyı mahdûd-ı mezkûru hıfz ve hirâset [silik] ve zırâ'ate ve sâ'ir umûrunu rû'yete ve tesviyeye emr ü tenbîh eyledikde ol dahi ber vech-i muharrer me'mûrun-bih olan hizmet-i lâzime-i mezkûreyi edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vak'a bi't-taleb ketb oldundu.

Fî'l-yevmi's-sâdis min şehri Şevvâl li-seneti sittün ve tis'în ve mietyen ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Tarakçıoğlu Hüseyin, Raficoğlu Kaşif Ağa, Tarakçıoğlu Abdülaziz.

241

Trabzon Vilâyeti celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez-i livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Batroz Karyase ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Tarakçıoğlu Süleyman bin Temel bin Mehmed'in sulbî sagîr oğulları Veysel ve Abdülhamid'in babaları müteveffâ-yı mezbûrdan münlekilen karye-i mezkûrede vâkî' etrâf-ı erbe'ası bir taraftan tarîk-ı âmm ve iki taraftan mezbûr Temel'in tarlâsı ve taraf-ı râbî'i Mollâ İbrahim bin Mehmed'in tarlâsıyla mahdûd iki kot tohum isti'âb eder bir kıt'a tarlâyı sagîrân-ı mezbûrân için hıfz ve hirâset ve zırâ'ate ve lede'l-iktizâ ahara icâre ve ücret-i mezkûresini kabz ve sagîrân-ı mezbûranı infâk ve iksâya kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kadir idiğü zel-i vesîkada

muharrerü'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan sagîrân-ı mezbûrânın ceddeleri ve vâsileri iş bu bâ'isü'l-kitâb mezbûr Temel bin mezbûr Mehmed nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîrân-ı mezbûrânın vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin tarlâ-yı mezkûru hıfz ve hirâset ve zırâ'âte ve sâ'ir umûrlarını rü'yete ve tesviyeye emr ü tenbîh eyledikte ol dahi bir vech-i muharrer me'mûrun-bih olan hizmet-i lâzime-i mezkûreyi edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Şevvali'l-mükerreme li-seneti sittün ve tis'în ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Rafic-zâde Kaşif Ağa, Tarakçıoğlu Hüseyin, Tarakçıoğlu Abdülaziz ve gayrihim.

242

Trabzon Vilâyeti celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez-i livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Kament Karyesi ahâlisinden iken bunadn akdem vefât eden Karakurdoğlu Ömer bin Memiş'in sulbî sagîr oğulları Ali ve Memişve Mustafa'nın mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rü'yete kıbel-i şer'den mansûb vasîleri bulunan üvey vâlideleri Fatıma bint-i el-Hâc Cevahir nâm hâtûn umûr-ı vesâyeti ifâya iktidarı olmadığından azliyle yerine diğerk muktedir vâsi nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir ideğü zel-i vesîkada muharrerü'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb vâsileri Ayvazoğlu Şaban nâm kimesneyi hâkim-i mevki-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi efendi hazretleri dahi sagîrân-ı mezbûrânın vakt-ı rüşd ve sedâdlarına değin mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını rü'yete haliyyet-i merkûmun emr ü vesâyetini hüsn-i ifâya ve sigâ-ı merkûmenin mâllarını vikâyaya vâsi üzerine karye-i mezbûre ahâlisinden talebeden Ayvazoğlu Mollâ Osman ibn-i Hüseyin nâm kimesneyi nâzır nasb ve ta'yîn eyledikte anlar dahi ber-vech-i muharrer vesâyet ve nezâret-i mezkûleri kabûl ve hizmet-i lâzimelerini kemâ yenbağf edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis aşer min şehri Şevvâli'l-mükerreme li-seneti sittün ve tis'în ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Satır-zâde Mehmed Efendi, Öksüzoğlu Dursun Efendi, muhzır Cafer Efendi.

Merkez livâ olan Rize Kazâsı mahallâtından Piri Çelebi Mahallesi ahâlisinden iken iş bu sene-i hâl Recebü'l-mureccebinde ecel-i mev'ûduyla vefât eden Kavaloğlu el-Hâc Mahmud Ağa ibn-i Mustafa bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Duriye Hâtûn ibnet-i el-Hâc Osman Efendi ile vâlidesi Mahbube Hâtûn ibnet-i Abdullah ve sulbî sagîr oğlu Mehmed ve sulbîye-i sagîre kızı Ayişe'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûbe vasîleri vâlideleri mezbûre Duriye Hâtûn ile üm-i mezbûre Mahbube Hâtûn müsinne ve kendi umûrunu bizzât rü'yete gayr-ı muktedire olmağla kıbel-i şer'den üm-i mezbûrenin tesviye-i umûru ile sagîrân-ı mezbûrânın vekîl-i mansûbesi üzerine nâzır nasb ve ta'yîn olunan zevce-i vâsiyye-i mansûbenin birâderi Salih Necati Efendi taleb ve ma'rifetleri ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve emvâl-ı menkûlesi (...?) mîriyye ile sûk-ı sultânide bey' min (...?) olanlardan terkîm ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr dur ki ber vech-i atî ale'l- esâmi zikr ü beyân olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Şa'bânu'l-mu'azzam li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Takvim-i bahâ olunub verese-i müteveffâ-yı merkûme yedlerine mes'ele-i mirâsları vechiyle olunan mahalle-i mezkûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzil 6000		Eyyâdi-yi nâsda tedâvül eden menâlin beşlik gurûşdan olarak lede'l-müzâyede bey' olunan cem'ân yekûn 6247/20	
Avâni-i nuhâsiyye 15 kıyye 247	Avâni nuhâsiye 37 kıyye 592	Venedik kâri toprak çanâk ve kase 6 aded 20	Ufak el lambası 2 aded 5
Toprak kase 7	Müsta'mel kilim 1 aded 80	Acem kâri seccâde 1 aded 80	
Pembe memlû müsta'mel basma yorgan 6 aded 220		Pembe memlû müsta'mel basma yastık 3 aded 30	
Ma'lûmu'l-cins mütenevvi'a kereste 800		Bark 200	İnek 1 aded 200
Kantar 1 aded 61	Siyah ketan 1 top 87	Bükülmüş iplik 3 kıyye 75	İslimiye kâri tüfenk 1 aded 156
Kurâ-i seb'a Nahiyesine mülhak Ethone Karyesinde mevzû' kuş-hâne 200		Müsta'mel çûka samur ma'a mintan 250	Kulplu ta'bîr olunur kilid 1 aded 15

Şem'-i sarı teneke fener 15	(...?...) 50	Kürd kâri şâl 1 top 206	Venedik kâri piştov 1 aded 160
Ahıska kâri kamâ 1 aded 62			

Kezalik beşlik beşer gurûşdan olmak üzere nakd-ı mevcûduyla esâmileri zîrde muharrer kisânın defterleri olarak tahsîl kılınan

Nakd-ı mevcûd 950	Nazlıoğlu Mahmud'dan 2150	Alevoğlu İsmail'den 150	Eskicioğlu Tahir'den 120
Cem'ân yekûn 3370			

Lira-yı Osmanî yüz gurûş olarak lede'l-müzâyede bey' olunan keten bezi esmâniyla kezalik lira yüz gurûşdan zîrde esâmileri muharrer kisandan her birinin bi tav'ihî ikrârlarıyla müsbî-i zimâmat

Ak keten bezi 738 top beher topu 48 35424		Hâcî Bilal Efendi-zâde Salih Necati Efendi 6753	
Tatar-zâde Hâcî Mustafa Efendi 3225	Gevezeoğlu Mustafa Ağa 800	Şadoğlu İbrahim Ağa 1772	Katırcıoğlu Abdülkerim Ağa 1955
Dilonun oğlu Ahmed bin Abdülrezzak Efendi 1950	Husli Mustafa Yazıcı 100	Nakd-ı mevcûdu 420	Nerfuzoğlu Yusuf Ağa 591
Bostancıoğlu Hâcî Derviş Efendi 1150	Sargılık keten bezi 13 parça 125	Tüccârdan Bohozon ve Babodon 800	Bıyıkçoğlu Yorika 2225
Cem'ân yekûn 57290			

Min haysi'l-mecmû'

Takvim-i bahâdan 06247/20	Eyâdi-yi nâsda tedâvül eden menâlin beşde beş gurûş olmak üzere 03481	Kezalik beşlik beş gurûşdan olmak üzere nakd-ı mevcûduyla zimem-i nâsda tahsil olunan 03370
Lira-yı Osmanî yüz gurûş olarak lede'l-müzâyede bey' olunan keten bezi esmâniyla esâmileri muharrer kisandan ikrârlarıyla müsbî zimemât 57290		Yekûn 70388/20

Minhâ'l-ihracât

Techîz ü tekfîn lira yüz gurûşdan 412	Mihr-i müccel-i zevce-i mezbûre Duriye Hâtûn bâ şehâdet Hacı İsmail Efendi ibn-i Osman Efendi ve Mehmed Efendi ibn-i Hacı Osman Efendi ve ba'de't - tezkîye ve'l-halef lira yüz gurûşdan 1200	Deyn-i müsbit-i zevce-i mezbûre Duriye Hâtûn'a cihet-i karz bâ şehâdet Abdülkerim ibn-i Ali Ağa ibn-i Esad ve ba'de't- tezkîye ve'l-halef lira yüz gurûşdan 2000
Bâ karâr-ı derkenar, deyn-i müsbit-i peştemalci çorbacı semen-i bey' bâ şehâdet Hacı Salih Efendi ibn-i Hacı Hasan Efendi ve Salih Efendi ibn-i Hacı Osman Efendi fedâ-yı sulbî terk olunan 950 lira yüz gurûşdan 150 Yekûn 800	Deyn-i müsbit-i Hacı Hüseyin Efendi ibn-i Yahub Ağa an cihet-i karz bâ şehâdet-i Yahya Efendi ibn- i Hacı Mustafa Efendi ibn-i Mehmed ve ba'de't tezkîye ve'l-halef beşlik beş gurûşda 700	Cem'-i yekûn lira yüz gurûşdan 4412 beşlik yüz gurûşdan 0700 Yekûn 5112

Sahhu'l-bâkî

Takvîm-i bahâdan 06247/20	Beşlik beş gurûşdan olarak bey olunan emvâl makûlesiyle zimem-i nâsdan tahsil olunan 06151	Lira-yı Osmanî sekiz gurûşdan olarak bey' olunan keten bezi esmânıyla kezalik lira yüz gurûşdan 52178	
Esâmileri zirde muharrer kisândan bi tav'ihî ikrârlarıyla müsbit zimemât 65276/20		Resm-i kısmet 0309/30 beşlik 1322 lira yüz gurûşdan 1631/30	Kaydiyye-i defter 98
Dellâliyye 708/20 lira yüz gurûşdan 074 beşlik beşer gurûşdan 782/20	Varaka bahâsı 37/20 beşlik	Yekûnü'l-ihracât 0519/10 beşlik beş gurûşdan 2030/20 liradan 2549/30	
Yekûnü'l-ihracât 0519/10 beşlik beş gurûşdan 2030/20 liradan 2549/30	Sahhu'l bâki- Taksîm-i beyne'l- verese 06247/20 Takvîm-i bahâdan 05631/30 beşlik beşer gurûşdan 50847/20 lira yüz gurûşdan 62726/30	Hisse-i zevce-i mezbûre Duriye Hâtûn 0780/37 takvîm-i bahâdan 0702/38 beşlikden 6355/37 liradan 7840/22	Hisse-i üm-i mezbûre Mahbube Hâtûn 1041/10 bu dahi 0937/25 beşlikden 8474/23 liradan 10454/18
Hisse-i ibn-i mezbûr Mehmed 02950/06 takvîm-i bahâdan 02659/18 beşlikden 24011/12 liradan 29620/36		Hisse-i bint-i mezbûre Ayişe 01475/03 takvîm-i bahâdan 01329/29 beşlikden 1200/26 liradan 14810/18	

Trabzon Vilâyeti celîlesi dahilinde Lazistan Sancağı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Kanboz Karyesi ahâlisinden ve Asâkir-i Şahâne neferâtı mütekâ'idinden Ustaoglu Bayram bin Ali nâm kimesne alîl ve müfside olmağla emvâlini bi-nefsihi hıfz ve umûrunu rû'yete kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye vâsi nasb olunan iş bu bâ'isü'l-vesika ma'lûl-ı merkûmun rızâ'ân kız karındaşı zâtı mu'arrefe Hatice bint-i Ahmed nâm hâtûn talebiyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi naib efendi hazretleri dahi mecnûn-ı mezbûrun Rize Kazâsı Emvâl Sandığı'ndan mütekâ'id ma'âşından beher yevm üç gurûş yirmi beş para nafaka ve kisve bahâ farz ve sâir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve vakt-ı hâcetde istidâneye ve lede'z-zafer ma'lûl-ı mezbûrun mâlına rücû'a vâsiyye-i mezbûre Hatice Hâtûn'a izin vermeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fil-yevmi'l-hâmis aşer min şehri şa'bânu'l-mu'azzam li-seneti sittûn ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Topçuoğlu Hasan Bayrakdar, Ahmed ibn-i Ömer ve İzzet Mehmed diğer Ahmed Çavuş bin Yakub, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa.

Trabzon Vilâyeti celîlesi dahilinde Lazistan Sancağı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Kanboz Karyesi ahâlisinden ve Asâkir-i Şahâne neferâtı mütekâ'idinden Ustaoglu Bayram bin Ali nâm kimesne bi'n-nefs umûrunu rû'yete gayr-ı muktedir olup bir müddetden beri ma'lûl olduğundan mâ'adâ müseccelü'l-aver ve gayr-ı reşid olduğu bi'l-mu'âyene aşikâr olmağla bi-mennihi te'ala hîn-i ifâkatına değin Lazistan Sancâğı emvâlinde ahzı oralara (...?...) tekâ'üd ma'âşıyla yedinde olup mâlik olduğu emvâl ve eşyâsını hıfz ve hirâset ve umûr-ı lâzimesini rû'yet için kıbel-i şer'den bir vâsi nasb ve ta'yîn olunduğu ehem ve elzem olduğu ve mahalle-i mezbûre sekenelerinden iş bu bâ'isetü'l-kitâb rızâ'ân hemşiresi Ustaoglu kızı demekle ma'rûfe ve zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Hatiece bint-i Ahmet nâm hâtûn dahi her vechile mu'temed ve müstakîme ve umûr-ı vesâyeti ifâya müktedire idüğü sikât-ı sahîhü'l-kelimâtdan Hasan Bayrakdar ibn-i Mehmed ve Ahmed Çavuş ibn-i Ömer ve Ömer Ağa ibn-i Mehmed ve diğer Ahmet Çavuş ibn-i Yakub nâm kimesneler ihbârlarıyla zâhir olmağla mezbûre Hatice Hâtûn ma'lûl-ı gayr-ı reşid mezbûr Bayram Ağa'ya bi-inâyetillah-ı te'âlâ ifâkat gelinceye değin emvâl ve eşyâsını hıfz ve hirâset ve umûr-ı lâzimesini rû'yete kıbel-i şer'den vâsi nasb ve ta'yîn olundukda ol dahi ber vech-i

muarrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 15 Şa'bân sene 96.

246

Trabzon Vilâyeti celîlesi dahilinde Lazistan Sancağı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâasından Perkam Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Küçükhasanoğlu Ahmed bin Osman bin Hasan'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hediye bint-i Mahmud nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğlu Ahmed'e munhasıra olduğı lede'ş-şer'i'l enver zâhîr ü nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûr Ahmed'in tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûbe vasîsi vâlidesi mezbûre Hediye Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atf ale'l-esâmi zıkr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min şehri Şevvâl li-seneti sittûn ve tıs'în ve mi'eteyn ve elf.

Bir bâb mülk meznilden rub' hisesi 500	Avâni-i nühâsiyye 2 kıyye 40	Pembe yorgan 1 adet 30	Yün döşek 1 adet 30
Lazut 10 kîle 120	Bir kıt'a mülk-i metrûs fidanlık 400	Bir kıt'a mülk-ı mefrûz asmalık 400	Hırdavat 50
Yekûn 1570			

Minhâ'l-ihracat

Mihr-i zevce Hediye Hâtûn bâ-şehâdet Abdülaziz ibn Ali ve Yusuf bin Mehmed ve ba'de't-tezkîye ve'l-halef 150	Techîz ü tekfîn 50		
Resm-i kısmet 38	Kaydiyye-i defter 2	Varaka bahâsı 1	Yekûn 241
Sahhu'l-bâkî 1329	Hisse-i zevce 166/5	Hisse-i ibn 1162/35	

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı mezbûrun terekesi takvîm-i bahâ olarak aynen verese yedinden ibkâ kılınarak sagîr-i mezbûrun hisse-i ırsıyyesini hıfza dahi vasîsi vâlidesi mezbûre Hediye Hâtûn tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târîhi'l-mezbûr.

247

Lazistan Sancâğı'nın merkez-i livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Perkam Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Küçükhasanoğlu Yunus bin Osman bin Hasan'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Hediye bint-i Mehmed nâm hâtûn ile vâlidesi Cemile bint-i Ali ve sulbî sagîr oğlu Aziz'e munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûrunu rûyete kibel-i şer'den mansûbe vasîsi vâlidesi mezbûre Hediye Hâtûn'un ma'rîfeti ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min şehri Şevvâli'l-mükerrerem li-seneti sittün ve tıs'în ve mi'eteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzilden rub' hissesi 500	Nuhâs 3 kıyye 60	Yorgan 1 aded 30	Yün döşek 1 aded 30
Lazut 10 kîle 120	Bir kıt'a mülk-ı mefrûs asmalık 400	Bir kıt'a mülk-ı mefrûz fidanlık 400	Hırdavat 50
Yekûn 1590	Mihr-i zevce Hediye Hâtûn bâ-şehâdet Abdülaziz bin Ali ve Yusuf bin Mehmed ve ba'de't- tezkîye ve'l-halef 200		Techîz ü tekfin 100
Resm-i kısmet 38	Kaydiye-i defter 2	Varaka bahâsı 1	Tolam 341
Sahhu'l-bâkî 1249	Hisse-i zevce Hediye Hâtûn 156/5	Hissetü'l-üm-i mezbûre Cemile Hâtûn 208/12	Hisse-i ibn 884

Bâlâda muraklam müteveffâ-yı mezbûrun terekesi takvîm-i bahâ olarak aynen verese yedlerine ibkâ kılınarak sagîr-i mezbûrun hisse-i irsıyyesini hıfza vasîsi vâlidesi mezbûre Hediye tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

Fi'l-yevmi't-târihi'l-mezbûr.

248

Merkez-i livâ olan Rize Kazâsı kurâsından Varangoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Seyidoğlu Hüseyin bin Osman bin Abdullah'ın zevce-i menkûha-ı metrûkesi Cemile bint-i Mehmed Ali nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğulları İlyas ve Şaban'a munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûruna kibel-i şer'den mansûbe vasîleri vâlideleri mezbûre Cemile Hâtûn'un ma'rîfeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezburdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-aşer min şehri Razamanu'l-mübârek li-seneti sittün ve tıs'ın ve mi'eteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzilden rub' hissesi 1800	Kazgân 1 aded 25	Gügüm 1 aded 15	Kova 1aded 10
Yorgan 1 aded 50	Mülk-ı koru eşcâr 300	Yekûn 2200	

Minha'l-mesârifler

Mihr-i zevce Cemile Hâtûn bâ-şehâdet Said Oğlu Hasan bin Osman ve Osman bin Mustafa ve ba'de't-tezkîye ve'l-halef 200		Techîz ü tekfîn 100	Resm-i kısmet 47/20
Kaydiye-i defter 2	Varaka bahâsı 1	Yekûn 1849/20	Hisse-i zevce 241/20
Hisse-i ibin 809/6	Hisse-i ibin 809/6		

Bâlâda muharrer merkûm müteveffâ-yı mezbûr takvîm-i kısmet olarak aynen verese-i müteveffâ-yı mezbûr yedlerinde ibkâ kılındığı sagîrân-ı mezbûrânın hisse-i ırsıyyelerine hıfza vasîleri vâlideleri Cemile Hâtûn'a tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh ve temhir kılındı.

249

Trabzon Vilâyeti celflesi dahilinde Lazistan Sancağının merkez livâsı olan Rize Kazâsı mahallâtında Samri Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden İslamoğlu Ali bin Mollâ Mustafa'ınn verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Havva bint-i Ali nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu gâ'ib-i ani'l-beled Eşref ve sulbiye-i kebîre kızlası Fındıka ve Ulviye ve Zekiye'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir u nümâyân oldukdan sonra gâ'ib-i merkûm Eşref'in tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den kayyım ta'yîn olan vâlidesi zevce-i mezbûre Havva Hâtûn ile benât-ı kebirât-ı mezbûrâtın taleb ve ma'rîfteleri ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Cemâziye'l-ahir li-seneti sittün ve tıs'ın ve mi'eteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 5000	Kazgan 2 aded 45	Gügüm 1 aded 20	Sahan 3 aded 30
Kova 2 aded 30	Bel 2 aded 30	Yorgan 2 aded 60	Yün döşek 50
Bir kıt'a mülk-ı mefrûs fidanlık	Tarlanın etrâfında olan mülk-i eşcâr-ı	Yekûn 8255	

2000	müsmire 1000		
------	-----------------	--	--

Minhâ'l-mesârif

Mihr-i zevce mezbûr Havva Hâtûn, bâ- şehâdet Bayram bin Ahmed ve Mehmed bin Hüseyin ve ba'de'l-halef 255		Resm-i kısmet 200	Kaydiye-i defter 12
Varaka bahâsı 4	Sahhu'l-bâkî el-mâl 7784	Hisse-i zevce mezbûre Havva Hâtûn 973	Hisse-i ibn-i gâ'ib-i mezbûr Eşref 2724/16
Hisse-i bint mezbûre Fındıka 1362 / 8	Hisse-i bint mezbûre Ulviye 1362 / 8	Hisse-i bint mezbûre Fındıka 1362 / 8	

Tereke-i müteveffâ-yı merkûm beyne'l-verese takvîm-i bahâ olunarak aynen yedlerine ibkâ kılındığından bâlâda murakkam gâ'ib-i merkûm hisse-i irsıyyesine bi'l-kıyâme vâlidesi tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

250

Merkez-i livâ olan Rize Kazâsı kurâsından Argaloz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Hâcialioğlu Tahir bin Ali bin Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ayişe bint-i Yakub nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Osman ve sulbî sagîr oğulları Kasım ve Tefvik ve sulbîye-i kebîre kızı Ulviye ve sulbîye-i sagîre kızları Fâtıma ve Zeliha'ya munhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını rü'yete kıbel-i şer'den mansûb vasîleri karındaşları mezbûr Osman'ın ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atf ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fî'l-yevmi'l-aşer min şehri Ramazanu'l-mübârek li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Karye-i mezkûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk 1500		Nuhâs kazgan 1 aded, 12 kıyye 25	Sahan 1 aded 30
Gügüm 1 aded 30	Kova 1 aded 12	Basma pembe Yorgan 2 aded 70	Pembe memlü basma minder 1 aded 50

Pembe memlû basma yastık 2 aded 10	Hırdavat 30	Bir kıt'a mülk-ı mefrûz 800	Yekûn 2458
---	----------------	-----------------------------------	---------------

Minha'l-mesârif

Techîz ü tekfîn 258	Mihr-i Zevce 200	Resm-i kısmet 50	Kaydiyye 50
Varaka bahâsı 1	Sahhu'l-bâkî 1946	Hisse-i zevce 243 / 20	Hisse-i ibin 378/8
Hisse-i ibin 378/8	Hisse-i ibin 378/8	Hisse-i bint 189/4	Hisse-i bint 189/4
Hisse-i bint 189/4	Küsûr para 4		

Bâlâda muraklam müteveffâ-yı mezbûrun terekesi takvîm-i bahâ olarak aynen verese yedlerine ibkâ kılınarak sagîrûn mezbûrun hisse-i ırsıyyelerine hıfza vasîleri karındaşları mezbûr Osman tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

251

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancağının merkez livâsı olan Rize Kazâsı mahallâtında Samri Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Türüd'ün oğlu Osman bin Yakub bin Abdullah'ın verâseti kebîr oğulları Abdülaziz ve Abdürrahim ve Receb ve gâib-i ani'l-beled Mustafa ve sulbîye-i kebîre kızları Necibe ve Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i ani'l-beled merkûm Mustafa'nın tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansûb kayyım li-eyebeyn karındaşı merkûm Abdülaziz'in ma'rfeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atf ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fî'l- yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Cemâziye'l-ülâ li-seneti sittü ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 4000	Kazgan 1 aded 40	Gügüm 2 aded 30	Sahan 3 aded 30
Kova 2 aded 20	Tarha balta kazma 30	Bel 1 aded 15	Tarlanın etrâfında olan eşcâr-ı müsmire 400
Yekûn 4555			

Minhâ'l-mesârifat

Techîz ü tekfîn 355	Resm-i kısmet 105	Kaydiyye-i defter 7	Varaka bahâsı 2
Yekûn 469	Sahhu'l-bâkî 4086	Hisse-i ibn 817/ 8	Hisse-i ibn 817/ 8
Hisse-i ibn 817/ 8	Hisse-i ibn 817/ 8	Hisse-i bint 408 /24	Hisse-i bint 408 /24

Bâlâda merkûm kebîrûn-ı mezbûrûnun hisse-i mûriseleri aynen kendilerine teslim ve gâib-i merkûm Mustafa'nın hissesi dahi kayyım li-ebeveyn er karındaşı mezbûr Abdülaziz'e li-ecli'l-hıfz teslim olmağla şerh verildi.

252

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancağı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Varangoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden İsmailoğlu İsmail bin Tahir bin İsmail'in verâseti vâlidesi Zülfiye bint-i Ahmed nâm hâtûn ile zevcesi Fâtıma Hâtûn ibnet-i diğher Ahmed ve sulbî sagîr oğulları Reşit ve Mustafa ve sulbîye-i sagîre kızı Rukiye'ye munhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını rû'yete kibel-i şer'den mansûb vasîleri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bâ-farizatü'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atf ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fî'l-yevmi's-sâlis işrîn min şehri Ramazanu'l-mübârek li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Karye-i mezkûrede vâki' bir bâb mülk menzilden nısf hissesi 1800		Kazgan 1 aded 20	Tava 2 aded 20
Gügüm 1 aded 15	Pembe memlû müsta'mel basma yorgan 1 aded 50	Yünlü memlû çift döşek 1 aded 50	Yastık 2 aded 15
Hırdavat 50	Yekûn 2020		

Minhâ'l-mesârifat

Techîz tekfîn 100	Mihr-i zevce 150	Resm-i kısmet 50	Kaydiyye 3
Varaka bahâsı 1	Yekûn 304	Kalan 1716	Hisse-i zevce 214 / 20
Hisse-i üm-i mezbûre 286	Hisse-i ibn-i sagîr-i mezbûr 486 / 24	Hisse-i ibn-i sagîr-i mezbûr 486 / 24	Hisse-i bint 243 / 12

Bâlâda murakkam tereke-i müteveffâ-yı merkûm takvîm-i bahâ olub verese-i müteveffâ-yı mezbûrilerine ibkâ kılındığı ve sagîrûn-ı mezbûrûnun hisseleri hıfza vasîleri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

Husûs-ı atîyyü'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîr içün bi'l-iltimâs cânib-i şerî'at-ı garrâdan bir nefer Lazistan Sancâğı Mutasarrıfı izzetli Hüseyin Rüşdü Paşa'nın merkez-i livâ olan Rize Kazâsı kasabasında şeref sükûn buyurdıkları saâdethânelerine varub zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi zevât-ı kirâm huzûrunda akd-ı meclis-i şer'-i âlî etdikde paşa-yı mûmâ-ileyhin kayın vâlideleri olub zâtı zevât-ı mûmâ-ileyhim ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Rahime Hânım ibnetü'l-merhûm Hüseyin Efendi ibn-i Abdullah meclis-i ma'kud-ı mezkûrda kezâlik zâtları mu'arrefe olan paşa-yı mûma-ileyhin harem-i ismetleri Güllü Hânım ile harem-i mûmâ-ileyhin kebîre hemşireleri Neyyire Hânım ibnü'l-merhûm Mesud Efendi ibn-i Ahmed Efendi hâzıra oldukları hâlde her biri bi tav'ihâ takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm merkez vilâyet-i celîlesi olan Trabzon Kasabasında mumhâne önünde kâin etrâf-ı erbe'ası Ziver Efendi dükkânı ve Kalcı-zâde Hasan Ağa'nın etmekçi furunu ve Emin Efendi mağazaları ve kal'a duvarıyla mumhâne önü sâhili ve tarîk-ı âmm ile mahdûd bir bâb etmekçi furunuyla iki aded asmalı ta'bîr olunur dükkân ve müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî hânesini ve hâziretân-ı mûmâ-ileyh ile gâibân-ı anî'l-beled Rıza ve İsmet Beyler ile merhûme Zekiye Hânım veresesine (...?) yedimizde müşterek mülkümüz olmağla gâibân-ı mûmâ-ileyhâ emlâk-ı muharrere-i mezkûrede olan dahi hisse-i ırsıyye-i şâyı'a ma'lûmelerimizi mahallinde semen-i misliyle ahara bey' ve semenini kabza ve semen-i makbuzûnu tarafımıza irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine ibn-i hâziratân-ı mûmâ-ileyhâ ile ma'ân tarafımızdan müşterekemiz gâib-i mûmâ-ileyh Rıza Beyefendi'yi kabûlüne mevkûf vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledik dedikde hâziretân-ı mûmâ-ileyhâ dahi mukırra-ı mûmâ-ileyhânın kelimât-ı meşrûhasını tasdîk etmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâdî min şehri Zi'lka'deti's-şerîfe li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Mûmâ-ileyh Rüşdü Paşa Hazretleri, teb'adan Habib Ağa ve Hasan Ağa.

Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Leroz Limityoz Karyesi ahâliseden iken bundan akdem vefât eden Katşioğlu İbrahim bin Mahmud bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Mehmed nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Mehmed ve Ali ve Mahmud ve sulbî sagîr oğlu Mustafa ve sulbîye-i kebîre kızları Kartoli ve Cemile ve Fâtıma ve sulbîye-i

sagîre kızı Hatice'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vasîleri karındaşları mezbûr Mehmed'in ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farizati's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min şehri Şevvâli'l-mükerrem li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1100	Bir bâb serender 300	Nuhâs kazgan 2 aded, 4kıyye 70	Nuhâs gügüm 1 aded 20
Sahan 2 aded 20	Tava 2 aded 20	İnek 2 aded 400	Yorgan 1 aded 50
Yastık 1 aded 10	Lazut 250	Bir kıt'a mülk-ı mefrûz eşcâr-ı müsmire 250	Yekûn 2490

Minhâ'l-mesârifat

Mihr-i zece Fâtıma Hâtûn bâ-şehâdet Ahmed bin Mehmed ve Abdullah bin Ahmed bi'l-ikrâr ve ba'de't-tezkîye ve'l-halef 150		Techîz ü tekfîn 100	Resm-i kısmet 55
Kaydiyye-i defter 3	Varaka bahâsı 1/20	Yekûn 309/20	Sahhû'l-bâkî 2180/20
Hisse-i zevce 272/22,5	Hisse-i ibn 317/39	Hisse-i ibn 317/39	Hisse-i ibn 317/39
Hisse-i ibn 317/39	Hisse-i bint 158/39,5	Hisse-i bint 158/39,5	Hisse-i bint 158/39,5
Hisse-i bint 158/39,5	Küsûr para 3,5		

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı mezbûrun terekesi takvîm-i bahâ olarak aynen verese yedlerinde ibkâ kılınıp sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini hıfza li-ebeveyn er karındaşları mezbûr Mehmed'e tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

255

Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Umma Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Temürcioğlu İbrahim bin Osman bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Hamide bint-i Yakub nâm hâtûn diğer zevce-i menkûha-ı metrûkesi Hüseyin bint-i Fındıka diğer zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ayişe bint-i İbrahim ve sulbî kebîr oğulları Mehmed ve İbrahim ve sulbî sagîr oğlu Osman ve sulbiye-i kebîre kızları Ayişe ve Zeliha ve sulbiye-i

sagîre kızları Sakine'ye ve Fâtıma'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den mansûb vasîleri Temürcioğlu Yusuf bin Ali'nin ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min şehri Şabanu'l-mu'azzam li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs Kazgan 2 aded 40	Nuhâs gügüm 3 aded 50	Tava 2 aded 20
Sahan 3 aded 30	Yorgan 3 aded 120	Tahra, Balta, kazma 30	İnek 2 aded 300
Öküz 1 aded 250	Lazut 200	Bir kıt'a mülk fidanlık 500	Yekûn 3000

Minhâ'l-mesârifat

Mihr-i zevce Hamide bâ-şehâdet Bayram bin Mustafa ve İbrahim bin Hasan ve ba'de't-tezkîye ve'l-halef 150	Mihr-i Zevce Hanife bâ-şehâdet Bayram bin Mustafa ve İbrahim bin Hasan ve ba'de't-tezkîye ve'l-halef 150		
Mihr-i zevce Ayiše bâ-şehâdet Bayram bin Mustafa ve İbrahim bin Emin ve ba'de't-tezkîye ve'l-halef 150	Techîz ü tekfîn 150	Resm-i kısmet 60	
Kaydiyye-i defter 4	Varaka bahâsı 1/20	Yekûn 2323/10	Hisse-i zevce Hamide 96/30
Hisse-i zevce Hanife 96/30	Hisse-i zevce Ayîşe 96/30	Hisse-i ibn Mahmud 406/22	Hisse-i ibn İbrahim 406/22
Hisse-i ibn Osman 406/22	Hisse-i bint Ayiše 203/11	Hisse-i bint Zeliha 203/11	Hisse-i bint Sakine 203/11
Hisse-i bint Fâtıma 203/11	Küsûr para 4		

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı mezbûrûn terekesi takvîm-i bahâ olarak aynen yedlerine ibkâ kılınıp sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini hıfza vasîleri mezbûr Yusuf'a tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

256

Trabzon Vilâyet-i celilesi dahilinde Lazistan Sancâğ'ının merkezi olan Rize Kasabası kurâsından Humrik Mahallesi ahâlisinden iken Kars cihetine vefât eylediği Romanoş Mahallesi ahâlisinden Razioğlu Mehmed bin Atmaca ve Gatoz Karyesinden Unluoğlu Halid bin Mehmed ihbârlarıyla sâbit olan Hızıroğlu Osman bin Kürd Ahmed bin Abdullah'ın sulbîye-i sagîre kızları Rukiye ve Hicabe'nin tesviye-i

umûrlarına kibel-i şer' den mensûbe vesîleri vâlideleri iş bu bâ'isetü'l-kitâb Fâtîma Hâtûn ibnet-i Bayram Reis nâm hâtûn talebiyle hâkim-i mevkî-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri sagîretân-ı mezbûretân Rukiye ve Hicabe'den her birine babaları müteveffâ-yı mezbûrdan mevrûs mallarından iş bu tarîh-i kitâbdan kadr-ı ma'rûf idüğü ihbâr olunan beher yevm birer gurûşdan ikisine iki gurûş nafaka ve kisve bahâ farz ve takrîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru sagîretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyelerine harc u sarf ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zuhur sagîretân-ı mezbûretânın mallarına rücû'a mezbûre Fâtîma Hâtûn'a izin verilmeğin mâ-vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min şehri Şâbânu'l-mu'azzam li-sene sittü ve tıs'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Manruoğlu Mustafa bin Mahmud, Kasaroğlu Tufan bin Ali, İbuka'nın oğlu Kamil bin Ömer.

257

Elhamdülillahillezi ce'ale's-sadakate'l-cariyyeti sebeben lin-necati minnennâr ve's-salatü ve's-selâmu âlâ Muhammedin şeffi'ü'l-müznibîn fi'l-yevmi'l-mahşer ve karâr ve âlâ alihi'l-ahbâr ve sahibetü'l-ebrâr ammâ ba'd iş bu kitâb-ı sıhhat-ı nisâbın tahrîr ve inşâsna bâ'is ve bârise oldur ki Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı nevâhisinden Kura'-i seb'â Nahiyesi kurâsından Anzeri Süfla Karyesinin Beşâratlı Mahallesi ahâlisinden Cemandanoğlu Mehmed Dursun Efendi ibn-i Ömer Ağa nâm kimesne livâ-yı mezkûr Bidâyet Mahkemesi'nde ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de vakf-i atîyyü'l-beyân li-eclit-tescîl mütevellî nasb ve ta'yîn eylediği el-Hâc İsmail Efendi ibn-i el-Hâc Yahya Efendi nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve ta'bîr-i ani'l-keâm edüb etyeb mâl ve enfes-i menâlimden ifrâz iylediğim iki bin gurûşu hasbeten lillahi's-samed vakf-ı sahîh-i mü'ebbed ve hasbî-ı sarîh-i muhalled vakf ve habs edüb şöyle şart eyledi ki meblağ-ı mezkûr iki bin gurûş beher sene ale't-te'âküb ve't-tevâti onu on bir buçuk hesâbı üzere bâ-yed-i mütevellî rehin-i kavî ve kefil-i mâl ile bâ-suver-i şer'i't-terbâc olub mütevellî hâsıl olan üç yüz gurûş nemâsı mahalle-i mezkûrede vâki' atık mescid-i şerîfe mescid (...?...) vaz'îyle ittihâz olunan câmi'-i şerîfin hitâbet cihetine mutasarrıf olan hâtib (...?...) verile (...?...) hayat oldukça vakf-ı mezkûruma hasbî mütevellî oldum ve ba'de'l-vefât tevliyyet-i mezkûre batnân ba'd batnın evlâd-ı evlâd-ı evlâdımın evlâd-ı zükûrumun asaleten ve ba'de'l-inkirâz salifü'z-zikr Beşaretli Mahallesi ahâlisinden (...?...) mahalle-i mezkûre ahâlisinden biri mütevellî olarak

vakf-ı mezkûrumun tebdîl ve tağyirini teksîr ve tevîfî (...?...) ola ve murûr ile ve kesr-i (...?...) a'vâm ile icrâ-yı şerâ'it-i vakf-ı mezkûr müte'azzer olur ise ribh-i mezkûr mutlakâ fukârâ-yı müslimine sarf oluna deyü vâkıf-ı mûmâ-ileyh Mehmed Dursun Efendi meblağ-ı iki bin gurûşu vakf-ı sahîh-i şer'î ile vâkıf ve mütevellî-i mezkûr el-hâc el-Hâc İsmail Efendi'ye fârigân ani'l-şevâgil teslim ol dahi vakfiyyet üzere bi't-tevliye ahz u kabz ve teslîm ve sâir mütevelliler gibi tasarruf eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î vâkıf-ı mûmâ-ileyh kelâmını semt-i ahara atf edüb vakıf ve ona müteferri' olan şurûta ve (...?...) inde'l-eimmetü's-selâse (...?...) aleyhim rahtemi rabbihim el-kadîr (...?...) gayr-ı sahîh olmağla vakf-ı mezkûrumdan rücû'a ve nukûd-ı mevkûfe-i mezkûreyi yine mülküme istirdâd murâdımdır dedikde mütevellî-i mûmâ-ileyh dahi red ve teslimden imtina' birle (...?...) ve her biri fasl u hasme-i tâlibân olduklarından hâkim-i mevkî-i-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi cânib-i vakfı tercîh ile âlimân bi'l-hilâf (...?...) beyyinetü'l-eimmetü'l-eslâfa âlâ kavlı men yerâhu vakf-ı mezkûrun evvelâ sıhhatine ve sâniyen (...?...) hükm-ı sahîh-ı şer' ve kazâ-yı sarîh-i şer'î etmeğın vakf-ı mezkur-ı sahîha ve lâzım olub nakz ve (...?...) mecâl-ı muhâl oldu.

F'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Ramâzanu'l-mübârek li-seneti sittü ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdû'l-hâl

Cemândanoğlu Hâcî Said bin Hâcî Ahmed, Cemandanoğlu Ahmed bin Ahmed biraderi Hüseyin bin İsmail, muhızır Cafer Ağa.

258

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğ-ı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası sekenelerinden iken bundan akdem vefât eden Sakine Hânım ibnetü'l-merkûm el-Hâc Memiş Paşa bin Abdullah'ın verâseti zevce-i metrûku (...?...) Yunus Vehbi Efendi ibn-i Ahmed Efendi ile vâlidesi Hatice ibnet-i Mehmed Ağa ve li-ebeveyn er karındaşları Mesud ve Mehmed Ali Beyler ve li-ebeveyn er karındaşı olub el-yevm Derâliyye'de Kadı Karyesi'nde sâkin olan Ahmed Beyefendi li-ebeveyn kız karındaşı olub el-yevm nefsi-i Erzurum Kasabası'nda sâkine Baldize Hânım'a munhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra gâibân-ı mûmâ-ileyhin hisse-i ırsıyyelerini bi'l-emâne kabza ve nizâmına tevîkân Eytâm Sandığı'na vaz' ile gâibân-ı mûmâ-ileyhânın vurûdlarına değin istirbâh ve hıfza memûr olan livâ-yı mezkûr Muhâsebe Kalemî ketebesinden Hasan Efendi ve verese-i hâzır-ı mûmâ-ileyhim Yunus Efendi ve Hatice Hânım ve Mesud ve Mehmed Ali Beyler'in taleb ve ma'rifetleri ve ma'ûnet-i şer'le huzûr-ı müsliminde

tesviye ve taksîm ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan merhûm-ı mûmâ-ileyhâ Sakine Hânım hayatında müstakillen mâlike olduğu menkûl terekisi defteridir ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Rebi'ü'l-ahir li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Vâridât

Tek taşlı altun üzerine masnu' kılınmış yüzük 1 adet 1500	(...?...) miskal 5 adet 3000	Altun üzerine masnu' çiçek 1 adet 5000	Altun üzerine masnu' elmas (...?...) 1 adet 2000
Altun üzerine masnu' elmas küpe 1 çift 2000	Sürgüsü elmaslı altun kordon 150	Mahmure-i altun boğazlık 1890	Sim ayna 1 adet 400
Sim hamam taşı 1 adet 400	Atlas Hırka 60	Fanila hırka 1 adet 20	Fanila entari ve hırka 1 adet 80
Yün hırka 1 adet 25	Yünlü entari 1 adet 60	Gezi entari 2 adet 200	Boğça 1 adet 5
Basma entari 2 adet 40	Basma şalvar 15	Çifte basma entari 1 adet 25	Melez gömlek 2 adet 80
Fanila gömlek 2 adet 60	Hamam takımı 4 adet 40	Basma entari 2 adet 50	Hamam peştemali 2 adet 25
Hamam yaygısı 1 adet 80	Basma entari 2 adet 100	Basma şalvar 2 adet 25	Basma entari 1 adet 30
Basma yelek 15	Basma hırka 15	Basma şalvar 15	İpek kenarı gömlek 4 adet 80
Cedîd kanaviz şalvarı 1 adet 100	Melez gömlek 1 adet 35	İpek gömlek 1 adet 13	İpek çarşaf 1 adec 200
Etrâfı kılâbdanlı kadife sakyo 1 adet 300	Mai kadife samur kürk 1 adet 300	Pembe atlas samur kürk 1 adet 300	Boğça 1 adet 5

Basma hırka 1 aded 15	Basma entari 2 aded 80	Boğça 1 aded 5	Dikilmemiş basma hırka 1 aded 15
Canfes caket 1 aded 80	Canfes entari 1 aded 150	Basma hırka 1 aded 15	Basma entari 1 aded 25
Çiçekli canfes caket 1 aded 250	Çiçekli entari 1 aded 150	Çiçekli etrâfı kılabledanlı caket 1 aded 250	İpekli entari 1 aded 150
Kılandanlı hamam takımı 160	Küçük yazma 12 aded 24	Seccâde 8 aded 15	Mendil aded 5 aded 15
Yazma en'am-ı şerîf 1 aded 30	Sarı atlas entari ve palto 2 aded 300	Turuncu entari ve palto 2 aded 250	Yünlü entari ve palto 2 aded 150
Müsta'mel ferace 1 aded 150	Fil esnân tarak 1 aded 25	Münakkaş kutu 25	Altun sâat ve kılıfı 2000
Sim kemer 1 aded 400	Lira-yı Osmanî 11 aded 1100	Altun bilezik 5 aded 600	Altun üzerine masnu' elmas iğne 2 aded 1000
(...?...) 50	Küçük çanta 5	(...?...) 30	

Yekûn

Beher yüzlük mecidî altun yüz gurûşdan olarak lede'l-müzâyede satılan emvâl-ı menkûlesi 27602	Müteveffâ-yı mûmâ-ileyhanın zevci mûmâ-ileyh Yunus Vehbi Efendi zimmetinde mâlları 02000
Yekûn 29602	

Minhâ'l-ihracât

Resm-i kısmet 735	Kaydiye-i defter 44	Dellâliyye 552	Varaka bahâsı 15
Yekûn 1346			

Sahhu'l-bâkî el-mâl

Hisse-i zevce-i mûmâ-ileyh Yunus Vehbi Efendi 1412	Hissetü'l-üm-i mûmâ-ileyhâ Hatice 4709/13
Hisse-i ah li-ebeveyn Mesud Bey 2691/2	Hisse-i ah li-ebeveyn Mehmed Ali Bey 2691/2
Hisse-i ah li-ebeveyn gâib-i mûmâ-ileyh Ahmed Bey 2691/22+0131/12/20=2556/20	Hisse-i uht li-ebeveyn gâib-i mûmâ-ileyhâ Baldize Hânım 1340/21+0067/10=1278/11

259

Lazistan Sancâğı muhâsebecisi iken iş bu sene-i hâl Şevvâlu'l-mükerreme'nin yirmi yedinci günü merkez-i livâ olan Rize Kasâbasında irtihâl-i dâr-ı bekâ eden İbrahim Edhem Efendi ibn-i Abdulvahab'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma Hânım ibnet-i Mahmud Ağa ile sulbîye-i kebîre kızları Hatice, Zaide ve Ayişe Hânımlar ve zevce-i mezbûreden mütevellid olub el-yevm Derâliyye'de sâkin sulbî kebir oğlu Ali Rıza Efendi ve müteveffâ zevce-i menkûhası Havva Hâtûn'dan mütevellide kezalik Derâliyye'de sâkin sulbîye-i kebîre kızı Emine Hâtûn' inhisârı bi'l-ihbâr lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra gâibân-ı mûmâ-ileyhimânın hisse-i ırsıyyelerini bi'l-emâne kabz ve nizâmına tevfiân Eytâm Sandığı'na vâz' ile gâibân-ı mûmâ-ileyhimânın vurûdlarına değin hisse-i ırsıyyesini istirbâh ve hıfza me'mûr olan livâ-yı mezkûrun Muhâsebe Kalemi ketebesinden Beytül'l-mâl müdürü el-Hâc Ahmed Hami Efendi ve verese-i hâzıra-ı mezbûrât taleb ve ma'rifetleri ve ma'ûnet-i şer'le müteveffâ-yı mûmâ-ileyhânın ma'lûm olan mahalle-i müslimin huzûrlarında tahrîr ve terkîm ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan terekesi defteridir ki ber vech-i atf ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi selh-i Şevvâli'l-mükerrem li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Tefsîr-i Tıbyân 30	Basma entari 1 aded 30	Tuhfetü'l-irşâd 1 aded 8	Târih-i Osmânî cilt 1 12
(...?...) 30	Takrîz- i İsmet Bey 12	Manzûme-i Fuzulî 8	Dîvân-ı Cevrî 8
Risâle-i Abdulgani Efendi 10	Hilye-i Hâkânî 5	Münşâat-ı İzzet Bey 5	Nehcü'l-mülûk 5
Letâif-i Hoca Nasreddîn 3	Mersiye 6	(...?...) 8	Miftâhu'l-fünûn 8

Divân-i Neff 5	İnşâ-i Atik 3	Divân-ı Ragıb 5	Zübdetü'l-ilm 10
Divân-ı İbrahim Hakkı 8	(...?...) 5	Ma'lûmât-ı Nâfa'a 5	Askerî Nizâmnâmesi 4
Divân-ı Niyazi 3	Basma risâle-i mütevvi'a takımı 108	Kazmir Pantolon 1 adet 60	Kuzu derisine kaplı çûka sakyo 250
Müsta'mel kazmir setre 1 adet 180	Kılınç ma'a kayış 1 adet 350	Diğer kılınç adi 1 adet 100	Çifte tüfenk 300
Revolver 1 adet 150	Şimşir-şemsiye ma'a baston 30	Çizme çift 1 adet 65	Müsta'mel çanta 2 adet 30
(...?...) 135	Müsta'mel çûka pantolon ve setre 1 adet 250	Müsta'mel samûr kürk 1 adet 200	Çûka, yelek, pantolon, setre 2 adet 200
Çûka, setre, yelek, pantolon 3 adet 300	Müta'mel pantolon 1 adet 30	(... ?...) 640	Müsta'mel kısa kürk 80
(...?...) 400	Müsta'mel kürk parçaları 30	Sim nargile 1 adet 160	Ma'dân nargile 1 adet 20
Kalem tıraş 4 adet 100	(... ?...) 100	Çanta ma'a tesbih 50	Gözlük 1 adet 5
Resm-i enfiye kutusu 1 adet 80	Müsta'mel çanta 10	Telatîn sandık 150	Müsta'mel altun saat 1 adet 350
Köhne seccâde 3 adet 150	Hırdavat menzil 150	Avâni-i Nuhâsiyye 15 kıyye 300	Pembe memlü basma yorgan 4 adet 400
Pembe memlü şilte 4 adet 400	Yastık 10 adet 50	Müteveffâ-yı mûmâ-ileyhinin lede'l- müzâye satılan emvâl-i menkûlesi 6399	
ber mûcib senedât makbûz eylül gâyesine kadar müstehak olduğu maaşından mütebakî olan 3000		Yekûn 9399	

Müteveffâ-yı mûmâ-ileyh esâmileri zeylde mestûr kesana emtia-yı ma'lume esmânından deyni olduğu kalbe'l-vefât hâl-ı hayâtında mahzar-ı şuhûdda ikrâr edüb ba'de'l-vefât verese-i hâzıra-ı mezbûrenin ikrârı ve şuhûd-ı müslimin şehâdetleriyle alâ vech-i şer'î tahakkuk eden duyûn ber vech-i atî zikr olunur.

Tüccârdan Hâcî Ahmed Efendi'ye eşyâ bahâsı 100	Tüccârdan Hâcî İsmail Efendi'ye eşyâ bahâsı 159/20	Tüccârdan Şakir Efendi'ye (...?...) bahâsı 120	Tüccârdan Hâcî Osman Efendi'ye ketân bahâsı 200
Furunci Osman Usta'ya nân-ı azîz bahâsı 37	Furunci Yani Usta'ya nân-ı azîz bahâsı 18	Furunci Hurşit Usta'ya nân-ı azîz bahâsı 390	Tüccârdan Hâcî Turmuş Ağa'ya çûka bahası 192
Techiz tekfîn 313	İskât-ı sâvm u salat devrine ve (...?...) hâzıra-ı mezbûre (...?...)ve emirleriyle sarf olunan 500 Cem'ân yekûn 2029/20		Resm-i kısmet 184
Dellâliyye 128	Varaka bahâsı 5	Kaydiyye-i defter 100	Yekûnu'l-ıhrâcat 2356/20
Sahhu'l-bâkıyyetü'l-mâl 7042/20	Mihr-i zevce-i mûmâ-ileyha Fâtıma Hâtûn 848	Hisse-i ibn-i gâib-i mûmâ ileyh Ali Rıza Efendi 2407/34	
Hisse-i bint-i gâibe-i mûmâ-ileyhâ Emine Hanım 1253/37		Hisse-i bint-i mûmâ-ileyha Hatice Hanım 1117/23	
Hisse-i bint-i hâzıra-ı mûmâ-ileyhâ Ayişe Hanım 1117/23		Küsûr para 2	

Gâibân-ı mûmâ-ileyhimâdan ibn-i gâib-i mûmâ-ileyh Ali Rıza Efendi'nin hisse-i ırsıyyesi olan sahu'l-bâki iki bin beş yüz yedi gurûş otuz dört para müdür-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle Rize Eytâm Sandığı'na ba'de'l-vaz' Rize Kasabası ahâlisinden Hordoloşoğlu İlyas Efendi Kolçak-zâde Ömer Kapudan kefâletleriyle vâlidesi zevce-i mûmâ-ileyhâ Fâtıma Hâtûn bir sene va'desiyle idâne olduğu gibi gâib-i mûmâ-ileyhâ Emine Hâtûn'un dahi kezâlik bâlâda muharrer hisse-i ırsıyyesi olan iki yüz elli üç gurûş otuz yedi para kezâlik müdür-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle kasaba-ı mezkûr Eytâm Sandığı'na ba'de'l-vaz' yine mûmâ-ileyhimâ İlyas Efendi ve Ömer Kapudan kefâletleriyle zevce-i mûmâ-ileyhâ Fâtıma Hâtûn bir sene va'desiyle idâne olunan ve vâridât-ı hazine-i celîle olan cem'ân yüz doksân sekiz gurûş resm-i Beytû'l-mâl derûn-ı ihrâcâtta muharrer dellâliyye ve kaydiyye resimlerinin nısfı olan otuz dokuz gurûş ki cem'ân iki yüz yetmiş yedi gurûşun teslim-i hazine-i celîle olunmak üzere bâ sened-i makbûz sancâk-ı mezkûrun mâl sandığına teslim olduğunu iş bu mahalle şerh verildi.

Fî'l- yevmi't-târihi'l-mezbûr.

Lazistan Sancâğı merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Canpolat Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kurumehmedoğlu Süleyman bin Ahmed Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Pembe bint-i Ömer nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğlu Kasım ve sulbîye-i sagîre kızları Keluka ve Hatice'ye munhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den mansûb vasîleri ammi-zâdeleri Derviş Osman ibn-i Mehmed'in taleb ve ma'rîfeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atf ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's-sâlis aşer min şehri Zi'lkadeti'ş-şerîfe li-seneti sittûn ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Müteveffâ-yı mezbûrûn takvîm-i bahâ olunur emvâlî

Bir bâb mülk menzil 2000	Bir kıt'a mülk-i mefrûz fidanlık 500	Yekûn 2500	
--------------------------------	--	---------------	--

Müteveffâ-yı mezbûrûn lede'l-müzâyede satılan emvâl-i menkûlesi

Sandık 51	Merkeb gışası 4	Terazi 1 aded 10	Maden piştov ağızlık 1 aded 12
Tunç dirhem tas 15	Yorgan 1 aded 30	Yastık 5	Temür bel 1 aded 15
İnek 2 aded 500	Dana 2 aded 300	Kantar 1 aded 51	Tüfenk 1 aded 250
Kama 1 aded 30	Çekmece 1 aded 15	Yün memlû basma şilte 1 aded 80	Şal kaput 1 aded 40
Şal şalvar 1 aded 40	Saat 1 aded 100	Hatab 500	Nakid mevcûdu 314
Takvîm-i bahâdan 2500	Lede'l-müzâyede satılan emvâliyle nakdî 2362	Yekûn 4862	

Minhâ'l-ihracât

Mihr-i zevce Pembe Hâtûn bâ-şehâdet Derviş Osman bin Mehmed ve Abdülaziz bin Ahmed ve ba'de't-tezkîye ve'l-halef 250		Deyn-i müsbet İbrahimoglu Memiş bin Reşid bâ-şehâdet Abdülaziz ve biraderi Hasan ibnân-ı Ahmed ve ba'de't-tezkîye ve'l-halef 2830-900=1930	
Resm-i kısmet 67	Kaydiyye-i defter 6	Varaka bahâsı 3	Yekûn-ü'l-ihracât 2256

Sahhu'l-bâki

Takvîm-i bahâdan 2500	Lede'l-müzâyede satılan emvâlden 0106	Yekûn 2606	
Hisse-i zevce Pembe Hâtûn Takvîm-i bahâdan 312/20 Satılan emvâlden 013/10 Yekûn 325/30		Hisse-i ibn-i sagîr-i mezbûr Kasım Takvîm-i bahâdan 1093/30 Satılan emvâlden 0046/10 Yekûn 1140/00	
Hisse-i bint-i sagîre-i mezbûre Keluka Takvîm-i bahâdan 546/35 Satılan emvâlden 023/07,5 Yekûn 570/02		Hisse-i bint-i sagîre-i mezbûre Hatice Takvîm-i bahâdan 546/35 Satılan emvâlden 023/07,5 Yekûn 570/02,5	

261

Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Fosa Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem Kolibaroğlu Ahmed bin Halid nâm kimesne bundan akdem asâkir-i redife giderek hayât ve memât ma'lûm olmamağla merkûm Ahmed'in emvâli ve eşyâsı bâ hüccet-i şer'î mansûb kayyım bulunan zevce-i menkûhası Hamide bint-i diğeri Ahmed nâm hâtûn ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve zevce-i mezbûre Hamide Hâtûn'a teslim olunan defterdir ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fî'l-yevmi'l-râbi' işrîn min şehri Zi'lkadeti'ş-şerîfe li-seneti sittûn ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 2000	Nuhâs kazgan 1 aded 20	Tava 1 ed 20	Sahan 2 aded 20
Temir bel 1 aded 20	Gügüm 2 aded 35	Tarha, balta, kazma 30	Hırdavat menzil 20
Lazut 240	İnek 1 aed 100	Yekûn 3000	Harc-ı defter 0030
Kaydiyye-i ârî 0003/205	Varaka bahâsı 0003	Sahhu'l-bâki 2963/20	

262

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Fosa Karyesi ahâlisinden olup iş bu târih-i cem'den üç sene mukaddem gibbet-ı munkatî'a ile gâîb ve hayât ve memât nâm ma'lûm olan Kolibaroğlu Ahmed bin Halid'in hâli tebeyyün olunca değin emvâlini mukırru makran olan yedlerinden hukûkunu ahz u kabz ve hıfz ve sâir umûr-ı lâzimesini rû'yete kibel-i şer'den bir kayyım nasb ve ta'yîn olunmak lâzım u lâbud olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olup her vechile umûr-ı mezkûreyi rû'yete kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla inde's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olan iş bu bâ'isü'l-vesîka gâib-i merkûmun zevce-i menkûha-ı metrûkesi Hamide bint-i Ahmed nâm hâtûnu hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi gâib-i mezbûr Ahmed'in hâli tebeyyün olunca değin emvâlini ve mukırru makran olan medyûnlarından hukûkunu ahz u kabza ve hıfza ve sâir umûr-ı lâzimesini rû'yete kayyım nasb ve ta'yîn buyurduklarında ol dahi kabûl ve merâsimini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis aşer min şehri Zi'lkadeti's-şerîfe li-seneti sittü ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Likoğlu Hâcı Memiş, biraderi Receb Yazıcı, muhzır Cafer, muhzır Mehmed Efendi.

263

An-asl Rum ili muhâcirlerinden olup Lazistan Sancâğı'nın merkez-i livâsı olan Rize Kazâsının kurâsından Kalandoz Karyesi sekenelerinden ve zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ta'rîfiyle ma'rûfe olan Nuriye bint-i İslam Bey nâm hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zâyî' iş bu bâ'isü'l-kitâb Çolakoğlu Osman bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb mezbûr Osman bin gurûş mihr-i müeccel tesmîyesiyle zevc-i dahilim olup lâkin beynimizde adem-i hüsn-i mu'âşeretden nâşî mezbûr Osman'ın zimmetinde mütekarrer ve ma'kûdun aleyh mihr-i müeccel-i mezkûr hakkım olan bin gurûş ile nafaka-ı iddet-i mu'ayene-i ma'lûmem üzerlerine ve mü'ennes-i süknâm dahi kendi üzerlerine olmak üzere zevc-i mezbûr Osman Ağa ile muhâlif-i sahîha-yı şer'iyye ile hal' olduğumdan ol dahi hal'-ı mezkûru ba'de'l-kabûl hukûk-ı zevciyyete ve ibtidâ-yı zevciyyetimizden iş bu târih-i kitâba gelinceye değin bi'l-cümle hukûk-ı şer'iyye müte'allika da'vâdan zevcim mezbûr Osman Ağa'nın zimmetini ibrâ ve âmme-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât ve her

birine ber vech-i muharrer aharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer' mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-râbi' aşer min şehri Zi'lkadeti's-şerife li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

264

Kurâ-yı Seb'a'da Cemandanoğlu Dursun Efendi'nin hitâbet-i arz-ı il'âmı der-i devlet-i arz-ı dâ'î-i kemîneleridir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez-i livâsı olan Rize Kazâsı nevâhisinden Kurâ-yı Seb'a Nâhiyesi kurâsından Anzeri Süfla Karyesinin Beşaretli Mahallesi ahâlisinden mazbûtu'l-esâmi müslimin bi-esrihim livâ-yı mezkûrun idâre meclisinde ma' kud meclis-i şer'-i münîr'de livâ-yı mezkûrun Evkâf Muhâsebecisi vekili mekremetlü Osman Azmi Efendi hâzır olduğu hâlde her biri takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb bizim sâkin olduğumuz mezkûr mahallemizde câmi'-i şerîf olmayub eyyâm-ı şitâda edâ-yı salat-ı cum'a ve îdeyn edâ etmekde bir sâat mesâfede kâin mezkûr Anzeri Süfla Karyesine gidüb usret ve meşakkate düçâr olduğumuza binâen edâ-yı salat-ı cum'a ve îdeyn edâ etmek için câmi'-i şerîfe eşedd-i ihtiyâcımız olmağla mahallemiz ahâlisi ise mahallemizde kâin mescid-i şerîfe sığışma ma'nâsında mahallemiz kebîre ve ahâlisi kebîr ve yüz neferden mütecâviz nüfûs-ı zükûr ricâl-i müştamil olduğundan mahallemiz derûnunda vâki' atik mescid-i şerîfe müceddeden minber vaz'ıyle câmii'-i şerîf olub ve mahallemiz ahâlisinden iş bu hâzır-ı bi'l-meclis Cemandanoğlu Mehmed Dursun Efendi ibn-i Ömer Ağa nâm sâhibü'l-hayrât etyeb ve enfes mâlından ber nehc-i şer' vakf ve tescîl ve teslime ile'l-mütevellî eylediği iki bin gurûş nemâ-yı müctemi'ası câmi'-i şerîf-i mezkûrun hitâbet cihetine mutasarrıf olan efendiye verilmesini şart eylediği mâh-ı hâlin on beşinci günü târihiyle tânzim ettirmiş olduğunu vakfiyesinde dahi münderîc olmağla edâ-yı salat-ı cum'a ve îdeyn edâ olunmak için izn-i hümâyûn-ı şevket-makrûn cenâb-ı cihân-bâni şayân buyurulması niyâzında olduklarımızı der-bâr-ı şevket-karâra arz ve il'âm ediyor deyü istirhâm etmeleriyle takrîrleri nefsü'l-emmâra muvâfık olduğu mecellece tebeyyün etmiş ve mahalle-i mezkûrun ellinci hânesinin üç yüz numrosunda mukayyed bin iki yüz yetmiş yedi tevellüd olduğu nüfûs mukayyidi tarafından mevrûd bir kıt'a ilmuhaberde nümâyân olan iş bu bâ'is-i arz-ı ubûdiyyet talebe-i ulûmdan vâkîf-ı mezbûr Mehmed Dursun Efendi ibn-i Ömer Ağa dâ'îleri meclis-i ma' kud-ı mezkûrda müesses olan nizâm-ı seniyye üzere lede'l-imtihân hitâbet cihetine ehliyyet ve liyâkatı zâhir ü nümâyân ve mahalle-i mezkûre ahâlilerinin müntehâb ve muhtârları olmağla cihet-i hitâbet-i

mezkûre vazîfe-i merkûme ile mûmâ-ileyh Mehmed Tursun Efendi üzerine tevcîh ve izn-i hümâyûnu hâvî müceddeden yedine bir kıt'a berât-ı şerîf-i âliyyü'ş-şân sadaka ve ihsân buyurulmak recâsıyla iltimâs eyledikleri pâye-i serîr-i a'lâya arz u ilâm olundu. Bâkî emr ü fermân hazret-i menlehü'l-emrindir.

Fî'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Ramazanu'l-mübârek li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

265

Lazistan Sancâğı merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Lazkoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Çikoğlu Halid bin Mustafa bin İlyas'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Yunus nâm hâtûn ile sulbîye-i kebîre kızları Hayriye ve Nefise ve sulbîye-i sagîre kızları Kezibe ve Fâtıma ve ve Meryem ve Safiye ve li-ebeveyn er karındaşları Hüseyin ve Abdülhamid'e munhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mansûbe vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn taleb ve ma'rifeti'ş-şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zıkr ü beyân olunur.

Fî'l-yevmi'l-işrîn min şehri Zi'lkadeti'ş-şerîfe li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1200	Nuhâs kazgan 1 aded 30	Gügüm 1 aded 20	Tava 1 aded 10
Sahân 2 aded 30	Yorgan 1 aded 30	Döşek 1 aded 30	İnek 1 aded 150
Tahra balta kazma 30	Hırdavat 30	Bir kıt'a mülk-ı mefrûz fidânlık 200	Lazut 10 kîle 120
Yekûn 1880			

Minhâ'l-mesârifât

Mihr-i zevce Fâtıma Hâtûn mihr-i misli 100	Techîz-tekfîn 100	Resm-i kısmet 82	Kaydiyye-i defter 2
Varaka bahâsı 1	Yekûn 245	Kalan 1635	Hisse-i zevce Fâtıma Hâtûn 203/12
Hisse-i bint Hayriye 180/24	Hisse-i bint Nefise 180/24	Hisse-i bint Kezibe 180/24	Hisse-i bint Fâtıma 180/24
Hisse-i bint Meryem	Hisse-i bint Safiye	Hisse-i ah li-	Hisse-i ah li-

180/24	180/24	ebeveyn Hüseyn 169/10	ebeveyn Abdülhamid 169/10
Küsûr para 24			

Bâlâda muharrer merkûm sagîrân-ı mezbûrânın takvîm-i bahâ olunan hisse-i ırsıyyelerini hıfza vasîleri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn tasallut kılınmğla şerh verildi.

266

Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Muskas Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Veziroğlu Hasan bin Yusuf bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Mustafa nâm Hâtûn ile sulbî sagîr oğulları Süleyman ve Kamil nâm vereselere munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrân-ı meznûrânın tesviye-i umûrlarını rû'yeteye kıbel-i şer'den mansûb vasîleri ceddeleri Zekiye bint-i Bekir nâm hâtûn taleb ve ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l- verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fî'l-yevmi'l-hamis işrîn min şehri Zi'lkadeti's-şerîfe li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzilden nısf hissesi 1100	Nuhâs kazgan 1 adet 20	Gügüm 1 adet 20	Tava 1 adet 15
Yorgan 1 adet 35	Yün memlû döşek 1 adet 30	Sahân 2 adet 20	İnek 1 adet 200
Tarha, balta, kazma 25	Hırdavat 30	Bir kıt'a mefrûz mülk fidanlık 250	Yekûn 1745

Minhâ'l-mesârifât

Zevce-i mezbûre Fâtıma Hâtûn'un mihr-i misli 100	Resm-i kısmet 40	Kaydiyye-i defter 2	Techîz-tekfîn 45
Varaka bahâsı 1	Yekûn 188	Sahhu'l-bâki 1557	Hisse-i zevce Fâtıma Hâtûn 194/25

Hisse-i ibn Kamil 681/7,5	Hisse-i ibn Süleyman 681/7,5		
------------------------------	---------------------------------	--	--

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı mezbûrûn terekesi takvîm-i bahâ olarak sagîrân-ı mezbûrânın hisse-i ırsıyyelerini hıfza ve sulbî ceddeleri mezbûre Zekiye Hâtûn tasallut kılındığına şerh verildi.

267

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Muskas Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Gençalioğlu İsmail bin diğer Ali bin Abdullah'ın sulbîye-i sagîre kızı Meryem'in mâlını hıfz ve tesviye-i umûrunu rû'yete kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu ba'isetü'l-kitâb li-eb ceddese zâtı mu'arrefe Hafize bint-i İsmail nâm hâtûnu hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûrenin vakt-ı rüşd ve sedâdına dahi hıfz ve tesviye-i umûrunu rû'yete vasî nasb ve ta'yîn eyledik de ol dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî'l-yevmi'l-vâhid aşer min şehri Zi'lkadeti's-şerîfe li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

268

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Perkam Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kantemüroğlu Çıka bin Reşid bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Mehmed nâm hâtûn ile babası mezbûr Reşid bin mezbûr Abdullah vâlidesi Şoşe bint-i Osman ve sulbî sagîr oğulları Ahmed ve Mehmed ve Mahmud ve sulbîye-i sagîre kızları Meryem ve Hatice'ye munhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını rû'yet kibel-i şer'den mansûbe vasîleri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn'un taleb ve ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fî'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Zi'lkadeti's-şerîfe li-seneti sittün ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1600	Nuhâs 1 kıyye	Yorgan 1 aded	Şilte 1 aded
-----------------------------	------------------	------------------	-----------------

	50	40	40
İnek 1 aded 200	Öküz 1 aded 200	Tarha balta kazma 20	Lazut kîle 150
Hırdavat 50	Yekûn 2350	Mihr-i zevce Fâtıma hâtûn 175	Techîz-tekfîn 175
Resm-i kısmet 50	Kaydiyye-i defter 3/20	Varaka bahâsı 1/20	Yekûn 405
Kalan 1945	Hisse-i zevce 243	Hisse-i ibn 324	Hissetü'l-üm 224
Hisse-i ibn 263/10	Hisse-i ibn 263/10	Hisse-i ibn 263/10	Hisse-i bint 131/25
Hisse-i bint 131/25	Kûsûr para 40		

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı merkûmun terekisi takvîm-i bahâ olarak sagîrûn-ı mezbûrûnun hisse-i irsiyyelerini hıfza vasîleri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn tasallut kılındığına şerh verildi.

269

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından Samri Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Tabakoğlu Osman bin Mahmud bin Abdullah'ın verâseti zevce-i metrûkesi Fâtıma bint-i Salih nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Hasan ve Mahmud ve gâib-i anî'l-beled Yunus ve sulbîye-i kebîre kızları Fâtıma ve Ayişe ve Sakine ve Zeliha ve Hamide ve Havva'ya munhasıra ba'dehu kable'l-kısm ibn-i mezbûr Mehmed dahi vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Nefise bint-i Ahmed nâm hâtûn ile li-ebeveyn er karındaşı gâib-i mezbûr Yunus ve li-ebeveyn kız karındaşları mezbûre Ayişe ve Fâtıma ve Zeliha'ya munhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mirâsları bi-tarîki'l-münâsahati's-şer'iyye dokuz yüz altmış sehinden olup sihâm-ı mezkûreden yüz yirmi sehmi zevce-i mezbûre Fâtıma Hâtûn'a ve yüz kırk sehmi ibn-i mezbûr Hasan ve yüz seksen iki sehmi gâib-i mezbûr Yunus ve doksan bir sehinden cem'ân iki yüz yetmiş üç sehmi benât-ı mezbûrât Fâtıma ve Ayişe ve Zeliha'ya yetmiş sehinden cem'ân iki yüz on sehmi mezbûrât Sakine ve Hamide ve Havva'ya ve otuz beş sehmi zevce-i mezbûre Nefise'ye isâbeti lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i mezbûr Yunus tarafından vekâlet iddi'â eden Aron Karyesi ahâlisinden Avcioğlu Osman bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i münîr'de verese-i mezbûreden ibn-i mezbûr Hasan ile zâtları ta'rîf-i şer'î ile ma'rûfe olan mezbûrât Fâtıma ve Ayişe ve Zeliha ve Hamide ve Havva ve Sakine muvâcehelerinde müteveffiyât-ı mezbûrâtın bi'l-cümle tereke-i ma'lûmelerine iş bu

müdde'î aleyhim mezbûrûn Hasan ve Fâtıma ve AyiŖe ve Zeliha ve Hamide ve Havva ve Sakine vâki'u'l-yed olmalarıyla müteveffiyât-ı mezbûrâtın tereke-i ma'lûmelerinden mes'ele-i mirâsı vechiyle ırsıyye-i ma'lûmesini vâz'u'l-yed olanlardan taleb ve da'vâ ve ahz u kabz ve makbûzunu kendisine irsâl ve teslim ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine gâib-i mezbûr Yunus bin iki yüz doksan altı senesi Cemâziye'l-ahirin yirmi yedinci günü târihiyle müverrah ve hâlâ (...?...) Kazâsı nâibi bulunan el-Hâc Yahya Sıddık Efendi huzûrunda yine vekâlet-i mutlaka-i sahiha-yı Ŗer'iyye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eylediğinde ben dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eylediğime binâen gâib-i mezbûr Yunus'un tereke-i müteveffiyât-ı mezbûrâtdan hisse-i ırsıyye-i ma'lûmesini mezbûrûn Hasan ve Fâtıma ve AyiŖe ve Hamide ve Zeliha ve Havva ve Sakine'den bi'l-vekâle taleb ederim deyü meâlî takrîrine mutâbık hüccet-i mezkûreyi ibrâz ederek da'vâ etdikde mezbûrûn Hasan ve Fâtıma ve AyiŖe ve Hamide ve Zeliha ve Havva ve Sakine dahi cevâblarından gâib-i merkûm Yunus müteveffâ-yı evvel-i mezbûrun sulbî kebîr oğlu olduğunu ve ol vechile müteveffiyân-ı mezbûrânın veresesinden bulunduğunu ve müteveffiyân-ı mezbûrenin tereke-i ma'lûmelerine ve vaz'-ı yedlerini her biri bi tav'ihî ikrâr etmek müdde'î mezbûr Osman ber vech-i muharrer vekâlet müdde'âsı ma'lûmumuz değıldir deyü inkâr etmeleriyle müdde'î vekil-i mezbûr Osman ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûr müdde'âsın her biri evvelâ bâ varaka-ı mestûre Aron Mahallesi ihtiyâr meclisi a'zâsından Hatiboğlu Mustafa bin Mustafa ve Ağrasimoğlu Mehmed bin diğeri Mustafa ve Yetimoğlu Hüseyin bin Mehmed nâm müzekkîlerimiz sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları hâlde Topaloğlu Mustafa bin Ali ve Topaloğlu İbrahim bin Memiş ve Balcıoğlu Hasan Efendi ile Emin Efendi nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu'Ŗ-Ŗehâde idükleri ihbâr olunan Kansızoğlu Memiş bin Yusuf ve Avcıoğlu Ali Çavuş ile Yakub nâm kimesneler bi'l-muvâcehe vâsiyye-i Ŗer'iyye üzere isbât etmeğın mûcibince müdde'î merkûm Osman'ın vekâletine ba'de'l-hükm ve't-tenbîh tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-iŖrîn min Ŗehri Zi'lkadeti'Ŗ-Ŗerîfe li-sene sittûn ve tis'in ve mieteyn ve elf.

vefât eden Kuloğlu el-Hâc Mahmud Ağa ibn-i Mustafa bin Mehmed'in sulbî sagîr oğlu Mehmed ile sulbîye-i sagîre kızı Ayişe'nin tesviye-i umûrlarını rû'yet'e kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye mansûb vasîleri vâlideleri zâtı ma'rûfe Duriye Hâtûn ibnet-i el-Hâc Osman Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de bi'l-vesâye takrîr-i kelâm va ta'bîr-i anî'l-merâm edûb vasîleri olduğu evlâdları iş bu hâzır-ı bi'l-meclis Mehmed ve Ayişe'nin nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmaları pederleri müteveffâ-yı mûmâ-ileyhimden müntakîl mallârından kadr-ı ma'rûf meblağ nafaka farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur dedikde vâsiyye-i mezbûre Duriye Hâtûn'un takrîr-i meşrûhu vâkı'a mutâbık ve zikri atî meblağ-ı kadr-ı ma'rûf ve lâyük idüğüne bi'l-ihbâr lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olmağın hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi dahi sagîrân-ı mezbûrân pederleri müteveffâ-yı mezbûrdan mevrûse mâllarından iş bu târih-i kitâbdan beher yevm sagîrân-ı mezbûrânın her birine üçer gûruşdan cem'ân altı gurûş nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr buyurulan meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru sagîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyyelerine harc u sarfa ve vakt-ı hâcet istidâneye ve inde'z-zuhur sagîrân-ı mezbûrânın mâlına rücû'a Vâsiyye-i mezbûre Duriye Hâtûn'a izin vermeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî'l-yevmi'l-aşer min şehri Şevvâli'l-mükerrem li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Mahkeme-i bidâyet kâtibi el-Hâc Ali Efendi, mahkeme-i mezkûr a'zâsından Ömer Reşid Efendi, muhızır Cafer Efendi, muhızır Mehmed Efendi.

271

Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Malpet Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Dermeramoğlu Tursun bin Ali bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Gülife bint-i Hasan nâm Hâtûn ile sulbî sagîr oğlu Ali ve zevce-i mezbûre Gülife Hâtûn batnında müstecîn tahminen yedi aylık hamleye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûrunu rû'yet'e kıbel-i şer'den mansûb vasîsi vâlidesi mezbûre Gülife Hâtûn taleb ve ma'rîfet ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fî'l-yevmi's-sâlis işrîn min şehri Zi'lkadeti's-şerîfe li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb değirmen	Lazut	Nuhâs kazgan	Gügüm
------------------	-------	--------------	-------

nısf hissesi 500	180	1 aded 30	1 aded 20
Tava 1 aded 15	Sahan 2 aded 20	Tarha balta kazma 30	Yorgan 1 aded 30
Şilte 1 aded 30	Hırdavat 50	Yekûn 905	

Minhâl mesârifât

Mihr-i zevce Gülîfe Hâtûn'un mihr-i misli 100	Techîz ü tekfîn 100	Resm-i kısmet 20	Kaydiyye-i defter 1
Varaka bahâsı 1	Yekûn 222	Sahhu'l bâki 683	Hisse-i zevce Gülîfe Hâtûn 85/15
Hisse-i ibn 297/32,5	Hissetü'l-hamlî'l-mevkûf 297/32,5		

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı mezbûrun terekese takvîm-i bahâ olarak sagîr-i mezbûr ile hamile-i mevkûfun hisse-i ırsıyyelerini hıfza vâsiyye-i mezbûre Gülîfe Hâtûn tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

272

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğ'ının merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Atoz Karyesi sekenelerinden ve zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Raziye bint-i Receb nâm Hâtûndan ber vech-i atf istihbâr-ı şer'î çend rûzdan sonra her biri evvelâ bâ varaka-ı mestûre Koriloz Karyesi muhtârı Hüseyin bin İbrahim ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Çerkeroğlu Mustafa bin Mustafa ve Abdullahoğlu el-Hâc Yunus ibn-i Memiş ve Abdülkerim bin Osman nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları hâlde Süleymanoğlu Mahmud bin Süleyman ve Kızıloğlu Zekeriya bin Ahmed ve el-Hâc Memiş bin Ali Ağa nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan Koriloz Karyesi ahâlisinden Çolakoğlu Ali Ağa ibn-i Memiş ve Şaban Ağa ibn-i diğer Memiş nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istihbâr olduklarında fi'l-hakîka iş bu müstahbire-i mezbûre Raziye Hâtûn'un zevc-i dahili olub iş bu doksana bir senesi hilâlinde diyâr-ı ahara azimetle el-yevm gâib-i anî'l-beled bulunan Ofluoğlu Ahmed bin Ömer bin Abdulvahhab nâm kimesne târih-i mezkûrda yani bin iki yüz doksana bir senesi Mart-ı rûminin evvelki Cumartesi günü Çoncik Karyesinde mezbûre Raziye Hâtûn'un babası mezbûr Receb bin Ahmed nâm kimesnenin menzilinde bizim huzûrumuzda zevcesi iş bu müdde'iyye-i mezbûre Raziye Hâtûn'u talâk-ı selâse ile tatlîk edüb bizi dahi işhâd etdikden sonra müte'akiben diyâr-ı ahara gidüb iş bu Raziye Hâtûn dahi

gâib-i mezbûr Ahmed'in hâlâ zevce-i mutallakasıdır biz bu husûsu bu vech üzere ihbâr ederüz ve lede'l-iktizâ şehâdet dahi ederüz deyü müstahbire-i mezbûre Raziye Hâtûn muvâcehesinde her biri alâ tarîki's-şehâde haber verdiklerinde ol dahi mustahbirân-ı mezbûrân cemi'-i kelîmât-ı meşrûhâlarında tasdîk etmeğin vâkı'ü'l-hâl hıfzu'l-makal bi't-taleb ketb ve imlâ olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî işrîn min şehri Zi'lkadeti's-şerîfe li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

273

Lazistan Sancâğı merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Ümem Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât Barutoğlu Mustafa bin Mahmud bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Rukiye bint-i Ahmed nâm Hâtûn ile sulbî kebîr oğlu gâib-i ani'l-beled Mahmud'a muhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra gâib-i mezbûrun tesviye-i umûrunu rü'yete kıbel-i şer'den mansûb kayyım karye-i mezbûre ahâlisinden Mahi'nin oğlu Tufan bin Ahmed ile zevce-i mezbûre Rukiye'nin taleb ve ma'rifetleri ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l- hâmis ve'l-ışrîn min şehri Zilkadeti's-şerîfe li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 2000	Nuhâs kazgan 1 aded 30	Gügüm 1 aded 20	Tava 1 aded 15
Sahan 2 aded 25	Balta tarha kazma 30	Hırdavat 50	Lazut 150
Anbar 1 aded 300	Yekûn 2620	Mihr-i zevce Rukiye Hâtûn'un mihr-i misli 100	Techîz ü tekfîn 200
Resm-i kısmet 58/10	Kaydiyye-i defter 3/10	varaka bahâsı 1	Yekûn 362/20
Kalan 2257/20	Hisse-i zevce Rukiye Hâtûn 282/7,5	Hisse-i ibn-i gâib-i mezbûr 1975/12,5	

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı mezbûrun terekesi takvîm-i bahâ olarak Mahmud'un hisse-i ırsıyyesini hıfza kayyım mezbûr Tufan Ağa tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

274

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı mahallâtından Vonit Mahallesi ahâlisinden ve teb'a-yı Devlet-i âliyye'nin

Rum milletinden olun li-eclî't-ticâre Bükreş'de Bodurşan Kasabasında mukîm iken bundan akdem vefât eden teb'a-yı Osmanîden Süleymanoğlu Mozas veledi Yurika veledi Nikola'nın verâseti zevcesi Sofya veledi Nikoli ve sulbî sagîr oğulları Yanka ve Hiristo ve Yurika ve sulbîye-i sagîre kızı Enori'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den mansûb vasîleri vâlideleri mezbûre Sofya Hâtûn'un taleb ve ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis işrîn min şehri Zi'lkadeti's-şerîfe li-seneti sittü ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 800	Nuhâs kazgan 1 aded 30	Gügüm 1 aded 30	Sahan 3 aded 30
Pembe memlû yastık 1 aded 80	Pembe memlû şilte 2 aded 100	Hırdavat 100	Yekûn 1170

Minhâ'l-mesârifât

Resm-i kısmet 29/10	Kaydiyye-i defter 1/30	Varaka bahâsı 1	Yekûn 32
Kalan 1138	Hisse-i zevce Sofya 142/10	Hisse-i ibn 284/20	Hisse-i ibn 284/20
Hisse-i ibn 284/20	Hisse-i bint 142/10		

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı mezbûrun terekesi takvîm-i bahâ olarak sagîrûn-ı mezbûrun hisselerini hıfza vasîleri vâlideleri mezbûre Sofya Hâtûn tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

275

An-asl Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Arpik Karyesi ahâlisinden olub bir müddetden beri Bursa Vilâyet-i celîlesi dahilinde Mağlic Kazâsı kurâsından Babek Karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Gerzeoğlu ibn-i Ahmed Efendi ibn-i Yusuf bin Mehmed'in verâseti ancak sulbî kebîr oğlu Mustafa'ya munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra ibn-i kebîr mezbûr Mustafa ibn-i müteveffâ-yı mezbûr Ahmed Efendi nâm kimesne livâ-yı mezkûr Bidâyet Mahkemesi'nde ma'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de sâlifü'z-zikr Arpik Karyesi ahâlisinden Gerzeoğlu Mehmed Ağa ibn-i Süleyman nâm kimesne mahzarında

takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb vefât eden mezbûr babam müteveffâ-yı mezbûr Ahmed Efendî'nin hîn-ı vefâtında yanında mevcûd bi'l-cümle terekesini mahallinde vâz'u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukûkunu ashâbından taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan bi'l-verâse merkûm Mehmed Ağa'yı vekâlet-i âmme-i mulaka-ı sahîha-yı şer'iyeye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûru kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagi edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Zi'lhicce'ti's-şerîfe li-seneti sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Kartoğlu Abdülkerim Efendi, Kayıkçıoğlu ve gayrihim.

276

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Salarha Ahangoz Karyesinde vâki' câmi'-i şerîfin nukûd-ı mevkûfesini irbâh ve umûr-ı sâire-i lâzimesini ifâya kıbel-i şer'îl-enverden bir mütevellî nasb ve ta'yîn olmağıyla emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf olub her vechile mütevellilik uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olan iş bu bâ'isü'l-kitâb karye-i mezbûre ahâlisinden Kabiloğlu Hüseyin bin Abdülaziz nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi câmi'-i şerîf-i mezkûrun nukûd-ı mevkûfesini irbâh ve umûr-ı sâire-i lâzimesini rû'yete mütevellî nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber vech-i muharrer müvellilik-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagi edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu.

Fi 5 Zi'lhicce sene 96.

277

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Andon Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Dellaloğlu Mollâ Ahmed bin Mustafa bin Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ayişe bint-i Yusuf nâm Hâtûn ile sulbî sagîr oğulları İsmail ve Mustafa ve Receb'e munhasıra olduğu lede's-şer'îl-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den mansûb vasîleri ammileri Abdülhamid bin Mustafa'nın taleb ve ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve

terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Zî'lhiccetî'ş-şerîfe li-seneti sittü ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 800	İnek 2 aded 400	Koğan 5 aded 250	Lazut 100
Nuhâs kazgan 2 aded 40	Gügüm 2 aded 40	Tava 2 aded 10	Sahan 2 aded 20
Yorgan 1 aded 50	Döşek 1 aded 40	Hırdavat 100	Yekûn 1850
Mihr-i zevce Ayiše Hâtûn'un mihr-i misli 100		Techîz ü tekfîn 50	Resm-i kısmet 42/20
Kaydiyye-i defter 2	Varaka bahâsı 1	Yekûn 195/20	Kalan 1654/20
Hisse-i zevce 209/32,5	Hisse-i ibn 485/35	Hisse-i ibn 485/35	Hisse-i ibn 485/35

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı mezbûrun terekesei takvîm-i bahâ olarak sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini hıfza vasîleri ammileri mezbûr Abdülhamid tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

278

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğr'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından Çancol Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kürdmehmedoğlu Durali ibn-i Memiş bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ayiše bint-i Hasan nâm Hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Bahadır ve Hasan ve Eşref ve gâib-i ani'l- beled Temel ve sulbîye-i kebîre kızları Gülife ve (...?...) ve Havva'ya munhasıra olduğu lede'ş-şerî'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra gâib-i merkûm Temel'in tesviye-i umûrunu rû'yete kıbel-i şer'den mansûb kayyım vâlidesi mezbûre Ayiše Hâtûn'un taleb ve ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Zî'lhiccetî'ş-şerîfe li-seneti sittü ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1600	Nuhâs kazgan 1 aded 20	Gügüm 1 aded 20	Tava 12
Sahan 2 aded 15	Pembe memlû yorgan 10 aded 40	Keçe yün 1 aded 30	Yastık 10

Tarha, balta, kazma 30	Zencir 1 aded 20	Bir kıt'a mülk-ı mefrûz eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire 1100	Yekûn 2897
------------------------------	------------------------	---	---------------

Minhâ'l-mesârifât

Mihr-i zevce Ayşe Hâtûn 200	Techîz-tekfîn 197	Resm-i kısmet 62/20	Kaydiyye-i defter 3/20
Varaka bahâsı 2	Yekûn 465	Kalan 2432	Hisse-i zevce 304
Hisse-i ibn 386/36	Hisse-i ibn 386/36	Hisse-i ibn 386/36	Hisse-i ibn 386/36
Hisse-i bint 193/18	Hisse-i bint 193/18	Hisse-i bint 193/18	Küsûr para 2

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı mezbûrun terekası takvîm-i bahâ olarak gâib-i merkûm Temel'in hissesini hıfza kayyım vâlidesi mezbûre Ayşe Hâtûn tasallut kılınmağla şerh verildi.

279

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğ-ı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Perkam Karyesi sekenelerinden zâtı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmi müslimin ta'rîfleriyle ma'rûfe olan bâ'isetü'l-vesîka Ulviye bint-i Salih nâm hâtûn livâ-yı mezkûr Bidâyet Mahkemesi'nde ma' kud meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de zevc-i mutallakı Mamuşoğlu İbrahim bin Osman nâm kimesneye üç def'a ayrı ayrı celb pusulası gönderilib mahkeme-i şer'iyeye gelmekden ve vekîl götürmekden imtinâ' eylediğinden Mecelle-i celîlenin bin sekiz yüz otuz dördüncü maddesine tevfi kân merkûm İbrahim bin Osman tarafından takdîr-i nafaka-ı mezkûru li-eclî't-tasdîk cânib-i şer'i'l-enverden vekîl nasb ve ta'yîn olunan Mehmed Efendi ibn-i Ahmed nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb müvekkil-i merkûm İbrahim ile zevciyyet beynimizde kâim iken müvekkil-i merkûm İbrahim Ağa'nın firâşından hamile ve benden mütevellide bi hakkı'l-hidâne hâlâ terbiyemde olan Hatice nâm sagîrenin asla mâlî olmayub nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmağla babası müvekkil-i merkûm İbrahim Ağa üzerine kibel-i şer'den kadr-ı ma'rûf meblağ nafaka farz ve takdîr olunmak bi hakkı'l-hidâne matlûbumdur dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer' hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâsıçün babası müvekkil-i merkûm İbrahim Ağa üzerine iş bu târih-i kitâbdan beher yevm ikişer gurûş farz ve takdîr buyurulub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye

ve inde'z-zuhur babası müvekkil-i mezbûr İbrahim Ağa üzerine rücû'a sagîre-i mezbûre Hatice'nin vâlidesi ve hidânesi mezbûre Ulviye Hâtûn'a izin vermeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi gurre-i Zî'lhiccetî's-şerîfe li-seneti sittü ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Hordoloşoğlu Tayyar bin Reşid, Hordoloşoğlu Ahmed bin Mehmed, muhızır-ı Cafer Ağa, muhızır-ı mahkeme-i şer'iyye Mehmed Efendi.

280

Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize kazâsı kurâsından Veyla Karyesi ahalisinden iken bundan vefât eden Mollâahmedoğlu Ali bin Yakub bin Ahmed'in verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma Hâtûn ibnet-i İsmail ve Hamide Hâtûn ibnet-i Ömer ve sulbî kebîr oğulları Receb ve Abdülkerim ve sulbî sagîr oğulları Mehmed ve Hasan ve Ahmed ve sulbîye-i kebîre kızı Fâtıma ve sulbîye-i sagîre kızları Havva ve Ayişe ve Hatice ve Hanime'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını rûyete kibel-i şer'den mansûbe vâsîleri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn'un ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Zî'lhiccetî's-şerîfe li-seneti sittü ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1500	Nuhâs kazgan 1 aded 40	Gügüm 1 aded 40	Tava 1 aded 10
İnek 2 aded 400	Yorgan 1 aded 30	Öküz 400	Hırdavat menzil 100
Yekûn 2520			

Minhâ'l-ihracât

Mihr-i zevce Fâtıma Hâtûn'un mihr-i misli 150	Mihr-i zevce Hamide Hâtûn'un mihr-i misli 150	Techîz-tekfîn 220	Resm-i kısmet 50
Kaydiyye-i defter 2/20	Varaka bahâsı 1/20	Yekûn 574	Kalan 1946
Hisse-i zevce Fâtıma Hâtûn 121/25	Hisse-i zevce Hamide Hâtûn 121/25	Hisse-i ibn 227	Hisse-i ibn 227
Hisse-i ibn 227	Hisse-i ibn 227	Hisse-i ibn 227	Hisse-i bint 113/20
Hisse-i bint	Hisse-i bint	Hisse-i bint	Hisse-i bint

113/20	113/20	113/20	113/20
Küsûr para 10			

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı mezbûrunun terekesi takvîm-i bahâ olarak sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini hıfza vâsîleri vâlideleri mezbûre Fâtîma Hâtûn tasallut kılındığı şerh verildi.

281

Lazistan Sancağının merkez livâsı olan Rize Kazâsının kurâsından Gazavit Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Erkekoğlu Osman bin Ahmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ayişe bint-i Kôr Memiş nâm hâtûn ile diğer zevce-i menkûha-ı metrûkesi Ayişe Hâtûn bint-i Osman ve sulbîye-i sagîre oğlu Ahmed ve sulbîye-i kebîre kızları Fâtîma ve Ayişe ve Şişe'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîr-i mezbûrunun tesviye-i umûrlarını rûyete kıbel-i şer'den mansûbe kız karındaşı mezbûre Fâtîma Hâtûn'un taleb ve ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrir ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Zi'lhiccetî's- şerîfe li-seneti sittûn ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 1000	Bir bâb değirmen 440	Bir kıt'a mülk-i mefruz Kızılağaçlık 800	Bir kıt'a mülk-i mefruz kestanelik 1000
Nuhâs Kazgan 2 aded 40	Nuhâs sahan 2 aded 30	Tava 2 aded 15	Gügüm 2 aded 25
Yün memlû döşek 40	Pembe memlû basma yorgan 2 aded 30	İnek 1 aded 250	Lazut 200
Tahra balta kazma 30	Hırdavat 100	Yekûn 4000	

Minhâ'l-ihracât

Mihr-i zevce Ayişe Hâtûn'un mihr-i misli 100	Mihr-i zevce diğer Ayişe Hâtûn'un mihr-i misli 100	Techîz-tekfîn 200	Resm-i kısmet 90
Kaydiyye-i defter 6	Varaka bahâsı 2	Yekûn 498	Kalan 3502
Hisse-i zevce-i mezbûre Ayişe Hâtûn 218/35	Hisse-i zevce-i mezbûre Ayişe Hâtûn 218/35	Hisse-i ibn 1229/28	Hisse-i bint 614/34
Hisse-i bint 614/34	Hisse-i bint 614/34		

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı mezbûrunun terekesi takvîm-i bahâ olarak sagîr-i mezbûrân Ahmed'in hisse-i ırsıyyesini hıfza vasîsi kız karındaşı mezbûre Fâtıma Hâtûn tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

282

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Perkam Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kara Turmuşoğlu Mustafa bin Ahmed'in sulbîye-i sagîre kızları hâzıra-ı bi'l-meclis Fâtıma ve Hatice ve Hamide'nin tesviye-i umûrlarını rü'yete kibel-i şer'den mansûbe vâsîleri li-eb ceddeleri zâtı mu'arrefe Fâtıma Hâtûn bint-i Ömer nâm Hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de bi'l-vesâye takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm edüb vasîleri olduğum sagîrât-ı mezbûrâtın nafaka ve kisve bahâya ihtiyâcları olmağla babaları oğlum müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil mâllarından kadr-ı mu'arrefe meblağ nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir olmak bi'l-vesâye matlûbumdur deyü vâsiyye-i mezbûre Fâtıma Hâtûn'un takrîr-i meşrûhası vâkı'a mutâbık ve zikri atî meblağ-ı kadr-ı ma'rûf ve lâyük idükleri bi'l-ihbâr lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olmağın hâkim-i mevkî' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi sagîrât-ı mezbûrâtın babaları müteveffâ-yı mezbûrûn müntakil mâllarından iş bu târih-i kitâbdan beher yevm beher gurûşun cem'ân üç (...?...) nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûr beher yevm on bir gurûşu sagîrât-ı mezbûrâtın nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyelerine harc u sarfa ve vakt-i istidâneye ve inde'z-zuhur sagîrât-ı mezbûrâtın mâllarını rücû'a vâsiyye-i mezbûre Fâtıma Hâtûn'a izin vermeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu.

Fî'l-yevmi'l-hâdî min şehri Zî'lhiccetî's-şerîfe li-sene sittûn ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Mehmedoğlu Mustafa ve Turmuşoğlu Ahmed ve Hâcı Salih ve gayrihim.

283

Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Andon Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Dellaloğlu Mehmed Ali bin Musa bin Ali'nin verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Hamide bint-i Halil nâm Hâtûn ile sulbî sagîr oğlu Abdulhamid ve sulbîye-i sagîre kızı Zülfiye'ye munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarını rü'yete kibel-i şer'den mansûb vasîleri ammileri Abdülhamid ibn-i Musa'nın ve taleb ve ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı muzbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Zi'lhiccetî's-şerîfe li-seneti sittü ve tis'în ve mieteyn ve elf.

İnek 2 aded 450	İnek 2 aded 350	Nuhâs kazgan 2 aded 50	Nuhâs gügüm 1 aded 20
Sahan 2 aded 20	Tarha balta kazma 20	Keçi 1 aded 20	Yorgan 1 aded 50
Yün memlü döşek 2 aded 50	Hırdavat 100	Yekûn 1130	

Minhâ'l-mesârifât

Mihr-i zevce Hamide Hâtûn mihr-i misli 130	Resm-i kısmet 25	Kaydiyye-i defter 1/20	Varaka bahâsı 1/20
Yekûn 158	Kalan 972	Hisse-i zevce Hamide Hâtûn 121/20	Hisse-i ibn 560/13
Hisse-i bint 280/6,5	Küsûr 0,5		

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı mezbûrun terekesi takvîm-i bahâ olarak sagîrân-ı mezbûrânın hisse-i ırsıyyelerini hıfza vasîleri ammileri mezbûr Abdülhamid tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

284

Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Salarha Atyanoz Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Alioğlu Osman ibn-i Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Fâtıma bint-i Abdullah nâm Hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Ali ve subîye-i kebîre kızları Ayişe ve Keluka ve Havva'ya munhasıra olduğu ba'dehu kable'l-kısm ibn-i mezbûr Ali dahi vefât edüb verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Keluka bint-i Ahmed nâm Hâtûn ile vâlidesi mezbûre Fâtıma Hâtûn ve sulbî sagîr oğulları Tursun ve Osman ve sulbîye-i sagîre kızları Fâtıma ve Hatice ve Havva'ya munhasıra olduğu lede's- şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân olduktan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den mansûb vasîleri ammi-zâdeleri İbrahim bin Emin'in taleb ve ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Zi'lhiccetî's-şerîfe li-sene sittün ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil	Nuhâs kazgan	Gügüm 1 aded	Tava 1 aded
---------------------	--------------	--------------	-------------

1400	25	20	10
Sahan 1 aded 20	İnek 1 aded 200	Tüfenk 1 aded 100	Yorgan 1 aded 40
Bir bâb Serender 500	Bir kıt'a mülk-i mefrûz eşcâr-ı müsmire 300	Hırdavat 100	Yekûn 2715

Minhâ'l-mesârifât

Mihr-i zevce Fâtîma Hâtûn'un mihr-i misli 150	Mihr-i zevce Keluka Hâtûn'un mihr-i misli 150	Techîz ü tekfîn 200	Resm-i kısmet 55/20
Varaka bahâsı 1/20	Kaydiyye-i defter 30	Yekûn 560	Kalan 2155
Hisse-i zevce Fâtîma Hâtûn 394/26	Hisse-i bint Ayişe Hâtûn 376/38	Hisse-i bint Keluka Hâtûn 376/38	Hisse-i bint Havva Hâtûn 376/38
Hisse-i zevce Keluka Hâtûn 84/9.5	Hisse-i ibn 152/23	Hisse-i ibn 152/23	Hisse-i bint 76/11.5
Hisse-i bint 76/11,5	Hisse-i bint 76/11,5		

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı mezbûrunun terekası takvîm-i bahâ olarak sagîrûn-ı mezbûrûnun hisselerini hıfza vasîleri mezbûr İbrahim tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

285

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından Yeniköy Mahallesi sekenelerinden sâhib-i arzuhâl ma'rîfetü'z-zât Asiye bint-i Ömer Yazıcı nâm Hâtûn meclis-i şer'-i münîr'de mahalle-i mezkûre ahâlisinden müdde'iyye-i mezbûrenin vasîsi ve sabık kayın biraderi iş bu bâ'su'l-i'lâm el-Hâc İsmail Ağa ibn-i Ali Reis nâm kimesne muvâcehesinde yirmilik altununa tebeddül etmek üzere iş bu târih-i i'lâmdan yirmi beş sene mukaddem mezbûr el-Hâc İsmail iki kere yazılmış Ağa'ya mâlından vermiş olduğum on beş aded yüzlük mecîdî altununu mezbûr el-Hâc İsmail Ağa kendi umûruna sarf ve istihlâk edüb diğer târih-i mezkûr (...?...) ve mezbûr el-Hâc İsmail Ağa ile ma'ân Rize Kazâsında sâkinler olub benim için sâlifü'l-beyân on beş aded yüzlük mecîdîye altununu talep ve da'vâ mümkün iken bilâ özür terk ve sükût etmişidim el-hâletü'l hazihi meblağ-ı mezkûr on beş aded yüzlük mecîdî altununu mezbûr Hâc İsmail Ağa'dan talep ederim deyü mezbûr Hâc İsmail Ağa'nın inkârına mukârin müdde'iyye-i mezbûre Asiye Hâtûn'un takrîr-i meşrûh üzere nakdî eylediği da'vâsı

mezbûr Hâcî İsmail Ağa ile ma'ân Rize Kasabasında yirmi beş sene müddet sâkinler olub kendisi için müddet-i mezkûrda huzûr-ı hâkimü's-şer'de taleb ve da'vâ mümkün iken bilâ özür terk ve sükûn eylediğini mu'arrefe olmağla henüz on beş sene bilâ özür terk ve sükûn olunan da'vânın bilâ emr-ı âlî istimâ'î memnû olub bu sûretde yirbeş sene murûr eylediğinden da'vâ-yı mezkûresi bilâ emr-i âlî mesmû'a olmadığı müdde'iyye-i mezbûre Asiye Hâtûn'a tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûr Hâcî İsmail Ağa'ya ber-nehc-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Zi'lhiceti's-şerîfe li-seneti sittü ve tis'în ve mieteyn ve elf.

286

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğ'ının merkez livâsı olan Rize Kazası kurâsından Arğaloz Karyesi sekenelerinden ve zât-ı zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi müslimin ta'rîfleriyle mu'arrefe olan baisetü'l-hazihi ol vesîka Fâtıma bint-i Ali nâm Hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i enver'de takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm edüb hâlâ zevc-i dahilim olan gâib-i anî'l-beled karye-i mezbûre ahâlisinden Abdurrahmanoğlu el-Hâc İsmail ibn-i Abdurrahman nâm kimesne târih-i vesîkadan sekiz ay mukaddem beni bilâ nafaka velâ münfak-ı şer' bırakub diyâr-ı ahara firâr edüb bu ana değin cins-i nafaka bir sene dahi irsâl etmeyüb beni nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmamla benim için zevcim gâib-i mezbûr el-Hâc İsmail Ağa üzerine kıbel-i şer'i'l-enverden kadr-ı kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde mezbûre Fâtıma Hâtûn'un takrîr-i meşrûh vâkı'a mutâbık ve nefsi'l-emre muvâfık ve zikri atî meblağ gâib-i mezbûre hakkında kadr-ı ma'rûfe olduğu emvâlîne vukûf-ı tâm olan karye-i mezbûre ahâlisinden Hâcîalioğlu İbrahim bin Hâcî Ali ve Büyükoğlu Turmuş bin Mehmed ve Hâcî Mehmed bin Ali nâm kimesnelerin meclis-i şer'de âlâ tarîki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh vâsi nâib efendi hazretleri dahi mezbûre Fâtıma Hâtûn'u ba'de't-tahlifi's-şer' mûcibiyle mezbûre Fâtıma Hâtûn'un nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyesiçün zevc-i gâib-i mezbûr el-Hâc İsmail Ağa üzerine iş bu târih-i vesîka beher şehri yüz gurûş farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarf ve lede'l-hâce istidâne ve inde'z-zuhur zevc-i gâib-i mezbûr el-Hâc İsmail Ağa üzerine rücû'a mezbûre Fâtıma Hâtûn'a izn vermeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi gurre-i Zi'lhiceti's-şerîfe li-sene sittü ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Bidâyet a'zâsından Ömer Derviş Efendi, muhızır-ı mahkeme Cafer Ağa, muhızır-ı mahkeme Mehmed Efendi, Gerzeoğlu Ahmed Usta.

287

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsının kurâsından Kacran Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Burnazoğlu Mehmed bin Turmuş bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Hamide bint-i Ömer ve Zeyneb bint-i Mustafa nâm Hâtûnlar ile sulbî kebîr oğulları Memiş ve Arif ve İzzet ve sulbî sagîr oğulları Hasan ve Arslan ve sulbîye-i kebîre kızları Rabia ve Ayişe ve Emine'ye munhasıra olduğu lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrunu rû'yete kibel-i şer'den mansûbe vasîleri vâlideleri mezbûre Hamide Hâtûn'un taleb ve ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve tasîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atf ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fî'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min şehri Zi'lhiccetî'sş-şerife li-sene sittü ve tis'in ve mieteyn ve elf.

Bir bâb mülk menzil 3100	Nuhâs kazgan 2 aded 50	Nuhâs gügüm 2 aded 50	Nuhâs tava 1 aded 20
Nuhâs sahan 5 aded 30	İnek 2 aded 400	Lazut 400	Pıştov 1 aded 200
Tahra balta kazma 50	Bir bâb serender 1200	Yorgan 1 aded 40	Döşek 1 aded 40
Yastık 1 aded 10	Yekûn 5590		

Minhâ'l-mesârifât

Mihr-i zevce Hamide Hâtûn'un mihr-i misli 200	Mihr-i zevce Zeyneb Hâtûn'un mihr-i misli 200	Techîz ü tekfîn 200	Resm-i kısmet 125
Kaydiyye-i defter 6	Varaka bahâsı 3	Yekûn 734	Kalan 4856
Hisse-i zevce Hamide Hâtûn 304	Hisse-i zevce Zeyneb Hâtûn 304	Hisse-i ibn-i mezbûr Memiş 653/26	Hisse-i ibn-i mezbûr Arif 653/26
Hisse-i ibn-i mezbûr İzzet 653/26	Hisse-i ibn-i sagîr-i mezbûr Hasan 653/26	Hisse-i ibn-i sagîr-i mezbûr Arslan 653/26	Hisse-i bint Rabia 326/33
Hisse-i bint Ayişe 326/33	Hisse-i bint-i mezbûre Emine 326/33	Küsûr para 11	

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı mezbûrun terekesi takvîm-i bahâ olarak sagîrân-ı mezbûrânın hisse-i ırsıyyelerini hıfza vasîleri vâliseleri mezbûre Hamide Hâtûn tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

288

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kasabası mahallâtından Vonit Mahallesi ahâlisinden sâhib-i arzuhâl Şadoğlu Osman bin Ömer'in zikri âtî da'vâya vekîl-i müseccel-i şer'îsi Kaşif Ağa ibn-i Hâcî Ömer Ağa nâm kimesne meclis-i şer'-i münîr'de mahallât-ı merkûmeden Samri Mahallesi sekenelerinden Yusuf Ağa kerîmesi zâtı ma'rûfe Şadiye bint-i mezbûr Yusuf Ağa nâm bâkîre ve bâliğa ile mezbûr Yusuf Ağa hâzır oldukları hâlde yine mahallât-ı merkûmeden Yeniköy Mahallesi ahâlisinden Musaoğlu Şakir bin Arif nâm nâm kimesne muvâcehesinde müvekkilim mezbûr Osman'ın babası müteveffâ Ömer Ağa ibn-i Ali Ağa hâyatında bin iki yüz seksen senesi rûmîsi şehir-i Mayıs'ının birinci günü hâzır-ı mezbûr Yusuf'un mezkûr Samri Mahallesi'nde kâin menziline varub yevm-i mezkûrde mezbûr Yusuf Ağa'nın menzil-i bağçesinde ücretli amelesi bulunan sâlifü'l-beyân Vonit Mahallesinden Turikoğlu Mustafa bin Mahmud Yazıcı ve Unluoğlu İsmail bin Osman ve Şadoğlu Hüseyin bin Yakub nâm ecîrleri ile ta'âm etmek üzere bağçe-i mezkûrdan menzil-i mezkûr derûnuna gelerek orada hâzır-ı mezbûr Yusuf Ağa ile müteveffâ-yı mezbûr Ömer Ağa birlikde oturub musâhabet etmekde olduğunu görerek ecîr-i mezkûrlar dahi kendi muvâcehesinde havlisinin bir tarafına geçüb oturduklarından sonra hâzır-ı mezbûr Yusuf'un iki yaşında sagîre ve sulbîye kerîmesi iş bu Şadiye dahi beşiğin derûnunda hâzır bulunduğu hâlde yevm-i mezkûrda tâife-i nisvândan Ulviye Hâtûn ibnet-i Ali ve Nameş Hâtûn ibnet-i Memiş ile ecîr-i merkûmûn muvâcehesinde mezbûre Şadiye'nin babası hâzır-ı mezbûr Yusuf kızı hâzıra-ı mezbûre Şadiye'yi beş yüz gurûş mihr-i müeccel tesmiyesiyle bi'l-velâye müvekkilim mezbûr Osman'a verdim ve tezvîc eyledim deyü mezbûr Ömer'e hitâb eylediğinde müvekkilim mezbûr Osman dahi ol vâkit sagîr bulunduğu hâlde babası merkûm Ömer dahi icâb-ı mezkûru müte'âkib Unluoğlu müvekkilim mezbûr Osman için bi'l-velâye aldım ve tezvîc ve kabûl eyledim deyü hâzır bulunan ecîr-i merkûmlar ile tâife-i nisvân muvâcehelerinde müte'akkid olan akd-ı mezkûru eyvân-ı merkûmda tebrik dahi etmeleri ol vechile hâzıra-ı mezbûre Şadiye müvekkilim mezbûr Osman'ın zevce-i menkûha-ı gayr-ı medhûlun bihâsı iken hâzıra-ı mezbûre Şadiye'nin izn ü icâzeti yoğiken babası mezbûr Yusuf kızı hâzıra-ı mezbûre Şadiye'yi iş bu sene-i hâl şehir-i Ramazanu'l-mübârekenin evâhîrinde mezbûr Şakir'e

tezvîc ve tenkîh eylediğini el-yevm müvekkilim mezbûr Osman âlem olduğundan nikâh-ı evvelin sübûtuyla nikâh-ı sâni fesh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü hazıra-ı mezbûre Şadiye ile eb-i merkûm Yusuf'un taziriyle ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Şakir dahi cevâbında iş bu sene-i hâl Ramazan-ı şerîfin yirmi sekizinci günü derûn-ı kasabada el-Hâc Ahmed Baba'nın tekkesinde mezbûre Şadiye'nin babası mezbûr Yusuf kızı hazıra-ı mezbûre Şadiye'yi bi'l-vekâle bin gurûş mihr-i müeccel tesmiyesiyle mahzar-ı şuhûdda bana akd ve tezvîc eylediğinde benim için dahi babam iş bu hâzır-ı mezbûr Arif Ağa tezvîc ve kabûl edüb ol vechile hazıra-ı mezbûre Şadiye zevce-i menkûha-ı gayr-ı medhûlun bihâmdır hatta ber-mûcib-i âdet-i belde nikâh-ı mezkûru müte'âkib babam ma'rifetiyle üç aded lira dahi mezbûre Şadiye'nin babası hâzır-ı merkûma irsâl edüb ol taraftan dahi boğça ta'bîr olunur nefsim eâid olarak çamaşır gönderülüb mezbûre Şadiye akd-ı mezkûre âleme olarak tarafından gönderdiği çamaşır el-haletü'l-hazihi iş bu meclis-i irâe olunan çamaşır deyü müdde'î vekîl mezbûr Kaşif Ağa'nın da nikâh-ı evvel müdde'âsını külliye inkâr etmekle eb-i hâzır-ı merkûm Yusuf akd-ı sâni mezbûre Şadiye'nin vekîl olduğu cihetle akd-ı sâniye vekâleti hakkında li-eclî'l-ifâde istifsarı keyfiyyet olundukda fi'l-vâki' akd-ı sâniye kerîmesi mezbûre Şadiye'den vekâlet taleb etmeyerek bi'l-vekâle akd-ı sâni vekâletimle mün'akid olmuş ise de (...?) müdde'î merkûm Osman'ın babası müteveffâ Ömer ile ecîr-i mezbûrdan ve nisvândan merkûme muvâcehesinde sebkât buyurulmağla binâberîn müdde'î vekîl mezbûr Kaşif Ağa ber vech-i muharrer nikâh-ı evvel müdde'âsın her biri bâ varaka-ı mestûre Vonit Mahallesi muhtârı Mustafa Ağa ibn-i Memiş ve ihtiyâr meclisi a'zâsından Sabuncuoğlu Memiş Efendi ibn-i Hacı Mustafa ve Gözoğlu Mustafa ibn-i Mehmed ve Kürdoğlu el-Hâc Hasan Ağa ibn-i Hacı Ali Ağa nâm kimesnelerden sırren ve ba'dehu tarafeyn hâzır oldukları hâlde Kır Osman-zâde Hacı Osman Kapudan ibn-i Hacı Ömer Ağa ve Türîd-zâde Reşid Ağa ibn-i Osman Ağa ve Abdülhamid Ağa bin İbrahim Ağa ve Hacı Mehmed Ağa ibn-i Osman Ağa ve Mataracı-zâde el-Hâc Ahmed Efendi ibn-i Hacı Hâfız Mehmed Efendi nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunub ve zât-ı mezbûreyi bâ ma'rifeti's-şer'iyye ârifân olan sâlifü'z-zikr Turikoğlu Mustafa Ağa ibn-i Mahmud Yazıcı ve Unluoğlu İsmail bin Osman ve Ulviye Hâtûn ibnet-i Ali ve Nameş Hâtûn ibnet-i Memiş nâm şâhidler müdde'â-yı mezkûreyi ber vech-i meşrûh üzerine şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe vâsiyye-i şer'iyye üzere isbât etmeğin mûcibince nikâh-ı evvelin sübûtuna ba'de'l-hükm nefsin müvekkil-i merkûm Osman'a itâ'at ve teslim mezbûre Şadiye ile mezbûr Şakir'e tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Zi'lkadeti's-şerîfe li-seneti sittû ve tis'în ve mieteyn ve elf.

289

Trabzon Vilâyet-i celîlesi dahilinde Lazistan Sancâğı'nın merkez livâsı olan Rize Kazâsı kurâsından Kalohten Mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Araboğlu Ömer bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Nefise bint-i Salih ve Cemile bint-i İbrahim ve sulbîye-i sagîre kızları Fâtîma ve Rukiye ve li-ebeveyn er karındaşı Emin'e munhasıra ba'dehu kable'l-kısm mezbûr Emin dahi vefât edüb verâseti sulbî kebîr oğulları Ruşen ve İbrahim ve sulbîye-i kebîre kızları Fatuli ve Rukiye ve Rukiye'ye munhasıra ba'dehu kable'l-kısm mezbûre Fâtîma dahi vefât edüb verâseti anâsı mezbûre Nefise Hâtûn ile li-eb sagîre kız karındaşı mezbûre Rukiye ve ammisinin oğulları mezbûrân Ruşen ve İbrahim'e munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ü nümâyân oldukdan sonra sagîre-i mezbûre Rukiye'nin tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den mansûbe vasîsi vâlidisi mezbûre Cemile Hâtûn'un taleb ve ma'rifeti ve ma'ûnet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l- verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i atî ale'l-esâmi zikr ü beyân olunur.

Fi'l-yevmi's-sâmin işrîn min Zi'lhiceti's-şerîfe li-seneti sittûn ve tis'în ve mieteyn ve elf.

Bir kıt'a mülk-i mefrûs fidanlık 1000	Bağçenin etrâfında eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire 1000	Bir bâb değirmenden dört hissede bir hissesi 200	Diğer kıt'a mülk-i mefrûs eşcâr 400
Nuhâs kazgan 1 aded 20	Gügüm 1 aded 20	Sahan 2 aded 20	Tava 1 aded 20
Temür bel 1 aded 20	Zencir 1 aded 20	Sini 1 aded 30	Yorgan 1 aded 20
Döşek 1 aded 20	Yastık 2 aded 10	Tarha balta kazma 30	Hırdavat 40
Yekûn 2870	Mihr-i zevce Nefise Hâtûn 100	Mihr-i zevce Cemile Hâtûn 100	Techîz ü tekfîn 300
Resm-i kısmet 59/10	Kaydiye 4	Varaka bahâsı 2	Yekûn 565/10
Yekûn 2304/30	Hisse-i üm Nefise Hâtûn 400	Hisse-i zevce Cemile Hâtûn 144/20	Hisse-i uht li-eb Rukiye 1152
Hisse-i ibnül'l-üm	Hisse-i ibnül'l-üm	Hisse-i bint Fatuli	Hisse-i bint

Ruşen 201/5	İbrahim 201/5	68/22	Rukiye 68/22
Hisse-i bint Rukiye 68/22			

Bâlâda murakkam müteveffâ-yı mezbûrun terekesi takvîm-i bahâ olarak sagîre-i mezbûre Rukiye'nin hissesini hıfza vasîsi vâlidesi mezbûre Cemile Hâtûn tasallut kılındığı iş bu mahalle şerh verildi.

SONUÇ

Rize'ye ait şer'iyye sicillerindeki kayıtlardan vardığımız sonuçlara göre erkekler genelde tek eşlidir; nikâh akidleri İslam hukukuna uygun şekilde yapılmıştır; kadınlar ve küçük yaştaki çocuklar vekilleri aracılığı ile evlendirilmiş, bunun yanında her türlü hukukî davada insanlar vekilleri aracılığı ile haklarını aramışlardır. Boşanma kayıtlarından kadının da bu hakkını kullandığını görüyoruz. Rize halkı bugün olduğu gibi o günde balıkçılıkla, tarımla ve hayvancılıkla meşgul olmuştur. Bunun yanında gurbete giderek ticaretle uğraşan, okumak için İstanbul'a gelen talebelerde vardır. Arazi üzerine kavgaları hudut ve su yüzünden olmuştur. Halk müslüman olmakla birlikte gayr-i müslimlerde burada yaşamaktadır.

Sicillerde geçen yer isimleri bugün, unutulmaya yüz tutmuş olsada hala kullanılmaktadır. Doğu Karadeniz bölgesine has bir yapı olan serenderler diğer adıyla naylaların anbar olarak kullanıldığını görüyoruz. Hemen hemen bütün tereke kayıtlarında rastladığımız lazut yöre halkının temel gıda maddesidir. Ekmeğin ve bir çok yemek çeşitinin ana maddesi lazut bölgede bolca yetiştirilmektedir. Halkın ihtiyacını ancak karşıladığı için de ihracı yapılmamaktadır.

Kayıtlarda nuhâsın bol olduğu görülmektedir. Rize ve çevresi bakır madeni yönünden zengindir ve halk bunu değerlendirmiştir. Evlerde kullanılan mutfak eşyaları bakırdır.

Şer'î mahkemelere ait kayıtları ihtiva eden şer'iyye sicilleri, Osmanlı tarihinin, özellikle de şehir tarihleri ve mahallî hayata ait ilmî çalışmaların birinci derecede kaynağıdır. Bu doğrultuda bu tezin amacı da şer'iyye sicillerinden yola çıkarak Rize'nin o dönemdeki yapısını incelemektir. Rizeye ait H. 1295-1296 tarihli sicillerdeki kayıtlardan Rize'nin aile yapısı, evlenme-boşanma oranları, kız kaçırma olayları, mal varlıkları, arâzi davaları, borçları, cinayet olayları, Rize, eskiden kullanılan yer adları, sülalelerin isimleri vs. hakkında bilgi sahibi olmak mümkündür

BİBLİYOGRAFYA

ACAR, Halil İbrahim: **İslam Hukukunda Evliliğin Sona Ermesi**, Erzurum, Kültür Eğitim Vakfı Yayınevi, 2000

AKTAN, Hamza: **Mukayeseli İslam Hukuku**, İstanbul, İşaret Yayınları, 1991

AKGÜNDÜZ, Ahmet: **Osmanlı Kanunnâmeleri Ve Hukukî Tahlilleri**, I. Kitap, İstanbul, Fey Yayınları, 1990

AKGÜNDÜZ, Ahmet: **Osmanlı Kanunnâmeleri Ve Hukukî Tahlilleri**, IV. Kitap, İstanbul, Fey Yayınları, 1990

AKGÜNDÜZ, Ahmet: **Şeriyeye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler**, Cilt I, İstanbul, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 1988

AKYILMAZ, Gül: **Osmanlı Devletinde Kadının Hukukî Statüsü**, Konya, Göksu Ofset, 2000

ATAR, Fahrettin: "Kadı", **DiA**, Cilt XXIV, İstanbul, 2001, s. 66-69

AYDIN, Mehmet Akif: "Osmanlıda Hukuk", **Osmanlı Devleti Tarihi**, IRCICA, Cilt II, İstanbul, 1999, s. 375-404

AYDIN, Mehmet Akif: **İslam Ve Osmanlı Hukuku Araştırmaları**, İstanbul, İz Yayıncılık, 1996

AYDIN, Mehmet Akif: **Türk Hukuk Tarihi**, İstanbul, Beta Basım, 1995

BERKİ, Ali Himmet: **İslam Hukukunda Ferâiz Ve İntikal**, Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı, 1985

BİLGİN, Mehmet: **Rize**, Ankara, T. C. Kültür Bakanlığı, 1997

CİN, Halil: **İslam Ve Osmanlı Hukukunda Evlenme**, Konya, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1988

ERDOĞAN, Mehmet: **Fıkıh Ve Hukuk Terimleri Sözlüğü**, İstanbul, Rağbet Yayınları, 1998

ERGÜNEY, Hilmi: **Türk Hukukunda Lügat Ve Istılahlar**, İstanbul, 197

ERÖZ, Mehmet: **Hıristiyanlaşan Türkler**, Ankara, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, 1983

FERRUH, Ömer: **İslam Aile Hukuku** (Mütercim, Dr. Yusuf Ziya Kavakçı), İstanbul, Sebil Yayınları, 1994

GÜNAY, Turgut: **Rize İli Ağızları (İnceleme-Metinler-Sözlük)**, Ankara, Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 27, Halk Edebiyatı Dizisi: 4, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1978

GÜNDÜZ, Ali: **Hemşinliler Dil-Tarih, Kültür**, Ardanoç Yardımlaşma Derneği

GÜR, A. Refik: **Osmanlı İmparatorluğunda Kadılık Müessesesi** (Doktora Tezi), İstanbul, 1971

HALAÇOĞLU, Ahmet: "Şeriyce Sicillerinin Önemi ve 381 Numaralı Harput Şeriyce Sicili (H. 1283-84, M. 1866-68)'nin Tanıtımı", **Fırat Üniversitesi Dergisi**, Cilt I, Sayı I, Elazığ, 1987, S. 33-48

HALAÇOĞLU, Yusuf: **XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlı Devlet Teşkilatı Ve Sosyal Yapı**, TTK, Ankara, 1971

İLGÜREL, Mücteba: "Şeriyce Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru", **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi**, Sayı 28-29, İstanbul, 1975, S. 123-128

İNALCIK, Halil: "Mahkeme", **İA**, Cilt VII, İstanbul, 1988, S. 146-151

- İNAN, Kenan: "Trabzon'un Fethi", **Öncesi Ve Sonrasıyla Trabzon'un Fethi**, Ankara, Trabzon Belediyesi Kültür Yayınları, 2001, s. 107-117
- İSPİR, İbrahim: **Rize İli Yakın Çevre İncelemeleri**, Ankara, Türkiyem Yayınları, 1969
- KARAL, Enver Ziya: **Osmanlı Tarihi**, Cilt VI, Ankara, TTK, 1988
- KARAL, Enver Ziya: **Osmanlı Tarihi**, Cilt VII, Ankara, TTK, 1988
- KARAMAN, Hayreddin: **İslam Hukuk Tarihi**, İstanbul, İz Yayıncılık, 1999
- KARAMAN, Hayreddin: **İslam'da Kadın Ve Aile**, İstanbul, Ensar Vakfı, 1993
- KARAMAN, Hayreddin: **Yeni Gelişmeler Karşısında İslam Hukuku**, İstanbul, 1998
- KARPUZ, Haşim: **Rize**, Ankara, T. C. Kültür Bakanlığı, 1992
- KAZICI, Ziya: **Siyasi-Dini-Kültürel-Sosyal İslam Tarihi: Osmanlı Devleti Ve Medeniyeti**, Cilt XI, İstanbul, Kayıhan Yayınları, 1997
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat S.: **Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)**, Ankara, Kubbealtı Neşriyat, 1994
- MOĞOL, Hasan: **Şeriyeye Sicilleri Sözlüğü**, Ankara, Mehter Yayınları, 1997
- ORTAYLI, İlber: "Kadı", **DİA**, Cilt XXIV, İstanbul, 2001, s. 69-73
- ORTAYLI, İlber: **Osmanlıda Kadı: Hukuk Ve İdare Adamı Olarak**, Ankara, Turhan Kitapevi, 1994
- ORUM, Ali Osman: **İslam'da Kadın Ve Aile Hukuku**, Eskişehir, 2006
- PAKALIN, Mehmet Zeki: **Tarih Deyimleri Ve Terimleri Sözlüğü**, Cilt II, Milli Eğitim Bakanlığı, İstanbul, 1971

SAYDAM, Abdullah: **Osmanlı Medeniyeti Tarihi**, Trabzon, Derya Kitapevi, 1999

UZUNÇARŞILI, İbrahim Hakkı: “Kadılık”, **Osmanlı Devletinin İlimiye Teşkilatı**,
Ankara, TTK, 1965, s. 83-132

UZUNÇARŞILI, İbrahim Hakkı: “Şerî Mahkeme Sicilleri”, **Ülkü Halkevleri Dergisi**,
Ankara, Cilt V, Sayı 29, 1935, S. 364-368

YÜKSEL, Ayhan: “Trabzon İlinde Yer Adlarını Ve İdarî Yapıyı Değiştirme
Girişimleri”, **Doğu Karadeniz Araştırmaları**, İstanbul, Mart 2005, s.
11-42